

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

MIRATOHET

KRYETARI I K.K.T-se

Z. EDI RAMA

MINISTËR I INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË

ZNJ. BELINDA BALLUKU

Kryetar i Këshillit Bashkiak

Z. BUJAR BLOKE

Miratuar me Vendim të Këshillit Bashkiak

Nr. 55 Datë 15.10.2018

Kryetar i Bashkisë

Z. ARIF TAFANI

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË BELSH
PLANI I ZHVILLIMIT

Miratuar me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr.1, Datë 27.02.2019

DPKZHT: Arsen Hysa

KONSULENT "METROPOLIS": Besnik Allaj, Nr.Liq. N.5711/5

Autorësia dhe Kontributet

Ky dokument u përgatit nga Bashkia Belsh me mbështetjen financiare të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë dhe me mbështetjen teknike të MetroPOLIS sh.p.k, nën drejtimin e Kryetarit të Bashkisë Belsh Z. Arif Tafani.

Grupi i punës: Besnik Aliaj, Sotir Dhamo, Dritan Shutina, Endrit Marku, Rudina Toto, Imeldi Sokoli, Merita Toska, Sherif Lushaj, Ada Lushi, Gerti Delli, Erialda Zekthi, Kristi Bashmili, Xhesika Hoxha, Rodion Gjoka, Aida Ciro, Anila Bejko, Zenel Bajrami, Ledjo Allkaj, Kejt Dhrami, Silvi Jano, Fiona Imami, Ani Shtylla, Edlira Xhafaj, Godiva Rrëmbeci, Ingrid Xhafa, Emel Peterci, Ketu Hoxha, Besart Gjana.

Ndihmuan në cilësinë e stafit mbështetës sipas tematikave:

Sokol Marku, Alket Kumaraku, Orion Zavalani, Petrit Harasani, Elona Karafili, Vera Bushati

Ndihmuan në përpunimin e të dhënave në GIS dhe hartimin e këtij dokumenti:

Mario Gjimaraj, Florjan Hoxha, Alma Ajazi, Sovjana Bajrami, Roven Plaku dhe Greta Kukeli

Grupi i Punës së Bashkisë Belsh :

Erdison Baxhija, Adelina Abdi, Abas Kasa, Shefqet Hysa, Vullnet Idrizi, Ervin Hysa, Hasan Bajrami

Hyrje

Që prej Qershorit 2015, qeverisja vendore në Shqipëri është përfshirë nga reforma administrative-territoriale. Si rezultat, janë krijuar 61 Bashki të konsoliduara, të cilat përballen me sfidat e pushtetit vendor, të shumëfishuara si pasojë e rritjes së sipërfaqes dhe kompleksitetit territorial, shtimit të detyrave të reja nga reforma e decentralizimit, dhe nevojës gjithmonë në rritje për zhvillim dhe mirëqenie sociale dhe ekonomike.

Në këto kushte, Bashkia Belsh për t'iu përgjigjur sa detyrimeve ligjore, aq edhe sfidave reale, ka punuar intensivisht për të përgatitur Strategjinë e Zhvillimit të saj. Duke pasur parasysh që, jo vetëm konceptualisht, por edhe ligjërisht është pranuar nga palët se planifikimi i territorit përmban njëkohësisht edhe dimensionin strategjik dhe atë rregullator, kjo strategji përbën hapin e parë të hartimit të Planit të Përgjithshëm Vendor të Territorit të bashkisë Belsh.

Dokumenti i Planit të Përgjithshëm Vendor i Territorit hartohet nga Bashkia Belsh me mbështetjen teknike të METROPOLIS sh.p.k, dhe financimin e Qeverisë Shqiptare. Përmbajtja e dokumentit të Strategjisë së Zhvillimit të territorit mbështetet në ligjin nr. 107/2014, datë 31.07.2014, "Për Planifikimin e dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar dhe në aktet nënligjore të tij. Veçanërisht, si bazë referuese është Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 686, datë 22.11.2017, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit".

Megjithatë, për shkak të natyrës mjaft komplekse dhe shumë dimensionale që ka ky dokument, duke mbuluar nevoja të territorit urban dhe rural, gjatë hartimit të tij janë referuar edhe akte të tjera ligjore e nënligjore si dhe dokumente udhëzuese. Ndër më të rëndësishmet janë:

- Ligji nr. 7850, datë 29.07.1994 "Kodi Civil i Republikës së Shqipërisë, i ndryshuar";
- Ligji nr. 8378, datë 22.07.1998 "Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë, i ndryshuar";
- Ligji nr. 142/2016, datë 22.12.2016 "Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë";
- Vendimet e KKT-së në 3 vitet e fundit, në lidhje me përcaktimin e çështjeve, zonave dhe objekteve të rëndësisë kombëtare;
- Manuali teknik "Planifikimi dhe Zhvillimi i Territorit në Shqipëri";

Metodologjia e ndjekur gjatë hartimit të këtij dokumenti është mbështetur mbi përcaktimet ligjore përsa i përket strukturës së instrumenteve (dokumente të planifikimit) dhe procesit që duhet të ndiqet. Kështu, për nga ana përmbajtësore, ky dokument përmban kapitullin e analizave, duke veçuar këtu analizën e metabolizmit, por edhe analiza territoriale dhe social-ekonomike, që hapin shtegun për analizat e thelluara në vijim të hartimit të Planit. Më pas, paraqiten konkluzionet përfshirë edhe analizën e pikave të forta, të dobëta, mundësive dhe rreziqeve, si dhe hapat drejt një vizioni rajonal, për kontekstin më të gjerë, në të cilin ndodhet bashkia e Belshit.

Pjesa e dytë e dokumentit fokusohet në vizionin lokal të zhvillimit territorial, mjedisor e social-ekonomik, së bashku me objektivat dhe programet strategjike të zhvillimit. Më pas, është hartuar plani i veprimit me afate kohore dhe konsiderata financiare si dhe një listë e projekteve prioritare e strategjike të zhvillimit lokal territorial, për të cilat bashkia ka gatishmërinë të aplikojë për fonde dhe të përgatitë projekte teknike.

Ky dokument ndërtohet jo vetëm mbi bazën e analizave shkencore e territoriale, por edhe të nevojave dhe dëshirave të shprehura nga banorë dhe grupet e ndryshme të interesit në bashkinë Belsh. Gjatë periudhës së hartimit të tij, janë realizuar 4 dëgjesa publike, nga një për çdo fazë të hartimit të dokumentit (nisma, analiza, vizioni dhe Plani i Zhvillimit), si dhe janë kryer takime të ngushta me ekspertë vendorë, përfaqësues të biznesit e aktorë të tjerë që operojnë në këtë territor. Po ashtu, janë realizuar shumë vizita në terren e institucione publike me qëllim

grumbullimin sa më të efektshëm të informacionit dhe krijimin e bazës së të dhënave në sistemin gjeografik të informacionit.

Tabela e përmbajtjes

Autorësia dhe Kontributet	2
Hyrje	3
1. Plani i Zhvillimit të Territorit	8
1.1 Plani i Propozimeve Territoriale	8
o Thellimi i vizionit territorial të zhvillimit	8
o Sistemet e territorit dhe përdorimi i tokës	27
o Nyjet kryesore të infrastrukturave dhe hapësirave publike	38
o Njësitë strukturore të territorit	39
o Parashikimi demografik dhe strehimi	43
o Instrumentet e drejtimit të zhvillimit	45
1.2 Shërbimet dhe infrastrukturat publike	46
o Efektet e infrastrukturave kombëtare e rajonale	46
o Lëvizja në territor	50
o Furnizimi me ujë dhe ujërat e ndotura në Bashkinë Belsh	52
o Ndriçimi i mjediseve publike	55
o Mbetjet e ngurta	57
o Infrastrukturat sociale	59
o Infrastruktura të tjera publike	63
1.3 Plani për mbrojtjen e mjedisit	67
o Masa për parandalimin / zbutjen e ndikimeve mjedisore të propozimeve të PPV-së	67
o Masa për mbrojtjen e burimeve ujore	69
o Masa për mbrojtjen e peizazhit, biodiversitetit dhe zonave të mbrojtura	75
o Masa për mbrojtjen e biodiversitetit	78
o Masa për mbrojtjen e cilësisë së ajrit	80
1.4 Masa për mbrojtjen e tokës	82
o Masat për mbrojtjen e tokës/territorit	82
o Masa për mbrojtjen e tokës bujqësore	83
1.5 Masa për mbrojtjen e pyjeve e kullotave	84
1.6 Masa për trajtimin e zonave të nxehta mjedisore	85
1.7 Plani i veprimeve për zbatimin e PPV-së	86
o Fazat e zbatimit të planit	86
o Plani i investimeve kapitale	95
o Monitorimi i zbatimit të planit dhe çështje institucionale-ligjore	95
o Faktorë që mund të shkaktojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së	100
o Përcaktimet kryesore për termat e referencës për planet sektoriale dhe Planet e Detajuara Vendore	100
2. Anekse	101
2.1 Planifikimi me pjesmarrje dhe aktorët e përfshirë	101
2.2 Raporte të konsultave dhe dëgjësave publike	102
2.3 Tabelat përmbledhëse të planit	147
2.4 Tabela e zonave të bashkisë Belsh	151

Lista e Figurave

Figura 1 Harta e Vizionit Territorial	8
Figura 2. Fashat, zonat dhe qendërsitë në Bashkinë Belsh	11
Figura 3 Shembull i ndërtimit të bujtinave	13
Figura 4 Skemë konceptuale e ndërtimit të unazës së qytetit	14
Figura 5. Skemë konceptuale e rrjetit të shtigjeve që lidhin liqenet e Belshit	15
Figura 6 Shembull për ndërtimin e terminalit të autobuzëve	16
Figura 7 Shembull i zhvillimit të parkut rajonal Pylli i Dëshiranit	17
Figura 8 Shembull i rehabilitimit të zonave ripariane dhe kthimi i tyre në zona rekreative ...	18
Figura 9 Shembull i rikonstruksioneve të shesheve	19
Figura 10 Shembull i rikonstruksionit të shesheve	20
Figura 11 Shembull për ndërtimin e qendrave multifunksionale	21
Figura 12 Shembull për ndërtimin e qendrave multifunksionale	21
Figura 13 Skema konceptuale për rivitalizimin e belvederes	22
Figura 14 Harta e Rëndësisë Kombëtare, Propozim	29
Figura 15: Kombinimi i Kategorive Bazë të Përdorimit të Tokës	33
Figura 16 Harta e Sistemeve Territoriale të propozuara	35
Figura 17: Harta e Zonave	39
Figura 18: Shpërndarja e Popullsisë sipas Kapacitetit Mbajtës	45
Figura 19 Impakti i projekteve rajonale dhe kombëtare	47
Figura 20 Harta e Transportit Publik Rrethqytetas	50
Figura 21 Propozimet për shtrirjen e shërbimit të furnizimit me ujë	53
Figura 22 Propozimet për shtrirjen e Sistemit të Kanalizimeve	55
Figura 23 Vendndodhja e pikës së transferimit në NjA Belsh	58
Figura 24 Skema e propozuar për Menaxhimin e Mbetjeve	59
Figura 25 Propozime mbi Shtimin e Numrit të Shkollave të Mesme	60
Figura 26 Propozime mbi Shtimin e Numrit të Shkollave 9-vjeçare	61
Figura 27 Propozime mbi Shtimin e Numrit të Kopshteve dhe Çerdheve	61
Figura 28 Propozime mbi Shtimin e Numrit të Qendrave Shëndetsore	63
Figura 29. Rrjeti i energjisë dhe kabinat e telekomunikacionit Bashkia Belsh	66
Figura 30: Harta e vizionit mjedisor	69
Figura 31: Fazimi i Ndërhyrjeve në Njësitë Strukturore	86
Figura 32 Fazimi në Infrastrukturë	88
Figura 33: Projektet Strategjike Sipas Prioriteteve Zhvillimore në nivel Bashkie	94
Figura 34 Projektet Strategjike Sipas Prioriteteve Zhvillimore në nivel qyteti	95

Lista e Tabelave

Tabela 1. Bilanci i përdorimit të tokës.....	33
Tabela 2. Sistemet e propozuara territoriale në përqindje	35
Tabela 3. Ndryshimi i sistemit të territorit	35
Tabela 4. Sistemet e territorit dhe treguesit përkatës	36
Tabela 5. Bilanci i gjelbërimit publik	38
Tabela 6 Parashikimi i popullsisë deri në vitin 2032	44
Tabela 7. Numri i banorëve që priten të përdorin transportin publik në harkun kohor 2011- 2031.....	48
Tabela 8. Nënstacionet për furnizimin me energji elektrike në Bashkisë Belsh,2017	64
Tabela 9. Gjatësia e linjave të transmetimit të energjisë sipas fiderave, Bashkia Belsh, 2017	64
Tabela 10. Numri i kabinave sipas fiderit, Bashkia Belsh	65
Tabela 11. Projektet e planifikuara në PPV për përmirësimin e cilësisë së ujit	72
Tabela 12. Projektet e planifikuara në PPV që synojnë përmirësimin e peizazhit	78
Tabela 13. Projektet e planifikuara në PPV për përmirësimin e cilësisë së ajrit	81
Tabela 14. Projektet e planifikuara në PPV për përmirësimin e pyjeve dhe kullotave	84
Tabela 15. Projektet e planifikuara në PPV për trajtimin e zonave problematike me jdisore ..	85
Tabela 16: Fazimi i projekteve strategjike, Bashkia Belsh.....	89
Tabela 17 Çështje ligjore, institucionale, procedurale për monitorimin e mjedisit.....	95
Tabela 18: Indikatorët për monitorimin e PPV-së.....	98

Me qëllim konkretizimin e strategjisë së zhvillimit të territorit të Bashkisë Belsh, Vizioni i bashkisë është zbërthyer dhe detajuar më tej në objektiva Strategjike (4) dhe Programe strategjike të zhvillimit. Në këtë mënyrë Bashkia e Belshit do të mundet të arrijë më lehtë objektivat e saj strategjik për 15 vitet e ardhshme, duke i lidhur në mënyrë direkte projektet strategjike të cilat impaktojnë drejtëpërdrejtë në zhvillimin ekonomik dhe social të saj. Vizioni i Bashkisë Belsh mbështetet në 5 parime kryesore të cilat i shërbejnë thellimit të potencialeve aktuale të bashkisë Belsh si dhe realizimit të zhvillimit të qëndrueshëm e afatgjatë të territorit.

1. Diversifikimi dhe bashkëjetesa e sektorëve të ndryshëm ekonomikë: bujqësi, industri, turizëm dhe ofrimi i shërbimeve
2. Mbrojtja dhe konsolidimi i tokës bujqësore
3. Ruajtja dhe rehabilitimi i mjedisit natyror dhe ujqor
4. Lidhja e territorit nëpërmjet akseve parësore automobilistike dhe dytësore peizazhistike/rekreative
5. Përmirësimi i kushteve të jetesës nëpërmjet përmirësimit të cilësisë së shërbimeve publike

Parimi i parë, diversifikimi i sektorëve ekonomikë, i përgjigjet karakterit divers të Bashkisë së Belshit, si një nga vecantitë me anë të së cilës kjo bashki mundet të konkurojë në rajon.

Në territorin e bashkisë së Belshit identifikohen 3 sektorë kryesorë të ekonomisë, që do të jenë motorrët e zhvillimit të punësimit për 15 vitet e ardhshme: **bujqësia**, nëpërmjet konsolidimit të tokave bujqësore, rritjen e kapaciteteve njerëzore në këtë sektor nëpërmjet hapjes së shkollës profesionale, dhe përmirësimit të infrastrukturave bujqësore si sistemi i ujitjes dhe kullimit, pikave të magazinimit bujqësor etj; **agro-industria** për përpunimin e produkteve të zonës; **turizmin** si një nga sektorët drejt zhvillimit në bashkinë e Belshit, i cili do të nxjerr më tepër në pah vlerat dhe potencialet ende të pazbuluara veçanërisht në liqenet e Belshit.

Me qëllim sigurimin e bashkëjetesës së këtyre sektorëve, si dhe zhvillim ekonomik të barabartë nga pikëpamja e shtrirjes hapësinore, Vizioni Strategjik i Zhvillimit të territorit mbështetet në karakteristikat spikatëse të secilit vendbanim duke propozuar në të njëjtën kohë dhe specializimin e secilit prej vendbanimeve sipas skemës së mëposhtme:

Belsh: qendra kryesore e banuar në bashkinë Belsh që ka funksione administrative për ofrimin e shërbimeve. Gjithashtu zhvillimin agro-bujqësor dhe hotelerinë.

Kajan dhe Grekan: janë të fokusuara në zhvillimin e agro-përpunimit, turizmit dhe hotelërisë.

Fierzë dhe Rrasë: si sektorë të rëndësishëm kanë bujqësinë dhe blegtorinë.

Parimi i 2-të dhe 3-të shfaqen në masat për ruajtjen e tokës bujqësore, si dhe për mbrojtjen e zonave të mbrojtura, pyjeve, në masat për mbrojtjen e vijës bregliqenore, mbrojtjen e akuiferëve dhe cdo lloj mase tjetër të këtij karakteri, të përshkruar në seksionin 2.3.

Parimi 4 adreson lidhshmërinë në nivel bashkie dhe më konkretisht mënyrat sesi do të përmirësohet lidhja mes qendrave rurale dhe qendrës së Bashkisë së Belshit. Kjo lidhje realizohet në dy nivele: 1 nëpërmjet rrugëve automobilistike, të cilat përmirësojnë lidhshmërinë edhe nëpërmjet vendosjes së linjave të transportit publike, 2 nëpërmjet propozimit të akseve me karakter peizazhistik, në funksion të turizmit, ekoturizmit.

Parimi 5 vjen si përgjigje e 4 parimeve të mësipërme, për të strehuar nevojat për akomodimin e shërbimeve të reja dhe përmirësimin e aseteve ekzistuese me qëllim përmirësimin e cilësisë së jetës.

- **Fashat, zonat dhe qendërsitë**

Plani bazohet në skemën e vizionit të përgjithshëm territorial të Bashkisë, ndaj ajo risillet në vijim të seksionit. Po ashtu, risillen objektivat strategjike, programet e zhvillimit, si dhe projektet për çdo program, duke veçuar kësaj here transformimet madhore që propozon plani. Transformimet madhore janë projekte strategjike të një natyre katalitike e gjeneratore. Kanë efekt zinxhir në zhvillim, sepse realizimi i tyre indukton projekte të tjera më të vogla, si edhe aktivizon kapitalin privat në proceset e zhvillimit të territorit.

Gjithashtu, do të evidentohen propozimet territoriale të cilat janë të ndara në fasha funksionale, qendërsi dhe zona. Propozimet kryesore territoriale janë:

- Fashat e Lumit Devoll është një element gjenerues zhvillimor në përbërje me zona rekreative dhe mjedisore duke përfshirë në to dhe brigjet e tyre. Këto fasha i nënshtrohen rehabilitimit mjedisor dhe trajtimit peizazhistik.

- Zonat Natyrore në pjesën qendrore dhe veri-perëndimore të bashkisë. Këto zona janë hapësirat natyrore të cilat përmbajnë potencialin kryesor për zhvillimin e agro-turizmit të zonës. Këto zona përfshijnë edhe liqenet të cilat janë dhe elemente gjeneruese zhvillimore në vetvete të cilat do të kenë të njëjtin trajtim si këto zona natyrore nëpërmjet rehabilitimit mjedisor dhe trajtimit peizazhistik si dhe përmirësimit të aksesit.

Zonat Bujqësore në pjesët qendrore dhe skajore të bashkisë paraqesin një element tjetër zhvillimor i cili janë tokat bujqësore. Këto toka i nënshtrohen konsolidimit bujqësor i cili do të sjellë një përmirësim të sektorit bujqësor dhe rritje e produkteve bujqësore e blegtorale si sektori kryesor ekonomik në bashkinë Belsh.

Qendërsitë urbane janë element tjetër gjenerues të cilat kryesisht i nënshtrohen konsolidimit urban, intensifikimit dhe dendsifikimit në rastin e qytetit të Belshit. Siç dihet urbanizimi është një proces dinamik i cili orientohet sipas nevojave. Në bashkinë e Belshit synohet që zonat e urbanizuara të konsolidohen duke ruajtur qendërsitë ekzistuese dhe duke ruajtur tokat natyrore e bujqësore.

Figura 2. Fashat, zonat dhe qendërsitë në Bashkinë Belsh

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS; 2017

• Transformimet Strategjike dhe platforma e ndërhyrjeve në territor

1. Ndërtimi i një pike grumbullimi të produkteve bujqësore në pjesën jugore të qytetit

Vendndodhja e Bashkisë Belsh në pllajën e Dumres bën që sektori bujqësor të ketë një rëndësi të veçantë në zhvillimin e ekonomisë lokale, por edhe atë kombëtare. Nga ana tjetër sektori bujqësor përballët me probleme të shumta. Një nga këto probleme është qasja individuale që kanë zgjedhur fermerët për të zhvilluar bujqësinë. Kjo qasje individuale e prodhimit dhe shitjes së produkteve bujqësore ka rezultuar jo-efikase. Në këtë moment, lind nevoja e organizmit të tregut të grumbullimit të produkteve bujqësore, i cili do të rrisë produktivitetin dhe do të ulë koston e prodhimit. Ky treg do të ndikojë edhe në procesin e tregtimit. Projekti përfshin hartimin e një plani veprimi për organizmin e fermerëve në një treg që t'i mundësojë atyre një treg më të sigurt për tregtimin e produkteve të tyre.

Projekti përfshin hartimin e programeve për mundësimin e kryerjes së prodhimit, grumbullimit, përpunimit, transportimit, shpërndarjes dhe shitjes së produkteve bujqësore. Programet do të

jenë të tilla që do të analizojnë dhe do të përcaktojnë aktorët pjesëmarrës në projektet pilot, parcela ku do të grumbullohen produktet, do të caktojnë mënyrat e financimit të projektit, shtrirjen në kohë të aktivitetit që do të kryhet si dhe rezultatet e pritshme, përfshirë këtu edhe ndarjen e roleve dhe llogaritjen paraprake të kosto-përfitimeve. Projekti do të ketë efekt në shtimin e prodhimit të fermerëve dhe të shtimit të sasive së produkteve në tregun shqiptar, por dhe në tregjet rajonale. Gjithashtu do të ndikojë në përmirësimin e teknologjisë për prodhimin e produkteve bujqësore (rritje e numrit të pajisjeve mekanike bujqësore) dhe do të mundësojë marrjen e inputeve të duhura bujqësore dhe me cilësinë e duhur të inputeve bujqësore. Projekti mundëson ofrimin e mundësive më të mira për marrjen e investimeve/ kredive bujqësore nga donatorët.

2. Krijimi i një qendre agro-industriale për përpunimin, përgatitjen e prodhimeve në shkallë rrethi, si : produkte bujqësore dhe blegtorale në pjesën jugore të qytetit

Bashkia e Belshit është thellësisht e varur nga sektori i bujqësisë, ku rreth 70% e punësimit është në këtë sektor. Belshi ka një produktivitet të madh në duhan, vreshtari dhe ullinj. Gjithashtu në vitet e fundit janë zhvilluar dhe punishtet e ullirit, prodhimit të verës dhe rakisë. Aksesueshmëria në tregje më të mëdha për prodhuesit është shumë e vogël. Mungesa e një pike grumbullimi për të gjitha produktet e prodhuara në Bashki, bën që prodhuesit të kenë kosto të larta transportit lidhur me sasinë e ulët të produktit që ata tregtojnë individualisht, ndaj fitimi është shumë i ulët, për të mos thënë inekzistent. Qendra e grumbullimit do të mbështesë kryesisht produktet e duhanit, vreshtarisë dhe ullishteve, të cilat janë dhe prodhimet kryesore të zonës. Projekti synon ngritjen e qendrave agro-industriale në jug të qytetit me qëllim mundësimin e përpunimit dhe përgatitjes të produkteve bujqësore dhe blegtorale në ndihmë për komunitetet rurale, organizatat, bizneset dhe fermerët me qëllim ruajtjen e vitalitetin e zonave rurale dhe nxitjen e bujqësisë e blegtorisë.

Projekti nxit bashkëpunimin ndërinstitucional me Drejtoritë Rajonale Bujqësore dhe Ministrinë e Bujqësisë. Projekti gjithashtu prirët të ketë efekt në shtimin e numrit të fermerëve dhe të shtimit të sasive të produkteve në tregun shqiptar dhe rajonal dhe të ndikojë në përmirësimin e teknologjisë për prodhimin e produkteve bujqësore (rritje e pajisjeve mekanike bujqësore). Projekti ofron mundësin e marrjes së inputeve të duhura dhe cilësore bujqësore dhe blegtorale si dhe mundësi më të mirë për marrjen e investimeve/kredive bujqësore dhe blegtorale nga donatorët.

3. Projekt për rehabilitimin dhe pastrimin e kanaleve vaditëse dhe kulluese të parë dhe të dytë në të gjithë bashkinë Belsh

Si rrjedhojë e zhvillimeve informale dhe mungesës së investimeve në pastrimin dhe mirëmbajtjen e kanaleve të kullimit dhe ujitjes, shumë prej tyre janë të bllokuar dhe jofunksional. Për këtë arsye, shpesh fermerët janë të detyruar që të rrisin kostot e prodhimit, si rrjedhojë e nevojës për të gjetur mënyra alternative dhe individuale për ujitjen e tokave. Ky problem është i rëndësishëm në dy aspekte ku, së pari kostot e larta të ujitjes për fermerët dhe së dyti si rrezik i ndotjes së shkaktuar në toka bujqësore. Projekti konsiston në rigjenerimin e kanaleve të ujitjes dhe kullimit në të gjitha zonat e bashkisë. Rigjenerimi konsiston në pastrimin dhe rikonstruksionin (aty ku është e nevojshme) e kanaleve të ujitjes dhe kullimit.

Projekti synon përmirësimin e përgjithshëm të kushteve fizike të sistemit të kullimit në të gjithë territorin e Bashkisë Belsh. Për përmirësimin e sistemit të kullimit parashikohet gjithashtu rikonstruksioni i elementeve përbërës si kombinot, urat, kanalet e hapura etj. Projekti synon

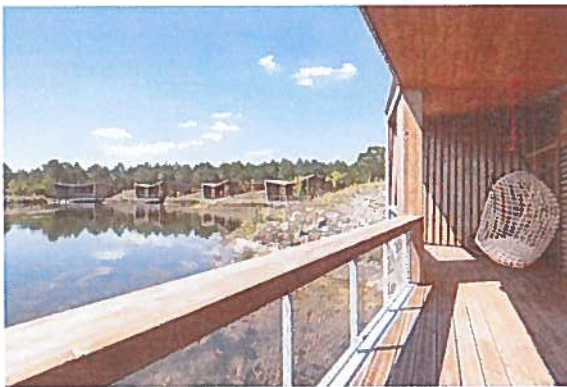
rritjen e nivelit të sistemit kullues të tokave bujqësore të Bashkisë Belsh dhe rritjen e rendimentit të prodhimeve bujqësore.

4. Projekt për ndërtimin e bujtinave në zonën e Liqeneve të bashkisë Belsh (në fshatrat Fierzë, Merhojë, Seferan dhe Kajan Sektor)

Bashkia Belsh është ndër të paktat bashki të cilat nuk sigurojnë fjetje për turistët që vizitojnë zonën. Ky shërbim ofrohet nga bashkitë përreth duke mos lejuar kështu përfitimin nga asetet. Bujtinat fillimisht mund të shtrihen në nivel eëndre qyteti, por mund të zgjerohen edhe nëpër fshatrat e tjerë dhe të kthehen në struktura më të mëdha. Projekti konsiston në identifikimin e hapësirave, të cilat do të mund të kthehen në bujtina dhe ambjente në shërbim të agro-turizmit. Bujtinat do të përdorin kryesisht prodhimtarinë bio-vendase, e cila është një aset për t'u vlerësuar. Gjithashtu projekti do jetë pjesë e paketave turistike, të cilat do të krijojnë lehtësira dhe mundësi të mira për zhvillimin e turizmit në zonë. Projekti do të kontribuojë në përmirësimin dhe rritjen e nivelit ekonomik të zonave rurale. Bujtinat do shërbejnë si model për hapjen e bizneseve të ngjashme në pjesë të ndryshme të territorit të Bashkisë Belsh. Ky projekt do të përmirësojë imazhin e bashkisë Belsh, do ndikojë në ekonominë e Bashkisë dhe do të synojë të rrisë turizmin në bashki.

Ndërtimi i këtyre bujtinave parashikohet të bëhet në pjesët ekzistuese të fshatrave të mësipërm.

Figura 3 Shembull i ndërtimit të bujtinave

Burimi: PATRICK AROTCHARENI, FRANCE, 2015

5. Projekti për rehabilitimin dhe sistemimin e rrugës Orbitale bashkiake që lidh fshatrat Rrasë-Shegas-Qafshkallë-Shkëndi-Trojas-Shtith-Dushk-Rrenas-Grekan-Dëshiran-Dragot-Kosovë-Cërragë-Rrasë

Aktualisht infrastruktura rrugore në Bashkinë e Belshit ka problematika të natyrave të ndryshme dhe në këtë situatë shikohet si i nevojshëm rehabilitimi i disa akseve rrugore ekzistuese si dhe ndërtimi i disa akseve të reja. Projektet përgjithësisht konsistojnë në ndërtimin dhe rehabilitimin e rrjeteve rrugore në territoret e ish – komunave, pajisjen me infrastrukturën mbi dhe nëntokësore të tyre. Projektet do të jenë kryesisht teknike dhe do të mbulojnë punime të tilla si: asfaltim, zgjerim rrugësh, ndriçim rrugor, sinjalistikë si dhe kanalizimet e ujërave të bardha dhe të zeza. Në këtë fishë përfshihen projekte të tilla si:

1. Rruga Rrasë-Shegas-Qafshkallë-Shkëndi-Trojas-Shtith
2. Rruga Shtith- Dushk-Rrenas-Grekan
3. Rruga Grekan – Dëshiran – Dragot – Kosovë

4. Rruga Kosovë- Cërragë-Rrasë
5. Rikonstruktion rrugësh të brëndshme

6. Projekt për ndërtimin e unazës së qytetit Belshit

Ndërtimi i unazës së qytetit të Belshit është një zgjidhje shumë e mirë për të shmangur trafikun në pjesën e brendshme të qytetit, por ai nuk do jetë efikas nëse nuk do të lidhet me rrjetin rrugor të bashkisë. Projekti do të synojë të krijojë një lidhje më funksionale dhe efikase të unazës të Belshit. Projekti do të fokusohet në rehabilitimin e këtyre rrugëve kryesore si dhe ndërtimin e kryqëzimeve. Projekti do të jetë teknik dhe do të bazohet në të gjithë parametrat teknikë bashkëkohorë duke siguruar në këtë mënyrë zgjerimin dhe asfaltimin e rrugëve, ndriçimin e tyre, kanalizimet nëntokësore dhe pajisjen me sinjalistikë dhe trotuare. Ky projekt do të rrisë cilësinë e jetesës së banorëve nëpërmjet përmirësimit të infrastrukturave publike. Ky projekt do t'i shërbejë komunitetit të Bashkisë Belsh por edhe qytetarëve të cilët kalojnë tranzit në këto zona. Unaza do të jetë më tepër funksionale dhe efikase.

Figura 4 Skemë konceptuale e ndërtimit të unazës së qytetit.

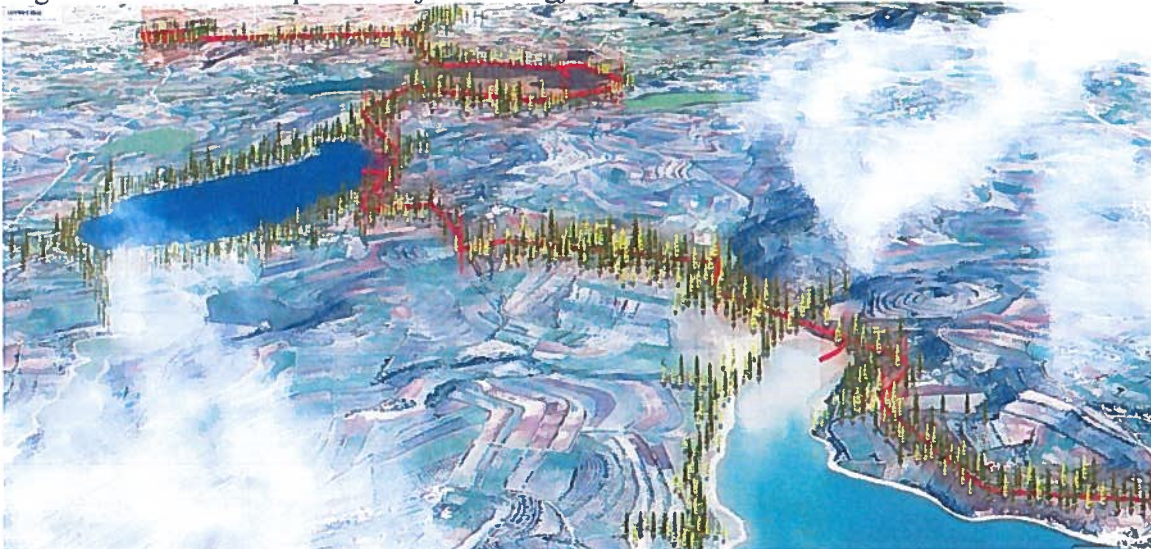
Burimi: METROPOLIS, 2017

7. Krijimi i një rrjeti shtigjesh që lidhin liqenet e Belshit të pajisur me sinjalistikën respektive dhe shërbimet ndihmëse

Në Bashkinë Belsh janë gjithsej 84 liqene karstike. Një element që ka ulur atraktivitetin përreth këtyre liqeneve, është mungesa e aksesueshërisë së drejtpërdrejtë, mungesa e shërbimeve mbështetëse të turizmit, si dhe mungesa e kujdesit ndaj ndotjes së tyre. Projekti synon që të ndërlihdë liqenet me anë të një itinerari me impakt sa më të ulët në mjedis, kryesisht me rrugëkalimi këmbësorë dhe për pedalim. Ndër elementët që duhen për krijimin e itinerarit janë ofrimi i shërbimeve shtesë, siç janë përcaktimi i disa qendrave kampingu me rulo ose çadër, përcaktimi i disa vendeve me interes turistik, dhe përcaktimi i rrugëve natyrore të kalimit. Ky projekt do të rrisë numrin e turistave në zonë dhe kjo rritje sjell rritje të gjendjes ekonomike së Bashkisë Belsh.

Figura 5. Skemë konceptuale e rrjetit të shtigjeve që lidhin liqenet e Belshit

Burimi: METROPOLIS, 2017

8. Ndërtimi i një sistemi rrugor për biçikleta të cilat aksesojnë dhe lidhin Liqenet e Belshit

Krahina e Dumresë numëron 84 liqene. Liqenet e Belshit, me një bukuri të rrallë si, ai i Seferanit, Merhoxës, Cestijes, Degës, me një florë të pasur si, zambaku i bardhë, zambaku i verdhë etj, kanë tërhequr vëmendjen e vizitorëve vendas dhe të huaj. Krahina e Dumresë numëron 84 liqene. Liqenet e Belshit, me një bukuri të rrallë si, ai i Seferanit, Merhoxës, Cestijes, Degës, me një florë të pasur si, zambaku i bardhë, zambaku i verdhë etj, kanë tërhequr vëmendjen e vizitorëve vendas dhe të huaj. Krijimi i një itinerari peizazhistik/ turistik i cili vizitohen me biçikleta nëpërmjet Belshit në mënyrë që të integrojnë liqenet kryesore të Belshit në paketat turistike për rajonin jugor i cili i mundëson turistëve që me biçikletat e tyre të vizitojnë këto liqene dhe njëkohësisht të mund të shijojnë peizazhin e bukur të rajonit. Projekti synon rritjen e të ardhurave gjeneruar nga shtimi i numrit të vizitorëve dhe rritjen e punësimit në sektorin e turizmit (punime artizanale/ shërbime) si dhe forcimin e sektorit të hotelierisë nëpërmjet përfshirjes në paketa turistike.

9. Projekt për ndërtimin e terminalit të autobusëve në pjesën veri-perëndimore të qytetit të Belshit.

Në qytetin e Belshit ndodhen 3 stacione të transportit publik si dhe një vendqendrim për taksitë i cili është i vendosur ngjitur me pedonalen e qytetit. Stacioni ndërqytetas është i vendosur në hyrje të qytetit (përballë postës). Në pjesën veriore të pedonales (në hyrje të unazës së qytetit), nisen furgonat që kanë si destinacion pjesën veriore të bashkisë (Rrasë, Shezë, etj). Në pjesën jugore është stacioni që mbledh fluksin e lëvizjeve të pjesës jugore të bashkisë, i cili ndodhet përballë restorant Ujvarës për në destinacionet (Dragot, Kosovë, Deshيران, etj). Projekti ka për qëllim ndërtimin e një terminali të ri në pjesën veri-perëndimore të qytetit të Belshit. Projekti do të përfshijë hartimin e projektit arkitektonik dhe teknik të objektit të terminalit si dhe zbatimin e tij. Brenda objektit të terminalit do të vendosen agjensitë e udhëtimit, ndërsa në pjesën e jashtme do të kryhen nisjet e autobusëve. Ky projekt do të përmirësojë transportin

ndërqytetas në bashki dhe do të ndikojë në ekonomizimin e shërbimit të transportit publik. Projekti do të synojë të ulë trafikun në brendësi të qytetit.

Figura 6 Shembull për ndërtimin e terminalit të autobuzëve

Burimi: METARAUM, Gjermani, Stuttgart, 2015

10. Rehabilitimi mjedisor i venddepozitimit ekzistues të mbetjeve të ngurta

Fusha e depozitimit të mbetjeve në Rrugën “Shkëmbi i Zekthojeve” ndodhet shumë pranë banesave ekzistuese të kësaj zone dhe nga qendra e qytetit. Largësia e vend-depozitimit nga rruga kryesore që të çon në qytetin e Belshit është ~0.6 km(vijë ajrore)¹ dhe largësia nga qyteti është përkatësisht 2km (vijë ajrore)². Vend-depozitimi i mbetjeve paraqet probleme të mëdha për sa i përket ndotjes së mjedisit dhe rrezikimit të shëndetit të banorëve për shkak të mungesës së kushteve bazike teknike dhe higjieno-sanitare. Ky venddepozitim ndodhet shumë pranë disa liqeneve dhe tokave që përdoren gjërësisht nga aktiviteti bujqësor, duke shkaktuar kështu ndotje në sipërfaqet e mbjella e për rrjedhojë, duke dëmtuar shëndetin e banorëve. Projekti synon ndërmarrjen e një sërë analizash mjedisore dhe hartimin e strategjisë së posaçme për pastrimin e zonës nga ndotësit e tokës, ujërave nëntokësore dhe ajrit. Në fazën e zbatimit të tij, projekti ndërmerr hapa konkret për spastrimin e zonës nga ndotësit dhe kthimin e zonës në sipërfaqe të gjelbërt në terma disi më afatgjatë. Projekti ndikon në uljen e nivelit të ndotjes në zonën specifike.

Rehabilitimi ndikon ndjeshëm në përmirësimin e cilësisë së ajrit dhe shëndetin e qytetarëve, si dhe cilësinë e ujërave të liqeneve gjithashtu hapësira e krijuar pas ndërhyrjes do të shërbejë si “mushkëri” për qytetin.

11. Krijimi i parkut rajonal përgjatë Rezervuarit të Thanës në pjesën jugore të bashkisë Belsh

Ky rezervuar ndodhet në pjesën jugore të bashkisë dhe shërben si kufi me Bashkinë e Kuçovës dhe Lushnjes. Rezervuari është i përbashkët me Bashkinë e Belshit. Sistemimi me pisha i parkut në faqen lindore të kalasë së Beratit. Mbjellja e pemëve dhe ndërtimi i infrastrukturave mbrojtëse nga rrëshqitja e tokës. Projekti parashikon hartimin e një studimi i peizazhit përgjatë Rezervuarit të Thanës, duke përfshirë mbjelljen me bimësi të lartë, në trajtë pylli të rrallë, vendosjen e elementeve rekreativë, krijimin e shtigjeve të shetitjes, demarkimin dhe shtimin e sinjalistikës përkatëse, etj. Projekti synon të rivlerësojë peizazhin kodrinor-fushor e liqenor të

njësisë Kozare, si potencial për t'u shndërruar në një park për Bashkinë Belsh, të integruar me itineraret e gjelbërta rajonale: Fier Shegan-Gramsh dhe Belsh-Berat-Memaliaj. Ky projekt shërben për integrimin e Belshit në rrjetin e itinerareve natyrore rajonale e turistike, duke e kthyer qytetin në qendër potenciale turistike. Projekti shërben për të ofruar një hapësirë të shëndetshme rekreative për vendbanimet.

Sistemitet bimore në kodra mundësojnë përmirësim të cilësisë së ajrit të ndotur dhe përbëjnë pengesë për efektet e pakëndshme të puseve të naftës dhe rrisin infiltrimin dhe aftësinë ujëmbajtëse të tokës, duke lejuar më pak ndotje që të penetrojë në thellësi.

12. Krijimi i parkut rajonal i zonës së pyllit të Dëshiranit

Pylli i Dëshiranit zë një sipërfaqe prej 836 ha. Ofrimi i hapësirave të gjelbëruara në bashkinë Belsh është nevojë e cilësuar nga qytetarët. Krijimi i hapësirave çlodhëse për qytetarët sjellin nevojën e rehabilitimit të këtij parku. Rehabilitimi i parkut konsiston në pajisjen me hapësira të përshtatshme për të pushuar, krijimin e infrastrukturave të nevojshme për ecje, piknik, risistemim të gjelbërimit dhe ripyllëzime sipas nevojës, apo ndërhyrje të tjera që sipas nevojës mund të dalin gjatë procesit të projektimit. Projekti nisët nga nevoja për të përmirësuar infrastrukturën e parkut të Dëshiranit, duke krijuar zona të përshtatshme pushimi. Nevojitet gjithashtu sipërfaqe të gjelbëruara në Bashkinë Belsh sipas nevojës së përcaktuar në raport me numrin e banorëve dhe risistemimi i gjelbërimit në zonën e parkut të Dëshiranit, mbrojtja e pemëve të këtij parku nga dëmtimet e mundshme.

Figura 7 Shembull i zhvillimit të parkut rajonal Pylli i Dëshiranit

Burimi: BARNIM NATURE PARK, Gjermani

13. Rehabilitimi mjedisor dhe kthimi në zonë rekreative të zonave ripariane të lumit Devoll

Lumi i Devoll sot vuan nga një ndotje e madhe mjedisore si pasojë aktiviteteve industriale dhe bujqësore, erozionit ujor, urbanizimit si dhe zhdukjes së zonës ripariane. Projekti konsiston në analizimin e gjendjes mjedisore të Lumit Devoll dhe rehabilitimin e zonës ripariane të tij. Projekti do të përfshijë fillimisht një analizë të detajuar të cilësisë së ujërave të lumit dhe evidentim të përshkueshmërisë së ujërave të ndotura në shtresat nëntokësore. Më pas do të rishikohet segmenti i përzgjedhur për ndërhyrje mbi bazën e një studimi parafizibiliteti, për të përcaktuar zonën e ndërhyrjes. Gjithashtu do të evidentohen dhe do të shmangen ndotësit e lumit. Një tjetër ndërhyrje, pjesë e këtij projekti është rikthimi i zonave ripariane përgjatë lumit, zona në të cilat do të jetë e nevojshme të kryhen edhe prishje ndërtimesh si dhe ripyllëzime. Në përfundim, për të shmangur rrezikun e përmblytjeve dhe erozionin e brigjeve, veç rehabilitimit të zonës ripariane, do të ndërhyhet në disa segmente me korracim lumor vegjetativ dhe/ose me gabione. Ky projekt do të ndikojë në përmirësimin e cilësisë së ujërave të lumit dhe ujërat e lumit do të jenë më të sigurt për përdorim në bujqësi. Fasha e lumit do të mundësohet si zonë rekreative për qytetarët. Dhe rehabilitimi i kësaj fashe do të ndikojë ndjeshëm në shëndetin e qytetarëve. Do të shmanget përmblytja e zonave të banimit nga lumi.

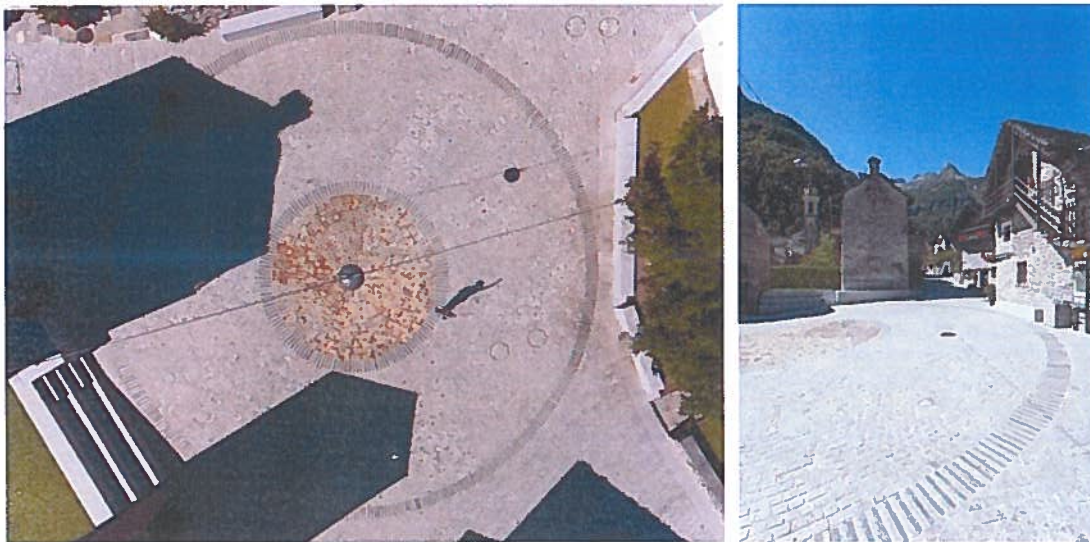
Figura 8 Shembull i rehabilitimit të zonave ripariane dhe kthimi i tyre në zona rekreative

14. Rikonstrukcioni i shesheve të qendrave të njësive administrative Kajan, Rrasë, Fierzë, Grekan dhe fshatrat Dragot e Dëshiran

Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi/ndryshimi fizik i infrastrukturës dhe/apo objekteve e shërbimeve publike në njësitë administrative me karakter rural. Aktualisht në këto qendra (qendrat e ish-komunave) janë realizuar pak investime, pjesa më e madhe e të cilave konsistojnë ndërhyrje të infrastrukturës rrugore. Realizimi i këtij projekti ka ndikim social e kulturorë në njësitë administrative të Bashkisë Belsh dhe krijon mundësi të reja për zhvillimin ekonomik. Rigjenerimi dhe rivitalizimi i qendrave të njësive administrative është i rëndësishëm për zhvillimin e mëtejshëm të territorit. Projekti synon të arrij përmirësimin e cilësisë së infrastrukturave dhe hapësirave publike në qendrat e njësive administrative dhe zhvillimin ekonomik dhe territorial të mëtejshëm i të gjithë territorit të bashkisë.

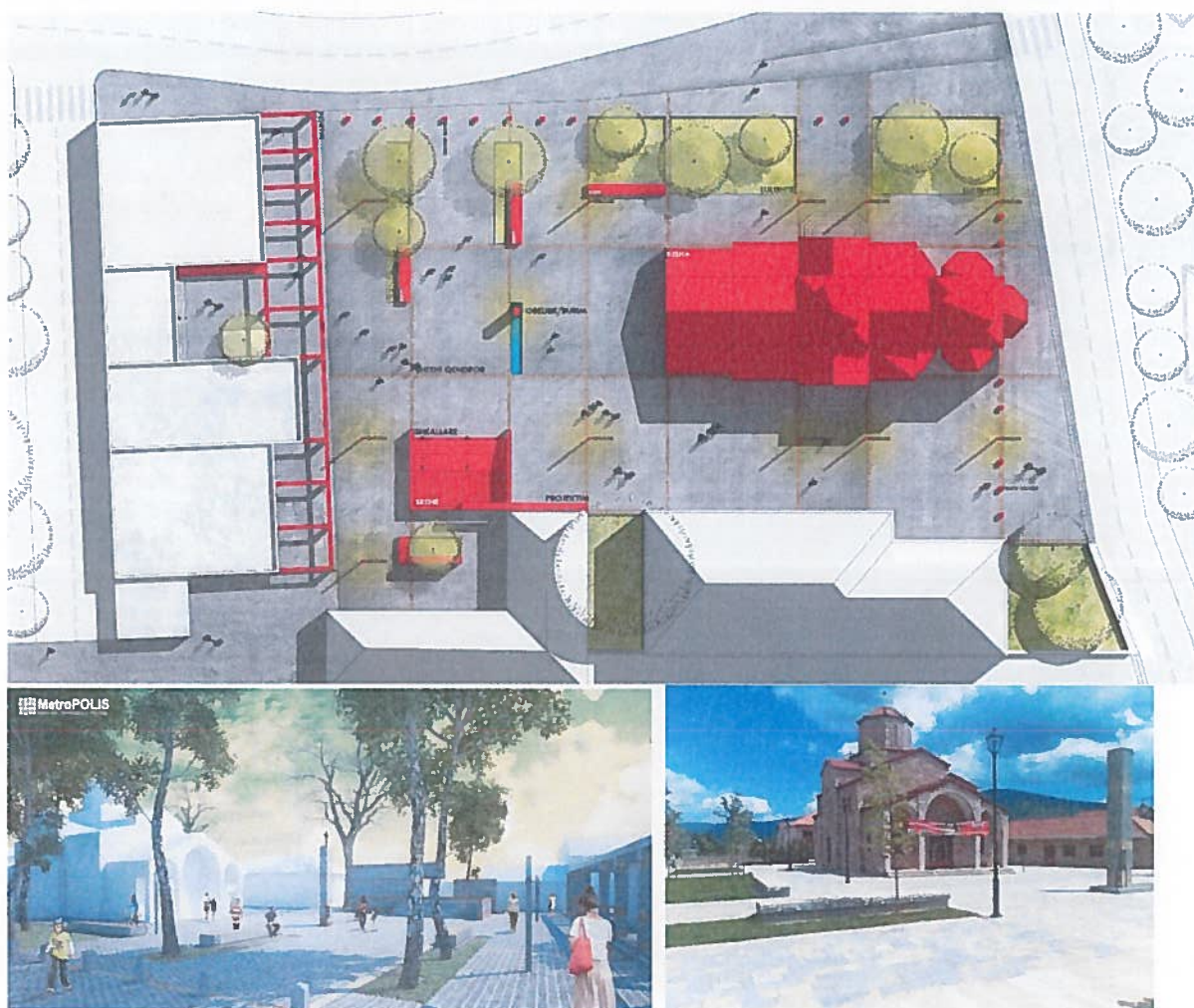
Figura 9 Shembull i rikonstrukcioneve të shesheve

Burimi: ENRICO SASSI ARCHITETTO, ZVICER ISONOGNO, 2016

Figura 10 Shembull i rikonstruksionit të shesheve

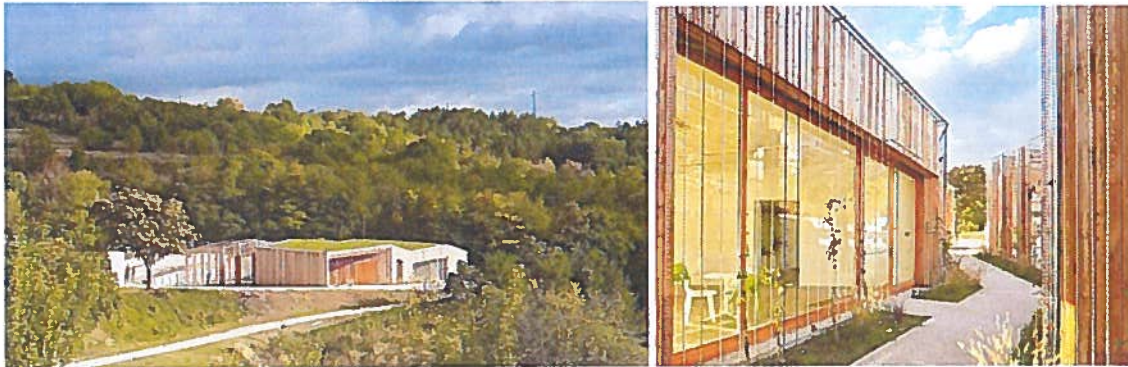
Burimi: METROPOLIS, SHQIPËRI, PUSTEC, 2016

15. Projekti për ndërtimin e qendrës së re multifunktionale Belsh

Në Bashkinë Belsh nuk gjenden qendra kulturore, e cila sjell mungesën e programeve të posaçme për të rinjtë, institucioneve për nxitjen e vlerave të tyre, etj, bëjnë që ky grup të jetë më pasiv nga pikëpamja e ndërveprimit social. Projekti synon hapjen e qendrës multifunktionale në qytetin e Belsh dhe hartimin e programeve dhe aktiviteteve për funksionimin e tyre me fokus të veçantë të rinjtë. Projekti kontribuon edhe në trajtimin e nevojave të të rinjve të kësaj bashkie dhe synon të nxisë ndërveprimin social dhe pasqyrimin e vlerave dhe talenteve të tyre. Projekti nxit bashkëpunimin mes të rinjve dhe reflekton vlerat dhe talentet e një fokus grupi të rëndësishëm për zhvillimin e qytetit gjithashtu ndikon në përmirësimin e jetës kulturore.

Figura 11 Shembull për ndërtimin e qendrave multifunksionale

Burimi: BURNAZZI FELTRIN ARCHITETTI, ITALY, 2014

Figura 12 Shembull për ndërtimin e qendrave multifunksionale

Burimi: EDUARDO SOUTO DE MOURA, ADRIANO PIMENTA, PORTUGALI, 2015

16. Projekt për ndërtimin e pallatit të Sportit në Bashkinë Belsh

Në territorin e bashkisë Belsh nuk ndodhet asnjë qendër sportive por ka disa fusha informale sportive jashtë standardeve të projektimit dhe standardeve higjieno-sanitare. Mungesa nga ana tjetër e ambienteve të mbyllura sportive për zhvillimin e aktiviteteve në çdo periudhë të vitit, bën emergjente nevojën për ndërtimin e një pallati sporti për Bashkinë Belsh. Ky projekt synon ngritjen e një pallati sporti në qytetin e Belshit, i pajisur me ambiente moderne sportive, dhe kapacitete të mjaftueshme për mbajtjen e eventeve sportive lokale dhe rajonale. Pallati i sportit parashikon, ngritjen e një ambienti qëndror për zhvillimin e lojrave me dorë, dhomat e zhveshjes si dhe palestrat.

17. Projekti për rivitalizimin e belvederes në kodrën e qytetit në pjesën jugore të tij

Qyteti i Belshit i parë nga lart është një pllajë e bukur, kodrinore me kodra të ulta dhe fusha të vogla, me shumë liqene të bukur natyrore, pjesë e Dumresë. Në përgjithësi relievi i saj dallohet për ndryshimet e vogla të lartësive. Territoret më të larta shtrihen në formën e një brezi. Format kryesore që i japin fizionominë relievit të kësaj pllaje janë kodrat, fushë – gropat dhe gropat. Kodrat në përgjithësi dallohen për shtrirje gjatësore e tërthore të vogël dhe një pjesë e tyre janë në forma të rrumbullakta. Lartësia e zonës mbi nivelin e detit luhet nga 100 m deri në 200m.

Ky projekt synon shfrytëzimin e kodrinave piktoreske të Belshit për t'i kthyer në atraskione për qytetarët dhe turistat. Belvederja e qytetit do të pozicionohet në pjesën jugore dhe do të ketë zona rekreative, park për fëmijë, lokale me struktura të lehta ku mund të konsumohet kafeja.

Figura 13 Skema konceptuale për rivitalizimin e belvederes

Burimi: METROPOLIS, 2017

18. Projekti për ndërtimin e zonës rekreative të qytetit në pjesën lindore të qytetit

Ky projekt adreson mungesën e qendrave të aktiviteteve për të rinj, si dhe të një qendre të mirëfilltë rekreative për Bashkinë Belsh. Nëpërmjet një zone rekreative për të rinjtë, integrohen nevoja që ka për zhvillimin e aktiviteteve kulturore, trajnimin në kurse të ndryshme të lidhura me artin, me shërbimet e nevojshme për të rinjtë, aktivitetet rekreative e të orientuara drejt edukimit dhe sportit, etj. Projekti parashikon ndërtimin e një qendre shërbimi ndaj të rinjve, të specializuar për aktivitete artistike e kulturore. Kjo qendër do ofrojë kurse artesh dhe trajnime specifike, këshillime karriere për të rinjtë, organizim aktiviteteve kulturore, sportive, rekreative, për të rinjtë, organizim veprimtarish artistike / ekspozitash me ndikim në bashki, etj. Projekti ka ndikim në dy shkallë: në nivel bashkie, dhe për të rinjtë që do e frekuentojnë qendrën. Në nivel bashkie, qendra do mundësojë organizim të aktiviteteve me pjesëmarrje të gjerë, me theks artistik, mbrojtjen e identitetit lokal, promovimin e turizmit, etj. Për të rinjtë qendra do mundësojë kultivimin e aftësive artistike, por edhe trajnime, këshillime karriere, e këshillime për çështje problematike, si dhe organizim aktiviteteve të përbashkëta sportive, rekreative, etj.

19. Projekt për ndërtimin e sheshit të tregut të lëvizshëm të qytetit të Belshit

Bashkia Belshit ndër të paktat bashki të cilat nuk kanë një qendër të mirëfilltë grumbullimi të prodhimeve apo tregtimit të prodhimeve vendase. Belshi si qendër e kësaj bashkie do të jetë pika kryesore e mbledhjes të këtyre produkteve, qoftë bujqësore apo të natyrës së përdorimit të përditshëm. Projekti parashikon ndërtimin e mbi 10 deri 20 tezga të lëvizshme, të cilat do të vendosen në bazë të një grafiku dhe orari të përcaktuar nga Bashkia (deri tre herë në javë) në pjesën lindore të qytetit. Në këtë mënyrë i krijohet mundësia të zhvillohen si banorëve që jetojnë në Belsh apo përreth saj. Me ngritjen e tregjeve të lëvizshme zhvillohet ekonomia

bujqësore e fermerëve. Produktet do të jenë të kontrolluar dhe konsumatori do të jetë i sigurt. Hapësirat e tregtimit të produkteve do të jenë më të pastra.

• **Platforma e ndërhyrjeve në territor**

Transformimet strategjike të territorit kanë rëndësi dhe efekt katalitik për zhvillimin e bashkisë, por janë zonat e tjera të territorit ato në të cilat banorët kryejnë aktivitetin e tyre të përditshëm dhe jetojnë. Në përgjithësi këto përbëjnë zonat e banimit, ku në të shumtën e rasteve akomodojnë dhe një sërë shërbimesh, aktivitetesh institucionale e tregtare, zona rekreative në shërbim të banorëve dhe jo vetëm. Nga ana tjetër janë dhe territoret bujqësore e natyrore (në disa raste edhe të ndërthurura me banimin e shërbimet) parimi i zhvillimit të së cilave është ruajtja (konservimi) konsolidimi dhe ripërtëritja në ato segmente/fragmente ku është ndërprerë habitatit natyror si pasojë e veprimtarisë humane për qëllime urbanizimi ose bujqësie. Plani i zhvillimit të territorit ofron një platformë të mënyrës sesi duhet të ndërhyhet në këto zona me qëllim sigurimin e jetëgjatësisë dhe qëndrueshmërisë së tyre përkrah përmirësimit cilësor të tyre.

Nga pikëpamja metodologjike, mënyrat e ndërhyrjeve bazohen në: tipologjinë hapësinore e ndërtimore që kanë aktualisht territoret dhe vendbanimet e ndryshme në bashki; analizën e strehimit, cilësisë së strukturave dhe territoreve, treguesit ekzistues të zhvillimit (intensitet, koeficient i shfrytëzimit të tokës për ndërtim, hapësirë publike dhe rrugë, dendësitë etj.) analizën e peisazhit natyror dhe fragmentimin e tij, intereset e bashkisë e të komunitetit për të intensifikuar zhvillimin e zonave të banimit në të ardhmen.

Si rrjedhojë, platformë e bashkisë për mënyrat e ndërhyrjeve në territor bazohet në këto masa:

1. ***Plotësimin me rrjet rrugor*** të niveleve të ndryshme, të të gjithë zonave të banuara dhe rristurimin e infrastrukturës publike kudo që është e nevojshme, nëpërmjet shtimit dhe eficientimit të itinerareve të transportit publik me qëllim rritjen e aksesit mes Belshit dhe qendrave rurale, dhe lidhjen e ketyre të fundit me rrjetin rajonal të lëvizjes.
2. ***Ripërtëritjen e zonave*** që kanë humbur funksionin apo cilësinë, sikundër dhe rikonceptimin e zonave që kanë premisë, por nuk kanë cilësi të strukturave dhe hapësirës
3. ***Konsolidimin dhe/ose mbushjen*** e dendësimin e zonave të cilat kanë një tipologji të caktuar, të cilat ja vlen të ruhen dhe të nxitet zhvillimi në to.
4. ***Konservimin dhe konsolidimin e tokës bujqësore*** dhe ekosistemeve natyrore duke marrë edhe masa për përmirësimin e rigjallërimit e tyre sipas nevojës.
5. ***Rehabilitimin mjedisor*** të zonave kryesisht natyrore me qëllim nxjerrjen në pah të vlerave, vënien e tyre në funksion të komunitetit dhe zhvillimit të turizmit alternativ në zonë.
6. ***Rritjen e rivlerësimin e hapësirës publike*** jo vetëm në qendrat e qytetit e të vendbanimeve, por edhe në zonat e banimit. Kjo hapësirë në disa raste përcaktohet në hartë/territor se ku do të ndodhet (rastet e përmendura në seksionin e transformimeve strategjike më sipër), dhe në rastet e tjera jepet përmes treguesit të Kshp-së³. Propozimet për ndërtimin/rikonstruktimin e shkollave, kopshteve, çerdheve, qendrave shëndetësore, qendrave kulturore e sociale janë në funksion të rritjes së hapësirës publike.

Në përmbushje të Vizionit të Zhvillimit të Territorit të Bashkisë Belsh dhe në respektim të plotë të parimeve të sipërpërmendura, janë hartuar katër objektiva kryesore të cilat synojnë të specifikojnë fokusin e zhvillimit të bashkisë gjatë viteve të ardhshme. Është synuar që objektivat strategjikë të jenë të prekshëm, specifikë dhe të monitorueshëm për të siguruar zbatueshmërinë e tyre. Për këtë arsye në tabelën e veprimit janë përcaktuar edhe disa tregues monitorimi e vlerësimi për secilin objektiv strategjik të cilët mund të detajohen dhe përmirësohen gjatë punës që bashkia do të kryejë për zbatimin e PPV-së.

1. **Objektivi strategjik 1:** Zhvillim i qëndrueshëm ekonomik-social duke diversifikuar ekonominë urbane dhe duke specializuar ekonominë rurale, me synim uljen e papunësisë, frenimin e largimit të fuqisë punëtore, fuqizimin e kontributit dhe konkurrueshmërisë rajonale të bashkisë Belsh në sektorin, bujqësor e turistik, si dhe rritjen e cilësisë së jetesës për banorët.
2. **O1P1:** Rritja e performancës së sektorëve ekonomikë në bashkinë Belsh , zhvillimi i sektorit të shërbimeve, si dhe zhvillimit të sektorëve bujqësorë blegtoralë e turistik në zonat me karakter natyror.
3. *Pr.1: Ndërtimi i një pike grumbullimi të produkteve bujqësore në pjesën jugore të qytetit.*
4. *Pr.2: Krijimi i një qendre agro-industriale për përpunimin, përgatitjen e prodhimeve në shkallë rrethi, si: produkte bujqësore dhe blegtorale në pjesën jugore të qytetit.*
5. *Pr.3: Ndërtimi i thertores për prerjen e gjësë së gjallë në pjesën jugore të qytetit.*
6. *Pr.4: Projekti për rehabilitimin dhe pastrimin e kanaleve vaditëse dhe kulluese të parë dhe të dytë në të gjithë bashkinë Belsh.*
7. *Pr.5: Projekti për rehabilitimin e rezervuarëve ujitës të bashkisë Belsh.*
8. *Pr.6: Projekti për ndërtimin e bujtinave në zonën e Liqeneve të bashkisë Belsh (në fshatrat Fierzë, Merhojë, Seferan dhe Kajan Sektor).*
9. **O1P2:** Nxitja dhe zhvillimi i ndërtimeve nëpërmjet zgjerimit densifikimit dhe diversifikimit të tyre për zhvillimin e sektorit të shërbimeve në qytet
10. *Pr.7: Projekti për rikonstruksionin e bllokut të banimit përgjatë bregut verior të Liqenit të Belshit, zhvillimi i bizneseve të vogla me qëllim diversifikimin e veprimtarisë ekonomike të zonës.*
11. *Pr.8: Rehabilitimi mjedisor dhe rigjenerimi i kapanoneve industriale në pjesën veriore të qytetit me qëllim zhvillimin e një zone shërbimesh dhe rezidenciale.*
12. *Pr.9: Zhvillimi shërbimeve tregtare rezidenciale dhe të industrisë së lehtë në fillim të aksit rrugor Belsh-Pepaj.*
13. *Pr.10: Rehabilitimi dhe zhvillimi i zonës në pjesën përgjatë bregut perendimor të liqenit të Belshit si zonë e institucioneve të ndryshme administrative , të shërbimeve publike dhe aktiviteteve social-kulturore.*
14. *Pr.11: Projekti për zhvillimin e hapësirës hyrëse të qytetit si zonë shërbimesh tregtare dhe zonë me karakter të industrisë së lehtë.*
15. *Pr.12: Projekti për ndërtimin e banesave sociale në pjesën jugore të qytetit dhe integrimin e tyre shoqëror.*
16. **O1P3:** Përmirësimi i klimës së biznesit të vogël nëpërmjet politikave nxitëse dhe sigurimit të infrastrukturës së përshtatshme mbështetëse të tyre
17. *Pr.13: Mbështetja e zhvillimit të bizneseve të vogla artizanale në zonat ekonomike me karakter tregtar.*
18. **Objektivi strategjik 2:** Zhvillimi i infrastrukturës rajonale për të përmirësuar aksesin në boshtet kryesore të rajonit dhe në itineraret turistike, si dhe përmirësimi i situatës lokale të lëvizshmërisë, transportit, dhe shërbimeve të lidhura me infrastrukturën.
19. **O2P1:** Konsolidimi i lidhjeve të bashkisë së Belshit në nivel rajonal, duke siguruar integrimin me rrjetet shtetërore rrugore.
20. *Pr.1: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Elbasan-Belsh- Vlashuk-Kuçovë- Berat si pjesë e aksit të Boshtit të Jugut.*
21. *Pr.2: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh – Hysgjokaj- Lushnje.*
22. *Pr.3: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh-Cërragë- Biçakaj-Karbunarë.*

23. *Pr.4: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Cërrik-Gostrime-Belsh- Shezë-Pajovë-Peqin.*
24. **O2P2:** *Përmirësimi i lidhjeve ndërqytetase mes qendrave të njësive rurale me njëra-tjetrën dhe me Belshin*
25. *Pr.5: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Orbitale bashkiake që lidh fshatrat Rrasë- Shegas-Qafshkallë- Shkëndi- Trojas- Shtith- Dushk- Rrenas- Grekan- Dëshiran- Dragot- Kosovë- Cërragë-Rrasë*
26. *Pr.6: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Cërragë- Fierzë-Çestinje-Kajan- Gjolenë-Dëshiran-Selitë*
27. *Pr.7: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Shegas-Hysaj-Seferan- Drizaj- Grekan-Mollas*
28. *Pr.8: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh- Stanaj*
29. *Pr.9: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh- Shtith*
30. *Pr.10: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh- Shkëndi*
31. *Pr.11: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh- Qafshkallë*
32. *Pr.12: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Gjijnuk- Lisaj- Dëshiran*
33. *Pr.13: Projekti për ndërtimin e urës mbi lumin Devoll që mundëson kalimin nga fshati Rrenas në fshatin Mollas*
34. **O2P3:** *Sistemimi i rrjeteve rrugore në nivel qyteti për të rritur nivelin e jetueshmërisë në qytet dhe zona rurale.*
35. *Pr.14: Projekti për ndërtimin e unazës së qytetit Belshit.*
36. *Pr.15: Projekti për ndërtimin e rrugës përgjatë pjesës lindore të liqenit të Belshit në lagjen Tafan.*
37. *Pr.16: Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugorë ekzistues në pjesën perendimore të qytetit,*
38. *Pr.17: Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugorë ekzistues në pjesën jugore të qytetit,*
39. *Pr.18: Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugorë ekzistues në pjesën veriore të qytetit.*
40. **O2P4:** *Integrimi i bashkisë së Belshit në tërësinë e itinerareve të gjelbërta në nivel qyteti dhe rajoni nëpërmjet infrastrukturës së lehtë e turistike.*
41. *Pr.19: Krijimi i një rrjeti shtigjesh që lidhin liqenet e Belshit të pajisur me sinjalistikën respektive dhe shërbimet ndihmëse.*
42. *Pr.20: Ndërtimi i një sistemi rrugësh për biçikleta të cilat aksesojnë dhe lidhin Liqenet e Belshit.*
43. *Pr.21: Ndërtim i korsive të bicikletave dhe kalimeve këmbësore nga kodra në pjesën jugore të qytetit në malin e Gradishtës.*
44. *Pr.22: Ndërtimi dhe rehabilitimi i shkallëve në pjesën jugore të qytetit për t'u ngjitur në parkun e belvederes së qytetit.*
45. **O2P5:** *Përmirësimi i infrastrukturës së furnizimit me ujë të pijshëm dhe kanalizimeve urbane dhe bujqësore, duke siguruar shërbim cilësor për të gjithë territorin e bashkisë*
46. *Pr.23: Projekti për rehabilitimin dhe ndërtimi i tubacioneve të reja të ujërave të ndotura urbane në Lagjen Tafan dhe në Fshatin Qafshkallë*
47. *Pr.24: Projekti për rehabilitimin dhe ndërtimin e gropave spetike si pas standarteve në fshatrat që nuk kanë akses në KUZ.*
48. *Pr.25: Projekti për rhabilitimin dhe zgjerimin e rrjetit të ujësjellësit të qytetit të Belshit dhe të zonës së Dumresë*
49. *Pr.26: Projekti për ndërtimin e impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura urbane.*
50. *Pr.27: Ndërtimi i tubacionit kryesor të kanalizimeve të ujërave të zeza që bën lidhjen e qytetit me impiantin e trajtimit të ujrave.*

51. Pr.28: Përmirësimi tërësor i sistemit të kanalizimeve duke ndarë ujërat e shiut nga ato të ndotura në qytet, si dhe duke siguruar mbulim me rrjet për të gjithë bashkinë.
52. **O2P6:** Programi për përmirësimin e situatës së lëvizshmërisë dhe transportit publik në nivel bashkie.
53. Pr.29: Projekti për zhvillimin e një sistemi transporti publik brenda bashkisë për të siguruar aksesin sa më të mirë të NjA-ve me qytetin e Belshit.
54. Pr.30: Projekti për ndërtimin e terminalit të autobuzëve në pjesën veri-perëndimore të qytetit të Belshit.
55. Pr.31: Projekti për ndërtimin dhe rehabilitimin e vendqendrimeve të automjeteve që kryejnë transportin rreth-qytetas në NjA-të e bashkisë Belsh.
56. Pr.32: Projekti për ndërtimin e parkimeve të automjeteve në hyrje dhe dalje të qytetit si dhe në qendrat e NjA-ve.
57. Pr.33: Projekti për rehabilitimin dhe shtimin e ndricimit rrugor në Qytetin e Belshit dhe qendrat e NjA-ve të Bashkisë Belsh.
58. **Objektivi strategjik 3:** Menaxhim i qëndrueshëm mjedisor në mbrojtje të sistemit të ujërave sipërfaqësore e nëntokësore duke valorizuar tokën bujqësore dhe elementet e forta natyrore dhe artificiale, në funksion të zhvillimit të agroturizmit, turizmit historiko-kulturor dhe integritit me potencialet rajonale turistike.
59. **O3P1:** Menaxhimi i integruar i mbetjeve urbane duke përfshirë strategjitë për mbledhjen e diferencuar dhe reduktimin e mbetjeve, zhvendosjen dhe rregullimin e vendit të depozitimit ekzistues për t'u përshtatur me kushte më sanitare, si dhe mundësitë e kryerjes së kompostimit të mbetjeve organike.
60. Pr.1: Hartimi i një plani të menaxhimit të mbetjeve urbane në nivel bashkie me synim riciklimin dhe reduktimin e mbetjeve urbane, si dhe blerja e automjeteve për transportimin e mbetjeve urbane.
61. Pr.2: Rehabilitimi mjedisor i venddepozitimit ekzistues të mbetjeve të ngurta .
62. Pr.3: Projekti për ndërtimin sipas standarteve të pikës së transferimit të mbetjeve të ngurta.
63. Pr.3: Hartimi i një strategjie dhe sigurimi i kushteve fizike për kompostimin e mbetjeve organike si dhe ndërtimi i dy pikave të kompostimit të mbetjeve organike.
64. **O3P2:** Programi për krijimin e parqeve rajonale në zonat mjedisore që cilësohen si zona me biodiversitet të lartë duke mbrojtur dhe konservuar faunën dhe florën si dhe elementet e fortë natyror, peizazhistik dhe historiko- kulturor.
65. Pr.4: Krijimi i parkut rajonal përgjatë Rrezervuarit të Thanës në pjesën jugore të bashkisë.
66. Pr.6: Krijimi i parkut rajonal i zonës së pyllit të Dëshiranit.
67. **O3P3:** Rehabilitimi mjedisor i zonave ripariane të lumenjve, përrenjve, brigjeve të liqeneve dhe zonave me rrezik natyror.
68. Pr.7: Rehabilitimi mjedisor dhe kthimi në zonë rekreative të zonave ripariane të lumit Devoll
69. Pr.8: Rehabilitimi mjedisor i liqeneve dhe pastrimi i tyre nga inertet dhe mbetjet organike që depozitohen në to.
70. Pr.9: Rehabilitimi mjedisor i liqenit në pjesën veriore të qytetit të Belshit që shërben si venddepozitim i ujërave të ndotura urbane.
71. Pr.10: Projekti për pyllëzimin e brigjeve të liqeneve të Belshit si masë mbrojtëse për ruajtjen e cilësisë së ujërave nga ndotja.
72. **Objektivi strategjik 4:** Mbështetja e komuniteteve të qëndrueshme dhe të shëndetshme, me cilësi jetese të përmirësuar, mundësi më të mira zhvillimi në arsim dhe punësim, si dhe nivel më të lartë aksesit në aspektin social-kulturor.

73. **O4P1:** Rikonstruksioni i objekteve arsimore shëndetësore dhe me funksione publike me probleme fizike, si dhe përshtatja e mjediseve për të plotësuar kërkesat, kapacitetet dhe standardet.
74. Pr.11: Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Belsh në fshatrat Qafshkallë, Marinëz, Shkëndi, Dushk, Shkozë, Seferan dhe qytetin e Belshit.
75. Pr.12: Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Grekan në fshatrat Grekan dhe Rrenas.
76. Pr.13: Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Kajan në fshatrat Kajan, Dragot dhe Idrizaj.
77. Pr.14: Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Fierzë dhe NjA Rrasë në fshatrat Fierzë, Kosovë Hardhi dhe Rrasë.
78. Pr.15: Projekti për rikonstruksionin e shkollave të mesme në Qytetin e Belshit dhe në fshatrat Kosovë dhe Dëshiran.
79. Pr.16: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetësore në NjA Belsh në fshatrat Shkendi, Qafshkallë, Shkozë, Marinëz, Seferan, Dushk dhe Qytetit të Belshit.
80. Pr.17: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetësore në NjA Grekan në fshatrat Dëshiran, Grekan, Guras dhe Rrenas .
81. Pr.18: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetësore në NjA Kajan në fshatrat Kajan, Dragot, Idrizaj, Turbull, Çestinje, Lisaj, Gjinuk, Gjolenë, Merhojë dhe në Lagjet Lokalitet e Can.
82. Pr.19: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetësore në NjA Fierzë në fshatrat Kosovë, Fierzë, Cërrage dhe Hardhi.
83. Pr.20: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetësore në NjA Rrasë në fshatrat Rrasë e Sipërme , Rrasë e Poshtme, Shegas, Gurë i Bardhë
84. **O4P2:** Rikonstruksioni, ndërtimi dhe rehabilitimi i shesheve kryesore në qytet dhe në qendrat e njësive administrative dhe fshatrave.
85. Pr.21: Rikonstruksioni i shesheve të qendrave të njësive administrative Kajan, Rrasë, Fierzë, Grekan dhe fshatrat Dragot e Dëshiran.
86. **O4P3:** Zhvillimi social-kulturor dhe sportiv i popullsisë duke rehabilituar infrastrukturën ekzistuese dhe duke shtuar objekte sociale e kulturore në shërbim të nevojave të komunitetit.
87. Pr.22: Projekti për ndërtimin e godinës së Bashkisë së re Belsh.
88. Pr.23: Projekti për ndërtimin e qendrës së re multifunksionare Belsh .
89. Pr.24: Projekti për ndërtimin e Pallatit të Sportit në Bashkinë Belsh.
90. Pr.25: Projekti për rikonstruksionin e këndit sportiv në Bashkinë Belsh .
91. **O4P4:** Zhvillimi i qëndrueshëm i hapësirave të lira në Belsh, gjelbërimit dhe hapësirave me karakter të veçantë për t'i shërbyer funksionit mjedisor dhe estetik për qytetin.
92. Pr.26: Projekti për rivitalizimin e belvederes në kodrën e qytetit në pjesën jugore të tij.
93. Pr. 27: Projekti për ndërtimin e zonës rekreacionale të qytetit në pjesën lindore të qytetit.
94. Pr.28: Projekti për ndërtimin e sheshit të tregut të lëvizshëm të qytetit të Belshit.
95. Pr.29: Projekti për ndërtimin varrezave të reja të qytetit.
96. Pr.30: Projekti për krijimin e plazheve në Liqenet e Merhojës, Seferanit dhe Çestinjës dhe ndërtimin e pishinës së hapur në liqenin e Belshit.

- Sistemet e territorit dhe përdorimi i tokës

Ne kuadër të përmbushjes së vizionit të zhvillimit dhe realizimit të objektivave të përcaktuara në “Strategjinë e Zhvillimit të Territorit të Bashkisë Belsh”, Plani I Përgjithshëm Vendor përcakton kategoritë, nënkategoritë dhe funksionet bazë të përdorimit të tokës për cdo njësi strukturore. Objektivat synojnë ruajtjen e tokës natyrore dhe bujqësore si potencialin kryesor

të zhvillimit ekonomik të kësaj bashkie. Programet / projektet dhe objektivat synojnë zbutjen e pabarazive sociale nëpërmjet përmirësimit të infrastrukturës e cila rrit aksesueshmërinë, përmirësimin e shërbimeve publike në cdo njësi administrative dhe krijimin e përmirësimit të kushteve bazë të banimit për të përmbushur nevojat e banorëve aktual dhe atyre të pritshëm.

Për sa i përket përdorimit të tokës, parimet kryesore që janë ndjekur nga PPV-ja janë:

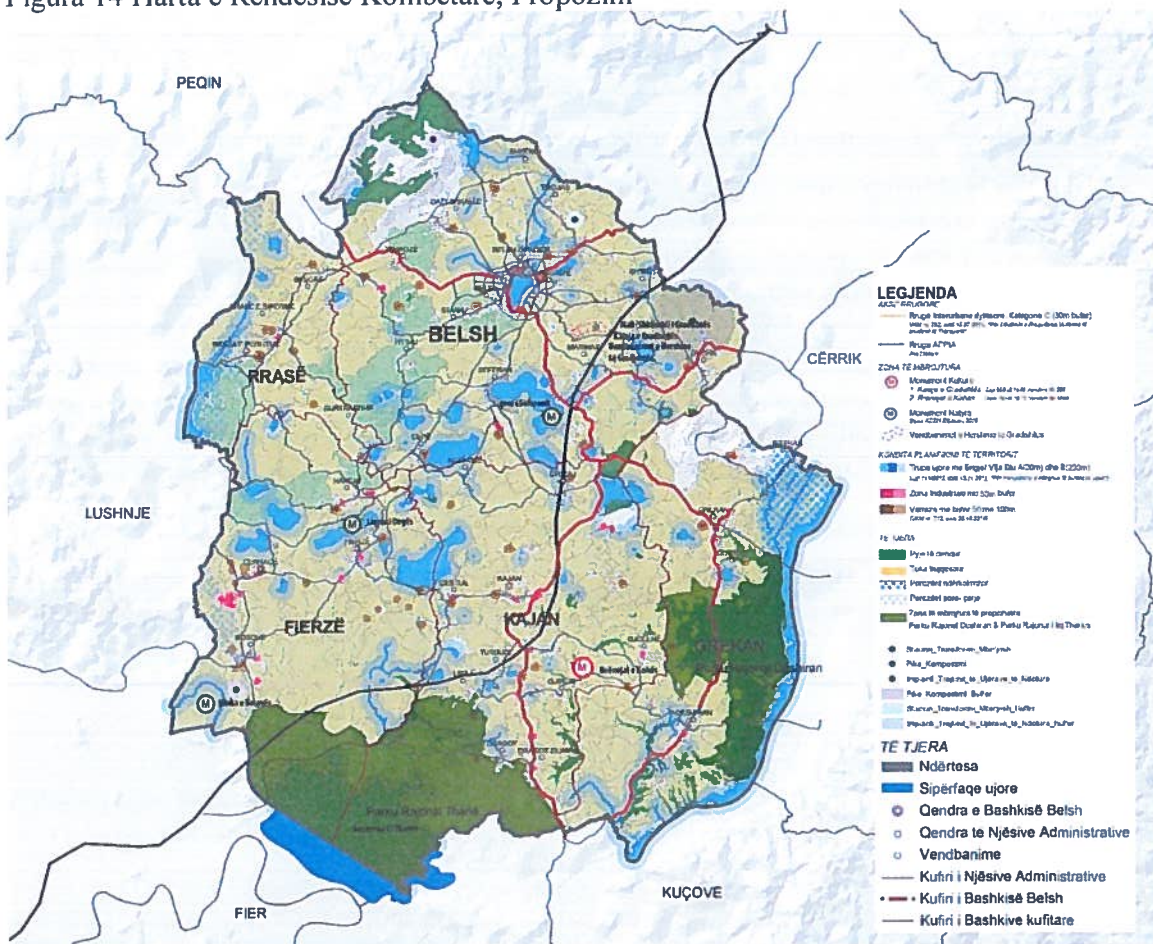
1. PPV – ja shmang zonat multifunkionale brenda qytetit dhe vendbanimeve në tërësi dhe ka promovuar përzierjen e funksioneve. Për bashkinë e Belshit është i nevojshëm krijimi i zonave mikse në mënyrë që të zbutet dominimi i monofunksionalitetit. Pasurimi i këtyre zonave me shërbime i bën ato më të jetueshme.
2. Plani shmang mbivendosjen e përdorimeve të papërputhshme pranë njëra tjetrës, dhe në rastet kur kjo është e pamundur të shmanget atëherë plani propozon masa mbrojtëse për secilin nga përdorimet dhe në përputhje me legjislacionin në fuqi. Masat e tilla si distancat apo brezat mbrojtës paraqiten në rregulloren e PPV-së në seksionin e përdorimeve të ndaluara dhe të kushtëzuara sikurse dhe në pasaportat përkatëse për secilën nga njësitë strukturore.
3. Në rastet e përdorimeve të ndryshme nga banimi, por që përgjithësisht tentojnë të jenë monfunksionale, si psh. rastet e infrastrukturave madhore, zonave bujqësore, zonave natyrore, zonat ripariane, etj në mënyrë që të sigurohet zhvillimi i tyre i pashqetësuar nga përdorimet e tjera përreth, PPV – ja e garanton nëpërmjet parashikimit të masave mjedisore, brezave dhe distancave mbrojtëse e pyllëzimeve.

Mënyra si janë propozuar ndërhyrjet / ndryshimet e PPV – së është bërë sipas parimit të respektimit të rëndësisë kombëtare në territor dhe të gjithë kushtëzimeve sektoriale. Disa nga kushtëzimet që mund të përmendim janë :

Ligji nr. 9358 “Për pyjet dhe shërbimin pyjor” – kufizimin në konvertimin e fondit pyjor (aktualisht legjislacion i ri në proces); Ligji nr. 111/2012 “Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore” – përcaktimi i brigjeve të trupave ujorë (5m – 20m dhe 100m – 200m) dhe veprimtaritë e lejuara në brigje; “Kodi rrugor i Republikës së Shqipërisë” – distancat nga akset rrugore; VKM-ja nr. 686 “Për miratimin e rregullores së planifikimit” – standarde dhe tregues të planifikimit për shkolla, kopshte, qendra shëndetësore, breza mbrojtës, distanca të mbrojtjes, lartësitë, intensitetet etj. ligji nr. 9244, datë 17.6.2004, “Për mbrojtjen e tokës bujqësore”, i ndryshuar – kufizimet në konvertimin e tokave bujqësore në truall; ligji nr. 8752, datë 26.3.2001, “Për krijimin dhe funksionimin e strukturave për administrimin dhe mbrojtjen e tokës”, i ndryshuar – kufizimet në konvertimin e tokave bujqësore në truall; VKM-ja nr. 410, datë 27.06.2012, “Për përcaktimin e rregullave dhe të procedurave të ndryshimit të kategorive të resurseve të tokës” dhe VKM-ja nr. 283, datë 1.4.2015, “Për përcaktimin e tipave, rregullave, kriterëve dhe procedurave për ndërtimin e objekteve për prodhimin, ruajtjen dhe përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale në tokë bujqësore” – kufizimet në konvertimin e tokave bujqësore në truall; ligji nr. 81/2017, “Për zonat e mbrojtura”, kufizimet në zonat e mbrojtura dhe zonat buferike të tyre etj.

Figura 14 Harta e Rëndësisë Kombëtare, Propozim

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Për sa i përket propozimeve të përdorimit të tokës Plani mbështetet në VKM 686, datë 22.11.2017. Sipas kësaj VKM-je në Shtojcën I të saj përcaktohen kategorizimet e përdorimit të tokës sipas Kategorive, Nënkatëgorive dhe Funksioneve. Kjo VKM përcakton 22 kategori të përdorimit të tokës si më poshtë:

- Banim (A)
- Sherbime (S)
- Industri Ekonomi (IE)
- Institucione (IS)
- Arsim (AS)
- Shendetsi (SH)
- Aktivitete Shoqërore & Agëtim (SHA)
- Monumente (M)
- Zona Ushtarake (ZU)
- Varreza (V)
- Infrastrukturë Transporti (INT)
- Infrastrukturë Energjitike (IEN)
- Infrastrukturë Telekomunikacioni (ITK)
- Infrastrukturë Ujësjellës- Kanalizime (IUK)
- Infrastrukturë Menaxhim Mbetjesh (IMB)

- Tokë Bujqësore (B)
- Infrastrukturë Bujqësore (IB)
- Ekonomi Bujqësore (EB)
- Bujqësi-Banim (BA)
- Tokë Natyrore (N)
- Natyrë dhe Argëtim (NAR)
- Ujëra (U)

Nga këto kategori të sipërpërmendura rreth 18 prej tyre janë përdorur në Planin e Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Belsh

Në mënyrë të përgjithshme propozimet për përdorimin e tokës përshkruhen si më poshtë:

Kategoria bazë Banim (A): Propozimet dhe parashikimet e planit për këtë kategori bazohen në skenarët e rritjes së popullsisë së bashkisë, tendencat për zhvillim dhe kërkesat për strehim. Në bazë të tyre parashikohet një shtim i ndërtimeve dhe rritje e intensitetit në qytet dhe në zonat kryesore të NjA-ve. Nëpër NjA propozohet që ndërhyrja për këtë kategori të jetë konsolidimi, i cili do t'u jap mundësi banorëve për zgjerim në gjurmë ndërtimi dhe shtim në intensitet me tipologjinë ekzistuese të zonave. Ndërsa në zonën urbane ku dhe kërkesat janë më të mëdha, parashikohen një ndërthurje ndërhyrjesh, intensitet më i lartë në zona të caktuara dhe disa tipologji të ndryshme zhvillimi.

Në këtë zonë duke pasur parasysh tendencat dhe kërkesat për zhvillim, plani parashikon të ketë zgjerim të sipërfaqes urbane në lagjen Tafa, pozicionuar në zonën veriore të qytetit dhe në lagjen Gradishtë në zonën lindore. Gjithashtu zhvillimi do të orientohet dhe përgjatë akseve kryesore ekonomike. Më kryesori është ai Belsh - Pepaj ku në plan parashikohet një zgjerim i zonës urbane të shtirë përgjatë aksit.

Një propozim kryesor i planit është dhe ai i banesave sociale të cilat parashikohen të ndërtohen në zonën jugore të qytetit, për të ndihmuar në këtë mënyrë strehimin e banorëve të pastrehë.

Kategoria bazë Shërbime (S): Kjo kategori parashikohet të ketë një shtim të sipërfaqes në zonat qendrore të qytetit dhe në zonat me agregim më të madh përse i përket NjA-ve. Kryesisht në qytet propozohet të jenë të përziera më kategorinë bazë të banimit ose industrisë për të shmangur zonat monofunksionale, gjithmonë duke zbatuar legjislacionin përkatës për të shmangur përdorime të palejuara dhe ndotje akustike.

Përveç përdorimeve klasike të kësaj kategorie, PPV-ja hedh propozimet për zhvillimin e shërbimeve turistike të cilat do të mbështesin zhvillimin e turizmit në Belsh të shpërndarë nëpër pikat e përcaktuara turistike dhe shërbimi tregtar i karakterit bujqësor i cili do të shërbejë si mundësi për bujqit që shesin produktet e tyre.

Kategoria bazë Industri Ekonomi (IE): Bazuar në zhvillimin aktual të bashkisë Belsh dhe propozimeve të Planit Kombëtar për këtë bashki, PPV sugjeron që zhvillimi i kësaj kategorie të jetë në kuadër të mbështetjes së bujqësisë dhe të orientohet drejt industrisë së lehtë agro-shqimorë. Synohet që Belshi të kthehet në një pjesë të rëndësishme të polit bujqësor rajonal dhe industria qoftë përpunuese apo magazinuese të ketë një zhvillim. Qendra kryesore e industrisë dhe ekonomisë propozohet qyteti, por në kuadër të zhvillimit të NjA-ve dhe në bazë të kërkesave do të lejohen dhe krijimi i ekonomive bujqësore ose shërbimeve mbështetëse në to.

Kategoria bazë Institucione (IS): Përse i përket kategorisë së Institucioneve, në bazë të rekomandimeve të planit synohet ndërtimi i objektit të ri të bashkisë Belsh mes lagjes Gradishtë dhe pjesës veri-lindore të liqenit, në zonën e propozuar si rekreative përgjatë anës lindore të tij.

Ndërsa për institucionet e tjera propozohen ndërhyrje në përmirësimin e hapësirave sipas nevojës.

Kategoria bazë Arsim” (AS): Në bazë të analizës së periferialitetit dhe hartës së mbulimit me rreze të shërbimit arsimor në bashkinë Belsh rezulton nevoja për një mbulim më të plotë me shkolla 9 vjecare dhe gjimnaze të fshatrave për të përmirësuar në këtë mënyrë aksesin e nxënësve në to. Më qartë, bazuar dhe në seksionin e rekomandimeve të planit, parashikohet ndërtimi i një gjimnazi në NjA Kajan dhe lehtësimi i aksesit në shkolla duke krijuar mundësi transporti të dedikuara për nxënësit.

Kategoria bazë Shëndetësi (SH): Sipas analizave rezultojnë që mbulimi i bashkisë Belsh me institucione shëndetësore është i plotë dhe respektohet standardi i planifikimit përsa i përket numrit të personave që i ofrohet shërbimi. Për këtë kategori propozohet ndërhyrje në përmirësimin e cilësisë së hapësirave të tyre, të cilat nga të dhënat rezultojnë problematike. Nga 30 qendra shëndetësore në total, në propozimet e planit parashikohen ndërhyrje të plota ose të pjesshme për 27 prej tyre në kuadër të përmirësimit të cilësisë së hapësirave të tyre dhe shërbimit.

Kategoria bazë Aktivitete Shoqërore & Argëtim (SHA): Kjo kategori do të pësojë ndryshime të mëdha në të tërë territorin e bashkisë me qëllimin për të përmbushur standardet e planifikimit në aspektin e ofrimit të hapësirave të këtij karakteri në qytet dhe në NjA-të përbërëse dhe ofruar një diversifikim aktiviteteve shoqërore banorëve. Parashikohet një rritje e sipërfaqeve të hapësirave publike në të tërë bashkinë, sidomos në qendrat e NjA-ve dhe qytetit. Përgjatë anës së majtë të liqenit të Belshit, propozohet në plan krijimi i një zone rekreative e cila do të shërbejë si hapësirë e gjelbërt dhe aktiviteteve për banorët. Me synimin për të rigjallëruar jetën kulturore të qytetit dhe ofrimin e një llojshmërie aktiviteteve banorëve dhe vizitorëve, plani parashikon krijimin e fashës kulturore përgjatë krahut të majtë të liqenit, ku do të vendosen institucione si muzeu, qendra multifunksionare, etj. Gjithashtu një projekt i rëndësishëm do të jetë rregullimi i fushës sportive me standarte të plotë në afërsi të terminalit të propozuar multimodal në dalje të qytetit.

Shpërndarja e hapësirave të gjelbra sipas çdo njësie administrative tregohet si në tabelën më poshtë, duke siguruar përmbushjen e standardit prej 6.5 m²/banor sipërfaqe parqesh publike.

Kategoria bazë Monumente (M): Bashkia e Belshit ka disa monumente kulture, si dhe objekte të traditës. Kultura dhe Trashëgimia, të ndërthurura me natyrën dhe peizazhin rural janë potencialet kryesore për zhvillimin e turizmit në Bashkinë Belsh. Në të gjitha rastet konservimi strikt i tyre dhe restaurimi në rast nevojë është prioritet i Bashkisë së Belshit.

Kategoria bazë Varreza (V): Në këto kategori do të bëjnë pjesë të gjitha ato njësi të cilat në përdorimin ekzistues të tokës i përkasin nënkategorisë “varreza”. Propozohen që në bazë të nevojës të realizohet shtimi i sipërfaqeve të reja për varreza. Gjithashtu synohet rregullimi i hapësirave ekzistuese dhe për secilën prej tyre do zbatohet legjislacioni përkatës për zonat me buffer mbrojtëse.

Kategoria bazë Infrastrukturë Transporti (INT): Për këtë kategori plani parashikon investime për të lehtësuar lidhjen e pjesëve të bashkisë me njëra-tjetrën, por gjithashtu dhe për të krijuar një komunikim më të mirë me rajonin. Përmirësimi i gjendjes së rrugëve ekzistuese dhe zgjerimi i tyre aty ku është nevoja, investimi në realizimin e rrugëve të reja në ato zona që mungojnë dhe që janë strategjike për realizimin e vizionit dhe objektivave strategjike.

Kategoria bazë Infrastrukturë Energjitike (IEN): Bashkia Belsh momentalisht ka një rrjet të amortizuar elektrik, për këto arsye plani propozon investim për mbulimin më të mirë të territorit nga rrjeti dhe uljen e humbjeve gjatë shpërndarjes.

Kategoria bazë Infrastrukturë ujësjellës-kanalizime (IUK): Përsa i përket infrastrukturës së ujësjellës-kanalizimeve, plani propozon disa veprime për të përmirësuar situatën në bashki. Parashikohet realizimi i impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura dhe zgjatimi i rrjetit të kanalizimeve të tyre për të pasur një mbulim më të mirë të territorit dhe një rritje të cilësisë së shërbimit. Në zonat ku shtrirja e rrjetit infrastrukturor është e pamundur, për shkak të arsyeve të ndryshme, do të realizohen gropa septike sipas standardeve të parashikuara në ligj. Plan i propozon ndërhyrje të ndryshme për rehabilitimin e ujërave të ndotur nga aktiviteti human dhe bujqësor.

Për infrastrukturën e e ujit të pijshëm parashikohet një mbulim më i mirë i zonave të bashkisë për t'u ofruar qytetarëve një shërbim të plotë. Në zonat ku kjo është e pamundur shërbimi synohet të ofrohet me anë të hapjes së puseve.

Kategoria bazë Infrastrukturë Menaxhimi Mbetjesh (IMB): në këtë kategori përfshihen ndërtimi dhe rehabilitimi i pikës së menaxhimit të mbetjeve dhe kthimi në pikë transferimi. Gjithashtu në këtë kategori përfshihen dhe ndërtimi në të njëjtin vend i pikës së grumullimit të mbetjeve inerte dhe ndërtimi i dy pikave të kompostimit të mbetjeve organike.

Kategoria bazë Tokë Bujqësore (B): Kjo kategori luan një rol të rëndësishëm në zhvillimin e bashkisë Belsh dhe është bazë në zhvillimin ekonomik të saj. Plan i parashikon konservimin e këtyre hapësirave dhe marrjen e masave për mbrojtjen e tyre nga erozioni, ndotja e shkaktuar nga njerëzit, plehrimet bujqësore, dhe nga ndërtimet.

Përsa i përket koeficientëve të zhvillimit, për këtë kategori do të vepohet në bazë të ligjit specifik dhe rregulloreve të nxjerra për çdo rast. Gjithsesi, bazuar në rregullore do të lejohen ndërtime të cilat janë në funksion të bujqësisë, në mbështetje të zhvillimit të industrisë së lehtë agro-ushqimore dhe nuk kërkojnë transformime të mëdha të sipërfaqes bujqësore. Duke pasur parasysh kërkesën për ndërtim dhe mënyrën e zhvillimit të vendbanimeve në Belsh, në plan parashikohet konvertimi i disa tokave bujqësore në të tjera kategori përdorimi në bazë të nevojave të evidentuara. Kjo do të jetë kryesisht në zonat përreth qytetit, akseve zhvillimore dhe ndërsa nëpër NjA në ato zona ku ka rritje të kërkesës për ndërtim.

Kategoria bazë Bujqësi-Banim (BA): Kjo kategori përdorimi është përdorur vetëm në një rast ku kemi ndërthurje të dy përdorimeve. Parametrat e zhvillimit në këtë rast janë më të ulëta se parametrat e zhvillimit në njësitë e tjera.

Kategoria bazë Tokë Natyrore (N): Në Belsh, njësitë me këtë kategori përdorimi kanë një përhapje të gjerë në pjesën qendrore dhe ekstremet periferike të saj dhe bazuar në vizionin e paraqitur në plan luajnë një rol të rëndësishëm në zhvillimin ekonomik të bashkisë. Synimi kryesor i planit është konservimi i këtyre sipërfaqeve dhe mbrojtja e tyre nga shfrytëzimi i pakontrolluar, ndotja dhe erozioni.

Gjithashtu kësaj kategorie do t'i shtohen zonat e propozuara ripariante, kryesisht përgjatë sipërfaqeve ujore, të cilat përveç se do jenë një shtesë në hapësirat rekreative luajnë një rol thelbësor në mbrojtjen e ekosistemeve ujore nga erozioni dhe ndotja nga sedimentet e tepërta duke shërbyer si filtra natyrore mes mjedisit ujor dhe atij bujqësor ose njerëzor.

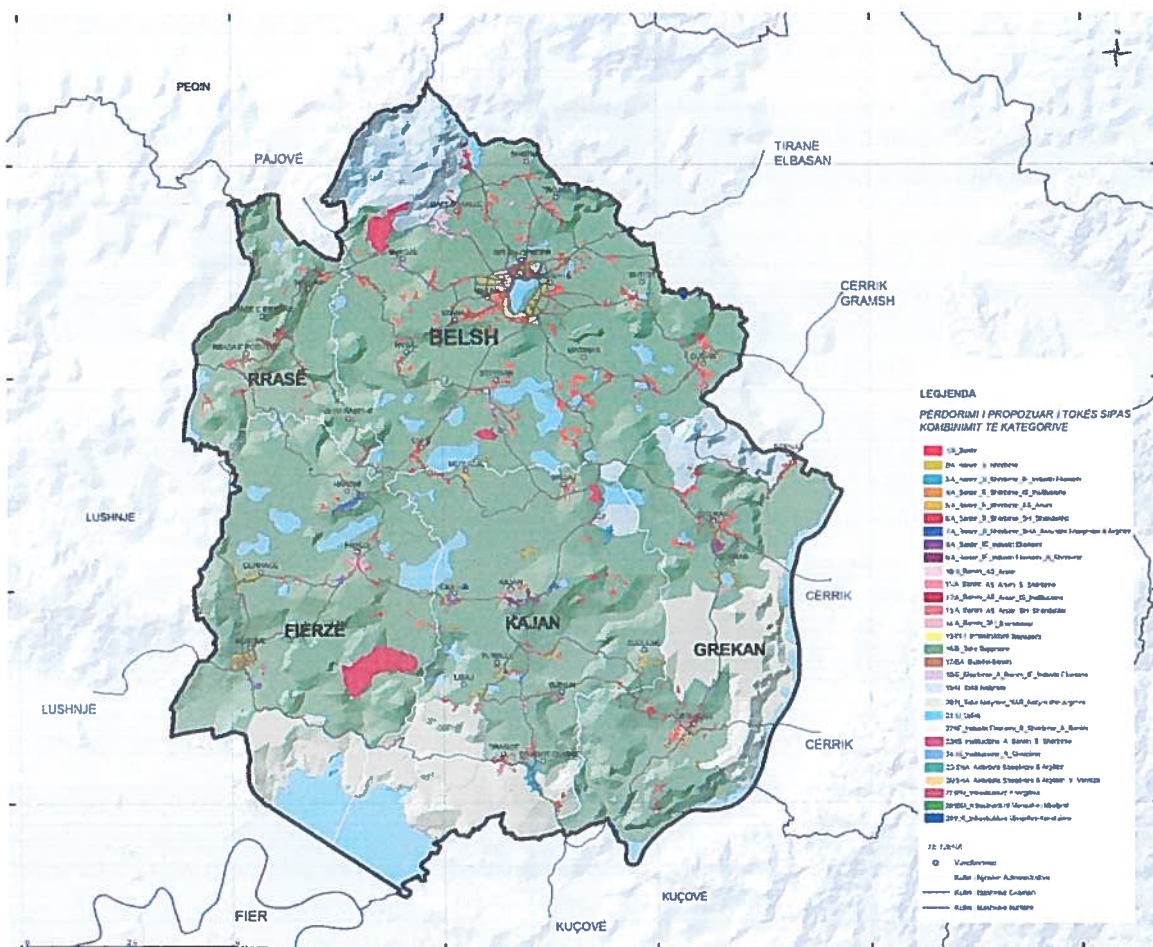
Kategoria bazë Natyrë dhe Argëtim (NAR) : Një propozim i rëndësishëm i planit është rekomandimi për dhënien e statusit park rajonal parkut të Deshيرانit dhe parkut rajonal të Thanës, të cilët përfshijnë pjesën natyrore të kodrave në pjesën lindore të bashkisë, dhe zonën e lumit të Devollit, dhe zonës së rezervuarit të Thanës, pjesë e NjA Fierzë, për vlerat e veçanta natyrore të ekosistemit të tij.

Kategoria bazë Ujëra (U): Kategoria e ujërave luan një rol të rëndësishëm për bashkinë e Belshit përshkak të karakterit të fortë formues falë edhe shtrirjes së gjerë në territor ku

përfshihen 85 liqene dhe pjesa e lumit të Devollit. Për këtë kategori është kryesore konservimi i hapësirave ujore dhe marrja e masave mjedisore për të minimizuar efektet e veprimtarisë njerëzore dhe asaj bujqësore. Parashikohet rehabilitimi mjedisor i atyre sipërfaqeve ujore të dëmtuara dhe një trajtim peizazhistik për të mundësuar kthimin e tyre në destinacione turistike dhe rekreative për banorët dhe turistët potencial. Rëndësi në plan i jepet trajtimit të zonave përreth sipërfaqeve ujore duke propozuar masa për kthimin e tyre në zona ripariane përshkak të natyrës së tyre si biofiltra mbrojtës të ujërave nga sedimentet e tepërta, prujret e ndotura dhe erozioni.

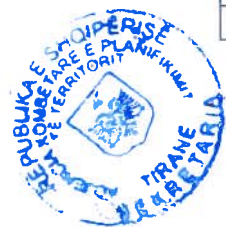
Figura 15: Kombinimi i Kategorive Bazë të Përdorimit të Tokës

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Tabela 1 Bilanci i përdorimit të tokës

Kombinime	PQ_KAT1(%)	PQ_KAT2(%)	PQ_KAT3(%)	Sipërfaqe (Ha)
A_Banim	100	0	0	506.12
A_Banim_S_Shërbime	83	17	0	162.54
A_Banim_S_Shërbime_IE_Industri Ekonomi	73	15	12	29.53
A_Banim_S_Shërbime_IS_Institucione	63	25	12	15.39
A_Banim_S_Shërbime_AS_Arsim	68	18	14	35.72
A_Banim_S_Shërbime_SH_Shëndetësi	85	10	5	9.38
A_Banim_S_Shërbime_SHA_Aktivitetë Shoqërore & Argëtim	72.5	20	7.5	15.43
A_Banim_IE_Industri Ekonomi	81	19	0	14.26
A_Banim_IE_Industri Ekonomi_S_Shërbime	78	15	7	18.85

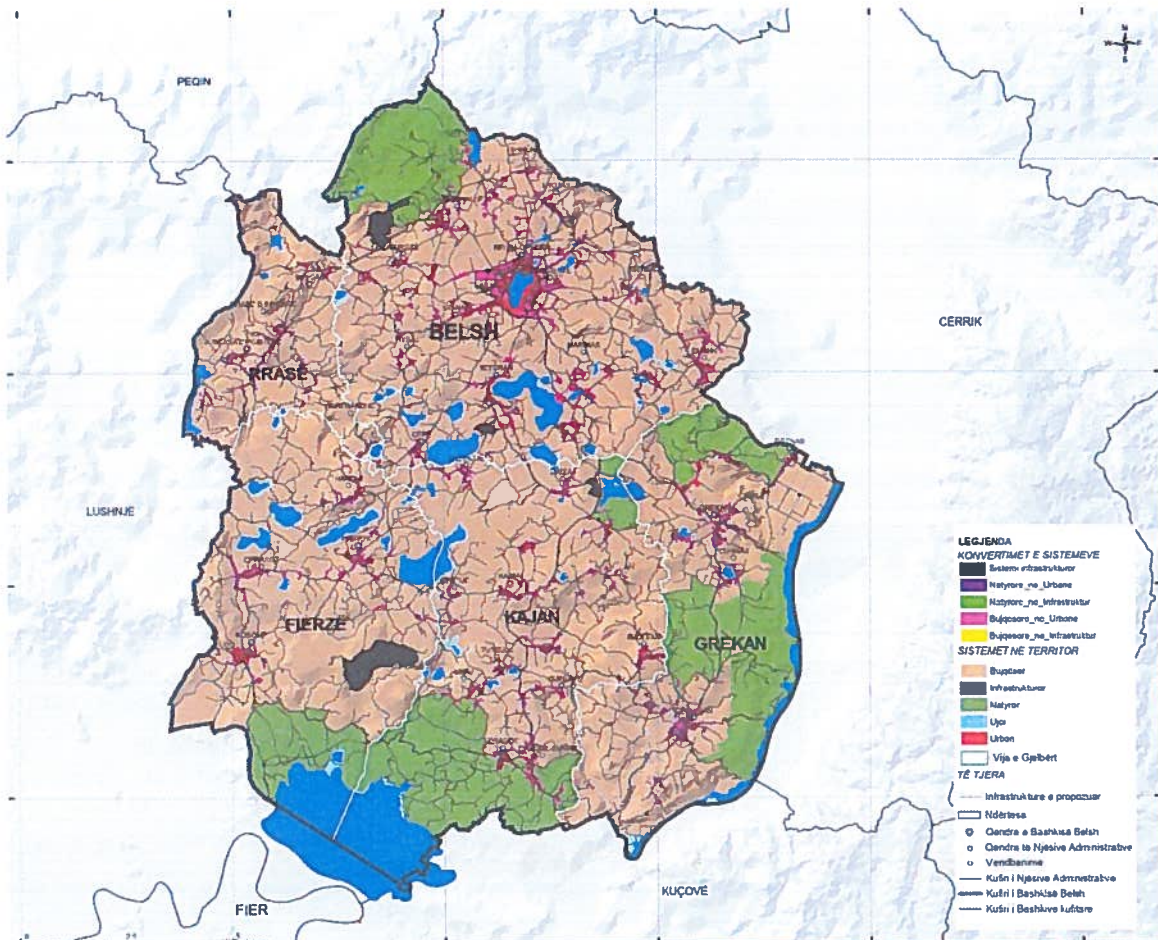
A_Banim_AS_Arsim	80.72	19.28	0	44.36
A_Banim_AS_Arsim_S_Shërbime	73	19	8	42.33
A_Banim_AS_Arsim_IS_Institucione	76.67	15	8.33	21.69
A_Banim_AS_Arsim_SH_Shëndetësi	75	20	5	8.56
A_Banim_SH_Shëndetësi	92.14	7.86	0	36.22
INT_Infrastrukturë Transporti	100	0	0	0.77
IEN_Infrastrukturë Energjitike	100	0	0	172.64
IUK_Infrastrukturë Ujësjiellës-Kanalizime	100	0	0	3.48
IMB_Infrastrukturë Menaxhim Mbetjesh	100	0	0	2.54
B_Tokë Bujqësore	100	0	0	13607.36
BA_Bujqësi-Banim	100	0	0	1.72
S_Shërbime_A_Banim_IE_Industri Ekonomi	50	45	5	4.41
N_Tokë Natyrore	100	0	0	1091.05
N_Tokë Natyrore_NAR_Natyrë dhe Argëtim	78.75	21.25	0	2265.82
U_Ujëra	100	0	0	1509.41
IE_Industri Ekonomi_S_Shërbime_A_Banim	70	20	10	4.41
IS_Institucione_A_Banim_S_Shërbime	50	45	5	2.3
IS_Institucione_S_Shërbime	70	30	0	1.65
SHA_Aktivitetë Shoqërore & Argëtim	100	0	0	9.18
SHA_Aktivitetë Shoqërore & Argëtim_V_Varreza	80	20	0	6.87

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Si rezultat i transformimeve që ndodhin në lidhje me përdorimin e tokës ndryshon edhe harta e sistemeve territoriale. Ndryshimet e sistemeve janë të ndryshme dhe mbeten subjekt i legjislacionit përkatës që të mund të realizohen. Pjesa më e madhe e transformimeve të sistemit territorial ndodhin për shkak të infrastrukturave të reja që propozohen, qoftë ato rrugore ashtu edhe ato të ndërtimit të impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura, stacioneve të transferimit, pikave të grumbullimit bujqësor etj. Në mënyrë të përmbledhur tabelat në vijim paraqesin transformimet e sistemeve me qëllimet përkatëse dhe një bilanc të territorit në bazë sistemi.

Figura 16 Harta e Sistemeve Territoriale të propozuara

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Tabela 2 Sistemet e propozuara territoriale në përqindje

Sistemet Territoriale	Sistemet Ekzistues		Sistemet e Propozuara	
	Ha	%	Ha	%
Urban	616.13	3.14%	682.93	3.48%
Bujqësor	12781.91	65.07%	12691.11	64.61%
Natyror	3941.77	20.07%	3926.17	19.99%
Ujor	1313.67	6.69%	1313.67	6.69%
Infrastruktural	987.43	5.03%	1027.03	5.23%
Total	19643.88	100.00%	19643.88	100.00%

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Tabela 3: Ndryshimi i sistemit të territorit

Sistemi territorial në gjendjen ekzistuese	Sipërfaqja që ndryshon	Qëllimi i ndryshimit të kategorisë
--	------------------------	------------------------------------

Bujqësor	33.2 ha konvertohet në sistemin infrastrukturor	Konvertimet ndodhin për shkak të zgjerimit apo shtrirjes së rrjetit të ri infrastrukturor në Bashkinë e Belshit.
Bujqësor	57.6 ha konvertohet në sistemin urban	Konvertimi i përllogaritur në tabelën është konvertimi maksimal i pritshëm (jo i maturi). Në këtë kategori janë përfshirë të gjitha konvertimet e mundshme për zgjerimin e qytetit të Belshit, përfshi këtu dhe zonat të cilat janë në proces legalizimi.
Natyor	9.2 ha konvertohet në sistemin infrastrukturor	Konvertimet ndodhin për shkak të zgjerimit apo shtrirjes së rrjetit të ri infrastrukturor në Bashkinë e Belshit.
Natyor	6.4 ha konvertohen në sistemin Urban	Konvertimet nga sistemi natyor ndodhin përgjithësisht me qëllim ristrukturimin e vendbanimeve rurale, duke përfshirë këtu dhe ndërtesat dhe truallin i cili është në proces legalizimi apo defacto nuk i përket kategorisë “Bujqësi”.

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Tabela 4: Sistemet e territorit dhe treguesit përkatës

Sistemet	Treguesit	Vlera
Sistemi urban	1. Sipërfaqja e përgjithshme (ha ose km ²)	930.7 ha
	2. Gjatësia e sistemit rrugor km	857.2
	3. Popullsia ekzistuese dhe e parashikuar	INSTAT:18712
		Prop:153223
		RGJC: 32878 Prop:153223
	4. Njësi strukturore banimi të parashikuara	259
	5. Njësi banimi të mundshme për strehim social	Minimum 48
	6. Njësi shëndetësore	32
	7. Njësi të arsimit 9-vjeçar	15
	8. Njësi të arsimit të mesëm	5
	9. Nr. i linjave të transportit publik urban dhe ndërrurban	18
	10. Nr. i njësive strukturore	391
	11. Sipërfaqe e gjelbër m ² /banor	32.7
	12. Sipërfaqe e hapur publike m ² (përfshirë sportive)	225985.7
	13. Sipërfaqe trashëgimi kulturore (ha)	0.85 ha
	14. Tregues ekonomikë (njësi shërbimi & ekonomike)	26.2 ha
	15. Sipërfaqe pronash publike (ha)	2072 ha (bashke me pyjet dhe kullotat)
	16. Sipërfaqe që konvertohet në bujqësore (m ² ose ha)	Ska
	17. Sipërfaqe që konvertohet në natyrore (m ² ose ha)	Ska
	18. Sipërfaqe që konvertohet në infrastrukturore (m ² ose ha)	Ska
	19. Shërbime Administrative (nr / Sn)	15 objekte 17.7 ha
	20. Detyrime në lidhje me kërkesat fetare (nr objektsh / Sb)	0.57 ha 4 objekte
	21. Intensiteti për ha (m ² /ha)	98.6
Sistemi bujqësor	1. Sipërfaqe e përgjithshme (ha)	12936.4ha
	2. Sipërfaqe kryesore (Boniteti I-IV) në ha	Nuk ka Informacion
	3. Sipërfaqe dytësore (Boniteti V-X) në ha	Nuk ka Informacion
	4. Sipërfaqe ose gjatësi e sistemit të ujitjes dhe vaditjes	312.3 km
	5. Sipërfaqe tokë pa fryt (ha)	274.4ha

	6. Sipërfaqe që konvertohet në natyrore (m ² ose ha)	Ska
	7. Sipërfaqe që konvertohet në urbane (m ² ose ha)	57.6
	8. Sipërfaqe që konvertohet në infrastrukturore (m ² ose ha)	33.2
Sistemi ujq	1. Sipërfaqe ujore (ha)	1333.8 ha
	2. Gjatësia e lumenjve kryesorë (km)	13.5 km Lumi Devoll
	3. Sipërfaqe akuiferesh sipas llojeve	Akuiferi me porozitet ndërkokrrizor me ujëpërcjellshmëri mesatare - të ulët-3.9 km ² Akuiferët me porozitet poro - çarje me ujëpërcjellshmëri të ulët 0.82 km ² Akuiferët me porozitet çarje – karst: 3.2 km ²
	4. Gjatësia e vijës bregdetare (km)	Ska
	5. Sipërfaqe që konvertohen	Ska
Sistemi infrastrukturor	1. Sipërfaqe ose gjatësi rrugësh sipas kategorive të kodit rrugor	Rrugë interurbane dytesore 40.4 km Rrugë Urbane kryesore 0.9 Rrugë urbane dytesore 6.8 Rrugë lokale 809.9
	2. Gjatësia e hekurudhës (km)	Ska
	3. Nr. portesh	Ska
	4. Nr. aeroportesh	Ska
	5. Njësi energjitike (nr. ose sipërfaqe ose gjatësi)	1 nenstacion 18 kabina elektrike
	6. Landfill/ Incinerator/ Zonë për kompostim (nr. ose ha)	2 zona kompostimi 2.11 ha
	7. Impiant për trajtimin e ujërave të ndotura (nr. ose ha)	1 impiant 2.1 ha
	8. Sipërfaqe ose gjatësi që konvertohet në një sistem tjetër	Ska
Sistemi natyror	1. Sipërfaqe e përgjithshme (ha ose km ²)	3938.6 ha
	2. Sipërfaqe pyjore (ha)	1675.8 ha
	3. Sipërfaqe kullota (ha)	136 ha
	4. Sipërfaqe të matricës natyrore sipas llojeve (ha)	Bimësi Pyjore 471.6 ha Bimësi Ujore 45.5 ha Tokë inproduktive 8.5 ha Kullotë 136 ha Pyll 1014.25 ha
	5. Zona të mbrojtura sipas legjislacionit të posaçëm (nr dhe ha)	Parku Rajonal i Rezervuarit të Thanës 1960.5 ha Parku Rajonal i Pyllit të Dëshiranit 836 ha
	6. Sipërfaqe që konvertohet në bujqësore (m ² ose ha)	Ska
	7. Sipërfaqe që konvertohet në urbane (m ² ose ha)	9.2 ha
	8. Sipërfaqe që konvertohet në infrastrukturore (m ² ose ha)	6.4 ha

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Zonat kryesore ekonomike dhe zonat me prioritet zhvillimi

Përsa i përket zonave ekonomike në bashkinë e Belshit janë identifikuar dy zona të tilla:

-Zona e fashës ekonomike Belsh-Pepaj. Në këtë zonë shtrihet e gjithë veprimtaria tregtare e qytetit të Belshit. Si fillim plani parashikon ristrukturim infrastrukturor dhe më pas zhvillimin e mëtejshëm si zonë biznesesh duke ruajtur karakterin që ka por duke e konsoliduar atë më tej.

-Zona ekonomike e agro-përpunimit. Në kuadër të PPV parashikohet pozicionimi i saj në pjesën jugore të qytetit. Kjo zonë parashikon ndërtimin e qendrave agro-përpunuese, pikave të grumbullimit të produkteve bujqësore dhe pikave frigoriferike gjithashtu.

Zonat me prioritet zhvillimi në bashkinë e Belshit janë 2:

-Zona e ish- kapanoneve industriale përballë godinës së bashkisë shikohet me interes zhvillimi dhe parametrat e zhvillimit në këtë njësi janë më të lartë se sa në njësitë e tjera kjo zonë do të ketë përdorime miks Banim- Shërbime.

-Zona e lagjes Tafan shikohet me prioritet zhvillimi për vetë faktin se kjo lagje ka një afërsi natyrale me liqenin e Belshit. Kjo zonë do ti nënshtrohet rristrukturimit infrastrukturor për të ofruar një infrastrukturë të përmirësuar të saj. Në këtë zonë do të ruhet karakteri i saj me ndërtime të ulëta me dendësi të ulët.

- o Nyjet kryesore të infrastrukturave dhe hapësirave publike

1. **Terminali i autobusave në qytetin e Belshit:** Përfshirë në përmirësimin e infrastrukturës së bashkisë Belsh, në plan parashikohet investim për realizimin e terminalit të autobusave në qytetin e Belshit. Ky terminal parashikohet të jetë në një nga zonat dalëse të qytetit në veri, konkretisht në fashën ekonomike qe e lidh atë me Peraj. Ky stacion do t'i japi zgjidhje problematikës së bashkisë përsa i përket organizimit të transportit publik dhe lidhjes më të shpejtë e të drejtëpërdrejt me NjA dhe jo vetëm, por njëkohësisht do të jetë një vlerë e shtuar e fashës ekonomike.
2. **Parqet rajonale dhe i qytetit:** Bashkia e Belshit zotëron një potencial të madh natyror të cilat janë vlerë e shtuar për zhvillimin e turizmit në bashki por gjithashtu edhe në mundësimin e alternativave për rekreacion banorëve. Belshi ka në territorin e tij disa nga parqet rajonale si Parku i Dëshirimit në pjesën lindore dhe Parku i Rezervuarit të Liqenit të Thanës në pjesën jugore, të cilat janë habitate të rëndësishme në rajon për zhvillimin e specieve të ndryshme. Gjithashtu, një aset i rëndësishëm është dhe parku i qytetit të Belshit i pozicionuar në bregun lindor të liqenit, i cili ofron mundësi për qytetarët dhe banorët e zonave përreth të shijojnë elementët natyrorë dhe aktivitetet e ndryshme që parashikohen të shtohen nga investimet në të ardhmen.

Tabela 5: Bilanci i gjelbërimit publik

Zona e gjelbër	Standardi	Vlera ekzistuese		Vlera e propozuar	
	m ² /banor	m ²	m ² /banor	m ²	m ² /banor
a) Gjelbërim në nivel njësie strukturore	2.5 m ² /banor	0	0	72976	3.9
b) Gjelbërim masiv, parqe e lulishte	4 m ² /banor	39295.2	2.1	102916	5.5
c) Gjelbërim rrugor, sheshe, brigje ujore në zonë urbane	2.5 m ² /banor	29939.2	1.6	58007	3.1
ç) a&b&c	9 m ² /banor	69234	3.7	233900	12.5
d) Park periferik	17 m ² /banor	130984	7	377982	20.2
dh) ç&d: Gjelbërim i përgjithshëm publik	26 m ² /banor	200218	10.7	611882	32.7
e) Fidanishte	PA	-	-	-	-
ë) Zonë ripariane	PA	0	0	4283891	228.9
f) Kopsht zoologjik	PA	PA	PA	PA	PA
g) Kopsht botanik	PA	PA	PA	PA	PA
gj) Breza sanitare, zona buferike, breza mbrojtës	PA	0	0	1826291.2	97.6
h) Pyje (pyllëzim)	PA	PA	PA	PA	PA
i) Zona të mbrojtura natyrore	PA	-	-	5505070.4	294.7
e-i) Gjelbërim i veçantë	PA	PA	PA	PA	PA

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

○ Njësitë strukturore të territorit

Ndarja në zona në bashkinë e Belshit bazohet në VKM 686 datë 22.11.2017 Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit sipas nenit 76 ku përcaktohen specifikat apo kushtet që duhet të përmbajë një zonë.

Kodet për zonat janë numerike dhe me shkronja dhe janë ndërtuar në formatin “BL_UB_A_7” ku:

- **BL** është kodi për bashkinë Belsh
- **UB** është kodi i sistemit territorial (në këtë rast UB-Urban)
- **A** është kodi i kategorisë bazë të përdorimit (në këtë rast A-Banim)
- **7** është kodi i zonës (në këtë rast 7- kodi i zonës nr.7)

Sipas ndarjes në zona bashkia Belsh ndahet në 261 zona dhe këto zona specifikohen në tabelën e zonave në seksionin 24.4 të anekseve të PPV-së.

Figura 17: Harta e Zonave

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Përcaktimi i njësive strukturore ka marrë parasysh faktin se ndarja në njësi strukturore bëhet me qëllim që të lehtësojë procedurat e zbatimit të instrumenteve të planifikimit dhe të drejtojë e kontrollojë zhvillimet që do të ndodhin në territor. Bashkia e Belshit është ndarë në 399 njësi strukturore. Metodologjia për ndarjen e njësive strukturore është mbështetur në përcaktimet ligjore të rregullores së planifikimit të miratuar me VKM nr. 686 me datë 22.11. 2017 në nenin 77 të saj.

Veç këtyre kritereve janë marrë në konsideratë edhe kritere të tjera, si më poshtë:

- Vijat e dukshme në hartë/fotografi ajrore të pronësisë apo të ndarjes së qartë të përdorimeve;
- Qëllimi i synuar në të ardhmen për zhvillimin në zonë;
- Ndërhyrjet përmirësuese/plotësuese infrastrukturore;
- Raporti sipërfaqe – nr. pronësish/parcelash të dukshme;
- Mënyra e ndërhyrjes në territor, e analizuar së bashku me funksionin e propozuar apo përdorimin e ardhshëm të tokës;
- Qëllimi i synuar për mbrojtjen apo konservimin e territoreve dhe elementeve territoriale të caktuara;
- Kushtëzime ligjore sektoriale;
- Konsultat me pronarë të tokave dhe grupe të interesit në lidhje me zhvillimin e zonave të caktuara.

Për sa i përket kodifikimit të njësive strukturore është ndjekur procesi si më poshtë:

“BL_UB_A1_12/3” ku:

- **BL** është kodi për bashkinë Belsh
- **UB** është kodi i sistemit territorial (në këtë rast UB-Urban)
- **A1** është kodi i nëkategorisë së përdorimit (në këtë rast A1- Banim)
- **12** është kodi i zonës (në këtë rast 12-kodi i zonës nr.12)
- **3** është numri i njësisë brenda zonës (në këtë rast njësia 3 e zonës 12)

Kushtet dhe rregullat e zhvillimit për çdo njësi strukturore janë përcaktuar në “Rregulloren e planifikimit të PPV-së”. Pjesë e kësaj rregulloreje është edhe përcaktimi i zonave të cilat do të zhvillohen përmes Planeve të Detajuara Vendore (PDV). Kriteret për përzgjedhjen e zonave për PDV janë përcaktuar në nenin 86 të VKM nr.686 datë 22.11.2017. Këto kriteret janë:

- a) zhvillimin dhe/ose rrizhvillimin e një njësie;
- b) rigjenerimin/ ripërtëritjen urbane;
- c) përdorimet e tokës dhe kushtet e zhvillimit;
- d) investimet publike në infrastrukturë apo shërbimet publike, që ndikojnë në ndryshimin ose rishpërndarjen e kushteve të zhvillimit;
- e) programet e drejtimit të zhvillimit nëpërmjet instrumenteve, në përputhje me nenet 30 dhe 31 të ligjit

Veç këtyre kriterëve, sipas rastit, janë marrë në konsideratë edhe kriteret e mëposhtme:

- Mënyra e ndërhyrjes në territor, e analizuar së bashku me funksionin e propozuar apo përdorimin e ardhshëm të tokës;
- Raporti sipërfaqe – nr. pronësish/parcelash të dukshme;
- Lehtësia e realizimit të zhvillimit në bazë parcele përkundrejt atij në bazë zone/njësie dhe mënyra e menaxhimit të procesit;
- Prioriteti kohor i bashkisë për ndryshime/zhvillim në zonë;
- Konsultat me pronarë të tokave dhe grupe të interesit në lidhje me zhvillimin e zonave të caktuara.

Figura 18: Harta e njësive Strukturore

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Llojet e ndërhyrjeve në territor janë përcaktuar për secilën njësi strukturore dhe në mjaft njësi gjenden më shumë se një ndërhyrje. Llojet e ndërhyrjeve bazohen në përcaktimet e ligjit të planifikimit dhe të rregullores së planifikimit (VKM nr. 686), por i përmbushin dhe i tejkalojnë këto përcaktime për t'iu përshtatur sa më tepër kontekstit. Për këtë qëllim, lista e ndërhyrjeve në territor dhe përkufizimet përkatëse janë si më poshtë:

1. **Zhvillim (Development):** Është procesi i ndryshimit të territorit përmes ndërtimeve të reja, të shoqëruara edhe me infrastrukturën përkatëse. Në raste të veçanta zhvillimi mund të përfshijë vetëm programin e pajisjes së zonës me infrastrukturë, duke tërhequr kështu zhvilluesit për ndërtime private. Zhvillimi ka efekt në ndryshimin e çmimit të tokës dhe përgjithësisht e ngre atë.
2. **Rizhvillim (Redevelopment):** Është zhvillim që kryhet përsëri në një zonë e cila është zhvilluar më parë. Është procesi i ndryshimit të territorit përmes ndryshimit të ndërtimeve ekzistuese si të formës e strukturës, ashtu edhe funksioneve dhe/ose treguesve të zhvillimit (Intensitet, Ksht, Kshr, Kshp).
3. **Rikonceptim:** Është një formë e rizhvillimit, por e fokusuar kryesisht në elemente të dizajnit urban e arkitektonik të objekteve dhe rimendim të funksioneve të objekteve ekzistuese duke i përshtatur ato. Mund të përfshijë edhe prishje objektivësh në raste të caktuara me qëllim eliminimin e hapësirës publike, por nuk nënkupton ndërtime të reja.

Veçanërisht treguesit e rrugëve dhe të hapësirës publike mund të përmirësohen. Intensiteti mund të rritet lehtësisht në ndonjë rast si rezultat i shtesave të mundshme në lartësi, ose të mbetet i pandryshuar.

4. **Ristrukturim** (*Restructuring, Reconstruction*): Ndodh për infrastrukturën kur janë të degraduara, të dëmtuara ose shumë të vjetëruara dhe riparimi nuk është i mjaftueshëm. Veç ndërhyrjeve strukturore mund të ndryshohen edhe parametrat e infrastrukturës në fjalë. Kështu, p.sh. rruga mund të zgjerohet dhe të pajiset me elemente sigurie shtesë etj. Elementet e rrjetit të furnizimit me ujë apo të largimit të ujërave të ndotura mund të zëvendësohen dhe të ripërmasohen, si dhe i gjithë sistemi mund të zgjerohet/intensifikohet në pjesë të caktuara të tij. Kjo mënyrë ndërhyrjeje mund të përdoret për rrugët në veçanti, por edhe për zonat që kanë nevojë për ndërhyrje në infrastrukturën e tyre.
5. **Rigjenerim, Rinovim, Rijetësim, Ripërtëritje, Rivitalizim, Rikualifikim** (*Regeneration, Renewal, Revitalization, Requalification*): Është një formë rrizhvillimi që ka për qëllim të risjellë në jetë apo funksion zonat të caktuara të cilat e kanë humbur atë, janë degraduar fizikisht, nuk janë më tërheqëse dhe të frekuentuara, paraqesin mungesë sigurie, si dhe kanë rënie të vlerës së pronës dhe kanë nevojë për rikonceptim nga pikëpamja e dizajnit urban, arkitekturor dhe të peizazhit urban. Zona të tilla mund të jenë aktualisht në funksion, por jo cilësore dhe të vjetëruara, ose mund të jenë jashtë funksionit (si *greyfields* në qytete – p.sh. parkime apo qendra tregtare të braktisura dhe me infrastrukturë ekzistuese etj.). *Broenfields-at*, si zona industriale të braktisura apo jashtë funksionit dhe me ndotje, trajtohen përmes rehabilitimit mjedisor (si më poshtë), por paralelisht edhe me rigjenerim urban, duke pasur për qëllim rifutjen e tyre në treg dhe veprimtarinë e rritjes ekonomike.
6. **Rehabilitim** (*Rehabilitation*): Rehabilitimi mjedisor është rindërtimi i elementeve apo funksioneve ekologjike pa realizuar restaurim të plotë, kryesisht për qëllime njerëzore dhe jo natyrore. Mund të përfshijë një ose disa nga format e mëposhtme: restaurim mjedisor, rikrijime të pjesshme, reklamim dhe pastrim, zbutje efektshme ndotëse/negative etj. Është i barazvlefshëm me konceptin rigjenerim në rrafshin urban.
7. **Konsolidim, Kompaktësim** (*Consolidation*): Në nenin 2, pika 15 e VKM nr. 686 datë 22.11.2017 përcakton se: “Konsolidim” është procesi i zhvillimit të territorit, i cili ka për qëllim përmirësimin dhe forcimin e infrastrukturës e të strukturës urbane ekzistuese, duke nxitur ndërtimin brenda zonave të urbanizuara.
8. **Ngrirje** (*Development Freeze*): Pëzullimi i zhvillimit ka për efekt ndalimin e përkohshëm të zhvillimit ose shtyrjen e shqyrtimit të kërkesave për zhvillim e ndërtim në të gjithë territorin ose në një pjesë të tij për një, disa ose çdo tip zhvillimi. Ky koncept është i trajtuar si një instrument i drejtimit të zhvillimit në Ligjin 107/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit” në nenin 33 të tij.
9. **Dendësim** (*Densification*): Kjo ndërhyrje propozon rritjen e dendësisë së zhvillimit të zonave urbane me dendësi të ulët duke promovuar përdorimin më eficient të tokës, si dhe të rrjeteve të shërbimeve dhe infrastrukturave. Dendësimi ka dy nënraste si më poshtë. Nëse të dyja nënrastet janë të pranishme, atëherë përdoret thjesht termi “dendësim”.
 - a. **Mbushje urbane** (*Urban Infill*): Kjo është një formë e dendësimit ku procesi kryesor është ai i mbushjes së parcelave boshe/të pandërtuara me ndërtime të reja dhe me tregues zhvillimi të ngjashëm me ato që ekzistojnë në zonë. Pra, treguesit në nivel zone do të rriten, por treguesit në nivel parcele mbeten të njëjtë me ata të parcelave që kanë ndërtime në momentin e mbushjes. Përgjithësisht, ruhet karakteri apo tipologjia e ndërtimit dhe ajo urbane. Ndërhyrjet infrastrukturore janë përmirësuese, por jo thelbësore.

- b. **Intensifikim** (*Intensive development*): Kjo është një formë e dendësimit ku procesi kryesor është ai i realizimit të ndërtimeve të larta, pra me rritje të intensitetit si në nivel zone, ashtu edhe në nivel parcele, dhe/ose ai i rritjes së lartësisë dhe/ose gjurmës së objekteve përmes shtesave. Intenstifikimi përfshin edhe procesin e mbushjes, por nuk synon të ruajë karakterin dhe tipologjinë ekzistuese në zonë. Ndryshon nga rizhvillimi, pasi nuk synon të ndryshojë funksionin e zonës dhe përgjithësisht përdoret në zona (kryesisht) banimi.
10. **Konservim, Ruajtje** (*Conservation, Preservation*): Është procesi i mbrojtjes/ruajtjes së burimeve natyrore, ekosistemeve dhe funksioneve të shërbimeve të tyre, si dhe zonave e objekteve historike/kulturore/arkeologjike nga zhvillimet e natyrave të ndryshme dhe/ose efektet e zhvillimit në to. Procesi i konservimit/ruajtjes nuk nënkupton ngrirje, por shmangie nga aktivitetet dëmtuese/ndotëse. Zonat/objektet të cilat i nënshtrohen konservimit mund të përdoren, por në mënyrë inteligjente e duke shmangur çdo lloj aktiviteti apo ndërhyrjeje dëmtuese/ndotëse. Masat që merren mund të përfshijnë si vendosje të barrierave e brezave mbrojtëse, ashtu edhe disa nga mënyrat e mësipërme (së bashku ose jo), konkretisht: zbutje, rehabilitim, restaurim, reklamim, dhe riparim. Në raste të tjera, ekosistemet lihen thjesht në gjendjen e tyre natyrore për t'i mbrojtur nga ndërhyrjet me karakter dëmtues/ndotës. Në rastin e zonave historike mund të përfshihen edhe procese rigjenerimi pa ndryshuar karakterin dhe vlerat e zonës historike në përputhje me legjislacionin në fuqi.
11. **Zhvendosje** (*Relocation*): Është procesi i zhvendosjes dhe i rivendosjes në një territor të ri të një funksioni të caktuar (përfshirë objektet dhe strukturat përkatëse). Zhvendosja (rialokimi) shoqërohet me prishjen ose lëvizjen e objekteve/strukturave dhe, për rrjedhojë, edhe të popullsisë që jeton në to apo të përdoruesve përkatës.
4. **Trajtim peizazhistik** (*Landscaping*): Mund të realizohet në zona urbane, natyrore dhe bujqësore. I shërben funksionit kryesor të zonës, por ka vlerë ekologjike përpos asaj estetike. Në çdo rast, ky trajtim modifikon karakteristikat e dukshme të zonës, si: paraqitjen e bimësisë dhe të elementeve ujore, format e tokës dhe të trupave ujorë, efektet e motit apo të mikroklimës etj. Metodat që përdoren janë: krijimi i korridoreve biologjike, rryllëzimet, mbjellja e bimëve në një formacion të caktuar, rehabilitimi dhe restaurimi mjedisor, zbutja ose eliminimi i fragmentimit të matricës natyrore ose komponentëve të ekosistemit, rikrijimi ose restaurimi i zonave ripariane dhe brigjeve ujore në tërësi, kombinimet e elementeve bimore me ato ujore dhe historike për të krijuar një mesazh apo atmosferë të caktuar etj.

- Parashikimi demografik dhe strehimi

Projeksionet e popullsisë luajnë një rol themelor në hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendorë pasi ofrojnë informacion në lidhje me numrin e ardhshëm, strukturën demografike dhe shpërndarjen territoriale të banorëve sipas hipotezave më të mundshme të prirjeve në sjelljen demografike. Ato janë me interes për shoqërinë në përgjithësi dhe shërbejnë si bazë për planifikimin e zhvillimit socio-ekonomik të vendit/zonave, përfshirë këtu edhe studimin e tregut.

Bazuar në të dhënat e Instat INSTAT, Bashkia e Belshit në 1 janar 2017, regjistroi një numër popullsie rezidente prej 19 mijë banorë, prej të cilëve 9,37 mijë meshkuj dhe 9,33 mijë femra. Sipas shpërndarjes urban/rurale rreth 45% e popullatës së bashkisë klasifikohet si popullsi urbane dhe diferenca prej 55% si popullsi rurale.

Sipas këtyre të dhënave vlerësohet se popullsia e bashkisë Belsh, sikundër edhe ajo e qarkut, do të pësojë rënie të konsiderueshme e cila si mesatare vjetore përgjatë periudhës 2017-2032, llogaritet të

jetë rreth 1.3%, ndërkohë që rënia e popullsisë në 2032, e krahasuar me vitin 2017, vlerësohet të jetë akoma më e madhe në rreth 15%. Parashikimi në rënie i numrit të popullsisë rezidente përgjatë periudhës 2017-2032, është i pranishëm në të gjitha njësitet vendore të qarkut/bashkisë, duke ruajtur të njëjtin ritëm mesatar rënie sikundër edhe bashkia. Një nga faktorët që mendohet se do të vazhdojë të ndikojë në përcaktimin e stokut të numrit të popullsisë rezidente edhe në vitet e ardhshme, është faktori migrim, vazhdueshmëria, të cilit për periudhën 2011-2031, argumentohet me perspektivën e një largimi të vazhdueshëm të të rinjve nga sektori bujqësor, në migrimet e studentëve që transformohen në një qëndrim afatgjatë përtej studimeve, si dhe në rëndësinë e normave patriarkale në krijimin e familjeve, që do të ruajë një migrim të lartë të femrave në moshë të re.

Parashikohet që deri në vitin 2021 Bashkia Belsh do të ketë mundësi të përfitojë nga fenomeni I “dividentit demografik”, por për këtë do të kërkohej kërkohej politika të bashkërenduara në nivel qëndror e lokal, për të mundësuar, arsimimin, trajnimin dhe përfshirjen në tregun e punës të kësaj kategori të popullatës, me qëllim rritjen dhe përmirësimin në vazhdimësi të mirëqënies së saj dhe komunitetit në tërësi.

Popullsia sipas Gjendjes Civile:

Skenarët e rritjes së popullsisë sipas Gjendjes Civile: Ndërkohë, nëse do të përlllogarisim rritjen e popullsisë duke u mbështetur në të dhënat e Regjistrit të Gjendjes Civile, atëherë do të ndjekim metodologjinë e mëposhtme:

Llogarisim koeficientin e rritjes (R) së popullsisë në Bashkinë Belsh, duke u mbështetur në të dhënat e Gjendjes Civile:

$$R = [P_n / P_0]^{1/n} - 1 \times 100$$

ku, R – Rritja e popullsisë

P_n – Popullsia e vitit për të cilin bëhet projeksioni

P_0 – Popullsia aktuale

n – Numri i viteve të ndërmjetme

$$R_{2010-2017} = [(32,878 / 31,445)^{1/5} - 1] \times 100$$

$$R_{2011-2017} = 0.89\%$$

$$P_n = P_0 \times (1 + R/100)^n$$

$$P_{2023} = P_{2017} \times (1 + R/100)^5 = 32,878 \times (1 + 0.89/100)^5 = 31,234.10$$

$$P_{2027} = P_{2023} \times (1 + R/100)^5 = 31,234.10 \times (1 + 0.89/100)^5 = 29,672.40$$

$$P_{2032} = P_{2027} \times (1 + R/100)^5 = 29,672.40 \times (1 + 0.89/100)^5 = 28,188.78$$

Tabela 6 Parashikimi i popullsisë deri në vitin 2032

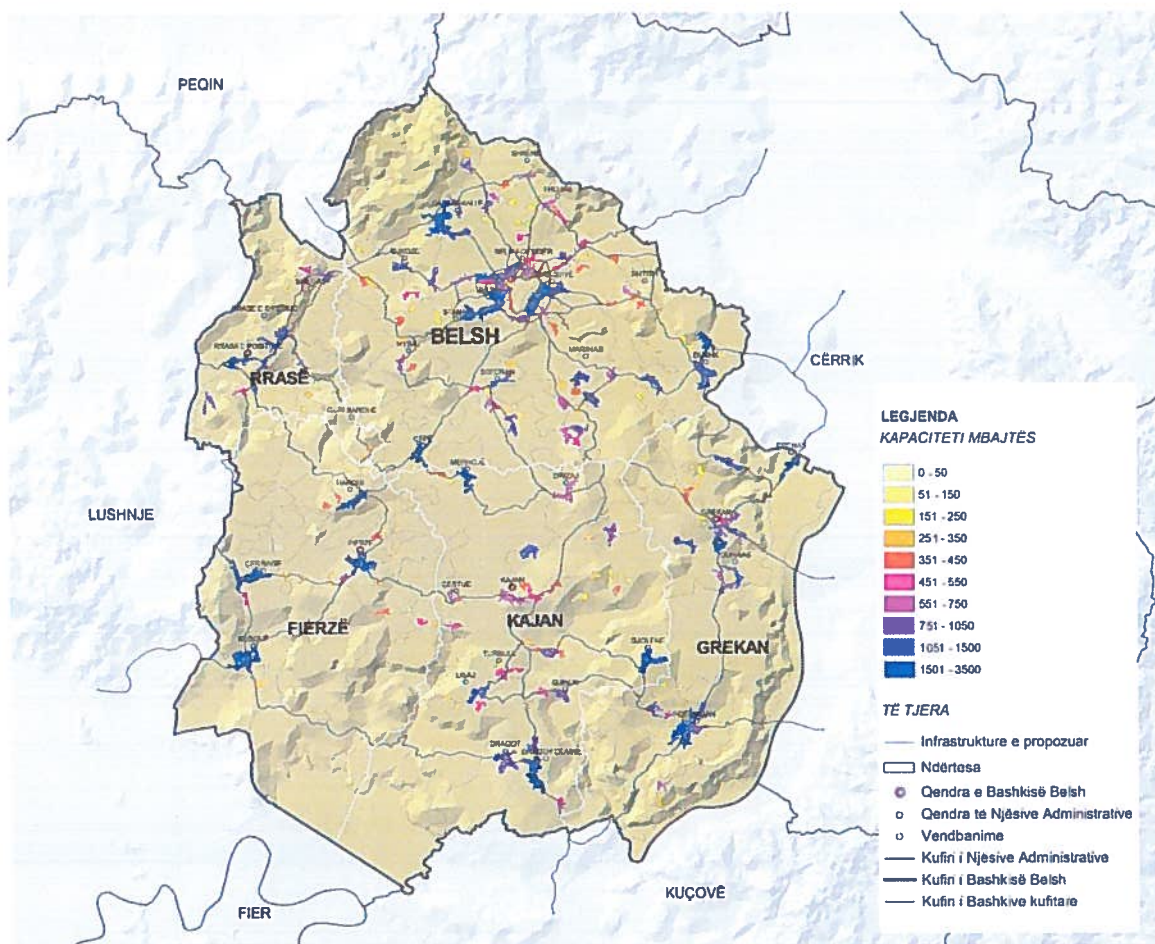
		Popullsia ekzistuese	Popullsia e projektuar		
		2017	2023	2027	2032
1	NjA BELSH	14,877	14,133.15	13,426.49	12,755.17
2	NjA Rrase	2,370	2,251.50	2,138.93	2,031.98
3	NjA Kajan	6,675	6,341.25	6,024.19	5,722.98
4	NjA Grekan	5,084	4,829.80	4,588.31	4,358.89
5	NjA Fierze	3,872	3,678.40	3,494.48	3,319.76
	Bashkia Belsh	32,878	31,234.10	29,672.40	28,188.78

Burimi: Bashkia Belsh dhe Metropoli, 2016

Llogaritjet sipas burimeve të mësipërme paraqesin tendenca shumë të ndryshme të rritjes së popullsisë. Praktikisht, sipas INSTAT, popullsia e Belshit do të zvogëlohet, ndërsa sipas Gjendjes Civile do të pësojë rritje. Duke marrë parasysh pasaktësitë që mbartin të dyja burimet, sa i përket informacionit, sikurse edhe pasiguritë e zhvillimit në nivel kombëtar, nuk është e mundur të përzgjedhësh njëren vlerë kundrejt tjetrës. Plani hartohet duke reflektuar tendencën rritëse sipas Gjendjes Civile, por fazohet duke reflektuar tendencën zbritëse sipas INSTAT-it. Kjo mënyrë duket të jetë më realiste dhe i jep mundësi Bashkisë: i) të ketë lirshmëri në lejimin e zhvillimit në territor; ii) të vetërregullojë politikën e saj pas tre viteve të para dhe në vazhdim çdo tre vjet, duke rishikuar planin dhe treguesit e tij, për t'iu përshtatur realitetit dhe zhvillimeve që mund të ndodhin. Shifra në rënie e INSTAT-it, është një paralajmërim për Bashkinë, që të mos synojë zhvillime shumë intensive, pasi një popullsi në rënie ndikon në rënie të tregut të tokës dhe rënie të kërkesës për ndërtim. Nga ana tjetër, shifrat në rritje sipas Gjendjes Civile, sugjerojnë që Bashkia duhet të ketë njohuri të mira të kapacitetit mbajtës (popullsia maksimale që mund të shërbehet në një njësi sipas treguesve) të çdo njësie strukturore në territor, dhe të fazojë furnizimin me infrastruktura kapitale në njësitë më prioritare.

Figura 19: Shpërndarja e Popullsisë sipas Kapacitetit Mbajtës

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

- Instrumentet e drejtimit të zhvillimit

Zonat e Zhvillimit të Biznesit (ZZB)⁴ është një partneritet publik privat me anë të të cilit pronarët e pronave dhe bizneset zgjedhin të kontribuojnë financiarisht për zhvillimin,

mirëmbajtjen dhe promovimin e zonës së tyre tregëtare. ZZB-të ofrojnë një sërë shërbimesh private në bashkërendim me shërbimet publike vendore dhe investojnë në prosperitetin afatgjatë ekonomik të zonave të tyre. Shërbimet e ofruara nga ZZB janë plotësuese për shërbimet e ofruara për zonën nga bashkia.

Në Bashkinë Belsh parashikohet që zonat e këtij karakteri të jenë ato të vendosura përgjatë fashave ekonomike të qytetit në zonën veriore, të cilat e lidhin atë me tregjet kryesore rajonale. Konkretisht propozohen 2 njësi strukturore ku do të zbatohet ky instrument dhe të cilat predispozohen të kthehen në qendrat kryesore ekonomike të qytetit dhe gjeneratore të zhvillimit.

Tarifa e Përmirësimit (TF) janë tarifa që vendos dhe mbledh NjQV-ja për investimet e kryera në rrugë, ujësjellës-kanalizime, dhe objekte të tjera të cilat kanë ndikuar që tokat private pranë tyre “të jenë më të mira” për zhvillim. Tarifa e përmirësimit ka lidhje me ndikimin e infrastrukturës publike në vlerën e tokës/pronës përgjatë së cilës krijohet. Ndryshe nga taksa e ndikimit në infrastrukturë, e cila synon të rikuperojë disa nga kostot që zhvillimi i ri do të krijojë tek infrastruktura publike, tarifat e përmirësimit lidhen drejtëpërdrejt me fitimet e pronarit të tokës nga rritja e vlerës së tokës/pronës.

Bashkia Belsh synon që këtë instrument ta përdori në lagjen Tafa në pjesën lindore të qytetit, si një mënyrë për të ndihmuar në realizimin e investimeve të parashikuara për atë zonë.

1.2 Shërbimet dhe infrastrukturat publike

- Efektet e infrastrukturave kombëtare e rajonale

Duke iu referuar pozicionit gjeografik dhe strategjik ku shtrihet bashkia e Belshit, projektet Kombëtare dhe rajonale do të kenë impakt në këtë bashki. Projekti më i rëndësishëm që ka Shqipëria sipas SETTO (South- East Transport Observatory, institucion i rëndësishëm që orienton strategjitë e transportit në Ballkan, e cila unifikon prioritetet e infrastrukturës së vendeve që janë pjesë e saj në bazë të strategjive kombëtare) është Boshti Qendror Jugor, i cili ndonëse nuk kalon brenda kufirit të bashkisë Belsh, pritet të ketë impakt në lëvizshmërinë e kesaj bashkie me vendet e tjera dhe më tej.

Boshti Qendror Jugor, është një nga investimet infrastrukturore më të rëndësishme që pritet të ndërtohet në vendin tonë pas Rrugës së Kombit. Kjo infrastrukturë ndërthuret me Korridorin VIII në aksin verior me Tiranën (Autostrada A3), i cili nis nga Papëri (sipas draftit të Planit Kombëtar 2015-2030 të publikuar nga AKPT), vazhdon në drejtim të Cërrikut-Kuçovës-Beratit-Memaliajt. Në Memaliaj bëhet dhe lidhja e drejtpërdrejtë me korridorin tjetër me rëndësi ndërkombëtare, Korridori i Kaltër, i cili është një tjetër korridor ndërkombëtar që nis në Itali (Trieste) dhe vazhdon në Kroaci, Mal të Zi, në Shqipëri dhe përfundon në Kallamat të Greqisë. Boshti Qendror Jugor (Elbasan-Tepelenë) ka rëndësi të madhe sepse kjo infrastrukturë do të sjellë një lidhje më optimale ndërmjet Shqipërisë qendrore dhe jugore. Ky korridor është rreth 180 km i gjatë. Aktualisht është ndërtuar 10% dhe po planifikohet të ndërtohet edhe 15% e këtij korridori⁵.

Në boshtin qendror -jugor propozohet një dalje në Grekan, për të patur akses më të mirë me këtë korridor të fuqishëm të lëvizjes.

Plani i Përgjithshëm Kombëtar (PPK) 2015-2030 që është miratuar në Maj 2016, ka vendosur disa direktiva të rëndësishme, të cilat do të zbatohen edhe në planet e përgjithshme vendore që hartohen. Një nga elementet kryesore të Planit Kombëtar është infrastruktura dhe transporti në nivel kombëtar dhe rajonal. Boshti qendror jugor, i cili është një nga infrastrukturat më të rëndësishme që pritet të ndërtohet nuk do të ketë impakt brenda kufinjve të bashkisë Belsh por do të bëjë të mundur akses më të mirë ndërmjet bashkive dhe më tej.

Përsa i përket impaktit të PPK-së në Bashkinë Belsh mund të përmendim rivitalizimin e rrugës historike APPIA e cila kalon mospërmas kufirit të bashkisë (në mënyrë tërthore). Ky itinerar bashkohet në Papër me rrugën Egnatia, e cila është një tjetër rrugë historike që kalon mospërmas vendit tonë. PPK-ja thekson qe rivitalizimi i këtyre dy rrugëve do të bëjë të mundur zhvillimin e guidave turistike përgjate këtyre dy itinerarëve.

Sipas propozimeve të PPK-së, në bashkinë e Belshit kalojnë itineraret peizazhistik ndërlihdës që bëjnë të mundur lidhjen e kësaj bashkie me Lushjen dhe Cërrikun ku ky itinerar vazhdon.

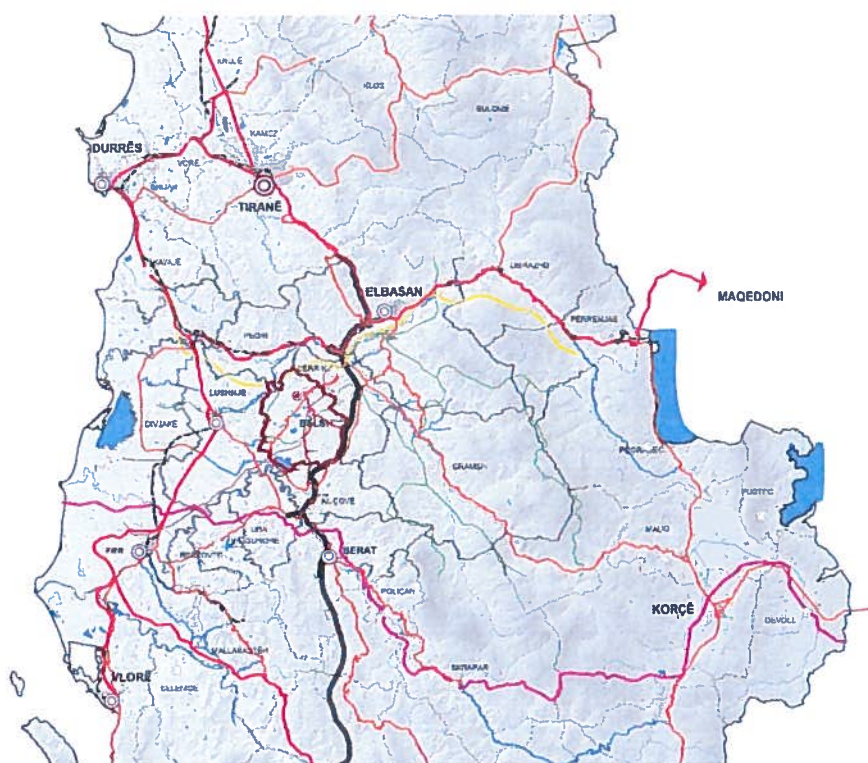
Një investim i rëndësishëm që është duke u ndërtuar në Bashkinë Belsh nga FSHZH (Fondi Shqipëtar i Zhvillimit) është zgjerimi dhe asfaltimi i rrugës automobilistike Cërrik- Belsh-Kucovë, rrugë që kalon në zonën e Dumresë. Ky segment është i gjatë 36 km ku janë bërë investime të ndryshme si ndërtime segmentesh të rinj, asfalte, zgjerime etj.

Kjo ndërhyrje, sipas kërkesave të Klientit FZHS, bazohet në projektin e hartuar në vitin 2009 nga kontraktori VIKTORIA INVEST, i cili presupozon zgjerimin e rrugës dhe asfaltimin e saj në parametrat:

2 x 3.75 m (pjesa kaluese) + 2 bankinatëasfaltuara nga 1.5 m (gjithsej asfalti 10.50 m) + dy bankinatëpaasfaltuara min 1.0 m

Gjithsej trupi i rrugës është rreth 14.0 m në të cilin gjerësia e asfaltuar e rrugës është 10.5m. Ndërtimi i këtij segmenti do të bëjë të mundur lidhje më të mire të bashkisë Belsh me bashkitë kufitare dhe më tej.⁶

Figura 20 Impakti i projekteve rajonale dhe kombëtare

Burimi: SEETO, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës; Përgatiti: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2016

Transporti publik ndërqytetas (propozimi i Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë):

Transporti publik ndërqytetas luan një rol të rëndësishëm në mënyrën e lëvizjes (bashkëveprimi) të bashkive me njëra tjetrën. Ky lloj transporti është kompetencë e Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjitikës. Në kuadër të reformës administrative-territoriale të vitit 2014, lindi nevoja për një konceptim të ri të transportit publik ndërqytetas në nivel bashkie.

Duke u bazuar në këtë reformë, rrjeti i ri i linjave është përcaktuar pasi ka kaluar procedurat e modelimit dhe të konsultimit me përfaqësuesit e bashkive respektive dhe shoqëritë që shërbejnë sot në transportin ndërqytetas. Po ashtu, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës në zbatim të ligjit të mësipërm, ka hartuar Udhëzimin “Për kriteret, rregullat dhe dokumentacioni për lëshimin e licencave dhe certifikatave për ushtrimin e veprimtarisë në transportin rrugor të udhëtarëve me autobus brenda vendit”. Me udhëzimin e ri, është përcaktuar që gjithsej në të gjithë vendin do të operojnë 326 linja ndërqytetase, nga 588 që ishin më parë⁷.

Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës në zbatim të ligjit nr. 10/2016, “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 8308, datë 18.03.1998 “Për transportet rrugore”, të ndryshuar, publikon rrjetin e linjave ndërqytetase, stacionet e qëndrimit dhe oraret për secilën linjë, që do të fillojnë zbatimin në 1 janar 2017. Kërkesë e rëndësishme është që bashkitë të përcaktojnë vendndodhjen e terminaleve të autobuzëve në zbatim të nenit 21/1 të ligjit nr. 10, 2016. E domosdoshme është gjithashtu që shoqëritë që do të liçencohen, të rinovojnë 20 % të flotës së tyre të autobuzëve gjatë vitit të parë liçencës, edhe gjatë 2017.

Duke parë fluksin e lëvizjes në transportin ndërqytetas dhe analizës së thelluar, theksohet që bashkia e Belshit ka bashkëveprim të madh me kryeqytetin e vendit, por nuk ka një linjë direkte. Sot linja Belsh- Elbasan përdoret në shumicën e rasteve si tranzit për banorët që duhet të shkojnë drejt Tiranës. Duke u bazuar në këtë fakt rekomandohet që në linjat e reja që do të propozohen nga Ministria përkatëse, të merret parasysh dhe kjo linjë e cila do të bëjë të mundur askes më të mirë të banorëve.

Përsa i përket transportit rrethqytetas, në bashkinë e Belshit ekzistojnë 20 linja të cilat janë të shpërndara në pjesën më të madhe të territorit. Ndër itineraret me më shumë fluks mund të përmendim linjat që kalojnë në pjesën veriore dhe veriperëndimore të bashkisë respektivisht 3 orare në ditë. Ky lloj transporti shtrihet në një gjatësi 120.6 km⁸ linear si dhe mbulon pjesën më të madhe të bashkisë.

Nga analizën e gjendjes ekzistuese, si dhe bazuar në ligjin Nr.8308, për transportet rrugore, i ndryshuar, propozohet hartimi i rrjetit të linjave rrethqytetase bazuar mbi disa kriterë, si të dhënat demografike e gjeografike, gjendjen social-ekonomike, kërkesat për lëvizjen e popullsisë, rrjetin rrugor dhe gjendjen e infrastrukturës rrugore. Në procesin e hartimit të rrjetit të linjave rrethqytetase merren parasysh lidhjet ndërmjet Qendrës Administrative të Bashkisë me qendrat e njësive administrative përbërëse dhe qendrat e njësive administrative përbërëse me fshatrat si dhe fshatrat ndërmjet tyre. Ky rrjet linjash transporti miratohet çdo tre vjet dhe nuk duhet të çënojë rrjetin e linjave qytetase dhe ndërqytetase⁹.

Në propozimet e transportit publik është bërë dhe një analizë e numrit të banorëve që përdorin transportin publik sipas INSTAT-it dhe projeksioneve deri në vitin 2031. Përqindja që përdorin transportin publik është e ulët duke parë që 5.2 % përdorin këtë lloj shërbimi në nivel bashkie, por varion për çdo njësi administrative dhe në vitet e ardhshme pritet që numri i banorëve që përdorin këtë shërbim të rritet. Në qytetin e Belshit pritet që transporti publik të përdoret nga mbi 15 % e banorëve të qytetit kurse në njësitë administrative të variojë nga 10-20 % e popullsisë. Duke u bazuar në linjat e transportit të propozuar supozohet që personat që do të përdorin transportin publik të rritet me 50%.

Tabela 7 Numri i banorëve që priten të përdorin transportin publik në harkun kohor 2011- 2031

	Projeksioni popullsisë 2011-2031			Përdorimi në % sipas vitit 2011	% e propozuar për transportin publik	Nr i banorëve që do të përdorin transportin publik		
	2011	2021	2031			2011	2021	2031
Bashkia Belsh	19,503	17,558	15,903	5.2 %	15 %	1014	2633	2385
Belsh	8,781	7,905	7,160	5.23 %	16 %	459	1265	1145
Grekan	3,138	2,825	2,559	5.87 %	17 %	184	480	435
Kajan	3925	3,534	3,200	4.64 %	12 %	182	424	384
Fierze	2,065	1,859	1,684	6.97 %	18 %	143	334	303
Rrase	1,594	1,435	1,300	1.12 %	10 %	18	143	130

Burimi: Instat 2011; Përgatiti: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS 2017

Përveç bazës ligjore, një tjetër analizë e rëndësishme është hedhja e distancave të zhvillimeve nga trupi i rrugës sipas parashikimeve të Kodit Rrugor, në çdo linjë ekzistuese të transportit publik me distancë 500 m (distanca që mund të ecë një person për në stacionin më të afërt) në mënyrë që të shihet së cilat janë zonat/vendbanimet që nuk aksesohen nga ky lloj shërbimi.

Duke u bazuar në analizat e transportit rrugor, në skemën më poshtë është paraqitur rrjeti i transportit publik rrethqytetas të propozuar, i cili është kompetencë e Bashkisë Belsh. Hartimi i linjave të reja është konceptuar që të kalojë kryesisht në akset kryesore lidhëse nacionale në disa pjesë dhe në akset kryesore të propozuara, në mënyrë që të mbulohet cdo vendbanim me këtë shërbim. Transporti publik rrethqytetas në bashkinë Belsh funksionon në mënyrë lineare por që ky shërbim të jetë sa më eficient dhe të aksesojë të gjitha fshatrat propozohet që të funksionojë në mënyrë unazore. Në këtë bashki propozohen 13 linja unazore që do të bëjnë të mundur aksesin e cdo vendbanimi.

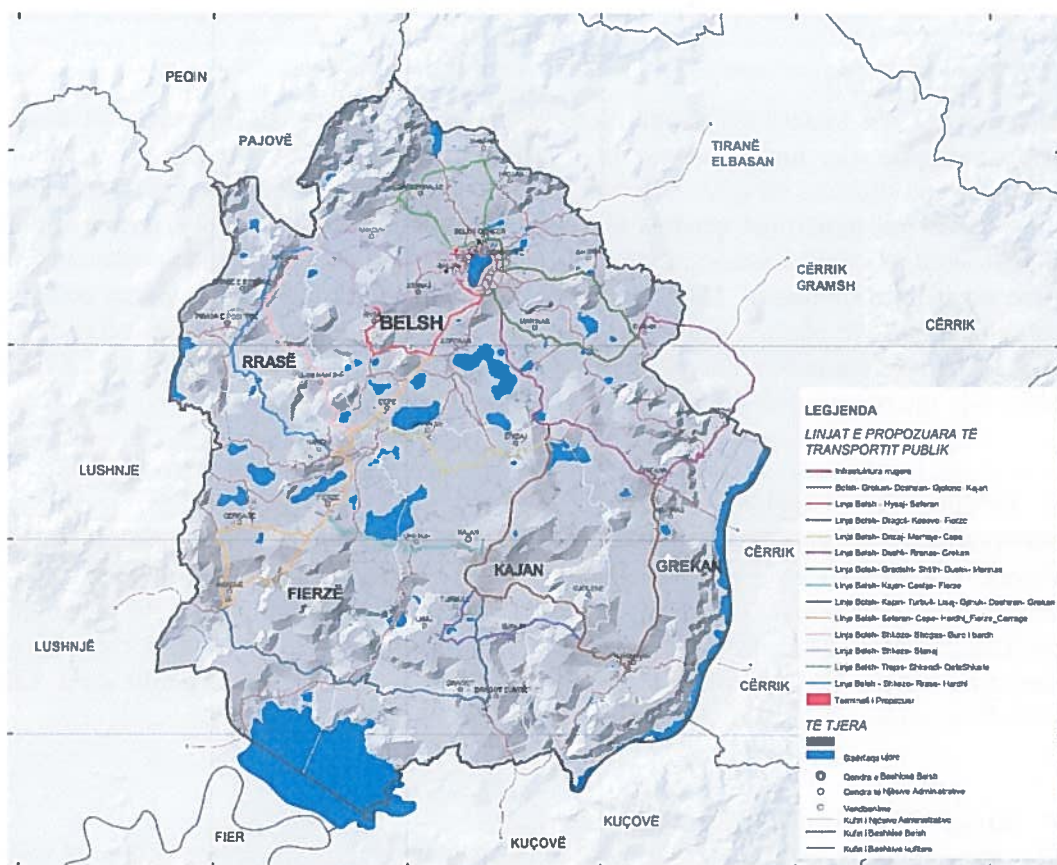
Sot në qytetin e Belshit ndodhen 3 stacione të transportit publik dhe për ta bërë këtë shërbim më efikas propozohet ndërtimi i terminalit të ri në pjesën veriore të qytetit (ngjitur me fushën e sportit). Në këtë terminal do të nisen të gjitha linjat ndërqytetase dhe rrethqytetase. Këto linja do të përshkruajnë unazën e qytetit në mënyrë që mos të shkaktojnë trafik në zonën urbane të qytetit.

Hartimi i këtyre linjave do të bëjë të mundur që banorët që jetojnë në njësitë administrative të kenë akses midis vendbanimeve si dhe me shërbimet që ndodhen në qytetin e Belshit. Transporti publik i propozuar do të shtrihet në një gjatësi 130 km linear në mënyrë që të kenë akses të gjitha vendbanimet në bashkinë e Belshit.

Përsa i përket numrit të automjeteve për secilën linjë, kjo do të bëhet në varësi të fluksit të lëvizjeve ku një bazë e mirë sesi do të jetë numri i licensave për cdo linjë është dhe nga analiza ekzistuese, duke u bazuar në numrin e orareve.

Figura 21 Harta e Transportit Publik Rrethqytetas

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

○ Lëvizja në territor

Infrastruktura e propozuar në bashkinë e Belshit synon të krijojë një lidhje më të mirë të zonave dhe të zgjidhë problemet e qarkullimit që ekzistojnë aktualisht. Lexohet qartë që sistemi rrugor në të ardhmen, në zonën urbane do të jetë sistem radial i kombinuar me atë unazor.

Sipas funksionit, rrugët e bashkisë Belsh janë përcaktuar si më poshtë:

• Radiale (8- 16 m)

Këto rrugë janë hyrjet-daljet kryesore që vijnë nga bashki/zona të tjera në Belsh. Funksioni i këtyre rrugëve është të krijojë disa porta hyrëse dhe dalëse për këtë bashki duke ofruar akses më të mirë të Belshit me bashkitë e tjera. Duke parë pozicionin gjeografik ku ndodhet Belshi, radialet bëjnë të mundur që aksesit në këtë bashki të jetë i mirë. Për t'u theksuar është që një nga radialet kryesore hyrëse në bashki është duke u ndërtuar (aksi Belsh- Cërrik) i cili do të sjell lidhje akoma më të mirë të bashkive më njëra - tjetrën dhe më tej. Në disa nga segmentet e radialeve propozohet dhe korsi biciklete.

• Akse lidhëse (6-12m)

Kategoria e rrugëve lidhëse kryesore synojnë që krijojnë një lidhje më të mirë të vendbanimeve në mënyrë horizontale duke parë që rrugët radiale funksionojnë kryesisht në mënyrë gjatësore (vertikale). Në zonat rurale kjo infrastrukturë ka gjerësi 6 metra në mënyrë që të kemi

konvertim sa më të pakët të tokës bujqësore. Në zonat e banuara kjo infrastrukturë shkon 8-10 m, duke shtuar trotuarin si dhe 12 m në rast se kemi bashkëngjitur dhe itineraret e bicikletave.

- Unaza (7-15 m)

Aktualisht, rreth $\frac{1}{4}$ e unazës është ndërtuar. Segmenti i unazës që do të ndërtohet është në pjesën perëndimore dhe lindore të qytetit. Përfundimi i unazës do të ndikojë dukshëm në qarkullimin e automjeteve në qytet. Aktualisht të gjitha automjetet që vijnë nga bashkitë dhe qytete e tjera kalojnë nëpërmjet qendrës së qytetit. Përfundimi i unazës do të krijojë mundësinë e përmirësimit të lëvizjes së automjeteve dhe njerëzve. Unaza do të jetë rrugë urbane kryesore gjerësia e së cilës varion deri në 15 m, në pjesën lindore të qytetit ku në atë segment do të kemi dhe korsi biciklete. Në pjesën veriore ku është segmenti ekzistues, pritet që të ndërtohet dhe terminali i ri i transportit publik dhe përfundimi i unazës do të rregullojë qarkullimin në qytetin e Belshin. Kjo unazë mund të shërbejë dhe si “vija e verdhë” e qytetit.

- Orbitali i dumresë (13 m)

Ndërtimi i Orbitalit të Dumrësë do të bëjë të mundur akses më të mirë të periferisë së bashkisë. Ky itinerar, duke parë relievin se ku shtrihet do të ketë dhe korsi bicikletë në mënyrë që të jetë dhe peizazhistik, por aksesit është mjaft i rëndësishëm për vendbanimet ku do të kalojë ky itinerar. Itinerari do të ketë gjerësi të ndryshme në varësi të ku do të kalojë, por minimumi i gjerësisë do të shkojë 8 m. Një pjesë e rëndësishme e linjave të transportit publik do të kalojë nga orbitali si mënyra më e mirë për të aksesuar sa më shumë vendbanime.

- Rrugë të brendshme kryesore (8-15 m)

Rrugët e brendshme kryesore janë shumë të rëndësishme për funksionimin optimal të qytetit. Këto rrugë lidhen drejtpërdrejt me unazën e propozuar. Në disa nga këto itinerare janë vendosur parkimet si dhe itineraret e bicikletave në disa segmente. Radialet që vijnë drejt qytetit të Belshit, deri tek unaza, më pas në brendësi kthehen në rrugë të brendshme kryesore.

- Rrugë të brendshme dytësore (6-10 m)

Rrugët e brendshme dytësore lidhin lagjet brenda qytetit dhe shërbejnë për t’iu krijuar akses të gjithë banorëve dhe përdoruesve të zonave urbane. Këto rrugë lidhen me rrugët e brendshme kryesore duke përmirësuar lëvizjen e njerëzve dhe duke lidhur më mirë të gjitha zonat me njëra-tjetrën. Në disa segmente këto itinerare lidhen dhe me unazën e qytetit.

- Rekreative/Peizazhistike (4-15m)

Rrugët rekreative/peizazhistike shtrihen në zonat rurale/periferike të bashkisë përgjatë liqeneve. Terreni nëpër të cilin kalojnë është kryesisht fushor. Zonat nëpër të cilat kalojnë këto rrugë ofrojnë peizazhe të bukura dhe çlodhëse, duke kaluar në pasqyra ujore. Këto rrugë janë të një karakteri natyror dhe nuk kanë ndërhyrje të forta në terren. Në këto itinerare janë vendosur korsitë e bicikletave si dhe trotuar për këmbësorë. Liqenet janë lidhur në mënyrë diagonale me njëra tjetër duke u bazuar edhe në planin rregullus të Lushnjës si dhe projektin që është bërë nga FSHZH për lidhjen e liqenit të Seferanit me Cestijen. Itineraret rekreative/peizazhistike do të bëjnë të mundur që në vendbanimet ku kalojnë itineraret e bicikletave të shërbejnë dhe si vendqendrim për turistët.

- Rrethrotullime

Rrethrotullimet janë të rëndësishme për të rregulluar lëvizjen e qarkullimit të mjeteve. Këto rrethrotullime propozohen të jenë në dy segmente të unazës së propozuar, në pjesën veriore një si dhe tjetri në pjesën perëndimore të qytetit.

Llojet e ndërhyrjeve në rrugët e propozuara:

- a) E re;
- b) E re dhe korsi biciklete;
- c) E re dhe korsi biciklete (projekt i FSHZH);
- d) Në ndërtim;
- e) Ekzistuese dhe mirëmbajtje;
- f) Ndërtim ure
- g) Krijimi i rrugëve për bicikleta dhe këmbësore;
- h) Propozim rrethrotullimi;
- i) Shtimi i korsisë së bicikletave;
- j) Zgjerim dhe korsi biciklete;
- k) Zgjerim dhe korsi biciklete (në ndërtim);
- l) Zgjerim dhe korsi biciklete (projekt i FSHZH);
- m) Zgjerim i rrugës;
- n) Zgjerim i rrugës, projekt i FSHZH;
- o) Zgjerim, projekt i FSHZH, shtim korsi biciklete

Kategoritë e kushtet teknike të sistemit rrugor sipas funksionalitetit: Seksionet e prerjeve janë bërë sipas kategorisë së funksionit të rrugës dhe jo sipas kodit rrugor. Çdo funksion i rrugës i është dhënë një kod specifik që të kuptohen nga njëri tjetri p.sh rrugët Radiale kanë kodin Ra për t'u identifikuar me seksionin e prerjeve në Cad. Në autocad profilet janë bërë sipas numrave rendor p.sh Ra-1 ku Ra është funksioni i rrugës dhe 1 është prerja e cila në Cad gjendet me emërtimin 1-1' për të treguar segmentin ku është bërë prerja.

Konkluzione

- Rekomandohet që Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës të propozojë një linjë direkte Belsh- Tiranë, duke parë fluksin e lëvizjes drejt kryeqytetit.
- Transporti publik propozohet të funksionojë në mënyrë unazore dhe cdo vendbanim të ketë akses më këtë shërbim kryesor.
- Një nga propozimet kryesore është unaza e madhe e qyteti, ku do të kalojë transporti publik si dhe do të shërbejë si “vija e verdhë” e qytetit për 15 vitet e ardhshme.
- Itineraret e bicikletave do të bëjnë të mundur lidhjet e liqeneve me njëra tjetrën si mënyra më e mirë për të aksesuar bukuritë natyrore që ofrojnë liqenet e Belshit.

- o Furnizimi me ujë dhe ujërat e ndotura në Bashkinë Belsh

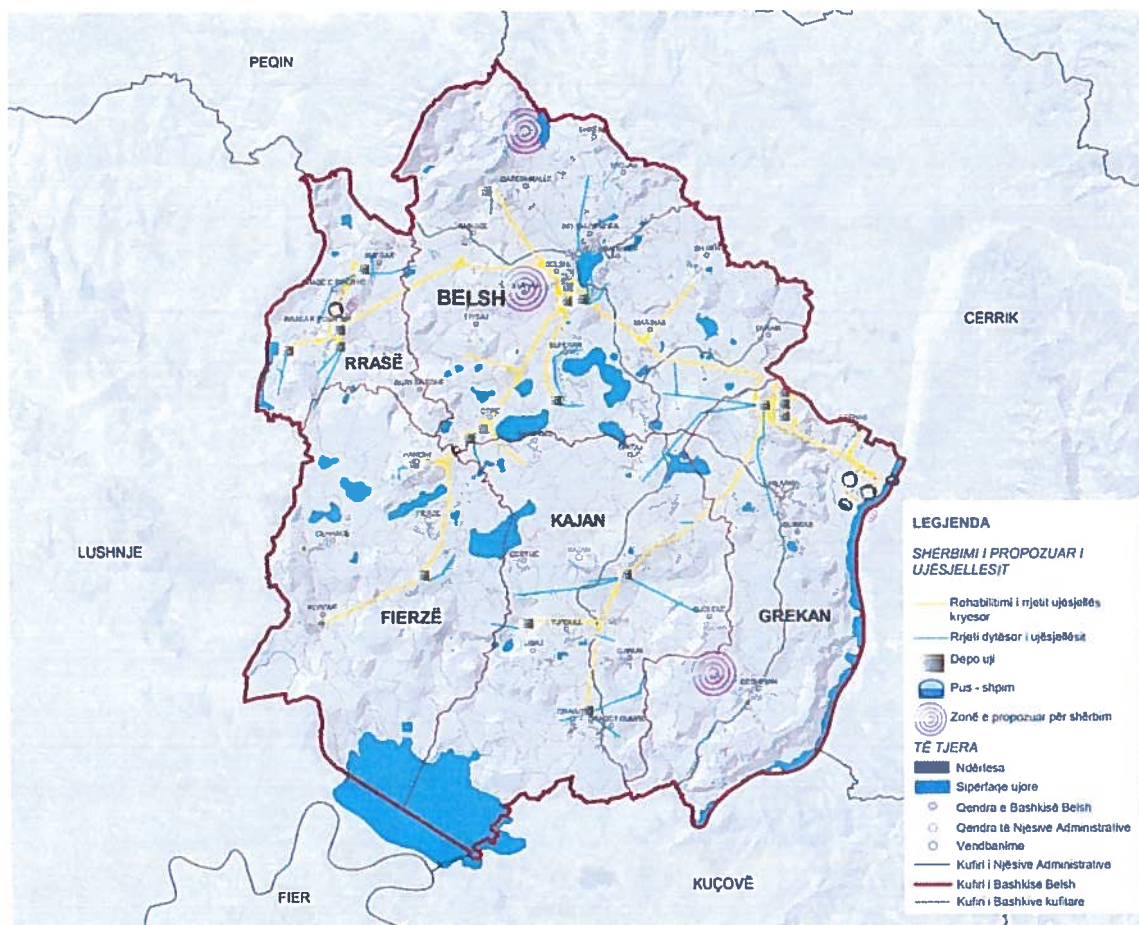
Në këtë seksion do të trajtohen rekomandime të përgjithshme mbi nevojat për rehabilitimin dhe zgjerimin e infrastrukturës së furnizimit me ujë për konsum publik dhe kanalizimet e ujërave të ndotura urbane.

- Infrastruktura e furnizimit me ujë

Bashkia e Belshit shfaq disa problematika në lidhje me furnizimin me ujë të pijshëm duke filluar nga mungesa e shtrirjes së plotë të sistemit të furnizimit me ujë të pijshëm dhe gjendjen jo të mirë të sistemit aktual për shkak të tubacioneve të vjetëruara, ose të bllokuara, gjendjes jo të mirë të depozitave dhe humbjeve të mëdha në sistem. Për të kuptuar se ku shkaktohen këto humbje dhe ku uji shpërdorohet është e domosdoshme të instalohet një sistem monitorimi në të gjithë sistemin e shpërndarjes së ujit, nga burimi deri tek konsumatori fundor. Duke qënë se furnizimi me ujë i Bashkisë së Belshit bëhet vetëm për një pjesë të popullsisë dhe ka zona ku mbulimi me ujë është problematik (ofrohet pjesërisht ose nuk ofrohet fare), rekomandohet rehabilitimi dhe zgjerimi i rrjetit të ujësjellësit të qytetit të Belshit dhe në të gjithë zonën e Dumresë.

Figura 22 Propozimet për shtrirjen e shërbimit të furnizimit me ujë

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

- Infrastruktura e kanalizimeve të ujërave të ndotura urbane

Nga analizimi i rrjetit të kanalizimeve në Bashkinë e Belshit vihet re që mbulohet me shërbimin e kanalizimeve të ujërave të ndotura vetëm një pjesë e bashkisë dhe 12 fshatra (Qendër Belsh, Belsh, Dushk, Fierzë, Hardhi, Çepë, Kosovë, Dragot, Dëshiran, Gradishtë, Stanaj dhe Grekan.) Ndërsa në pjesën tjetër të Bashkisë Belsh nuk ekziston ndonjë sistem i organizuar inxhinierik i mbledhjes dhe largimit të ujëravetëndotura.

Ujërat e ndotura të çdo shtëpie largohen në gropa individuale në oborret e shtëpive të cilat nuk respektojnë standardet tekniko-sanitare të gropave septike me ose pa filtrim dhe në mjaft raste largimi i tyre bëhet edhe me kanale të hapura kulluese. Për më tepër, edhe në zonat ku ky rrjet

shtrihet, shërbimi i orfuar është në nivele të pakënaqshme, pasi sistemi i kanalizimeve të ujërave të ndotura është në pjesën më të madhe i bllokuar, i dëmtuar, ose i shtrirë jashtë standardeve higjeno-sanitare.

Duke qënë se ujërat e ndotura urbane vazhdojnë të ndotin pjesën më të madhe të ujërave sipërfaqësore si pasojë e shkarkimit të patrajtuar të tyre drejtpërdrejtë në to dhe mungesës së impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura urbane, propozohet ndërtimi dhe reahabilitimi i tij ose ndërtimi i sistemit të ri të grumbullimit të ujërave të ndotura.

Një nga problematikat që vihet re në Bashkinë e Belshit është mbingarkesa e rrjetit gjatë periudhave me sasi të lartë reshjesh. Ndaj në mënyrë që të merren masa për përmirësimin e rrjetit të kanalizimeve dhe të minimizohet ndikimi që kanë ujërat ndotura kur dalin sistemi rekomandohet që sistemi i grumbullimit të ujërave të ndotura të projektohet i ndarë nga sistemi i cili pret ujërat e shiut. Ndërtimi i një sistemi që grumbullon veç ujërat e ndotura urbane dhe veçmas ujërat e shiut do të ulë ndikimin që kanë përmytjet që shkaktohen.

Për të siguruar një shërbim më cilësor për të gjithë territorin e bashkisë propozohet reahabilitimi dhe ndërtimi i tubacioneve të reja të ujrave të ndotura urbane në lagjen Tafa dhe në fshatin Qafshkallë si edhe reahabilitimi dhe ndërtimi i gropave septike sipas standarteve teknik dhe higjeno-sanitare për fshatrat që nuk kanë akses në sistemin e largimit të ujërave të ndotura urbane. Në mungesë të një impianti për trajtimin e ujërave të ndotura propozohet ndërtimi i impiantit të ujërave të ndotura urbane si edhe ndërtimin e tubacionit kryesor të ujërave të ndotura që bëjnë lidhjen e qytetit të Belshit dhe impiantin e trajtimit të ujërave duke shmangur eliminimin tërësor të derdhjeve në liqen.

Implantet e trajtimit i klasifikojmë kryesisht sipas nivelit të trajtimit që ofron teknologjia e instaluar.

Procesi primar i trajtimit të ujërave: Ndryshe i quajtur si trajtim mekanik, realizon diferencimin dhe largimin e mbetjeve të ngurta të cilat pluskojnë dhe ato të cilat kanë dekantuar në fund të pondit. Kjo teknologji largon edhe llumin e formuar nga dekantimi. Megjithëse është një teknologji e cila bazohet në trajtimin mekanik, shpesh për të përshpejtuar procesin e sedimentimit përdoren edhe kimikate.

Implantet mekanike reduktojnë nivelin e NBO-së në ujërat e ndotura në masën 20-30% dhe diferencojnë 50-60% të mbetjeve të ngurta në këto ujëra. Kjo teknikë trajtimi në përgjithsi përdoret si fazë fillestare e trajtimit të ujërave ku më pas mund të investohet për rritjen e efikasitetit të trajtimit të ujërave me anë të metodave më të specializuara.

Procesi dytësor (sekondar) i trajtimit: Këto tipe implantesh ofrojnë trajtim biologjik të ujërave të ndotura urbane. Konkretisht ato arrijnë që nëpërmjet mikroorganizmave të konsumojnë të gjithë lëndën organike (ndotëse) të tretur në këto ujëra. Ky proces biologjik i shoqëruar edhe me pondet e dekantimit realizon largimin e më tepër se 85% të mbetjeve inorganike ndërkohë që reduktimi i NBO do të realizohen nëpërmjet proceseve me llum aktiv, sistemet ligatinore, filtrave me pikim apo teknikave më bashkëkohore të cilat realizojnë shpërbërjen e lëndës ndotëse organike.

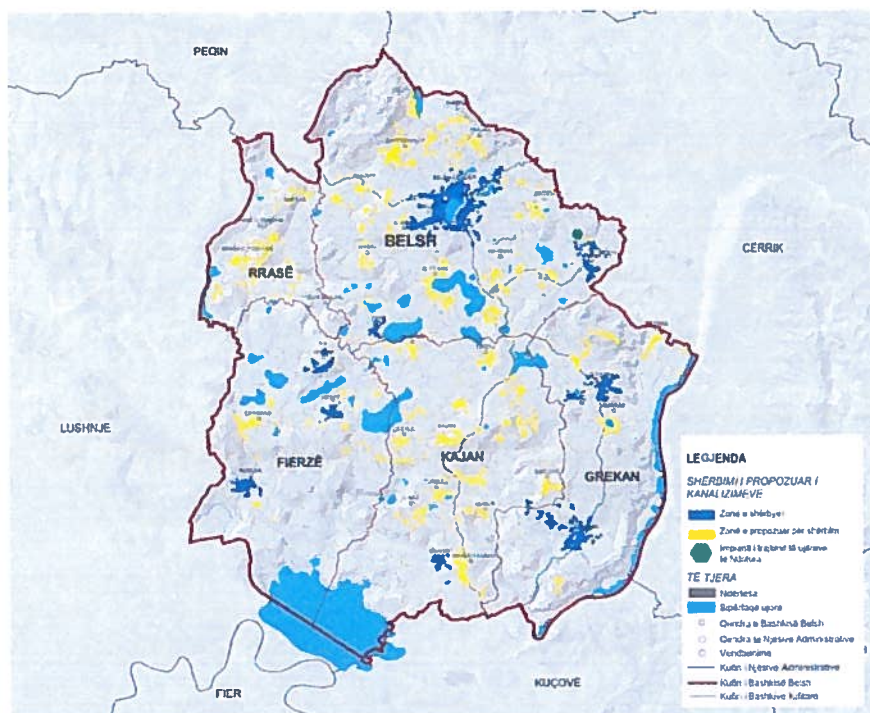
Procesi terciar i trajtimit të ujërave të ndotura: Në këto impiante krahas përfshirjes së dy sistemeve të mësipërme kemi integrimin e proceseve kimike të specializuara dhe të mbyllura në të cilën realizohet pastrimi i ujrave të ndotura urbane duke larguar më tepër se 99% të masës ndotëse. Teknologjia e përdorur në këto impiante është mjaft e shtrenjtë qoftë për fazën e instalimit si edhe të mirmbajtjes së tyre, sidomos implantet të cilat trajtojnë fosforin dhe azotin e tretur.

Vlen të theksohet se për dy tipet e fundit të impianteve, kostot e ndërtimit si edhe ato operimit janë relativisht të larta. Ndikimi në zbutjen konkrete të kostove mund të adresohet tek kostot operacionale ku në rast se sasia e përgjithshme e ujrave të ndotura që do të hyjë në trajtim do të reduktohet rrjedhimisht ndikimi do të shfaqet edhe në koston e përgjithshme të trajtimit. Ndaj propozojmë që sistemi i grumbullimit të ujrave të ndotura urbane medoemos të diferencohet nga grumbullimi i ujrave të larta në mënyrë që sasia totale që do të dërgohet në impiant të reduktohet për t'u reflektuar kështu edhe në kostot finale. Gjithashtu ky propozim ofron edhe përfitime të tjera duke konsideruar se ujrë të larta (të shiut) mund të depozitohen dhe të përdoren për qëllime dytësore të Bashkisë Belsh (larje, vaditje, zjarrfikse etj.)

Në këto kushte është emergjent dhe shumë i rëndësishëm përmirësimi tërësor i sistemit të kanalizimeve duke ndarë ujërat e shiut nga ato të ndotura në qytet, si dhe duke siguruar mbulim me rrjet për të gjithë qytetarët e Bashkisë Belsh.

Figura 23 Propozimet për shtrirjen e Sistemit të Kanalizimeve

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

○ Ndriçimi i mjediseve publike

Si fillim në analizën e ofrimit të shërbimit të ndriçimit publik bashkinë Belsh do të bëhet një analizë e kompetencave ligjore të pushtetit vendor mbi ofrimin e këtij shërbimi. Do të kryhet një analizë statistikore e ofrimit të shërbimit të ndriçimit publik, do të vihen në dukje zonat që kanë sistem të amortizuar të ndriçimit publik, si dhe zonat në të cilat nuk ofrohet ky shërbim. Në pjesën e fundit do të nxirren konkluzionet përkatëse mbi analizën.

Strategjia Kombëtare Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2014-2020 në lidhje me ofrimin e shërbimeve publike (shërbimi i ndriçimit publik)

Me reformën administrativo – territoriale u krijuan 61 bashki nga 374 komuna dhe bashki, si rezultat i bashkimit të disa NJQV-ve. Jo të gjitha NJQV-të e vjetra i ofronin shërbimet publike të përcaktuara në ligj për banorët e tyre, dhe kjo si shkak i pamundësive të ndryshme. Me reformën administrative-territoriale bashkive të reja u lind nevoja të ofrojnë shërbimet publike

në të gjithë territorin e tyre. Kjo gjë do të ndodhë dhe me Bashkinë e Belshit, e cila duhet të ofrojë shërbimin e ndriçimit publik në të gjitha NjA-të e Bashkisë. Për momentin Bashkia Belsh ofron shërbimin e ndriçimit publik në NjA-të, Belsh, Fierzë dhe Grekan, kurse në NjA Kajan dhe Rrasë nuk e ofron.

Përsa i përket strategjisë së decentralizimit, ofrimi i shërbimeve publike, ku bën pjesë dhe ndriçimi publik, i përket funksioneve të pushtetit vendor, të cilat Bashkia duhet t'i ofrojë në mënyrë ekskluzive në territorin që administron.

Kuadri ligjor mbi shërbimin e ndriçimit publik nga pushteti vendor:

- **Ligji nr. 139/ 2015 "Për vetëqeverisjen vendore"**

Në këtë ligj, në nenin 23, pika 5, thuhet se pjesë e funksioneve të veta të bashkive është dhe ndriçimi i mjediseve publike, pra ofrimi i shërbimit të ndriçimit publik. Gjithashtu, në nenin 35, pika 5a, thuhet se Bashkia krijon të ardhura nga tarifat vendore për shërbimet publike që ofrohen. Një ndër këto shërbime publike është edhe ofrimi i shërbimit të ndriçimit publik.

- **Ligji nr. 9632 datë 30.10.2006 "Për sistemin e taksave vendore i ndryshuar"**

Në këtë ligj, në kreun VII për tarifat vendore dhe administrimin e tyre, në pikën 2, thuhet që tarifat vendore vendosen dhe administrohen në përputhje me ligjin nr.139\ 2015 "Për vetëqeverisjen vendore". Këshilli Bashkiak vendos për llojet e tarifave, nivelin, rregullat bazë për administrimin dhe mbledhjen e tyre, si dhe vendos nëse këto tarifa mbledhen nga vetë strukturat bashkiake apo nga agjentët.

- **Ligji nr. 125/ 2013 "Për koncesionet dhe partneritetin publik privat".**

Në këtë ligj, në nenin 4, thuhet se zbatimi i koncesioneve ose i partneriteteve publike private lejohet në shërbime publike të tilla si ndriçimi publik në territorin e njërive vendore (kjo pikë është shtuar me ligjin nr. 88/ 2014 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 125/2013 "Për koncesionet dhe partneritetin publik privat").

Pronësia dhe administrimi i shërbimit të ndriçimit publik në Bashkinë Belsh: Sipas strukturës organizative të Bashkisë Belsh të vitit 2017, shërbimi i ndriçimit publik administrohet nga Drejtoria e Shërbimeve Komunale, e cila ndahet në dy sektorë: sektori i shërbimeve komunale dhe sektori i gjelbërimit. Pjesë e sektorit të shërbimeve komunale është edhe shërbimi i ndriçimit publik. Për menaxhimin e këtij shërbimi nuk ka punonjës të dedikuar vetëm për këtë shërbim. Gjithashtu ky institucion nuk disponon një mjet teknologjik të posaçëm për mirëmbajtjen e këtij rrjeti. Drejtoria e shërbimeve komunale që merret me administrimin e shërbimit të ndriçimit publik minimalisht 1 herë në vit duhet të bëjë inventarizimin e infrastrukturës së ndriçimit publik në tërësi. Staf i shërbimit të ndriçimit publik menaxhon mirëmbajtjen e rrjetit, ndërrimin e llambave të djegura, riparimin e shtyllave dhe kabllove të dëmtuara, si dhe riparimin e pajisjeve të tjera elektrike në funksion të ndriçimit publik.

Vendimet mbi buxhetin, strukturën e personelit apo ndryshimet e nevojshme për administrimin e shërbimit të ndriçimit publik miratohen nga Bashkia dhe Këshilli Bashkiak Belsh.

Deri më sot në Shqipëri kanë munguar standardet e ndriçimit, përfshi këtu dhe ato të ndriçimit publik apo rrugor. Një nga të metat kryesore të ofrimit të shërbimit publik në sistemet e mëparshme vjen dhe si pasojë e mungesës së standardeve të ndriçimit rrugor. Propozimi dhe miratimi i standardeve është një element i rëndësishëm jo vetëm për përzgjedhjen e llambave të nevojshme që mundësojnë ndriçimin brenda këtij standardi të kërkuar, por gjithashtu për të mundësuar kursimin dhe shmangien e kostove të tepërta nga mbi ndriçimi i rrugëve dhe hapësirave publike.

Duke iu referuar Standardit European për ndriçimin publik, kriteret për ndriçimin përzgjidhen sipas klasave të rrugës e cila duhet të ndriçohet. Çdo klasë vlerësohet në bazë të një sërë kriteresh ndër të cilat mund të përmendim: sasinë e përdoruesve të rrugës, shpejtësinë e lëvizjes së automjeteve, volumin e trafikut dhe zonat me rrezik.

Objekt i ndriçimit publik në Bashkinë e Belshit janë akset rrugore automobilistike, rrugët e këmbësorve, sheshet urbane, lulishtet si dhe ndërtesat e institucioneve të ndryshme si (shkollat, ndërtesa e bashkisë etj.)

Pjesa më e madhe e sistemit të ndriçimit publik është operativ prej 15-18 vitesh duke bërë që amortizimi të ndikojë drejtëpërdrejtë në cilësinë e ofrimit të shërbimit në këto akse/ hapësira si dhe në performancën e dobët energjitike të këtij sistemi në tërësi.

Aktualisht Bashkia Belsh ofron shërbimin e ndriçimit duke menaxhuar në total një sistem i cili shtrihet përgjatë 4 km linear rrjeti rrugor, dhe i shpërndarë në 3 akse rrugore.

Investimet e reja apo edhe ndërhyrjet parciale për rinovimin e rrjetit ekzistues të ndriçimit publik janë kryer përgjithsisht gjatë ndërtimit të rrugëve të reja në qytet, rehabilitimit të akseve ekzistuese, si pjesë e masave për sistemin e infrastrukturës në kuadër të rehabilitimit të lagjeve, si dhe rehabilitimit të shëtitores qendrore të qytetit.

Infrastruktura aktuale e ndriçimit vuan shumë nga djegia e shpeshtë e llambave, dëmtimi i shtyllave, djegia e pajisjeve të brendshme si droseli, injektori, kondensatori etj. Aktualisht numri i kokave të shtyllave që nuk funksionon arrin në 50 copë. Për më tepër, një pjesë e madhe e llambave nuk ofrojnë një performancë të mjaftueshme ndriçimi për shkak të humbjes së rendimentit të ndriçimit pas një periudhe 3 vjeçare dhe mos zëvendësimit të tyre. Akset rrugore të ndriçuara të cilat kanë problematika të shumta janë Rruga Belsh-Qafshkallë dhe lagjja Shkozë. Problematikat në lidhje me sistemin e ndriçimit publik vijnë si pasojë e amortizimit dhe dëmtimit të linjave elektrike, shtyllave dhe llambave.

Nga vizitat në terren është vënë re se performanca e ndriçimit në shumë rrugë të qytetit është e ulët, ku lagjet janë përgjithësisht të pambuluara me shërbim dhe akset rrugore apo sheshet, shpesh nuk janë të ndriçuara në mënyrë uniforme. Në qytetin e Belshit, rreth 20% - 25% e sistemit të ndriçimit është i amortizuar dhe jashtë funksionimit të tij. Ky qytet, ofron shërbimin e ndriçimit publik në 1 shesh kryesor të tij dhe në një lulishte. Në total në këtë qytet numërohen 150 shtylla të ndriçimit publik, nga të cilat 50 janë Shtylla me ndriçim LED.

Shërbimi i ndriçimit publik siç përmendet ofrohet edhe në NjA Grekan dhe Fierzë në pjesët qendrore më të njëjtin emër por që kanë problematika të mëdha sepse rrjeti ka dëmtime të konsiderueshme.

Elementi i ndriçimit publik është shumë i rëndësishëm për zhvillimin normal të aktiviteteve të ndryshme në qytetin e Belshit dhe qendrat e Njësi Administrative. Duke shqyrtuar situatën aktuale dhe nevojat e bashkisë për përmirësimin e këtij aspekti plani propozon projekte të rëndësishme si pjesë të objektivit strategjik të përmirësimit të infrastrukturës së bashkisë dhe rritjes së aksesit në të. Përmes tyre synohet kryesisht elektrifikimi i plotë i qendrës së qytetit të Belshit dhe qendrave të fshatrave, ndërhyrje të cilat do të kenë ndikim të ndjeshëm në jetën e qytetarëve duke lehtësuar aktivitetet e tyre.

○ Mbetjet e ngurta

Në mbështetje të ligjit nr. 10 431, datë 9.6.2011 "Për Mbrojtjen e Mjedisit" si edhe ligjit nr. ligjit nr.10 463, datë 22.9.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve në Republikën e Shqipërisë" (i ndryshuar), i ngarkon Bashkitë për të hartuar e më pas për të zbatuar "Planin Lokal të Menaxhimit të Mbetjeve".

Referuar Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Mbetjeve dhe Planit Kombëtar të Menaxhimit të mbetjeve miratuar me VKM nr. 175 datë 19.1.2011: Bashkia Elbasan, Cërrik, Belsh, Peqin, Gramsh, Librazhd, Përrenjas trajtohen si Zona 7 e Mbetjeve.

Shërbimi i menaxhimit të integruar të mbetjeve në Bashkinë e Belshit duhet ta shtrijë infrastrukturën e tij në të gjithë territorin dhe të nisë me grumbullimin e diferencuar të mbetjeve që në pikat e grumbullimit. Propozohet që të hartohet një përditësim i planit lokal të menaxhimit të integruar të mbetjeve për Bashkinë e Belshit, plan i cili duhet të konsistojë në: vlerësimin e sasisë totale dhe përbërjen e mbetjeve, zbatimin e e skemave të Reduktimit, Riciklimit dhe Ripërdorimit të mbetjeve në mënyrë që të riciklohen 50% të mbetjeve të riciklueshme, rehabilitim i vend-depozitimit aktual ekzistues, ndërtimi i një stacioni transferimi, sisteme grumbullimi dhe transportimi të mbetjeve, trajtimi i mbetjeve, organizimi i stacionit të transferimit, menaxhimi i mbetjeve inerte dhe të rrezikshme e trajtimi i tyre.

Ndërhyrje e menjëhershme nevojitet të parashikohet mbi rehabilitimin e vend-depozitimit të mbetjeve në zonën pranë qytetit të Belshit. Një projekt i detajuar inxhinierik duhet hartuar fillimisht për parandalimin e shkarkimeve të shllameve, emetimeve të gazeve dhe të vetë mbetjeve të ngurta mbi trupat ujorë pranë, gjatë kohës kur të kryhet rehabilitimi i vend-depozitimit.

Për grumbullimin e mbetjeve do të jetë e nevojshme ndërtimi i një stacioni transferimi, së bashku me të cilin do të ndërtohet dhe sistemi i drenimit të shllameve që formon degradimi i mbetjeve në prani të oksigjenit. Pika e transferimit të mbetjeve do të ndërtohet në dalje të bashkisë së Belshit, përgjatë rrugës që lidh Belshin me Cërrikun.

Figura 24 Vendndodhja e pikës së transferimit në NjA Belsh

Burimi: Google Earth, Përpunoi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Pozicioni gjeografik i këtij ST ndodhet pas vend depozitimit ilegal aktual, sapo kalon qytetin e Belshit Terganit, gjithashtu duke u pozicionuar në rrëzë të kodrave nevojitet një sistem drenimi i cili të largojë ujërat e larta nga ST-ja propozuar.

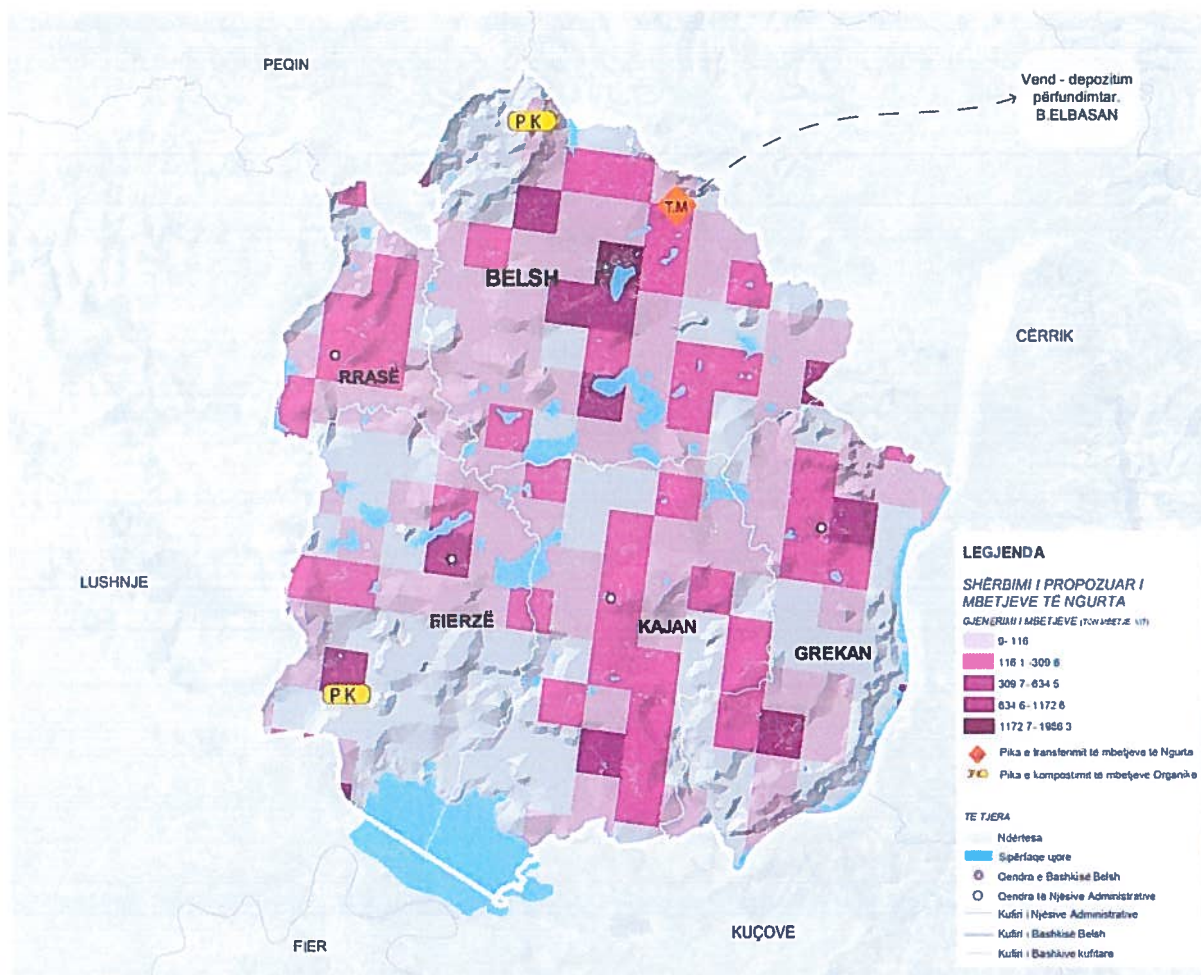

Nevojitet që të gjitha pikat ilegale të depozitimit të mbetjeve urbane (*dhe jo vetëm*) t'u nënshtrohen një fushate për mbylljen dhe rehabilitimin e zonave që ato kanë zënë. Inventarizimi i pikave të jashtëligjshme të depozitimit të mbetjeve mund të shërbejë si indikator i nevojës për shtrirjen më efikente të pikave të grumbullimit të mbetjeve apo nevojës për Pikë Transferimi.

Duke qenë se mbetjet mund të kthehen në burim fitimi propozojmë që skema me cikël të mbyllur të menaxhimit të mbetjeve të inkorporohen si më poshtë:

- Çdo zonë bujqësore (Nj.A në bashkëpunim me banorët dhe bashkinë) të përcaktojë hapësirën e grumbullimit dhe kompostimit të mbetjeve organike, si edhe të përpunimit të plehut organik si produkt i këtij procesi.
- Fillimisht, në qytet e më pas në të gjithë bashkinë të vendosen kontenierë të dedikuar për mbetjet organike, plastike, qelq – metal. Kjo infrastrukturë i shërben ndarjes në burim dhe funksionimi varet nga informimi i publikut mbi mënyrën e realizimit të ndarjes dhe vlerës së saj. Pra, bashkia duhet të ndërmarrë një fushatë informimi dhe edukimi qytetar mbi ndarjen e mbeturinave, riciklimin dhe ripërdorimin.

Figura 25 Skema e propozuar për Menaxhimin e Mbetjeve

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

○ Infrastrukturat sociale

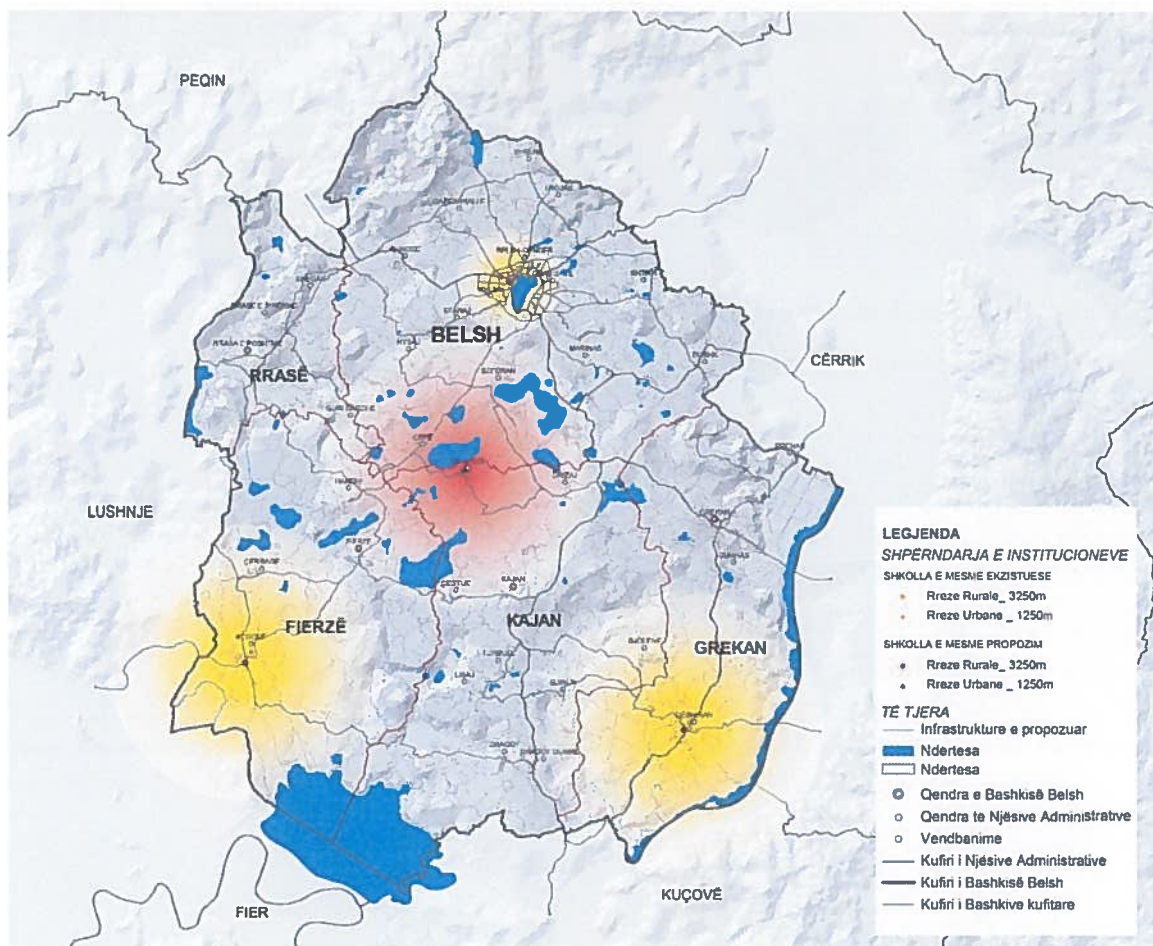
Nga shqyrtimi i analizës së periferialitetit në shkallë bashkie rreth 97 % e vendbanimeve aksesohen mirë me shërbime dhe rreth 3 % e vendbanimeve kanë akses jo të mirë në raport me

shërbimet publike. Përgjithësisht, Bashkia e Belshit ka një shpërndarje të mirë të shkollave 9-vjeçare dhe të mesme në të gjithë territorin, pra mbulohet në nivel të kënaqshëm me shërbimin e arsimit dhe shumë nga objektet e arsimit të mesëm dhe 9-vjeçarë kanë kopshte ose çerdhe në brendësi të tyre. Institucionet e arsimit 9-vjeçarë, sipas VKM 686 respektojnë kriterin e popullsisë por jo të rrezes së shërbimit.

Për fshatrat Hysaj dhe Stanaj në NjA Belsh, Gur i Bardhë në NjA Rrasë dhe Gjinuk, Lisaj dhe Turbull në NjA Kajan ku banoret nuk aksesohen mirë nga rrezet e shërbimit me shkolla 9-vjeçare, propozohet të sigurohet transporti për tek shkolla më e afërt. Për sa i përket shkollave të mesme në bashkinë Belsh, përmbushet kriteri i numrit të popullsisë sipas VKM 686, por nuk përmbushet kriteri i rrezes së shërbimit dhe aksesit në institucione të tilla. Planu propozon që të ndërtohen nga një çerdhe në njësitë Drizaj, Gjinuk dhe Hardhi ndërsa për qytetin propozohen ndërtimi i 2 të tillave. Përsa i përket shkollave në plan propozohet ndërtimi i një shkolle të re 9 vjeçare në Belsh dhe i një gjimnazi në Mërhoj. Gjithashtu një pjesë e rëndësishme e propozimeve për infrastrukturën sociale janë edhe ndërtimi i 2 ambulancave në fshatrat Shtithë dhe Hysaj për të garantuar një mbulim më të mirë të territorit me shërbim.

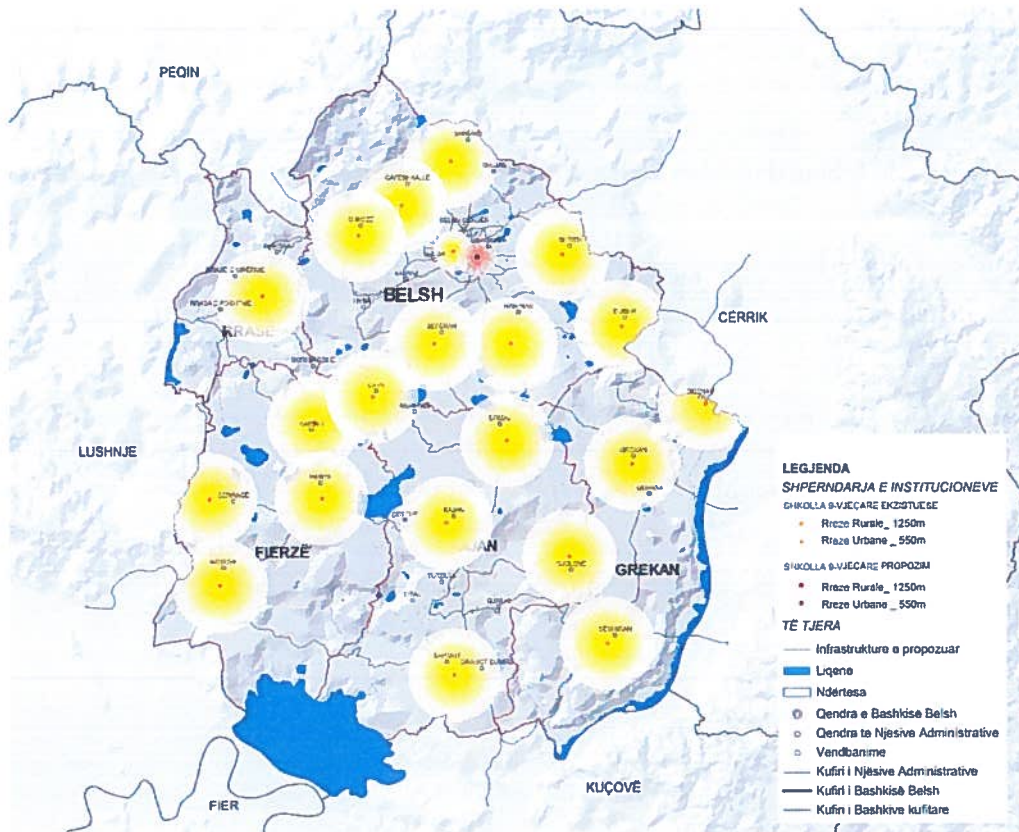
Figura 26 Propozime mbi Shtimin e Numrit të Shkollave të Mesme

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

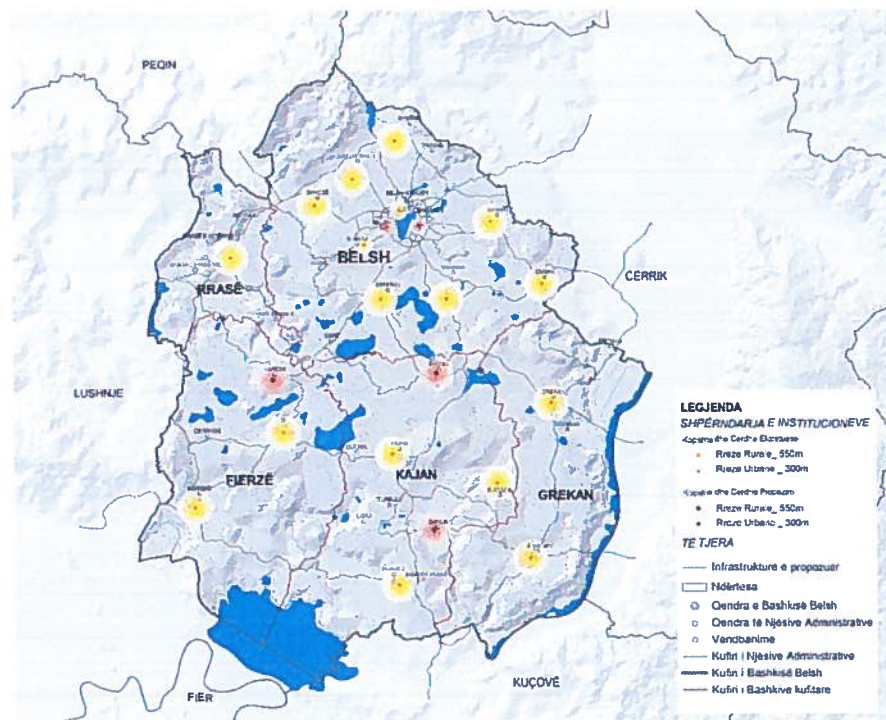

Figura 27 Propozime mbi Shtimin e Numrit të Shkollave 9-vjeçare

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Figura 28 Propozime mbi Shtimin e Numrit të Kopshteve dhe Çerdheve

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

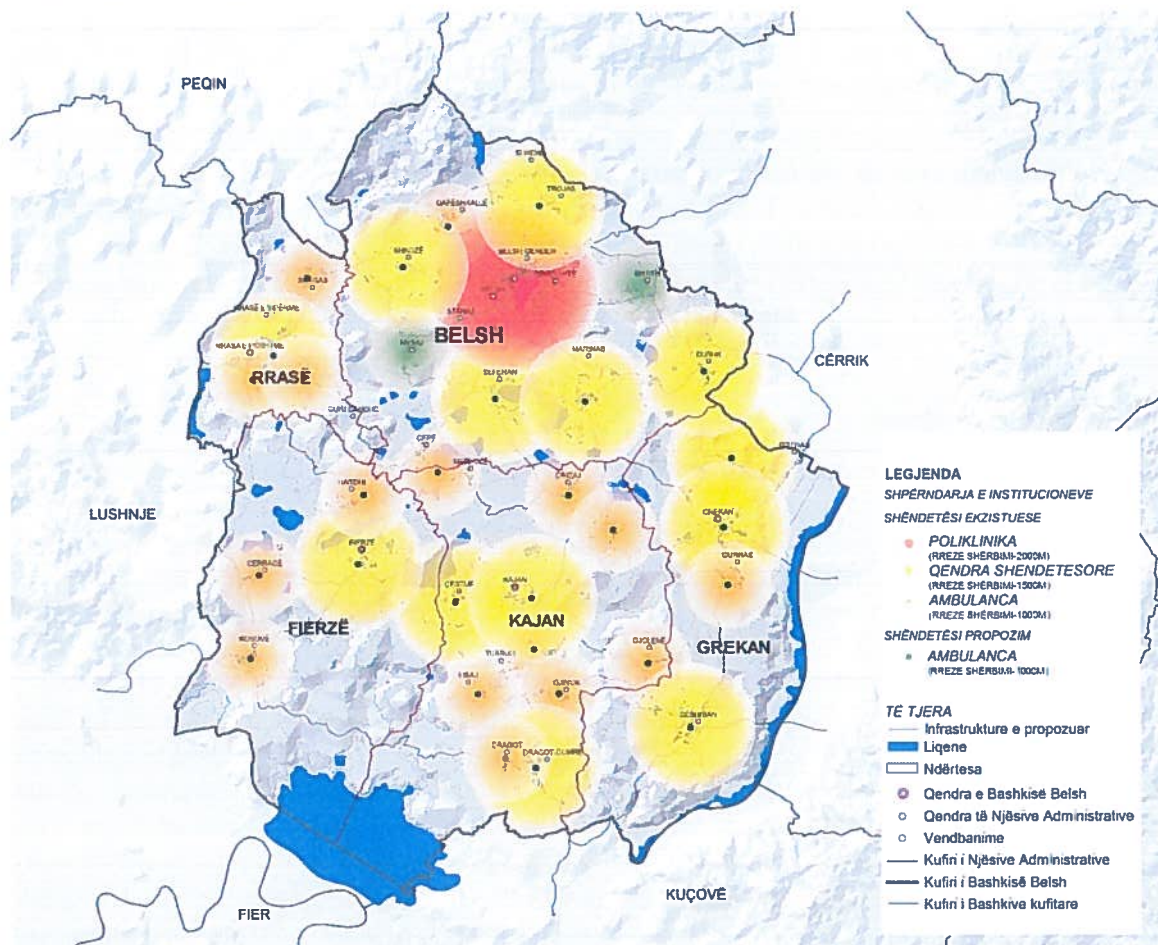
Ndërtesat të karakterit arsimor nga pikëpamja konstruktive paraqesin shkallë të lartë rrezikshmërie, prandaj propozohet të rikonstruktohen 20 kopështe : ku 8 ndodhen në NjA Belsh, 5 në NjA Kajan, 3 në NjA Grekan , 3 në NjA Fierzë dhe 1 në NjA Rrasë. Gjithashtu, nevojitet konstruksion i tre shkollave të mesme në Qytetin e Belshit dhe në fshatrat Kosovë dhe Dëshiran.

Nevoja emergjente rikonstruksioni paraqesin dhe 13 shkollat 9-vjeçarë ,ku 7 ndodhen në NjA Belsh, 3 në NjA Kajan, 1 në NjA Rrasë, 1 në NjA Fierzë dhe 1 në NjA Grekan. Rikonstruksionet propozohen specifikisht : Rikonstruksion të shkollave 9-vjeçare në NjA Belsh në fshatrat Qafshkallë, Marinëz, Shkëndi, Dushk, Shkozë, Seferan dhe qytetin e Belshit; Rikonstruksion i shkollave 9-vjeçare në NjA Grekan në fshatrat Grekan dhe Rrenas; Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Kajan në fshatrat Kajan, Dragot dhe Idrizaj; Rikonstruksioni i shkollave 9-veçare në NjA Fierzë dhe NjA Rrasë në fshatrat Fierzë, Kosovë Hardhi dhe Rrasë.

Për sa i përket mbulimit me rreze shërbimi të qendrave shëndetësore mund të themi që Bashkia e Belshit ka një mbulim të mirë dhe respekton standartet e planifikimit sipas VKM 686, por përgjithësisht ambulancat dhe qendrat shëndetësore shfaqin një infrastrukturë fizike të dobët duke kërkuar nevojën e ndërhyrjeve të menjëhershme të rehabilitimit dhe rikonstruksionit duke nisur nga rastet më problematike. Propozohet rikonstruksion i plotë ose i pjesshëm i të gjithë qëndrave shëndetësore përveç 3 qendrave shëndetësore në NjA Rrasë. Specifikisht propozohen rikonstruksione për : qendrat shëndetsore në NjA Belsh në fshatrat Shkendi, Qafshkallë, Shkozë, Marinëz, Seferan, Dushk dhe Qytetit të Belshit; Rikonstruksion i qendrave shëndetsore në NjA Grekan në fshatrat Dëshiran, Grekan, Guras dhe Rrenas; Rikonstruksion i qendrave shëndetsore në NjA Kajan në fshatrat Kajan, Dragot, Idrizaj, Turbull, Çestinje, Lisaj, Gjinuk, Gjolenë, Merhojë dhe në Lagjet Lokalitet e Can; Rikonstruksion i qendrave shëndetsore në NjA Fierzë në fshatrat Kosovë, Fierzë, Cërrage dhe Hardhi; Rikonstruksion i qendrave shëndetsore në NjA Rrasë në fshatrat Rrasë e Sipërme , Rrasë e Poshtme, Shegas, Gurë i Bardhë. Gjithashtu, me dinamikën e zhvillimeve social - ekonomike propozohet ndërtimi i kapaciteteve të institucioneve ekzistuese për ofrimin e shërbimeve sociale dhe ndërtimin e institucioneve të posacme për ofrimin e shërbimit për të rinjtë me probleme sociale, personat me aftësi të kufizuara dhe grave e vajzave.

Figura 29 Propozime mbi Shtimin e Numrit të Qendrave Shëndetsore

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Strehimi Belsh

Bashkia e Belshit përmbush standardin e ofrimit të sipërfaqeve të ndërtimit në të gjitha NjA, por një pjesë e madhe e tyre është e degraduar, çka rrit nevojën për strehim në të gjithë zonën. Nga bashkia e Belshit zbatohen 2 skema mbështetëse për 203 familjet e pastreha.

1. Shtëpi me qera të ulët
100. Shtëpi me Kredi të Zbutur

PPV- ja rekomandon një nismë konkrete mbi ndërtimin e banesave sociale në pjesën jugore të qytetit në përputhje me tipologjinë aktuale të ndërtimeve.

- o Infrastruktura të tjera publike

Në këtë seksion do të analizohet ofrimi i shërbimit të ndriçimit publik, furnizimit me energji elektrike dhe telekomunikacionit në bashkinë Belsh.

Furnizimi me energji elektrike

Sistemi i Transmetimit të energjisë elektrike në Bashkinë e Belshit përfshin të gjitha nënstationet me tension të mesëm 10 kV, kabinat dhe kabllot lidhëse midis tyre, që shërbejnë për transmetimin e energjisë elektrike.

Sistemi i furnizimit me energji elektrike në Belsh ka vetëm dy nënstacione; njëri në NjA Kajan dhe tjetri në NjA Belsh. Informacioni për secilin nënstacion është i paraqitur si në tabelën e mëposhtme.

Tabela 8. Nënstacionet për furnizimin me energji elektrike në Bashkisë Belsh, 2017

Nr	Emërtimi i Nënstacionit	Tensioni (kV)	Emërtimi i Fiderit
1	Kajan	10	Nr. 7
		10	Nr. 3
		10	Nr. 1
		10	Nr. 6
		10	Nr. 2
2	Belesh	10	Nr. 2
		10	Nr. 3
		10	Nr. 4

Burimi: KESH sha 2017, Punoi: MetroPOLIS dhe Bashkia Belsh, 2017

Secili prej nënstacioneve ka linja ajrore të transmetimit të energjisë elektrike, të paraqitura si në tabelën e mëposhtme.

Tabela 9. Gjatësia e linjave të transmetimit të energjisë sipas fiderave, Bashkia Belsh, 2017

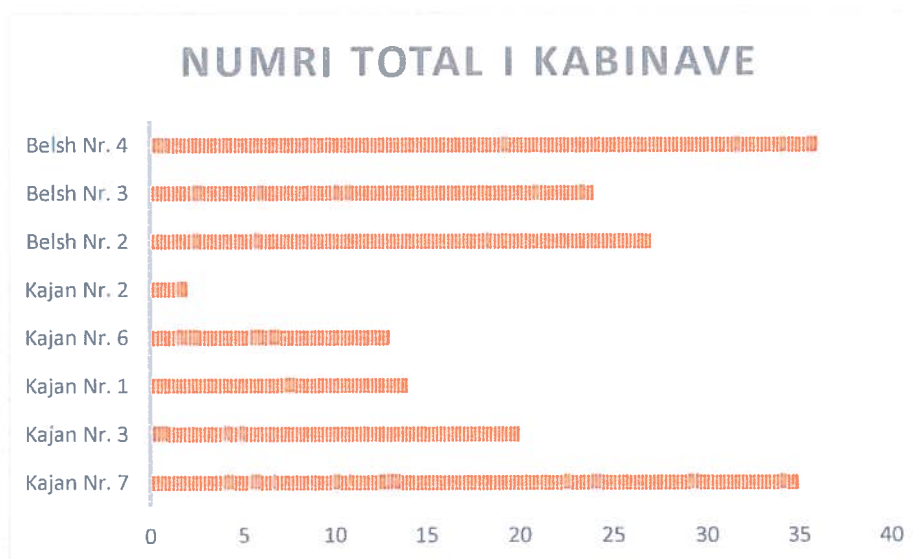
Nr	Emërtimi i Nënstacionit	Ajrore
1	Kajan	19,215
		12,55
		9,775
		7,25
		3,23
	Nëntotal	52,020
2	Belesh	15,285
		10,968
		28,434
	Nëntotal	54,69
	TOTALI	54.687

Burimi: KESH sha 2017, Punoi: MetroPOLIS dhe Bashkia Belsh, 2017

Numri i kabinave sipas emërimit të fiderit janë të paraqitura si në grafikun mëposhtë.

Tabela 10. Numri i kabinave sipas fiderit, Bashkia Belsh

Burimi: KESH sha 2017, Punoi: MetroPOLIS dhe Bashkia Belsh, 2017

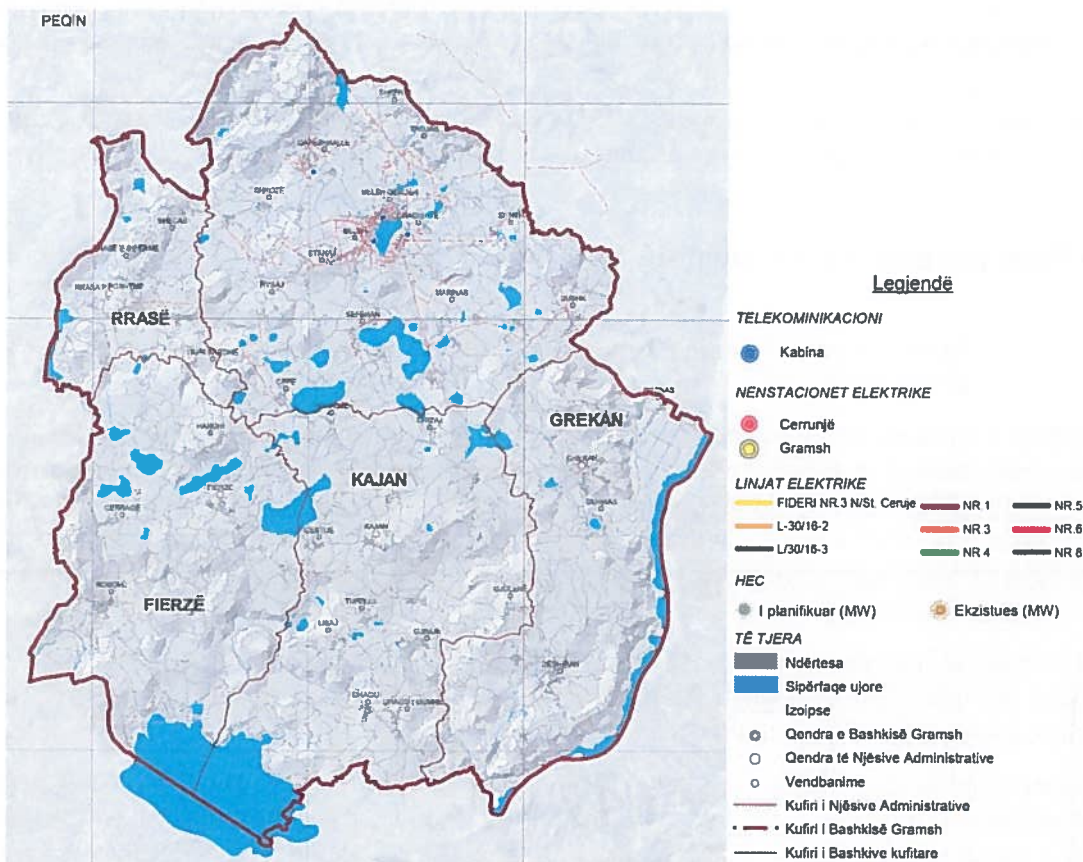
Siç e shohim dhe nga grafiku, numri total i kabinave që furnizohen nga nënstacioni i Kajanit janë 84 ndërsa nga nënstacioni i Belshit furnizohen 87 të tilla. Në nivel bashkie numri total i kabinave është 171.

Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike në Bashkinë Belsh është ndërtuar para viteve '90. Si pasojë e kohës së gjatë të shërbimit si dhe e punës në kushte të rënduara të ngarkesave elektrike, konstatohen amortizime të shtyllave, përcjellësve, morseterive, etj.

Në hartën në vijim shikohen linjat e trasmetimit të mesëm dhe të ulët të energjisë elektrike në territorin e Bashkisë Belsh, ekzaktësisht linjat 10 kV. Gjithashtu në hartë paraqiten dhe kabinat kryesore të instaluar në territorin e bashkisë.

Figura 30. Rrjeti i energjisë dhe kabinat e telekomunikacionit Bashkia Belsh

Burimi: KESH sha 2017, Punoi: MetroPOLIS dhe Bashkia Belsh, 2017

Telekomunikacioni

Zyra e Altelecom Belsh është pjesë e Altelecom Elbasan. Kjo zyrë ka 500 porta në central nga të cilat 267 janë të okupuara. Sinjali i Belshit ka një sinjalizim R2D dhe është e lidhur me centralin e Elbasanit bashkë me 10 centralet e tjera private. Në Belsh ka vetëm 2 telefona publik që funksionojnë me kartë. Në centralin e Belshit ka motorr-gjenerator tip Lombardini i instaluar që në vitin 1999 dhe ka 4626 orë punë. Në rajonin e Altelecom sh.a Elbasan është në përdorim rrjeti i ri i ndërtuar pas vitit 1997 dhe rrjeti i vjetër i ndërtuar ndër vite. Për zonën e Belshit nuk ka kabina elektrike në rrjetin e ri, ndërsa në rrjetin e vjetër ka katër kabina.

Në Bashkinë Belsh ka 4 kabina të rrjetit të telekomunikacionit ku 3 kabina ndodhen në qytetin e Belshit ndërsa 1 kabinë ndodhet në fshatin Qafshkallë ku në total ka kapacitet 500 porta abonentësh.

Për shërbimin telefonik të qytetit duhet të llogariten tubacione dhe pika kontrolli në të gjithë territorin e qytetit ku do të ketë zona të banuara. Nuk do të jetë pjesë e këtij studimi lloji i kablove dhe mënyra e instalimit pasi ajo është detyrë e kompanisë që do të bëjë furnizimin me sinjal telefonik. Tubacionet duhet të jenë të bollshëm dhe në numër të konsiderueshëm në mënyrë që bashkia e qytetit t'i përdorë ato për ndriçimin publik si dhe të ketë mundësi dhe hapësira t'i japë me qera kompanive private që duan të shtrijnë rrjetet e tyre në qytet.

Sa i përket mbrojtjes kundër zjarrit Bashkia Belshit ka një stacion të zjarrfikësve dhe një numër total prej 6 punonjësish.

Sa i përket mbrojtjes kundër zjarrit sipa ligjit nr. 152/2015 është kompetencë e bashkisë.

“Mbrotjtja nga zjarri është një shërbim që kalon tërësisht në varësi të bashkisë, pra përfshirë mjetet e asetet dhe stacionet e MZSH-së, sipas ligjit nr. 152/2015, “Për shërbimin e mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimin”. Bashkia duhet të përgatitë një plan pune për të shtuar gradualisht numrin e zjarrfikësve dhe stacioneve MZSH, të cilin mund ta rishikojë çdo tre vjet, në varësi të ndryshimeve që ndodhin në popullsi. Për sa i përket emergjencave civile, bashkia duhet të marrë një sërë masash që lidhen me përmbytjet, rrëshqitjet dhe erozionin, ujërat e larta etj.

1.3 Plani për mbrojtjen e mjedisit

- Masa për parandalimin / zbutjen e ndikimeve mjedisore të propozimeve të PPV-së

Projektet e hartuara në PPV janë vlerësuar për ndikimin afatshkurtër dhe afatgjatë që ato do kenë gjatë zbatimit të projekteve dhe pas përfundimit të tyre. Vlerësimi i secilit prej projekt është vlerësuar në kapitullin e V të VSM-së. Në bazë të kësaj analize ka rezultuar se projektet do të kenë ndikim të ulët në mjedis me përjashtime të vogla. Ndikimi është vlerësuar më i ndjeshëm në tokë, burime ujore, pyje, ajër, biodiversitet, etj. Specifikisht secili prej projekteve do të ketë ndikimin e tij.

Institucione të ndryshme publike dhe zhvilluesit e projekteve janë përgjegjës për marrjen e masave për mbrojtjen e mjedisit dhe zbatimin e tyre gjatë vënies në jetë të projekteve dhe në rastin konkret të projekteve të PPV-së.

Institutet publike sigurohen që për çdo projekt, zhvilluesit e projekteve parashikojnë dëmtimet e mundshme të mjedisit gjatë fazës së zbatimit dhe përpara fillimit të zbatimit të projektit, marrin masat teknike të nevojshme për parandalimin dhe zbutjen e tyre. Kjo bëhet e mundur nëpërmjet zbatimit të Ligjit nr. 10 440, datë 7.7.2011 “Për vlerësimin e ndikimit në mjedis”, i cili përcakton kushtet e zbatimit të një projekti në respekt me mjedisin.

Sipas Ligjit nr. 10 440, datë 7.7. 2011, përpara zbatimit projektet do t’i nënshtrohen “procedurës paraprake të vlerësimit të ndikimit në mjedis” ose “procedurës së thelluar të vlerësimit të ndikimit në mjedis”. Ky ligj zbatohet për projektet e propozuara, private apo publike, të cilat mund të shkaktojnë ndikime të rëndësishme negative, të drejtpërdrejta ose jo në mjedis, si pasojë e madhësisë, natyrës apo vendndodhjes së tyre. Sipas nenit 4 të të njëjtit ligj, vlerësimi i ndikimit në mjedis përfshin përcaktimin, përshkrimin dhe vlerësimin e ndikimeve të pritshme të drejtpërdrejta e jo të drejtpërdrejta mjedisore të zbatimit apo moszbatimit të projektit. Ndikimet mjedisore të projektit vlerësohen në lidhje me gjendjen e mjedisit në territorin e prekur në kohën e paraqitjes së raportit përkatës për vlerësimin e ndikimit në mjedis të projektit.

Vlerësimi i ndikimit në mjedis përfshin vlerësimin e ndikimit të projektit gjatë fazës së zbatimit dhe gjithashtu edhe dekontaminimin/pastrimin apo rikthimin e zonës në gjendjen e mëparshme, funksionimin normal, ashtu edhe mundësinë për aksidente. Vlerësimi i projektit përfshin, gjithashtu, edhe propozimin e masave të nevojshme për parandalimin, zbutjen, minimizimin e ndikimeve të tilla ose rritjen e ndikimeve pozitive mbi mjedisin, gjatë zbatimit të projektit, përfshirë edhe vlerësimin e efekteve të pritshme të masave të propozuara.

Autoriteti vendimmarrës për hartimin e VSM-së është Agjencia Kombëtare e Mjedisit e cila vendos nëse një projekt i nënshtrohet VNM-së paraprake ose duhet t’i nënshtrohet edhe procedurës së thelluar të VNM-së. Hartimi i vlerësimit të ndikimit në mjedis (VNM-së) të një projekti mbetet detyrë e zhvilluesit të projektit (neni 11 i Ligjit nr. 10440). Hartimi i VSM-së është proces që përfshin institucionet shtetërore (Ministrinë e Mjedisit dhe AKM-në),

zhvilluesin e projektit, pushtetin lokal ku zhvillohet projekti dhe palët e tjera të interesuara si publiku dhe organizatat jo-fitimprurëse, etj. Zhvilluesi, për projektet që i nënshtrohen procedurës së thelluar të VNM-së, informon dhe konsultohet me publikun e interesuar për vlerësimin e ndikimit në mjedis të veprimtarisë së tij (Neni 14 i Ligjit nr. 10440).

Një rol të rëndësishëm në mbrojtjen e mjedisit gjatë zbatimit të një projekti luan edhe autoriteti i planifikimit ose autoritete të tjera përgjegjëse për liçencimin e veprimtarive (zbatimin e projekteve). Ligji nr. 10440 i kërkon autoriteteve në fjalë që, përpara vendimit për dhënien e lejes së zhvillimit apo licencës përkatëse për një projekt të propozuar, të sigurohet që projekti t'i jetë nënshtruar kërkesave të këtij ligji dhe në varësi të projektit, të jetë pajisur me vendim apo deklaratë. Vendimi apo deklarata për projektin e propozuar është i vlefshëm për atë kohë sa është e vlefshme dhe leja e zhvillimit/licenca përkatëse për projektin (Neni 20 i Ligjit nr. 10440).

Mbas marrjes së lejes për zbatimin e projektit, zhvilluesi, gjatë fazës së zbatimit të projektit, i raporton ministrisë për masat e marra për mbrojtjen e mjedisit nga ndikimet negative të veprimtarisë (Neni 20 i Ligjit nr. 10440).

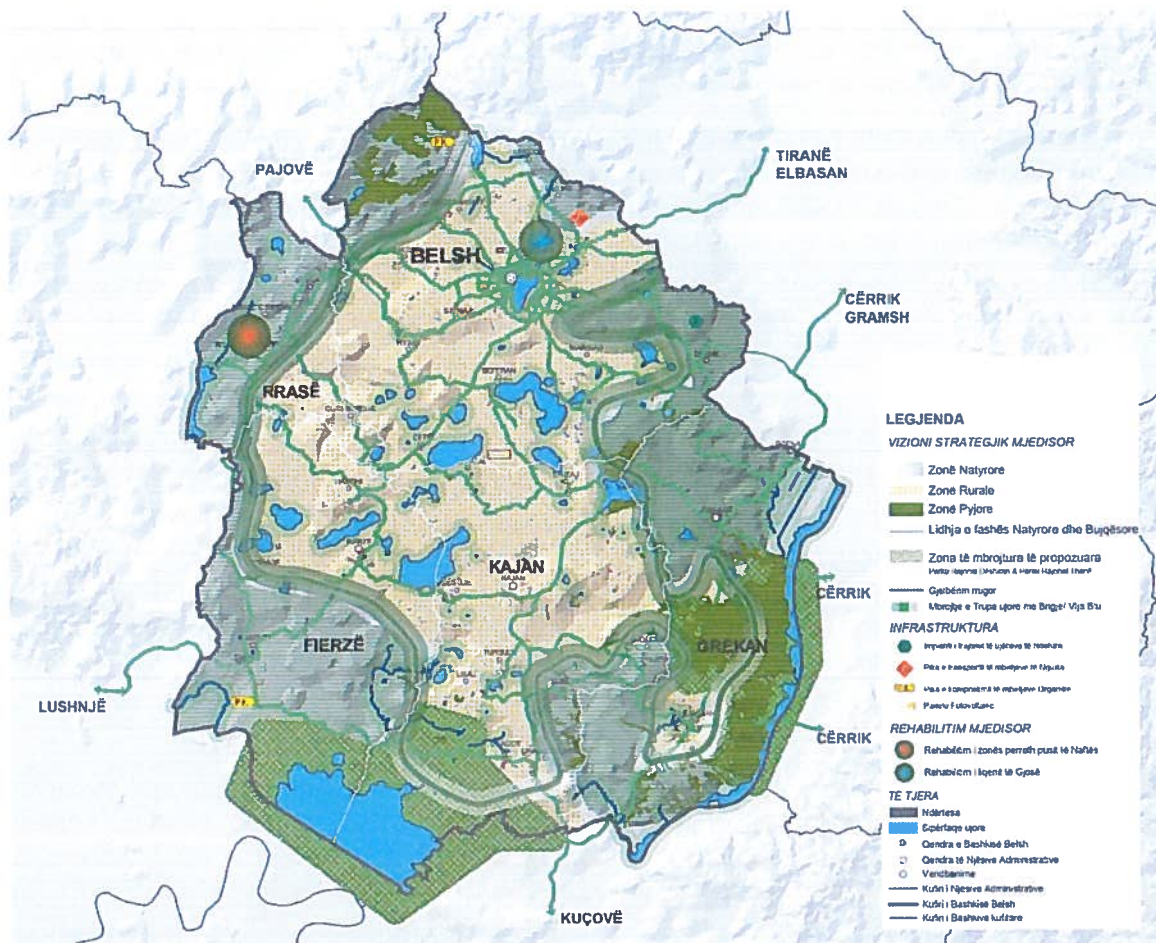
Një vëmendje të veçantë si objekt mbrojtjeje i kushtohet zonave të mbrojtura ose zonave veçanërisht të mbrojtura (neni 21 i Ligjit nr. 10440). Në këtë rast, dispozitat e ligjit nr. 10440 zbatohen edhe në rastet kur veprimtaria e propozuar nuk ka të bëjë drejtpërdrejtë apo nuk është e nevojshme për administrimin e zonave veçanërisht të mbrojtura, por që, veçmas apo në bashkëveprim me plane dhe projekte të tjera, mund të shkaktojë efekte të rëndësishme mbi atë zonë.

Kur AKM-ja apo ministria, në përfundim të procedurës për vlerësimin e ndikimit në mjedis të një projekti, shprehet se veprimtaria e propozuar, veçmas apo në bashkëveprim me veprimtari ose plane dhe projekte të tjera, të realizuara apo të propozuara, mund të ketë ndikim negativ të rëndësishëm mbi integritetin e një zonë veçanërisht të mbrojtur, atëherë autoriteti përgjegjës që mbulon fushën e projektit, nuk lejon zhvillimin e tij. Bëjnë përjashtim vetëm rastet kur i) nuk ka zgjidhje tjetër alternative; ii) veprimtaria e propozuar duhet të zbatohet për arsye urgjente të interesave madhorë të publikut, përfshirë edhe ato me natyrë shoqërore apo ekonomike (arsye urgjente të interesave madhorë të publikut që merren në konsideratë, kur zona veçanërisht e mbrojtur përmban lloje habitatesh natyrore prioritare dhe/ose specie prioritare, janë vetëm ato që kanë të bëjnë me shëndetin e njeriut apo sigurinë e publikut, ose që sjellin ndikime të rëndësishme pozitive për mjedisin); iii) duhen marrë të gjitha masat kompensuese për të siguruar zbatimin e kërkesave të "Natyra 2000".

Si përfundim, mund të thuhet se masat për mbrojtjen e mjedisit gjatë fazës së zbatimit të projekteve të PPV-së përcaktohen në VNM-të përkatëse të çdo projekti. Rolin kryesor të mbrojtjes së mjedisit në këtë rast e luajnë Ministria e Mjedisit me institucionet vartëse që miratojnë VNM-të e projekteve, autoriteti i planifikimit ose autoritete të tjera përgjegjëse për liçencimin e veprimtarive të cilat kërkojnë që projekti të jetë pajisur me vendim apo deklaratë mjedisore, zhvilluesit e projekteve të cilët përcaktojnë masat që merren gjatë fazës së zbatimit dhe autoritetet inspektuese gjatë fazës së zbatimit. Një rol mjaft të veçantë dhe të rëndësishëm pritet që të luhet nga publiku në fazën e hartimit të VSM-ve dhe për ndërgjegjësimin e qeverisë lokale (bashkisë) për rëndësinë e respektimit të ligjit nr. 10440 gjatë fazës së zbatimit të projekteve të PPV-së dhe në të ardhmen.

Figura 31: Harta e vizionit mjedisor

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

- Masa për mbrojtjen e burimeve ujore

Masa për mbrojtjen e burimeve ujore sipërfaqësore

Mbrojtja e cilësisë së ujrave sipërfaqësore është detyrim ligjor për Bashkinë e Belshit, i cili del kryesisht nga Ligji nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, i cili ngarkon Bashkinë me përgjegjësinë për ruajtjen e mjedisit dhe ofrimin e një mjedisi cilësor për qytetarët në territorin e saj si dhe Ligji nr. 111/2012 “Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore”. Krahas tyre, detyrimet rrjedhin edhe nga ligje të tjera që synojnë mbrojtjen e mjedisit apo të përbërësve specifikë të tij.

Përgjatë 20 viteve të fundit, Lumi i Devollit ka pësuar dëmtime dhe transformime në të gjithë bashkitë që kalon, si rrjedhojë edhe në Bashkinë e Belshit. Lumi Devoll nuk është monitoruar për cilësinë e tij përgjatë gjatësisë që kalon në Bashkinë e Belshit, por nga analizat e tërthorta rezulton se ujërat e tij janë të ndotura. Burimet kryesore ndotëse rezultojnë të jenë përdorimi i ujërave të lumit Devoll si vend-depozitim i metjeve të ngurta urbane, të cilat përveç ndotjes së ujërave sipërfaqësore shkaktojnë dhe ndotjen e ujërave nëntokësore nëpërmjet rrjedhjes së ndotjes nga ujërat e lumit Devoll në akuiferin ndërkokrrizor me ujëpërcjellshmëri mesatare. Krahas hedhjes së mbetjeve, ujërat e ndotura urbane dhe industriale kanë krijuar ndotje të vazhdueshme të lumit Devoll si pasojë e mungesës të impianteve përkatëse të trajtimit të ujërave të ndotura.

Me qëllim mbrojtjen e burimeve ujore sipërfaqësore, në Planin e Përgjithshëm Vendor i cili është në fazë miratimi, Bashkia Belsh ka hartuar disa projekte specifike të cilat përqendrohen në *përmirësimin e hidro-morfoligjisë së lumenjve të Basenit të Semanit* dhe degët e tij, *mbrojtjen e burimeve ujore nga ndotja e shkaktuar nga keqmenaxhimi i mbetjeve* në të shkuarën si dhe *uljen e ndotjes nga bujqësia dhe industria*. Projektet janë kryesisht me fokus i) rehabilitimin mjedisor dhe kthimin në zona për argëtim të zonave ripariane të Lumit Devoll, ii) hartimin e Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve sipas ligjit Nr. 10463, datë 22.9.2011 “Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve” Neni 12. Në plan përfshihen edhe propozime për *ndërtimin e në impianti për trajtimin e ujërave të ndotura urbane* dhe krijimin e një sistemi për mbledhjen dhe ripërdorimin e ujërave të bardha. Krahas masave të propozuara në PPV, rekomandohet edhe marrja e masave që janë:

Monitorimi i Lumit Devoll: Është e rëndësishme që të merren masa për monitorimin e thellë të lumenjve për një kohë prej të paktën dy-vjeçare në mënyrë që të përcaktohet nëse:

- Ujërat e lumit Devoll mund të përdoren për ujitje pa cënuar shëndetin e banorëve dhe konsumatorëve,
- Banorët e zonave në afërsi të lumit mund të peshkojnë dhe të konsumojnë peshkun e tyre në ujërat e lumit Devoll pa cënuar shëndetin e tyre

Monitorimi është edhe më i rëndësishëm duke patur parasysh që ujërat e Devollit ushqejnë me ujë edhe Akuiferin e ndërkokrrizor i cili furnizon me ujë Bashkinë e Belshit dhe Kuçovës e fshatra të tjerë.

Ndalimi i shfrytëzimit pa kriter të inerteve lumore në Devoll: Lumenjtë e Basenit të Devollit janë shfrytëzuar për inerte në rrjedhën e mesme dhe të poshtme. Me qëllim mbrojtjen e lumit, ruajtjen e cilësisë së ujërave të tij dhe mbrojtjen e cilësisë së ujërave nëntokësore rekomandohet që, Bashkia në bashkëpunim me Këshillin e Basenit Ujor të Semanit:

- Të ndalojë shfrytëzimin e inerteve lumore, sidomos në zonën e Rrenasit, ku është vënë re shfrytëzimi intensiv i inerteve lumore (në bashkëpunim me ABU Seman, ARM Elbasan, dhe Ministrinë e Mjedisit). Gjendja paraqitet problematike në NjA Grekan, përgjatë shtratit të lumit Devoll, në fshatin Rrenas ku shfrytëzimi i inerteve ka krijuar dëmtime të shtratit dhe brigjeve, duke humbur sipërfaqe të konsiderueshme të tokës bujqësore. Bazuar në VKM Nr.1, datë 21.6.2006 “Për Reduktimin e shfrytëzimit të zhavorreve dhe rërave në shtretërit e lumenjve”, Bashkisë së Belshit i rekomandohet që *për shfrytëzimin e zhavorreve dhe rërave në shtretërit e lumenjve të japë leje vetëm në rastet kur ka depozitime të mjaftueshme dhe vetëm në segmente të caktuara*. Pra, marrja e inerteve, në rastet kur është e pashmangshme për arsye ekonomike, *të shoqërohet me studime specifike të posaçme për çdo rast* me qëllim shmangien e dëmtimit të trupit lumor. Shërbimi Gjeologjik Shqiptar (SHGJSH) ka kryer studime të hollësishme rreth shfrytëzimit të inerteve të lumenjve dhe ndikimit të tyre në mjedis. Për këtë arsye, rekomandohet *bashkëpunimi me SHGJSH për shqyrtimin e çdo lejeje,*
- Të largojë menjëherë impiantet e prodhimit të inerteve nga sipërfaqet e shtratit apo terracës së shtratit të Devollit,
- Të rehabilitojë shtratin e lumit Devoll në zonat e dëmtuara (Ndërtimin e pritave anësore e tërthore me qëllim shmangien e erozionit të brigjeve, mbrojtjen e urave, pastrimin e brigjeve të lumit të mbushura me inerte, krijimin e pyjeve artificiale në terracën e shtratit apo në terracën e parë me qëllim shmangien ose uljen e veprimtarisë gërryese të rrjedhës).¹⁰

Menaxhimi i mbetjeve: Bashkia Belsh nuk ka një plan për menaxhimin e mbetjeve të rrezikshme. Si rrjedhojë, menaxhimi i mbetjeve të rrezikshme shtëpiake që është kompetencë e bashkisë mbetet ende një sfidë. Ndaj rekomandohet hartimi i një plani bashkiak për menaxhimin e mbetjeve të rrezikshme. Më konkretisht rekomandohet që:

- Për mbetjet e rrezikshme spitalore: të hartojë një plan për përcaktimin dhe miratimin e venddepozitimit të mbetjeve spitalore jo të rrezikshme dhe të monitorojë administrimin e mbetjeve sipas kopetencave të saj.
- Riciklimi i mbetjeve: Të hartojë një plan për riciklimin e rrymave të ndryshme të mbetjeve të riciklueshme: Planet dhe projektet që do të hartohen/zhvillohen në funksion të menaxhimit të mbetjeve, nevojitet që të marrin në konsideratë edhe mundësinë e zvogëlimit të sasisë së krijuar të

Hartimi i një Plan Veprimi për Praktikën e Mira Bujqësore: Problem në burimet ujore përbëjnë dhe infiltrimet e kimikateve dhe pesticideve që përdoren në bujqësi. Rekomandohet që bashkia të hartojë një Plan Veprimi për Praktikën bujqësore që duhet të ndiqen në mënyrë që të minimizohen përdorimet e këtyre kimikateve.

Hartimi dhe zbatimi i programeve e planeve vendore/ndërbashkiake për menaxhimin e Basenit të lumit Seman: Semani është lumë që përshkon territorin e bashkive të ndryshme. Si rrjedhojë, mbrojtja e tij kërkon bashkërendimin e përpjekjeve të të gjitha bashkive përkatëse në bashkëpunim me Agjencinë e Basenit Ujor (KBU) të Semanit. Bashkëpunimi mund të kryhet nëpërmjet hartimit dhe zbatimit të programeve e planeve ndërbashkiake/vendore ose për hartimin e Planit të Menaxhimit të Basenit të Semanit. Ky plan duhet të përcaktojë angazhimet përkatëse për çdo bashki në fushat e mëposhtme:

- përdorimin e qëndrueshëm të ujërave të lumit Seman nga të gjitha bashkitë (bashkëpunim në dhënien e lejeve për shfrytëzimin e ujit për qëllime të ndryshme si për pije, bujqësi, industri, etj.) pa penalizuar bashkitë në rrjedhën e mesme e të poshtme të lumit,
- koordinim për ruajtjen e mirëmbajtjen e lumit (pastrimin e shtratit të lumenjve, krijimin e fashës së gjelbër, ndalimin e shfrytëzimit të inerteve në lumë),
- parandalimin e ndotjes së lumenjve në këto bashki (ndalimin e hedhjes së mbetjeve në lumë/burime ujore sipërfaqësore) në mënyrë që bashkitë në rrjedhën e poshtme të mos marrin të gjitha ujërat e ndotura të bashkive në rrjedhën e sipërme dhe të mesme;
- përcaktimin e pasojave dhe masave për zbutjen e tyre që ka ndërtimi i HEC-eve në degët e Semanit në cilësinë e ujit të lumenjve, në prurje, biodiversitet, dhe deri në plazhe.
- pyllëzimin e zonave ripariane të lumit Devoll me qëllim shmangien e përmytjeve dhe erozionit;
- monitorimin e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore të lumit Devoll

Ndërgjegjësimi i qytetarëve rreth mbrojtjes së mjedisit ujor: rekomandohet që Bashkia të zbatojë një program ndërgjegjësimi të popullsisë për rëndësinë e mbrojtjes së burimeve ujore ku të vihet theksi tek mospërdorimi i lumenjve si vende të depozitimit të mbetjeve, etj.

Zgjerimi i rrjetit të monitorimit dhe i parametrave të monitoruar në varësi të aktiviteteve ekonomike (industriale, bujqësore, etj.) të pranishme në territor: Devolli përshkon territore të gjera me aktivitetet të ndryshme bujqësore dhe industriale. Për fat të keq ai monitorohet nga një numër i kufizuar stacionesh monitorimi¹¹. Duke parë rëndësinë që ujërat e Devollit kanë për bujqësinë dhe gjithashtu si burim ushqyes për akuiferin ndërkokrrizor, rekomandohet:

- Monitorimi i cilësisë së ujërave të Devollit nga ARM Elbasan gjatë gjithë vitit. Monitorimi i lumenjve deri më tani kryhet nga AKM. Është e udhës që monitorime të kryhen edhe nga ARM Elbasan. Duke qenë e pranishme në territor, ARM Elbasan arrin të monitorojë ujërat e lumit Devoll në kohën e duhur edhe në rastet kur ka derdhje të rastësishme abuzive të lëndëve të ndryshme në lumë. ARM Elbasan duhet të paktën të ketë përgjegjësinë e monitorimit të lumit të herëpashershëm sipas një Plani Monitorimi Vendor të lumit si dhe të pajiset me laborator teknik të akredituar për kryerjen e analizave të ujit.
- Shtimin e stacioneve të reja të monitorimit të lumenjve në zonat më problematike (në qendër të zonave më të banuara, në zonën ku zhvillohet industria, etj.). Me rëndësi shihet shtimi i pikave të monitorimit siç është përcaktuar më poshtë:
 - aty ku vihet re shkarkimi i ujërave të ndotura,
 - në afërsi të vendgrumbullimeve të mbetjeve,
 - në afërsi të zonës ku zhvillohet aktiviteti i nxjerrjes së inertve lumor,

Për këtë nevojitet bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit, Agjencinë Kombëtare të Mjedisit dhe Agjencinë Rajonale Elbasan.

- Shtimin e numrit të parametrave të monitoruara dhe përshtatja e parametrave që duhen monitoruar për ndotjen e lumenjve në varësi të aktivitetit të pranishëm në territor. Në bashkitë si Belshi ku bujqësia është shumë e zhvilluar, nevojitet monitorimi i treguesve/parametrave për ndotje nga bujqësia. Sot, përveç përcaktimit të ndotjes, është e rëndësishme që të përcaktohet edhe burimi i ndotjes.

Tabela 11. Projektet e planifikuara në PPV për përmirësimin e cilësisë së ujit

Qëllimi	Masa	Projekti
Përmirësime në hidro-morfoligjinë e lumit	Krijimi i zonave ripariane	- Rehabilitimi mjedisor dhe kthimi në zonë rekreative të zonave ripariane të lumit Devoll - Projekti për ndërtimin e urës mbi lumin Devoll që mundëson kalimin nga fshati Rrenas në fshatin Mollas
	Rehabilitimi i kanaleve vaditëse-ujitëse dhe liqeneve	- Rehabilitimi mjedisor i liqeneve dhe pastrimi i tyre nga inertet dhe mbetjet organike që depozitohen në to. - Rehabilitimi mjedisor i liqenit në pjesën veriore të qytetit të Belshit që shërben si venddepozitimi i ujërave të ndotura urbane. - Projekti për pyllëzimin e brigjeve të liqeneve të Belshit si masë mbrojtëse për ruatjen e cilësisë së ujërave nga ndotja. - Ndërtimi i këmbëve të urës Beli,Sollak - Projekti për rehabilitimin e rezervuarëve ujitës të bashkisë Belsh. - Projekti për rehabilitimin dhe pastrimin e kanaleve vaditëse dhe kulluese të parë dhe të dytë në të gjithë bashkinë Belsh.

Mbrojten e burimeve ujore nga ndotja nga mbetjet e ngurta e të lëngta	Menaxhimi i integruar i mbetjeve	- Hartimi i një plani të menaxhimit të mbetjeve urbane në nivel bashkie me synim riciklimin dhe reduktimin e mbetjeve urbane, si dhe blerja e automjeteve për transportimin e mbetjeve urbane. - Rehabilitimi mjedisor i venddepozitimit ekzistues të mbetjeve të ngurta. - Projekti për ndërtimin sipas standardeve të pikës së transferimit të mbetjeve të ngurta. - Hartimi i një strategjie dhe sigurimi i kushteve fizike për kompostimin e mbetjeve organike si dhe ndërtimi i dy pikave të kompostimit të mbetjeve organike. - Projekti për rehabilitimin dhe ndërtimi i tubacioneve të reja të ujërave të ndotura urbane në Lagjen Tafa dhe në Fshatin Qafshkallë - Projekti për rehabilitimin dhe ndërtimin e gropave spetike si pas standardeve në fshatrat që nuk kanë akses në KUZ. - Projekti për ndërtimin e impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura urbane.
Ulja e ndotjes nga zonat problematike	Pastrimi dhe rehabilitimi i zonave të ndotura	- Rehabilitimi mjedisor i liqeneve dhe pastrimi i tyre nga inertet dhe mbetjet organike që depozitohen në to - Rehabilitimi mjedisor i liqenit në pjesën veriore të qytetit të Belshit që shërben si venddepozitimi i ujërave të ndotura urbane

Burnimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Masa për mbrojtjen e burimeve ujore nëntokësore

Bashkia e Belshit nuk karakterizohet nga pasuri të burimeve ujore të ujërave nëntokësore. Banorët e kësaj bashkie furnizohen nga akuiferi ndërkokrrizor me ujëpërcjellshmëri mesatar me shtrirje përgjatë Devollit. Duke u mbështetur në studimet e kryera nga SHGJSH rreth problematikave të ndryshme të akuiferëve në Qarkun e Elbasanit¹², lind nevoja të merren disa masa të rëndësishme për mbrojtjen e tyre. Disa nga këto masa renditen më poshtë:

Zbatimi dhe mbrojtja e zonave higjeno-sanitare përreth pus-shpimeve (legale/ilegale): Në Bashkinë e Belshit, pus-shpimet janë shpërndarë përgjatë brigjeve të Devollit, nga fshati i Rrenasit deri në Dëshiran dhe të pellgjeve të tyre ujëmbledhëse përkatëse në zona me përdorim të tokës bujqësore. Nga studimet e kryera¹³, mungesa e zbatimit të zonave higjeno-sanitare përreth pus-shpimeve është përcaktuar si një ndër shkaqet kryesore që çojnë në ndotjen e akuiferëve. Për këtë arsye, rekomandohet që Bashkia e Belshit:

- të krijojë një regjistër ku të regjistrohen pus-shpimet legale dhe ilegale në territor dhe vendndodhja e tyre me qëllim përcaktimin e cilësisë së këtyre ujërave dhe gjetjen e mundësisë për shmangien e konflikteve me veprimtaritë e tjera (bujqësia dhe urbanizim) veprimtari të cilat shkaktojnë ndotje. Pus-shpimet duhen klasifikuar sipas nivelit të rrezikshmërisë që ato paraqesin për ndotjen e ujërave nëntokësore. Kjo ndihmon për inspektimin e tyre të herë pas herëshëm.
- të krijojë dhe mbrojë zonat higjeno-sanitare përreth të gjitha pus-shpimeve në zbatim të Ligjit 111/2012 “Për menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore” dhe VKM nr.145, datë 26.2.1998 “Për miratimin e rregullores higjeniko-shëndetësore për kontrollin e cilësisë së ujit të pijshëm, projektimin, ndërtimin dhe mbikqyrjen e sistemeve të furnizimit me ujë të pijshëm”.

- të bëhet zonimi i tokës në mënyrë të tillë që të prioritarizohet mbrojtja akuiferëve të ndjeshëm ndaj ndotjes sipërfaqësore në rast shpimesh. Kjo ndihmon për të përcaktuar se në cilat zona lejohen shpimet sepse nuk përbëjnë rrezik ndotjeje për akuiferët dhe në cilat zona ndodh e kundërta, me qëllim që kontrolli i cilësisë të kryhet në mënyrë periodike.
- të ndalohet shkarkimi i ujërave të ndotura në burimet ujore në mënyrë të menjëhershme.

Ndërprerja e dhënies së lejeve për të shfrytëzuar inertet lumore në zona të ndjeshme ndaj ndotjes: rekomandohet të mos jepen leje të shfrytëzimit të inerteve lumore në zonat e ndjeshme, sidomos në zonat Rrenas, Gurras dhe Dëshiran, në mënyrë që të ruhen ekuilibrat hidrodinamikë të akuiferëve, në bashkëpunim me Këshillin dhe Agjencinë e Baseneve Ujor të Semanit. Ky rekomandim vjen edhe në zbatim të VKM Nr.1, datë 21.6.2006 “Për Reduktimin e shfrytëzimit të zhavoreve dhe rërave në shtretërit e lumenjve”,

Shtimi i pikave të monitorimit të ujërave nëntokësore dhe i parametrave të monitoruar në varësi të aktiviteteve ekonomike në zonë: AKM së bashku me SHGJSH monitorojnë gjendjen e burimeve ujore nëntokësore në mënyrë të vazhdueshme dhe periodike¹⁴. Megjithatë, vihet re se numri i pikave të monitorimit për përcaktimin e cilësisë së ujërave nëntokësore në çdo basen e akuifer është i ulët. Ndaj rekomandohet që të shtohen pikat e monitorimit të akuiferëve dhe shtimi i parametrave të monitoruar. Në Bashkinë e Belshit rekomandohet monitorimi i parametrave që tregojnë ndotjen nga bujqësia që zhvillohet aty.

Hartimi i një Plan Veprimi për Praktikën e Mira Bujqësore: Një nga problematikat kryesore janë edhe infiltrimet e kimikateve e pesticideve që përdoren në bujqësi. Rekomandohet që bashkia të hartojë një Plan Veprimi për Praktikën bujqësore që duhet të ndiqen në mënyrë që të minimizohen përdorimet e këtyre kimikateve.

Përdorimi i qëndrueshëm i akuiferëve

Pasqyrimi i rezervave të ujërave nëntokësore në mënyrë periodike (çdo vit). Kjo pasqyrë duhet të kihet parasysh gjatë dhënies së lejeve për shfrytëzimin e ujërave të akuiferëve me qëllim shfrytëzimin e qëndrueshëm të tyre.¹⁵ Rritja e kërkesës për ujë për nevoja familjare dhe veprimtari të ndryshme ekonomike ka rritur trysninë mbi të akuiferët, dhe në veçanti mbi akuiferin ndërkokrrizor të lumit Devoll, duke çuar në mbishfrytëzimin e tyre. Në periudhën me reshje të pakta në verë (Qershor-Shtator), kërkesa për ujë rritet edhe më shumë nga sektori i bujqësisë. Në këtë periudhë, akuiferët kanë nivelin më të ulët të ujit në krahasim me periudhat e tjera të vitit për shkak të mungesës së shirave. Rol kryesor në menaxhimin e akuiferëve kanë SHGJSH-ja, Agjencia e Menaxhimit të Basenit të Semanit (ABU Seman) së bashku me Bashkinë e Belshit dhe bashkitë e tjera përkatëse që shfrytëzojnë akuiferët. Menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve ujorë rrjedh si pasojë e zbatimit të ligjit nr.111/2012 “Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore”

Monitorimi i sasisë së ujit që shfrytëzohet nga akuiferët në Qarkun Elbasan e Bashkitë e tij: Sipas ligjit Nr.111/2012 “Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore”, Bashkisë së Belshit në bashkëpunim me AKM, ARM dhe Këshillin dhe Agjencinë e Basenit Ujor të Semanit i del për detyrë të mbikqyrin, të detyrojnë subjektet dhe individët të instalojnë pajisje për mbajtjen nën kontroll dhe matjen e sasisë së përdorimit të ujit në tokë private për të eliminuar lidhjet e paligjshme dhe shfrytëzimin e pakontrolluar të akuiferit ujëmbajtës. Kjo do të sillte një mirëmenaxhim të burimeve ujore dhe, përsa i përket Akuiferit të Devollit, Bashkia do të kishte informacion më të saktë për përdorimin e tij.

Ndalimi i shkarkimit të ujërave të ndotura urbane dhe të bardha në Devoll: Burim ndotjeje për akuiferin ndërkokrrizor me ujëpërcjellshmëri mesatare mbetet vetë lumi Devoll. Ky i fundit ndotet nga shumë burime të ndryshme ndër të cilat edhe ujërat e ndotura urbane, të bardha dhe industriale. Ujërat e ndotura he të bardha të fshatrave përgjatë lumit Devoll derdhen

në këtë lum pa asnjë trajtim paraprak të tyre. Duke qenë se ujërat e lumit Devoll shërbejnë si burim për vetë akuifrin e tij, dhe se rreziku i ndotjes së këtij akuiferi është i lartë si pasojë e mungesës pothuajse të plotë të mbulesës ekranizuese të shtresave ujëmbajtëse¹⁶, derdhja e ujërave të ndotura në Devoll të patrajtuara përbën element ndotjeje të akuiferit.

Për këtë arsye rekomandohet që Bashkia:

- të marrë masa të menjëhershme për ndalimin e derdhjes së ujërave të ndotura, të papërpunuara në lumë si dhe
- të ndërtojë sa më shpejt sistemin e trajtimit të ujërave të ndotura urbane të parashikuar në PPV,
- të ndërtojë sistemin e kullimit që bën të mundur kontrollin e ujërave të bardha me qëllim shmangien e ndotjes së burimeve ujore.
- Për menaxhimin e lumit Devoll, të bashkëpunojë me ABU Seman dhe bashkitë e tjera përkatëse për mbrojtjen e lumit nga ndotja e shkaktuar përtej kufijve të saj.

Mbyllja dhe rehabilitimi i gropave septike: Në zonat rurale të bashkisë sistemi i kanalizimeve nuk e mbulon të gjithë popullsinë e vendosur në këto zona. Për largimin e ujërave të ndotura nga shtëpitë e tyre banorët kanë ndërtuar gropa septike jashtë çdo standardi tekniko-sanitar duke krijuar kështu probleme në ujërat nëntokësore dhe sipërfaqësore. Ujërat e vendosura në këto gropa largohen nga aty nëpërmjet kanaleve të hapura kulluese duke kryer shkelje të legjislacionit në fuqi. Bashkisë i del për detyrë të :

- lokalizojë vendosjen e gropave septike jashtë standardeve tekniko-sanitare dhe të vendosë mbylljen dhe rehabilitimin e gropave ekzistuese
- hartojë një plan informimi për mënyrën e ndërtimit të gropave septike.

- o Masa për mbrojtjen e peizazhit, biodiversitetit dhe zonave të mbrojtura

Masa për mbrojtjen e peizazhit

Peizazhi në territorin e Bashkisë Belsh paraqitet i ndryshëm, në varësi të territorit dhe zonave ku dominon aktiviteti njerëzor (Shih seksionin e Peizazhit), por duhet të theksohet se ky territor karakterizohet në shtrirje nga peizazhi rural. Problematikat kryesore që has peizazhi në territorin e bashkisë kanë të bëjnë kryesisht me fragmentimin/copëtimin e peizazhit natyror dhe mos futjen e elementëve të peizazhit natyror në zonat urbane. Krahas problemeve në shkallë të madhe, vlen për t'u theksuar problemet me peizazhin urban e atij bujqësor. Në qytet mbetet problem krijimi i një peizazhi të mirëfilltë urban, duke përfshirë të gjithë elementët e gjelbërimit, arkitektonikës, kopshteve, monumenteve kulturore dhe historike, të cilët sëbashku do të krijojnë një peizazh të ndërthurur dhe të kënaqshëm për qytetarët. Shpesh praktikët e mira të peizazhit nuk ndiqen, apo përcaktohen si dytësore, këto praktika janë spontane, ku zonat urbane dhe industriale kanë përdorur elementë të peizazhit në mënyrë rastësore, apo duke patur një orientim të lehtë mbi çështjen e dizajnit të peizazhit. Kryesisht, rrugët dhe sheshet kanë qenë pjesë e futjes së dizajnit të peizazhit, me mbjellje pemësh formë lineare, duke ndjekur linja strikte, në rastet dominuese duke ndjekur konturet e infrastrukturës, kjo është një mënyrë bazike, sigurisht jo universale në rregullimin dhe krijimin e peizazhit, apo përdorimit elementëve të tij në funksion të dekorit urban e më gjerë. Studimi i peizazhit në tërësi dhe elementëve të tij kërkon studime të thelluara duke analizuar të gjithë komponentët që e formojnë atë (planifikimi, arkitektonika, historia, kultura, kultura bujqësore, natyra, bimët

lokale, e deri tek komponentet më elementar si ndryshimi i ngjyrës së pemëve përgjatë stinëve të vitit) dhe gjetjen e rrugëve të përbashkëta për ndërthurjen e pikave që mund të kombinohen me njeri-tjetrin për të krijuar një Peizazh të pëlqyeshëm dhe funksional.

Me qëllim mbrojtjen e përbërësve të mjedisit e peizazhit, në Planin e Përgjithshëm Vendor (PPV) i cili është në fazë miratimi, Bashkia Belsh ka parashikuar marrjen e disa masave të cilat përqëndrohen në shtimin e sipërfaqeve të gjelbra në qytetin e Belshit, krijimin e zonave ripariane përgjatë lumit Devoll dhe krijimin e parqeve që lidhin liqenet e Dumresë. Projektet e propozuara nga Bashkia në PPV që synojnë përmirësimin e Peizazhit në territorin e Bashkisë paraqiten në figurën në vijim (Tabela më poshtë). Krahas masave të propozuara në PPV, në territorin e Bashkisë Belsh rekomandohen keto masa:

Peizazhi Urban: Futja dhe ndërthurja e përbërësve të peizazhit natyror në brendësi të zonave urbane (sipërfaqe të gjelbra, peme, shkurre, sipërfaqe ujore). Kjo kërkon studime të hollësishme për zona specifike, apo dhe në shkallë qyteti (Qyteti i Elbasanit), në mënyrë që Peizazhi urban të ndërthuret me atë natyror dhe ky i fundit të mund të shërbejë, krahas të mirave mjedisore, si dekor urban. Masa specifike për përmirësimin e Peizazhit urban në territorin e bashkisë janë:

- Ruajtja e strukture së *pemëve përgjatë rrugëve*, pra nëse aksi rrugor karakterizohet nga pemë kumbulle të kuqe, që i kanë rezistuar kohës dhe i janë përshtatur klimës dhe tokës, rekomandohet që të ruhet kjo lloj bimësie, si dhe mundësisht të së njëjtës madhësi dhe distancë nga njëra-tjetra, deri në fund të aksit për të ruajtur “*formalitetin*” që karakterizon këtë peizazh. Zgavrat e bordurat ku pema qëndron duhet të jenë të së njëjtës madhësi, ngjyre dhe materiali mbulese. Kjo e fundit duhet të ketë çarje të mjaftueshme për të lejuar depërtimin e ujit në rrënjë, por të mos pengojë ecjen mbi to. Gjithashtu duhet të jetë e lëvizshme për qëllime mirëmbajtjeje. Rekomandohet që të përdoren mbulesat dhe zgavrat të mos lihen të çara e me bordurë sepse, veçanërisht në rrugët me trotuare të ngushta (1-2 m) pemët kthehen në pengesë serioze për ecjen e kalimtarëve.
- Përzgjedhja e bimëve përgjatë akseve rrugorë urban duhet të jetë ose të të njëjtit lloj, ose me një kombinim 2-4 llojesh por sipas një tendence të përsëritur, që krijon elementin estetik dhe të rregullsisë në dizajnin e peizazhit rrugor. Si parim, diversiteti në ngjyrë, formë dhe lloj mund të arrihet në akset e tjera, por brenda të njëjtit aks bimët, forma, distanca dhe lloji i tyre rekomandohet të qëndrojnë të pa ndryshuara, ose në formacione të projektuara paraprakisht.
- Në zona park e hapësira të tjera publike ku do të mbillen pemë karakteri formal i ketij peizazhi mund të thuhet nga pemë të mbjella rresht e të të njëjtit lloj, në pemë të së njëjtës familje (gjetshore, halore, shkurre), por të mbjella në grupime, pra grupe me nga 3 apo 5 pemë në varësi të hapësirës. Gjithsesi, në zonat park, projektuesit e peizazhit kanë liri në përzgjedhjen e formacioneve, për sa kohë që: zgjedhin bimë vendase apo të përshatura për një kohë shumë të gjatë në territorin e qytetit/bashkisë së Elbasanit; i vendosin në mënyrë të tillë që të garantojnë hije në verë dhe depërtim të dritës së diellit në dimër; bëjnë të mundur krijimin e zonave me bar dhe jo vetëm lule ose tokë nën hije ku nuk mund të rriten bimët; krijojnë mikroklima të ndryshme brenda parkut; sjellin shumëllojshmëri bimësh që ofron informacion shkencor bazik edhe për përdoruesit e parkut; garantojnë që bimësia e përzgjedhur përmirëson cilësinë e tokës dhe rrit aftësinë filtruese e infiltruese të saj.
- Ti kushtohet vëmendje “*Xhepave Urban*”, ose thënë ndryshe hapësirat boshe, të pa trajtuara mes pallateve apo ndërtesave të ndryshme të qytetit të cilat fshehin një

potencial të madh në trjtimin e peizazhit urban. Këto hapësira vërtetojnë se peizazhi nuk ka përmasë standard dhe se është vetë elementi i përdorur në të i cili nëpërmjet funksionit që ofron edhe në një hapësirë relativisht të vogël, sërisht ofron një shumëllojshmëri aktiviteteve e mjedisesh. Po si hapësirat e tjera park, edhe këto xhepa ofrojnë tipologji të ndryshme sipas vendodhjes. Pra këto xhepa mund të trajtohen sipas nevojës së komunitetit.

- Bimët e rekomanduara për t'u përdorur në territorin e Bashkisë Elbasanit (jo të vetmet) janë: **Bliri** (*Tilia argentea*), **Lagestromia** (*Lagerstroemia indica*), **Kumbulla e Kuqe** (*Prunus cerasifera*), **Ulliri i egër** (*Olea europaea*), **Rrapi** (*Platanus occidentalis*), **Pisha e Butë** (*Pinus Pinea*), **Dafina** (*Laurus Nobilis*) dhe **Ginko** (*Ginkgo Biloba*) të cilat janë bimë (pemë) me tipare terheqëse, rezistente ndaj ndotjes, të përshtatshme me zonën dhe kanë sjellin të mira mjedisore (filtrojnë ajrin, neutralizojnë temperaturën, etj.)

Mbrojtja dhe përmirësimi i peizazhit natyror: Kjo arrihet nëpërmjet shtimit të zonave të pyllëzuara dhe uljes së fragmentimit të zonave natyrore. Masa specifike për përmirësimin dhe mbrojtjen e peizazhit natyror mund të jenë:

- Të ruhen ose të ndërtohen aty ku mungojnë, zonat ripariane të lumit Devoll, i cili është një përbërës i rëndësishëm i plotësisht të peizazhit të territorit të Bashkisë Belsh. Ruajtja dhe përmirësimi i zonaës ripariane luan një rol të shumëfishtë, ato kanë funksion mbrojtës të tokës nga gërryerja, njëkohësisht luajnë rolin e brezit buferik (zbutës) të ndalimit të ndotjes nga sipërfaqet bujqësore në drejtim të lumit, kanë një rol të rëndësishëm si korridor lidhës për habitatet dhe për strehimin dhe levizjen e specieve të ndryshme, gjithashtu dhe ndikimet pozitive në përmirësimin e cilësisë së ajrit, zbutjen e klimës, etj.
- Ripyllëzimi i zonave të shpyllëzuara dhe të degraduara nga shkaqe të ndryshme në hapësirën midis liqeneve dhe tokës me përdorim bujqësor në të gjithë bashkinë, do të sillte një ndikim pozitiv në ruajtjen e njëtrajtshmërisë dhe të bashkimit të pjesëve të copëtuara të sipërfaqeve të tokës nëpërmjet shpyllëzimeve që janë bërë kohë më parë, duke krijuar një peizazh pyjor të vazhdueshëm. Gjatë ndaj kësaj ndërhyrje duhet treguar kujdes i veçantë, që pemët e përzgjedhura duhet të jenë të ngjashme me ato të mbjellura më parë (të llojit dushk) ose të përshtaten pemë të tjera, gjithmonë duke përdorur pemë të cilat janë karakteristike për zonë dhe që e kanë habitatin e tyre këtë territor.

Peizazhi rural: Mbrojtja e Peizazhit rural dhe përmirësimi i cilësisë së tij arrihet nëpërmjet marrjes së masave specifike për rregullimin e elementëve të caktuar, disa prej këtyra masave mund të jenë:

- pasja parasysh e elementëve të peizazhit gjatë hartimit të planeve të zhvillimit të bujqësisë. Të shihen mundësitë e përshtatjes së elementëve peizazhistik me ato bujqësor.
- të ruhen dhe të mirëmbahen kanalet vaditëse/kulluese dhe të mbillen brigjeve e tyre me gjelbërim, në mënyrë që të krijohen korridore të gjelbër përgjatë parcelave bujqësore (kryesisht bimësi e ulët, barishtore dhe shkurre të vogla).
- Të krijohen breza buferik (zbutës) me pemë të larta dhe të ulta në pjesët fundore të tokave bujqësore, me qëllim krijimin e një zonë të gjelbër dhe parandalimin e shpërdarjes së ndotësve në sipërfaqe të gjera (nëqoftëse në pjesën fundore të parcelave bujqësore ndodhet lum ose liqen, ky brez i gjelbër do të ulë ndjeshëm depërtimin e ndotësve si pasojë e shpëlarjes së tokës bujqësore nga vaditja).

- Të mbillen pemë/bimë të cilat, karahas rregullimit të peizazhit, përshtaten me tokën dhe që mund krijojnë konflikt me zhvillimin bujqësor.

Masa të përgjithshme për peizazhin, për mbrojtjen e peizazhit dhe ndërthurjen e tij me të gjithë komponentët e peizazhit në harmoni të plotë, me qëllim përmirësimin e cilësisë së jetës dhe ndjeshmërisë emocionale të qytetarëve mund të jenë:

- **ruajtja dhe konservimi i peizazhit natyror dhe ai artificial:** Kjo merr një rëndësi të veçantë për banorët që jetojnë, apo që kthehen në vendin e orgjinës, nga pikëpamja emocionale dhe e qetësisë që i ofron identiteti i vendlindjes/banimit të tyre.
- **përfitime të tjera nga ruajtja e peizazhit:** Ruajtja dhe konservimi i peizazhit natyror gjithashtu ka një sërë përfitimesh mjedisore, kryesisht në mbrojtjen e tokës, uljen e ndotjes, habitatit për specie e deri tek përfitimet ekonomike të drejtpërdrejta. Bashkia ka hartuar një sërë projektesh të ndryshëm infrastrukturorë në territorin e bashkisë duke marrë në konsideratë të gjithë komponentët e Peizazhit dhe mbrojtjes dhe përmirësimit të tyre aty ku është e mundur. Ndaj rekomandohet që gjatë zbatimit të projekteve nga PPV të merren në konsideratë të gjithë masat që janë dhënë për të ruajtur Peizazhin dhe të sigurohet përmirësimi i tij.

Tabela 12. Projektet e planifikuara në PPV që synojnë përmirësimin e peizazhit

Qëllimi	Masa	Projekti
Përmirësimi i peizazhit në territorin e Bashkisë Belsh duke shtuar sipërfaqet e gjelbërta	Krijimi i zonave ripariane përgjatë lumit, liqeneve, dhe kanaleve vaditëse-kulluese	- Rehabilitimi mjedisor dhe kthimi në zonë rekreative të zonave ripariane të lumit Devoll - Projekti për pyllëzimin e brigjeve të liqeneve të Belshit si masë mbrojtëse për ruajtjen e cilësisë së ujërave nga ndotja. - Krijimi i parkut rajonal i zonës së pyllit të Dëshiranit. - Krijimi i parkut rajonal përgjatë Rrezervuarit të Thanës në pjesën jugore të bashkisë.
	Krijimi i parqeve urbane/rajonale	

Burnimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

o Masa për mbrojtjen e biodiversitetit

Territori i Bashkisë së Belshit ka një biodiversitet relativisht të pasur dhe të larmishëm (shih seksionin e biodiversitetit), si nga pikëpamja faunistike ashtu edhe floristike. Megjithatë, në ditët e sotme biodiversitetit përballët me vështirësi të mëdha, të cilat lidhen kryesisht me problemet e shkaktuara nga aktiviteti njerëzor në territor. Zhvillimi bujqësor, industrial, urban dhe ai infrastrukturor janë problemet të cilët kanë pasur ndikim të rëndësishëm në qëndrueshmërinë e biodiversitetit. Hapja e tokave bujqësore (vitet e shkuara) ka çuar në tkurrje dhe fragmentimin e habitateve natyrore, zhvillimi urban dhe ai infrastrukturor ka copëtuar gjithashtu habitatet, kryesisht ai infrastrukturor (rrugë) i cili ka copëtuar konsiderueshëm habitatet, duke vështirësuar, apo penguar plotësisht vijueshmërinë e tyre. Si pasojë, shumë specie mbeten të izoluara në habitate të vogla të copëzuara.

Në këtë situatë, hartimi i PPV-së ka synuar Planifikimin e Zhvillimit të Territorit në mënyrë të tillë që të sigurojë mbrojtjen e biodiversitetit në territorin e Bashkisë. Në PPV, Bashkia ka marrë disa masa specifike për të përmirësuar situatën e për të krijuar mundësinë shtimit të shumëllojshmërisë së biodiversitetit. Këto masa janë përkthyer në projekte specifike të cilat renditen më poshtë:

Në funksion të ruajtjes dhe përmirësimit të mëtejshëm të biodiversitetit, krahas masave të propozuara në PPV, në territorin e Bashkisë Belsh rekomandohet:

Hartimi i Planit të Menaxhimit/Veprimit të Biodiversitetit dhe zhvillimin e qëndrueshëm të tij në brendësi të territorit të bashkisë, kryesisht për zonat të cilat shihen

prioritare për ruajtjen e specieve të mbrojtura. Në këtë rast, Bashkisë i nevojitet bashkëpunimi me Ministrinë e Mjedisit dhe institucione të tjera lokale e qendrore (AKM, ARM, etj.). Ky rekomandim vjen edhe si detyrim ligjor në zbatim të ligjit Nr.587, datë 20.7.2006 “Për Mbrojtjen e Biodiversitetit”.

Inventarizimi i specieve dhe përditësimi i tij për territorin e bashkisë (në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit dhe institucionet të tjera vendore dhe qendrore, AKM, ARM, AKZM, ADZM). Inventarizimi dhe njohja e llojeve në territorin e Bashkisë do të shërbente në qartësimin e përcaktimit të masave efektive për mbrojtjen e tyre, si dhe propozimin për të dhënë status mbrojtjeje zonave të cilat spikaten për larmishmëri dhe strehojnë specie të rrezikuara. Realizimi i këtyre masave do t'i shërbejë Bashkisë që të ruajë dhe të mbrojë biodiversitetin nga ndërhyrjet e njeriut dhe nga element natyrorë, detyrim ky që rrjedh nga Ligji nr.139/2015, “Për Vetëqeverisjen Vendore” dhe VKM Nr. 84, datë 27.1.2009 “Për Caktimin e kriterëve për ngritjen e rrjetit të inventarizimit dhe të monitorimit të biodiversitetit”.

Hartimi i Planit të Mbarështimit të Fondit Kullosor, në mënyrë që të dihet kapaciteti i territorit për kullotje dhe të ndërmerren masa për ndalimin e kullotjes aty ku vlerësohet e nevojshme.

Bashkëpunimi me fermerët e zonës për mbarështimin dhe ruajtjen e biodiversitetit e specieve bujqësore dhe blektorale lokale dhe vendase të cilat janë cilësuar si të rrezikuara nga lista e specieve të rrezikuara në shkallë vendi.

Kontrolli i zbatimit të moratoriumit të ndalimit të gjuetisë dhe prerjeve të pyjeve në mënyrë që të përmirësohet gjendja e biodiversitetit dhe folnit pyjor e kullosor. Kjo në zbatim të legjislacionit në fuqi në Republikën e Shqipërisë. Duhet theksuar që për zbatimin e moratoriumit të pyjeve Bashkia është e Kontrolli i zbatimit të moratoriumeve, gjuetisë dhe pyjeve, kërkon:

- bashkëpunim midis institucioneve lokale dhe qendrore për të koordinuar punën dhe për të kryer veprimtari të përbashkëta të cilat cilësohen më efikase në bashkëpunim ndërinstitutional (institucionet që duhet të lidhen ura bashkëpunimi janë Bashkitë fqinje, Ministria e Mjedisit, ARM, AKM, Policinë e shtetit, etj.)
- ngritjen e sistemeve të informimit në terren, në mënyrë që të raportohen në kohë dëmet dhe të dalin para përgjegjësisë shkelësit (sistemi duhet të jetë formal, krahas punonjëve të lidhen mardhënie të mira me banorët e zonës dhe kryesisht me barinjtë).
- hartimin e planeve të kontrollit dhe inspektimeve, në mënyrë që të gjitha kontrollat të jenë të koordinuara dhe të kenë efikasitet në veprimtarinë e tyre.
- organizimin e fushatave të ndërgjegjësimit të qytetarëve për rëndësinë që ka ndalimi i gjuetisë dhe prerjes së pyjeve për një afat të paracaktuar, përkatësisht 5 vjet për ndalimin e gjuetisë dhe 10 vjet për ndalimin e shfrytëzimit të pyjeve.

Marrja e masave paraprake për uljen e ndikimeve negative në habitate nga ndërtimi/zgjerimi i infrastrukturës rrugore (kryesisht rrugët lidhëse të fshatrave 6-8m gjerësi). Në pikat ku vlerësohet që ndarja e habitateve krijon probleme në biodiversitetin e zonës, të ndërtohen ura/nënkalime ekologjike për të lidhur habitate. Rrugët lidhëse ekzistuese dhe të propozuara dhe në të gjitha zonat natyrore të Bashkisë duhet të kenë parasysh ndërtimin e urave ekologjike pasi këto rrugë kanë ndikim të konsiderueshëm në habitate (copëtojnë habitatet).

Rehabilitimi mjedisor i fushës së grumbullimit të mbetjeve aktuale, e cila është jashtë standardeve të kërkuara. Venddepozitimi aktual i mbetjeve të ngurta urbane shkakton

një sërë problemesh në mjedis, duke ulur cilësinë e elementeve përbërëse të tij, si toka, ajri, uji dhe si pasojë ndikime negative në biodiversitetin e zonës.

Masa për menaxhimin e Zonave të Mbrojtura

Në territorin e Bashkisë Belsh nuk ka prezencë të lartë të zonave të mbrojtura, por bashkia numëron 13 monumente natyrore. Nuk duhet të lëmë pa përmendur faktin që ka zona tërheqëse, sipërfaqe ujore dhe me vlera të larta të biodiversitetit (shih seksionin e Zonave të Mbrojtura dhe biodiversitetit), të cilat mund të vlerësohen dhe t'u jepet një status mbrojtës. Më qëllim mbrojtjen e zonave të mbrojtura, Bashkisë i propozohet (pranë institucioneve përkatëse AKZM, AdZM) :

- bashkëpunimi i Bashkisë Belsh me AdZM Elbasan për mbrojtjen dhe zhvillimin e qendrueshëm i monumenteve natyrore
- promovimin e vlerave të monumenteve të natyrës me qëllim zhvillimin e eko-turizmit dhe aktiviteteve të tjera që mundësojnë mbledhjen e të ardhurave financiare për menaxhimin e tyre,
- marrja e masave ndaj prerjes së pyjeve brenda pyllit në zonën e Dëshiranit, si vetmja sipërfaqe me bimë të larta,
- ndalimi i shkarkimeve të ujërave të ndotura në monumentet natyrore të tilla si liqeni Merhojës, Seferanit, etj.
- zbatimi i shkallës së mbrojtjes të zonave të mbrojtura sipas ligjit në fuqi.
 - o Masa për mbrojtjen e cilësisë së ajrit

Mbrojtja e cilësisë së ajrit është detyrim ligjor për Bashkinë i cili rrjedh nga Ligji nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, neni 26, pika 1. Ky ligj ngarkon Bashkinë me përgjegjësinë për të ofruar një mjedis cilësor për qytetarët në territorin e saj. Ligji 162/2014 “Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit në mjedis” është ligji që ngarkon Bashkinë me përgjegjësinë për përmirësimin e cilësisë së ajrit së bashku me ligje të tjera që synojnë mbrojtjen e mjedisit.

Gjatë analizës së thelluar të gjendjes së mjedisit në territor dhe ajrit, u vu re se cilësia e ajrit në Bashkinë Belshit nuk është problematike në lidhje me shëndetin e njerëzve dhe mjedisin. Burimet ndotëse të cilësisë së ajrit në Bashkinë e Belshit janë kryesisht mjetet e transportit (në zonat urbane) dhe cilësia jo e mirë e naftës së përdorur nga mjetet e transportit. Në analizë u vu re edhe mungesa e monitorimit të cilësisë së ajrit në bashki.

Me qëllim përmirësimin dhe mbajtjen nën kontroll të cilësisë së ajrit në Bashkinë e Belshit dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së banorëve të saj, parashikohet marrja e disa masave. Masat për uljen e ndotësve të shkarkuar në mjedis nga transporti përfshijnë i) shmangien e përdorimit të makinave personale dhe fuqizimi i transportit publik dhe nxitjes së transportit alternativë (siç është transporti me biçikleta), ii) shtimin e sipërfaqeve të gjelbra në qytet, iii) planifikimin eficient të territorit. Krahas masave të mësipërme të propozuara në PPV, rekomandohet edhe marrja e masave shtesë që përfshijnë:

- **Hartimin i Projekteve** të tillë që stimulojnë lëvizjen e qytetarëve të Bashkisë në transport publik dhe transport alternativ (këmbësor, biçikleta, etj.). Kjo kërkon fuqizimin e transportit publik, favorizimin e këmbësorëve dhe nxitjen e përdorimit të mjeteve të transportit alternativ (biçikleta ose motorrë, të paktën në zonat urbane).
- **Pasja parasysh e masave për përmirësimin e cilësisë së ajrit në Planet Sektoriale** të transportit publik, transportit rrugor, zhvillimit urban, industrial, të tokës, pyjeve, etj.

- **Menaxhimi i mbetjeve sipas parimeve të mbrojtjes së mjedisit** (duke shmangur dhe parandaluar djegien e tyre si dhe duke parashikuar kapjen e gazrave që lëshojnë mbetjet gjatë shpërbërjes së tyre jashtë dhe brenda venddepozitimit të mbetjeve. Rekomandohet që venddepozitimet të pajisen me sistemin e kapjes së gazrave që çlirohen nga shpërbashkimi i mbetjeve, në mënyrë që të mos shkarkohen të pakontrolluara në atmosferë.

Duke patur parasysh që burimet e ndotësve të cilësisë së ajrit në Bashkinë e Belshit shkaktohet kryesisht nga mjetet e transportit (në zonat urbane), cilësia jo e mirë e naftës së përdorur nga mjetet e transportit, rekomandohet:

- **Bashkëpunim me Inspektoriatin e Mjedisit** për zbatimin e normave të shkarkimeve në ajër nga të gjithë sektorët e zhvillimit të ekonomisë.
- **Ndërmarrjen e nismave të herëpashershme për kontrollin e zbatueshmërisë së kushteve të lejeve mjedisore** (të tipit A, B dhe C) dhe të ligjit në tërësi si dhe pjesëmarrja aktive në dhënien e Lejeve Mjedisore (në bashkëpunim me institucionet përgjegjëse) të këtyre subjekteve.

Vendosja e Bashkisë Belsh si një nga bashkitë të cilave i monitorohet cilësia e ajrit:

- Krijimi i stacioneve të përhershme të monitorimit të ajrit me qëllim monitorimin ditor. Duke patur një raport të monitorimit të ajrit institucionet përkatëse mund të paralajmërojnë banorët e bashkisë në rast të ndonjë situatë të pakëndshme. Në këtë mënyrë shmangen rreziqet që i kanosen shëndetit të popullsisë nga ndotja e ajrit. Për këtë lipset bashkëpunimi me autoritetet përgjegjëse (AKM, ARM Elbasan dhe Instituti i Shëndetit Publik).
- Monitorimi i ndotjes së ajrit nga pluhurat gjatë ndërtimeve në qytet (pallateve, rrugëve në veçanti).

Tabela 13. Projektet e planifikuara në PPV për përmirësimin e cilësisë së ajrit

Qëllimi	Masat	Projekti specifik i parashikuar në PPV
Ulja e numrit të makinave	Nxitja e transporteve alternativë	- Ndërtimi i një sistemi rrugësh për biçikleta të cilat aksesojnë dhe lidhin Liqenet e Belshit. -Ndërtim i korsive të bicikletave dhe kalimeve këmbësore nga kodra në pjesën jugore të qytetit në malin e Gradishtës. - Rikonstruksioni i stacionit të vjetër të trenit
	Fuqizimi i transportit publik	-Projekti për zhvillimin e një sistemi transporti publik brenda bashkisë për të siguruar aksesin sa më të mirë të NjA-ve me qytetin e Belshit - Projekti për ndërtimin e terminalit të autobuzëve në pjesën veriperendimore të qytetit të Belshit. -Projekti për ndërtimin dhe rehabilitimin e vendqendrimeve të automjeteve që kryejnë transportin rrethëytetas në NjA-të e bashkisë Belsh.
Përmirësimi i cilësisë së ajrit	Shtimi i sipërfaqeve të gjelbra në bashki	-Krijimi i parkut rajonal përgjatë Rrezervuarit të Thanës në pjesën jugore të bashkisë. - Krijimi i parkut rajonal i zonës së pyllit të Dëshiranit. -Projekti për pyllëzimin e brigjeve të liqeneve të Belshit si masë mbrojtëse për ruatjen e cilësisë së ujërave nga ndotja.

Burimi: PPV Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

1.4 Masa për mbrojtjen e tokës

- Masat për mbrojtjen e tokës/territorit

Mbrojtja e cilësisë së tokës është detyrim ligjor për Bashkinë i cili rrjedh nga Ligji nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, neni 26, pika 1. Ky ligj ngarkon Bashkinë me detyrën për t'i ofruar qytetarëve të saj një mjdis cilësor. Gjatë analizës së thelluar të gjendjes së mjedisit në territor dhe tokës, u vu re se problematikat kryesore të tokës janë konvertimi i tokës në tokë bujqësore, përdorimi i kimikateve dhe pesticideve të shpërndara në të gjithë sipërfaqen e bashkisë.

Me qëllim përmirësimit të cilësisë së tokës dhe përmirësimit të cilësisë së jetës së banorëve të saj, Bashkia Belsh ka parashikuar marrjen e disa masave në Planin e Përgjithshëm Vendor i cili është në fazë miratimi. Masat për uljen e ndotësve dhe shkallës së degradimit të tokës përfshijnë rehabilitimin e sistemit ujitës-kullues.

Me qëllim mbrojtjen e tokës nga çdo lloj forme veprimtarie rekomandohen masat e mëposhtme për Bashkinë.

Kufizimi i sipërfaqeve që kalojnë nga tokë bujqësore në tokë urbane, fenomen që shkakton ndryshimin e morfologjisë së tokës në të cilën ndodh. Rekomandohet që Bashkia të mos miratojë kërkesa për kalimin e tokës bujqësore në tokë truall.

Hartimi dhe zbatimi i Planit për përmirësimin e sipërfaqeve të shpyllëzuara. Bashkisë së Belshit i del si detyrë hartimi dhe zbatimi i këtij plani në zbatim të Ligjit nr. 9385, datë 4.5.2005 “Për Pyjet dhe Shërbimin Pyjor, i ndryshuar” Neni 7, nëpërmjet të cilit synohet shtimi i sipërfaqeve pyjore dhe ripyllëzimi i sipërfaqeve në zonat e braktitura, të zhveshura, të shpyllëzuara dhe të gërryera. Struktura pranë Bashkisë ndjek dhe mbikqyr punën për përmirësimin e zonave tek të cilat ka ndodhur degradimi i sipërfaqeve, detyrim ligjor i cili i vjen nga ligji për pyjet dhe shërbimin pyjor.

Hartimi i Planit të Mbarështrimit të Pyjeve: Hartimi i këtij plani duhet të parashikojë:

- pyllëzim për zonën ripariane përgjatë Devollit në mënyrë që të minimizohet humbja e tokës si dhe përreth liqeneve të Dumresë ,
- Sistemimin e shtratit të lumit Devollit, ndërtimit të veprave inxhinierike me karakter shuarës energjie përgjatë shtratit të lumit.
- Ripërtëritje të bimësisë së ulët (nënpjllit) në zonat e dëmtuara,
- Ngritja e një sistemi për parandalimin e prerjes së drurëve në mënyrë të paligjshme
- Pyllëzimi i zonave ripariane në brigjet e lumit Devoll dhe i zonave përreth liqeneve duke krijuar kështu kushtë të përshtatshme për uljen e rrezikut të erozionit dhe duke i mbrojtur burimet ujore nga ngrohja nga dielli.
- Kontrolli dhe menaxhimi sipas standarteve të mbrojtjes së tokës në momentin kur kemi zbatimin e projektve për ndërtimin e rrugëve, sepse projekte të tilla kanë ndikim të madh në shtimin e erozionit.
- Menaxhimi i duhur i tokave bujqësore në mënyrë që të bëhet një mirëmenaxhim i tyre.

Përmirësimi i sistemit ujitës dhe kullues: Në zonat fushore të Bashkisë së Belshit rekomandohet:

- Rindërtimi i sistemit vaditës dhe kullues aty ku është i dëmtuar.

- Mirëmbajtja e sistemit ujitës dhe kullues duke pastruar vazhdimisht kanalet në zonat ku sistemi është i bllokuar.
- Përmirësimi i zonave riparane përgjatë lumit Devoll në mënyrë që të parandalohet përmytja e tokave përreth lumit.

Përmytjet: Rreziku i përmytjes me rikthim 100-vjeçar në Bashkinë e Belshit parashikohet të shkaktohet nga lumi Devoll ndaj në mënyrë që dëmet të jenë sa më të vogla rekomandohet që:

- të përditësohet Plani i Menaxhimit të Përmytjeve me rikthim 50-vjeçar. Planet e sotme janë të vitit 2003 dhe nuk marrin parasysh ndryshimet e regjimit të reshjeve dhe fenomeneve të tjera klimatike në dhjetëvjeçarin e fundit.
- të hartohet një plan menaxhimi në rast përmytjesh me rikthim 100-vjeçar. Fillimisht rekomandohet të bëhen studime për të përditësuar përmytjet në Bashki.
- të krijohet brezi i gjelbër mbrojtës përgjatë të gjitha burimeve ujore në Bashki. Vëmendje të veçantë i duhet kushtuar zonave riparane përgjatë/përreth burimeve ujore.

Trajnimi i fermerëve për futjen e praktikave të mira bujqësore për mbrojtjen e saj nga erozioni (sipas Ligjit Nr.9244 datë 17.6.2004 “Per Mbrojtjen e Tokës Bujqësore”) dhe zbatimin e masave erozive.

- o Masa për mbrojtjen e tokës bujqësore

Duke qenë se sektori bujqësor është sektori më i rëndësishëm ekonomik në Bashkinë e Belshit vlerësohet me rëndësi që bashkia të investojë në përgjithësi dhe në përmirësimin e cilësisë së tokës bujqësore në veçanti. Në këtë rast, krahas masave të propozuara në PPV-në e Bashkisë Belsh, bashkia rekomandohet të marr një sërë masash të tjera të cilat janë renditur më poshtë:

Parandalimi dhe ndalimi i betonizimit të tokës bujqësore: Bashkia e Belshit është përgjegjëse për nxjerrjen e vendimeve të detyrueshme në funksion të ruajtjes së tokës bujqësore. Veprimtari të tilla si ndërtimi mbi tokë bujqësore ndalohen me ligj (Nenet 10 dhe 14 i Ligjit nr. 9244, datë 17.6.2004 “Për Mbrojtjen e Tokës Bujqësore”).

Ndalimin e çdo zënie ose përdorimi të paligjshëm të tokës në territorin e bashkisë në zbatim të Ligjit nr. 7501 “Për Tokën” i ndryshuar, Neni 21. Për këtë arsye, rekomandohet që Bashkia e Belshit të marrë masa për kontrollin e vazhdueshëm për parandalimin e ndërtimeve të paligjshme në toka bujqësore.

Hartimin e një Plani Veprimi për Informimin e Bujqërve për praktikën e mira bujqësore me qëllim uljen e erozionit në toka bujqësore dhe rritjen e prodhueshmërisë së tokave. Praktika të tilla synojnë:

- Punimin e tokës, duke e trazuar sa më pak atë (ku gjatë punimit të tokës më shumë se gjysma e mbetjeve bimore të kultivimeve të mëparshme të lihen të paprekura në vend, që të kalben).
- Të shmangët lënia e tokës pa mbjell gjatë stinëve të kultivimit ose ndërmjet korridoreve midis të mbjellave. Të mbillen me bimë të tilla, si për shembull me bimë foragjerë/legume midis rreshtave të vreshtave, pemëve, ulishtave, etj. ose të gjitha atyre kulturave ku bimët mbillen në rresht si kultura e misrit, etj. Në të tilla raste, këto bimë garantojnë mbulimin e tokës duke shmangur kështu erozionin.
- Mbulimi i sipërfaqeve të tokës të lëna pa kultivuar me një shtresë të hollë copash të grimcuara bimësh ose druri. Shtresa mbuluese, duke qenë me bazë bimore, shërben jo

vetëm për ruajtjen e tokës nga erozioni por edhe për rritjen e prodhimtarisë së tokës, përmirësimin e shëndetit dhe ndalimin e rritjes së bimëve të egra në të.

- Stabilizimin e zonave nën ndikimin e erozionit në sipërfaqe të sheshta dhe të erozionit të shkaktuar nga shiu të cilat kanë krijuar kanalizime të parregullta për ujin në tokat e punuara.

Investime në bujqësi që synojnë mbrojtjen e mjedisit, sipas standardeve të BE-së. Investimet në bujqësi duhet të synojnë edhe mbrojtjen e tokave të brishta /të pjerrëta ndaj erozionit, gërryerjes, etj. Në të gjithë vendin njerëzit janë të detyruar të kultivojnë tokat e tyre, pavarësisht kapacitetit që ka toka për t'u mbjellë. Me qëllim shmangien e degradimit të këtyre tokave nga kultivimi, rekomandohet që Bashkia të investojë në bujqësi, dhe në veçanti, të nxitë pronarët e tokave të ndjeshme që të mos i punojnë ato në këmbim të kompensimit të tyre.

1.5 Masa për mbrojtjen e pyjeve e kullotave

Mirëadministrimi i pyjeve dhe kullotave nga Bashkia Belsh, sigurimi në realizimin e reformës së decentralizimit të kompetencave në administrimin e pyjeve dhe kullotave publike dhe dixhitalizimi i hartave të fondit pyjor nën administrim mbeten pikënisjet drejt suksesit për përmirësimin e gjendjes aktuale në sipërfaqen e fondit pyjor e kullosor.

Me qëllim mbarështimin dhe përmirësimin e zonave pyjore e kullosore dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së banorëve të saj, Bashkia Belsh ka parashikuar marrjen e disa masave në Planin e Përgjithshëm Vendor i cili është në fazë miratimi. Masat për mbarështimin e pyjeve në territorin e Bashkisë përfshijnë (Tabela më poshtë) krijimin e parqeve rajonale e urbane dhe rehabilitimin e zonave ripariane, etj.

Në funksion të mbarështimit e qëndrueshmërisë së sipërfaqeve pyjore dhe kullosore, krahas masave të propozuara në PPV, në territorin e Bashkisë Belsh rekomandohet:

- **Inventarizimi i fondit pyjor e kullosor** në mënyrë që të dihet sipërfaqja aktuale. Siç është theksuar më parë, të dhënat zyrtare rreth fondit pyjor e kullosor janë të vitit 1984-84 kur është kryer inventari i fundit i këtij fondi.
- **Hartimi i Planit të Mbarështimit të Pyjeve e kullotave** i cilë është detyrim ligjor për Bashkinë, që buron nga ligji nr. 9385/2005 "Për pyjet dhe shërbimin pyjor". Duke qenë se në territorin e Bashkisë Belsh nuk njihet mirë kapacitetet që kanë kullotat për t'u shfrytëzuar, lind nevoja edhe për hartimin e Planit të Mbarështimit të Kullotave, i cili do të mundësojë njohjen e kapaciteteve të kullotjes në territorin e bashkisë dhe menaxhimin e qëndrueshëm të tyre.
- **Hartimi i Planit të monitorimit dhe kontrollit të pyjeve dhe kullotave** me qëllim zbatimin e ligjit dhe shmangien e dëmtimeve në territor.
- **Përmirësimin e infrastrukturës rrugore** të pyjeve dhe kullotave (rrugë aksesit), të cilat janë jetike për ndërhyrje në rastet e rënies së zjarrit në pyje, kryesisht në NjA-në Grekan, Kajan, etj.
- **Monitorimi dhe zbatimi i moratoriumit të shfrytëzimit të pyjeve.**

Tabela 14. Projektet e planifikuara në PPV për përmirësimin e pyjeve dhe kullotave

Qëllimi	Masa	Projekti
Përmirësimi i gjendjes së pyjeve dhe kullotave në	Krijimi dhe rigjenerimi i parqeve	- Krijimi i parkut rajonal përgjatë Rrezervuarit të Thanës në pjesën jugore të bashkisë.
	Ripyllëzimi i zonave të dëmtuara	- Krijimi i parkut rajonal i zonës së pyllit të Dëshiranit.

territorin e Bashkisë Elbasan	Përmirësimi i infrastrukturës gjelbër	- Rehabilitimi mjedisor dhe kthimi në zonë rekreative të zonave ripariane të lumit Devoll - Projekti për pyllëzimin e brigjeve të liqeneve të Belshit si masë mbrojtëse për ruatjen e cilësisë së ujërave nga ndotja. - Ndërtim i korsive të bicikletave dhe kalimeve këmbësore nga kodra në pjesën jugore të qytetit në malin e Gradishtës. - Ndërtimi i një sistemi rrugësh për biçikleta të cilat aksesojnë dhe lidhin Liqenet e Belshit.
-------------------------------	---------------------------------------	---

Burimi : Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

1.6 Masa për trajtimin e zonave të nxehta mjedisore

Në territorin e Bashkisë Belsh ndodhen disa zona problematike (shih seksioni e Vatrës së Nxehtë Mjedisore) mjedisore që kanë nevojë për rehabilitim në mënyrë sa më të shpejtë me qëllim shmangien e ndotjes së mjedisit dhe rreziqeve që i kanosen shëndetit të banorëve që jetojnë ngjitur ose përreth këtyre zonave. Zonat kryesore të nxehta mendohet se janë venddepozitimi i mbetjeve urbane dhe vend shkarkimi i ujërave të ndotura urbane.

Me qëllim përmirësimin mjedisor dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së banorëve të saj, Bashkia Belsh ka parashikuar marrjen e disa masave në Planin e Përgjithshëm Vendor i cili është në fazë miratimi. Këto masa përfshijnë rehabilitimin e zonave të ndotura, si në liqenin ku shkarkohen ujërat e ndotura ashtu edhe rehabilitimin e vend depozitimit ilegal të mbetjeve.

Në funksion të uljes së ndikimit negativ mjedisor të zonave problematike dhe rehabilitimin e tyre, krahas masave të propozuara në PPV rekomandohen edhe masa të tjera të menjëhershme drejt rehabilitimit të zonave të nxehta mjedisore si :

- **Marrja e masave për parandalimin e ndotjes së mjedisit gjatë rehabilitimit të zonave të mbrojtura.** Më konkretisht, rekomandohet transportimi i dheut të hequr pa u depozituar fillimisht në zonat përreth duke shmangur kështu ndotjen e zonës, përdorimin e makinerive të përshtatshme, shmangien e incidenteve që mund të ndodhin nga grumbullimi i mundshëm i gazit në shtresat e poshtme të mbetjeve të depozituara, etj.

Tabela 15. Projektet e planifikuara në PPV për trajtimin e zonave problematike mjedisore

Qëllimi	Masa	Projektet
Masa për trajtimin e zonave të nxehta mjedisore	Pastri dhe rehabilitimi i zonave problematike mjedisore	- Rehabilitimi mjedisor i liqenit në pjesën veriore të qytetit të Belshit që shërben si venddepozitimi i ujërave të ndotura urbane. - Rehabilitimi mjedisor i liqeneve dhe pastrimi i tyre nga inertet dhe mbetjet organike që depozitohen në to. - Rehabilitimi mjedisor i venddepozitimit ekzistues të mbetjeve të ngurta

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

1.7 Plani i veprimeve për zbatimin e PPV-së

○ Fazat e zbatimit të planit

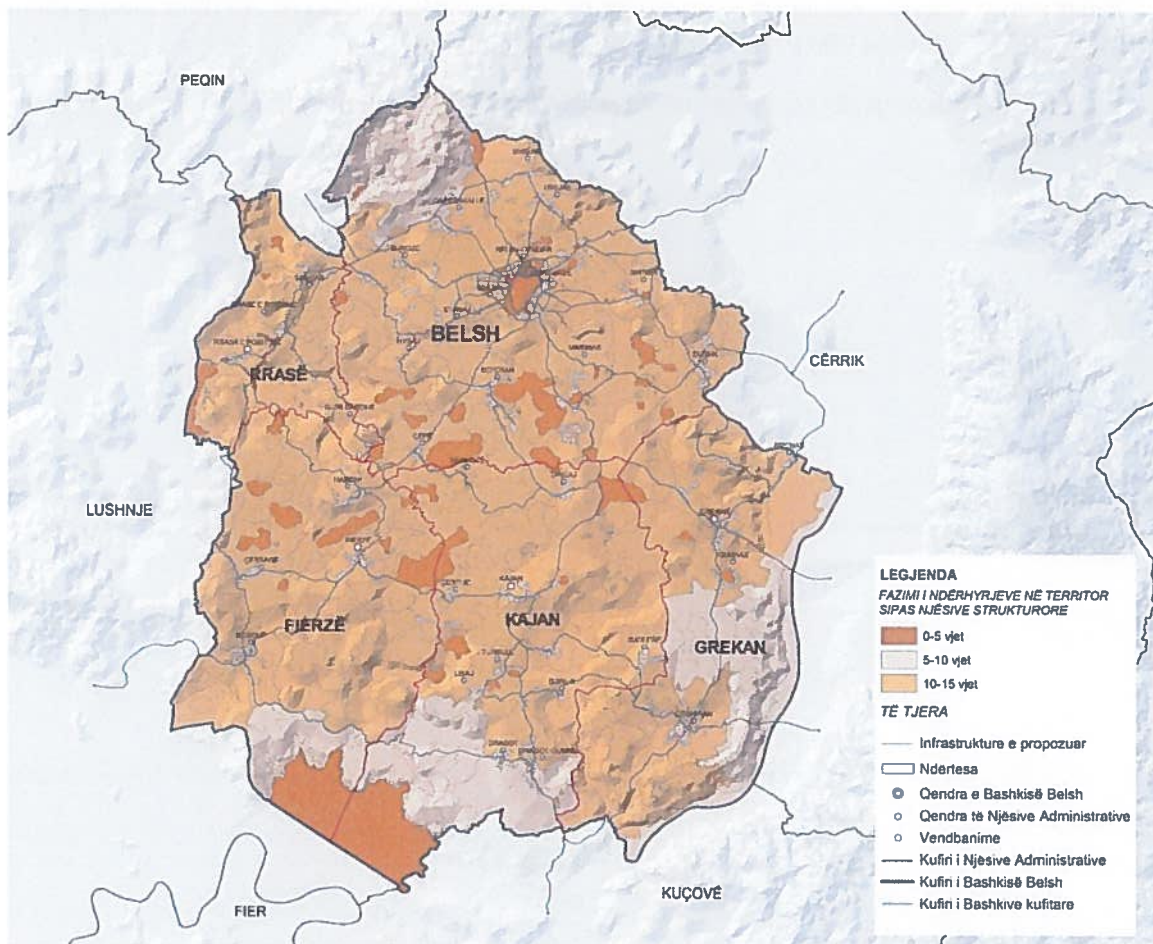
Metodologjia e ndjekur për kryerjen e fazimit të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Belsh, është bërë duke analizuar 3 komponentë kryesorë në 3 periudha të ndryshme kohore. Intervalet kohore të përcaktuara janë si më poshtë:

- Periudha afatshkurtër : 1 deri në 3 vjet
- Periudha afatmesme: 3 deri në 5 vjet
- Periudha afatgjatë: më shumë se 5 vjet

Përcaktimi i periudhës së parë (1 deri në 3 vite) përputhet me periudhën e veprimit të Planit Buxhetor Afatmesëm, duke i dhënë mundësi kështu bashkisë të planifikojë më mirë shpenzimet e saj gjatë kësaj periudhe dhe të ndërmarrë masat e nevojshme për rishikimin e projekteve dhe mobilizimin e të ardhurave me qëllim realizimin e shpenzimeve kapitale për vitet në vazhdim. Megjithatë një panoramë më të detajuar të fazimit të secilit nga projektet madhore të Bashkisë së Belshit e reflekton Plani i Investimeve Kapitale (dokument bashkangjitur Planit të Përgjithshëm Vendor)

Në këtë kuadër Bashkia e Belshit parashikon fazimin sipas ndërhyrjeve në njësitë strukturore si më poshtë:

Figura 32: Fazimi i Ndërhyrjeve në Njësitë Strukturore

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Sa i përket ndërhyrjeve në infrastrukturë, sikurse përmendet edhe në kapitullin e mësipërm platforma e ndërhyrjeve në rrjetin infrastrukturor parashikon zgjerimin e akseve ekzistuese, ndërtimin e akseve të reja dhe rehabilitimin e akseve ekzistuese. Figura e mëposhtme paraqet një panoramë më të detajuar të ndërhyrjeve sipas periudhave kohore të ndërhyrjeve të parashikuara nga PPV-ja. Me qëllim arritjen e objektivit për përmirësimin e aksesit dhe lidhjes më të mirë të vendbanimeve të Belshit, PPV parashikon marrjen e masave të menjëhershme (në tre-vjecarin e parë) për rehabilitimin e rrugëve rurale dhe akseve nëpër të cilat parashikohet kalimi i transportit publik. Akset e tjera të rëndësishme kombëtare mbeten investime të një niveli më të lartë qeverisës, megjithatë me qëllim rritjen e investimeve në infrastrukturë, Bashkia e Belshit duhet të nxisë fillimin e ndërtimit të këtyre akseve në periudhën afatmesme të saj.

Fazimi në infrastrukturë

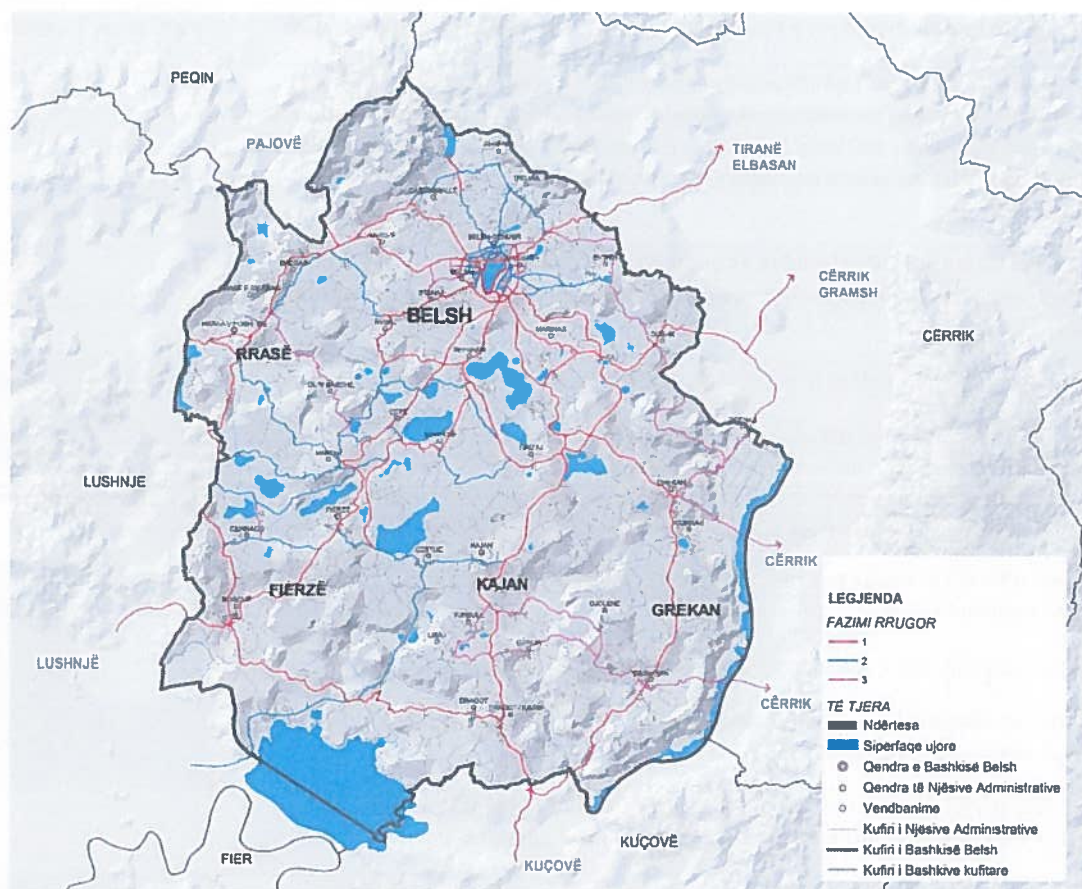
Fazimi i infrastrukturës rrugore është bazuar në projektet strategjike duke iu referuar Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë si dhe Planit të përgjithshëm Kombëtar (PPK) 2015-2030 . Përsa i përket PPK-së pritet që gjatë implementimit të planit rregullues është Boshti qendror jugor, ndonëse nuk kalon brenda bashkisë së Belshit, kjo infrastrukturë do të ketë impakt në lëvizshmërinë drejt Shqipërisë jugore dhe më tej.

Transporti publik propozohet që të aksesohet nga të gjithë banorët e bashkisë gjatë periudhës 1-5 viteve. Ky shërbim është i rëndësishëm për mobilitetin (lëvizshmërinë) normal të bashkisë. Itineraret e tjera që cilat shtrihen kryesisht në zonat rurale do të kenë zhvillim afatmesëm dhe afatgjatë deri në vitin 2031 i cili është përfundimi i planit.

Rrugët ekzistuese janë vendosur në periudhën 1-5 sepse kanë nevojë për mirëmbajtje të vazhdueshme.

Figura 33 Fazimi në Infrastrukturë

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Tabela 16: Fazimi i projekteve strategjike, Bashkia Belsh

Objektivat, Programet dhe Projektet e Planit të Përgjithshëm Vendor Bashkia Belsh	Periodha Afatshkurtë r 0-5 vjeçare	Periodha Afatmes me 5-10 vjeçare	Periodha Afatgjatë 10-15 vjeçare
Objektivi strategjik 1: Zhvillim i qëndrueshëm ekonomik-social duke diversifikuar ekonominë urbane dhe duke specializuar ekonominë rurale, me synim uljen e papunësisë, frenimin e largimit të fuqisë punëtore, fuqizimin e kontributit dhe konkurrueshmërisë rajonale të bashkisë Belsh në sektorin, bujqësor e turistik, si dhe rritjen e cilësisë së jetesës për banorët.			
OIP1: Rritja e performancës së sektorëve ekonomikë në bashkinë Belsh , zhvillimi i sektorit të shërbimeve, si dhe zhvillimit të sektorëve bujqësorë blegtoralë e turistik në zonat me karakter natyror.			
Pr.1: Ndërtimi i një pike grumbullimi të produkteve bujqësore në pjesën jugore të qytetit.			
Pr.2: Krijimi i një qendre agro-industriale për përpunimin, përgatitjen e prodhimeve në shkallë rrethi, si: produkte bujqësore dhe blegtorale në pjesën jugore të qytetit.			
Pr.3:Ndërtimi i thertores për prerëj e gjësë së gjallë në pjesën jugore të qytetit.			
Pr.4: Projekti për rehabilitimin dhe pastrimin e kanaleve vaditëse dhe kulluese të parë dhe të dytë në të gjithë bashkinë Belsh.			
Pr.5: Projekti për rehabilitimin e rezervuarëve ujitës të bashkisë Belsh.			
Pr.6: Projekti për ndërtimin e bujtinave në zonën e Liqeneve të bashkisë Belsh (në fshatrat Fierzë, Merhojë, Seferan dhe Kajan Sektor)			
OIP2: Nxitja dhe zhvillimi i ndërtimeve nëpërmjet zgjerimit densifikimit dhe diversifikimit të tyre për zhvillimin e sektorit të shërbimeve në qytet			
Pr.7: Projekti për rikonstruksionin e bllokut të banimit përgjatë bregut verior të Liqenit të Belshit zhvillimi i bizneseve të vogla me qëllim diversifikimin e veprimtarisë ekonomike të zonës.			
Pr.8: Rehabilitimi mjedisor dhe rigjenerimi i kabanoneve industriale në pjesën veriore të qytetit me qëllim zhvillimin e një zone shërbimesh dhe rezidenciale.			
Pr.9: Zhvillimi shërbimeve tregtare rezidenciale dhe të industrisë së lehtë në fillim të aksit rrugor Belsh-Pepaj.			
Pr.10:Rehabilitimi dhe zhvillimi i zonës në pjesën përgjatë bregut perendimor të liqenit të Belshit si zonë e institucioneve të ndryshme administrative , të shërbimeve publike dhe aktiviteteve social-kulturore			
Pr.11: Projekti për zhvillimin e hapsirës hyrëse të qytetit si zonë shërbimesh tregtare dhe zonë me karakter të industrisë së lehtë.			
Pr.12: Projekti për ndërtimin e banesave sociale në pjesën jugore të qytetit dhe integrimin e tyre shoqëror.			
OIP3: Përmirësimi i klimës së biznesit të vogël nëpërmjet politikave nxitëse dhe sigurimit të infrastrukturës së përshtatshme mbështetëse të tyre			
Pr.13: Mbështetja e zhvillimit të bizneseve të vogla artizanale në zonat ekonomike me karakter tregtar.			

Objektivi strategjik 2: Zhvillimi i infrastrukturës rajonale për të përmirësuar aksesin në boshtet kryesore të rajonit dhe në itineraret turistike, si dhe përmirësimi i situatës lokale të lëvizshmërisë, transportit, dhe shërbimeve të lidhura me infrastrukturën.			
O2P1: Konsolidimi i lidhjeve të bashkisë së Belshit në nivel rajonal, duke siguruar integrimin me rrjetet shtetërore rrugore.			
Pr.1: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Elbasan-Belsh- Vlashuk- Kuçovë- Berat si pjesë e aksit të Boshtit të Jugut.			
Pr.2: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh – Hysgjokaj- Lushnje.			
Pr.3: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh-Cërragë- Biçakaj-Karburnarë.			
Pr.4: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Cërrik-Gosrime-Belsh- Shezhë-Pajovë-Peqin.			
O2P2: Përmirësimi i lidhjeve ndërqytetëse mes qendrave të njësive rurale me njëra-tjetrën dhe me Belshin			
Pr.5: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Orbitale bashkiake që lidh fshatrat Rrasë-Shegas-Qafshkallë- Shkëndi- Trojas- Shtith- Dushk- Rrenas- Grekan- Dëshiran- Dragot-Kosovë- Cërragë-Rrasë			
Pr.6: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Cërragë- Fierzë-Çestinje-Kajan-Gjolenë-Dëshiran-Selitë			
Pr.7: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Shegas-Hysaj-Seferan- Drizaj-Grekan-Mollas			
Pr.8: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh- Stanaj			
Pr.9: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh- Shtith			
Pr.10: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh- Shkëndi			
Pr.11: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh- Qafshkallë			
Pr.12: Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Gjinuk- Lisaj- Dëshiran			
Pr.13: Projekti për ndërtimin e urës mbi lumin Devoll që mundëson kalimin nga fshati Rrenas në fshatin Mollas			
O2P3: Sistemimi i rrjeteve rrugore në nivel qyteti për të rritur nivelin e jetueshmërisë në qytet dhe zona rurale.			
Pr.14: Projekti për ndërtimin e unazës së qytetit të Belshit.			
Pr.15: Projekti për ndërtimin e rrugës përgjatë pjesës lindore të liqenit të Belshit në lagjen Tafa.			
Pr.16: Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugorë ekzistues në pjesën perendimore të qytetit,			
Pr.17: Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugorë ekzistues në pjesën jugore të qytetit.			
Pr.18: Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugorë ekzistues në pjesën veriore të qytetit.			

O2P4: Integrimi i bashkisë së Belshit në tërësinë e itinerareve të gjelbra në nivel qyteti dhe rajoni nëpërmjet infrastrukturës së lehtë e turistike.			
Pr.19: Krijimi i një rrjeti shtigjesh që lidhin liqenet e Belshit të pajisur me sinjalistikën respektive dhe shërbimet ndihmëse			
Pr.20: Ndërtimi i një sistemi rrugësh për biçikleta të cilat aksesojnë dhe lidhin Liqenet e Belshit.			
Pr.21: Ndërtim i korsive të bicikletave dhe kalimeve këmbësore nga kodra në pjesën jugore të qytetit në malin e Gradishtës.			
Pr.22: Ndërtimi dhe rehabilitimi i shkallëve në pjesën jugore të qytetit për t'u ngjitur në parkun e belvederes së qytetit.			
O2P5: Përmirësimi i infrastrukturës së furnizimit me ujë të pijshëm dhe kanalizimeve urbane dhe bujqësore, duke siguruar shërbim cilësor për të gjithë territorin e bashkisë			
Pr.23: Projekti për rehabilitimin dhe ndërtimi i tubacioneve të reja të ujërave të ndotura urbane në Lagjen Tafa dhe në Fshatin Qafshkallë			
Pr.24: Projekti për rehabilitimin dhe ndërtimin e gropave septike si pas standarteve në fshatrat që nuk kanë akses në KUZ.			
Pr.25: Projekti për rehabilitimin dhe zgjerimin e rrjetit të ujësjellësit të qytetit të Belshit dhe të zonës së Dumresë			
Pr.26: Projekti për ndërtimin e impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura urbane.			
Pr.27: Ndërtimi i tubacionit kryesor të kanalizimeve të ujërave të zeza që bën lidhjen e qytetit me impiantin e trajtimit të ujërave.			
Pr.28: Përmirësimi tërësor i sistemit të kanalizimeve duke ndarë ujërat e shiut nga ato të ndotura në qytet, si dhe duke siguruar mbulim me rrjet për të gjithë bashkinë.			
O2P6: Programi për përmirësimin e situatës së lëvizshmërisë dhe transportit publik në nivel bashkie.			
Pr.29: Projekti për zhvillimin e një sistemi transporti publik brenda bashkisë për të siguruar aksesin sa më të mirë të NjA-ve me qytetin e Belshit			
Pr.30:Projekti për ndërtimin e terminalit të autobuzëve në pjesën veri-perendimore të qytetit të Belshit			
Pr.31: Projekti për ndërtimin dhe rehabilitimin e vendqendrimeve të automjeteve që kryejnë transportin rrethëqytetas në NjA-të e bashkisë Belsh.			
Pr.32: Projekti për ndërtimin e parkimeve të automjeteve në hyrje dhe dalje të qytetit si dhe në qendrat e NjA-ve.			
Pr.33:Projekti për rehabilitimin dhe shtimin e ndricimit rrugorë në Qytetin e Belshit dhe qendrat e NjA-ve të Bashkisë Belsh			
Objektivi strategjik 3: Menaxhim i qëndrueshëm mjedisor në mbrojtje të sistemit të ujërave sipërfaqësore e nëntokësore duke valorizuar tokën bujqësore dhe elementet e forta natyrore dhe artificiale, në funksion të zhvillimit të agro-turizmit, turizmit historiko-kulturor dhe integritetit me potencialet rajonale turistike.			
O3P1: Menaxhimi i integruar i mbetjeve urbane duke përfshirë strategjitë për mbledhjen e diferencuar dhe reduktimin e mbetjeve, zhvendosjen dhe rregullimin e vendit të			

depozitimit ekzistues për t'u përshtatur me kushte më sanitare, si dhe mundësitë e kryerjes së kompostimit të mbetjeve organike.			
Pr.1: Hartimi i një plani të menaxhimit të mbetjeve urbane në nivel bashkie me synim riciklimin dhe reduktimin e mbetjeve urbane, si dhe blerja e automjeteve për transportimin e mbetjeve urbane.			
Pr.2: Rehabilitimi mjedisor i venddepozitimit ekzistues të mbetjeve të ngurta			
Pr.3: Projekti për ndërtimin sipas standarteve të pikës së transferimit të mbetjeve të ngurta.			
Pr.3: Hartimi i një strategjie dhe sigurimi i kushteve fizike për kompostimin e mbetjeve organike si dhe ndërtimi i dy pikave të kompostimit të mbetjeve organike.			
O3P2: Programi për krijimin e parqeve rajonale në zonat mjedisore që cilësohen si zona me biodiversitet të lartë duke mbrojtur dhe konservuar faunën dhe florën si dhe elementet e fortë natyror, peizazhistik, e historiko- kulturor.			
Pr.4: Krijimi i parkut rajonal përgjatë Rrezervuarit të Thanës në pjesën jugore të bashkisë.			
Pr.6: Krijimi i parkut rajonal i zonës së pyllit të Dëshiranit.			
O3P3: Rehabilitimi mjedisor i zonave ripariane të lumenjve, përrenjve, brigjeve të liqeneve dhe zonave me rrezik natyror.			
Pr.7: Rehabilitimi mjedisor dhe kthimi në zonë rekreative të zonave ripariane të lumit Devoll			
Pr.8: Rehabilitimi mjedisor i liqeneve dhe pastrimi i tyre nga inertet dhe mbetjet organike që depozitohen në to.			
Pr.9: Rehabilitimi mjedisor i liqenit në pjesën veriore të qytetit të Belshit që shërben si venddepozitimi i ujërave të ndotura urbane.			
Pr.10: Projekti për pyllëzimin e brigjeve të liqeneve të Belshit si masë mbrojtëse për ruatjen e cilësisë së ujërave nga ndotja.			
Objektivi strategjik 4: Mbështetja e komuniteteve të qëndrueshme dhe të shëndetshme, me cilësi jetese të përmirësuar, mundësi më të mira zhvillimi në arsim dhe punësim, si dhe nivel më të lartë aksesit në aspektin social-kulturor.			
O4P1: Rikonstruksioni i objekteve arsimore shëndetësore dhe me funksione publike me probleme fizike, si dhe përshtatja e mjedisve për të plotësuar kërkesat, kapacitetet dhe standardet.			
Pr.11: Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Belsh në fshatrat Qafshkallë, Marinëz, Shkëndi, Dushk, Shkozë, Seferan dhe qytetin e Belshit.			
Pr.12: Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Grekan në fshatrat Grekan dhe Rrenas			
Pr.13: Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Kajan në fshatrat Kajan, Dragot dhe Idrizaj.			
Pr.14: Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NjA Fierzë dhe NjA Rrasë në fshatrat Fierzë, Kosovë, Hardhi dhe Rrasë.			
Pr.15: Projekti për rikonstruksionin e shkollave të mesme në Qytetin e Belshit dhe në fshatrat Kosovë dhe Dëshiran.			
Pr.16: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetësore në NjA Belsh në fshatrat Shkendi, Qafshkallë, Shkozë, Marinëz, Seferan, Dushk dhe Qytetit të Belshit			

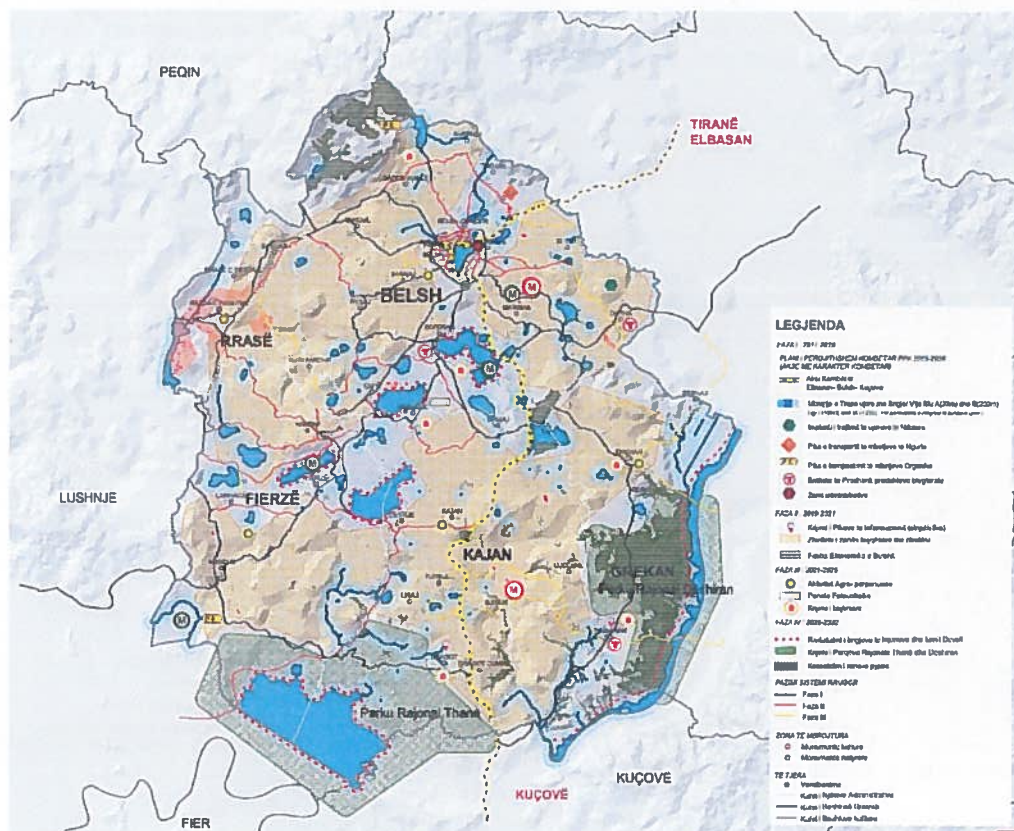

Pr.17: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetsore në NjA Grekan në fshatrat Dëshiran, Grekan, Guras dhe Rrenas			
Pr.18: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetsore në NjA Kajan në fshatrat Kajan, Dragot, Idrizaj, Turbull, Çestinjë, Lisaj, Gjinuk, Gjolenë, Merhojë dhe në Lagjet Lokalitet e Can.			
Pr.19: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetsore në NjA Fierzë në fshatrat Kosovë, Fierzë, Cërrage dhe Hardhi			
Pr.20: Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetsore në NjA Rrasë në fshatrat Rrasë e Sipërme, Rrasë e Poshtme, Shegas, Gurë i Bardhë			
O4P2: Rikonstruksioni, ndërtimi dhe rehabilitimi i shesheve kryesore në qytet dhe në qendrat e njësive administrative dhe fshatrave			
Pr.21: Rikonstruksioni i shesheve të qendrave të njësive administrative Kajan, Rrasë, Fierzë, Grekan dhe fshatrat Dragot e Dëshiran.			
O4P3: Zhvillimi social-kulturor dhe sportiv i popullsisë duke rehabilituar infrastrukturën ekzistuese dhe duke shtuar objekte sociale e kulturore në shërbim të nevojave të komunitetit.			
Pr.22: Projekti për ndërtimin e godinës së Bashkisë së re Belsh			
Pr.23: Projekti për ndërtimin e qendrës së re multifunktionare Belsh			
Pr.24: Projekti për ndërtimin e Pallatit të Sportit në Bashkinë Belsh			
Pr.25: Projekti për rikonstruksionin e këndit sportiv në Bashkinë Belsh			
O4P4: Zhvillimi i qëndrueshëm i hapësirave të lira në Belsh, gjelbërimit dhe hapësirave me karakter të veçantë për t'i shërbyer funksionit mjedisor dhe estetik për qytetin.			
Pr.26: Projekti për rivitalizimin e belvederes në kodrën e qytetit në pjesën jugore të tij			
Pr. 27: Projekti për ndërtimin e zonës rekreacionale të qytetit në pjesën lindore të qytetit.			
Pr.28: Projekti për ndërtimin e sheshit të tregut të lëvishëm të qytetit të Belshit.			
Pr.29: Projekti për ndërtimin e varrezave të reja të qytetit			
Pr.30: Projekti për krijimin e plazheve në Liqenet e Merhojës, Seferanit dhe Çestinjës dhe ndërtimin e pishinës së hapur në liqenin e Belshit.			

Në ilustrim të fazimit të projekteve të mësipërme, figura më poshtë paraqet vendodhjen në territor të një pjesë të projekteve strategjike të parashikuara në Strategjinë e Zhvillimit të Territorit të Bashkisë së Belshit

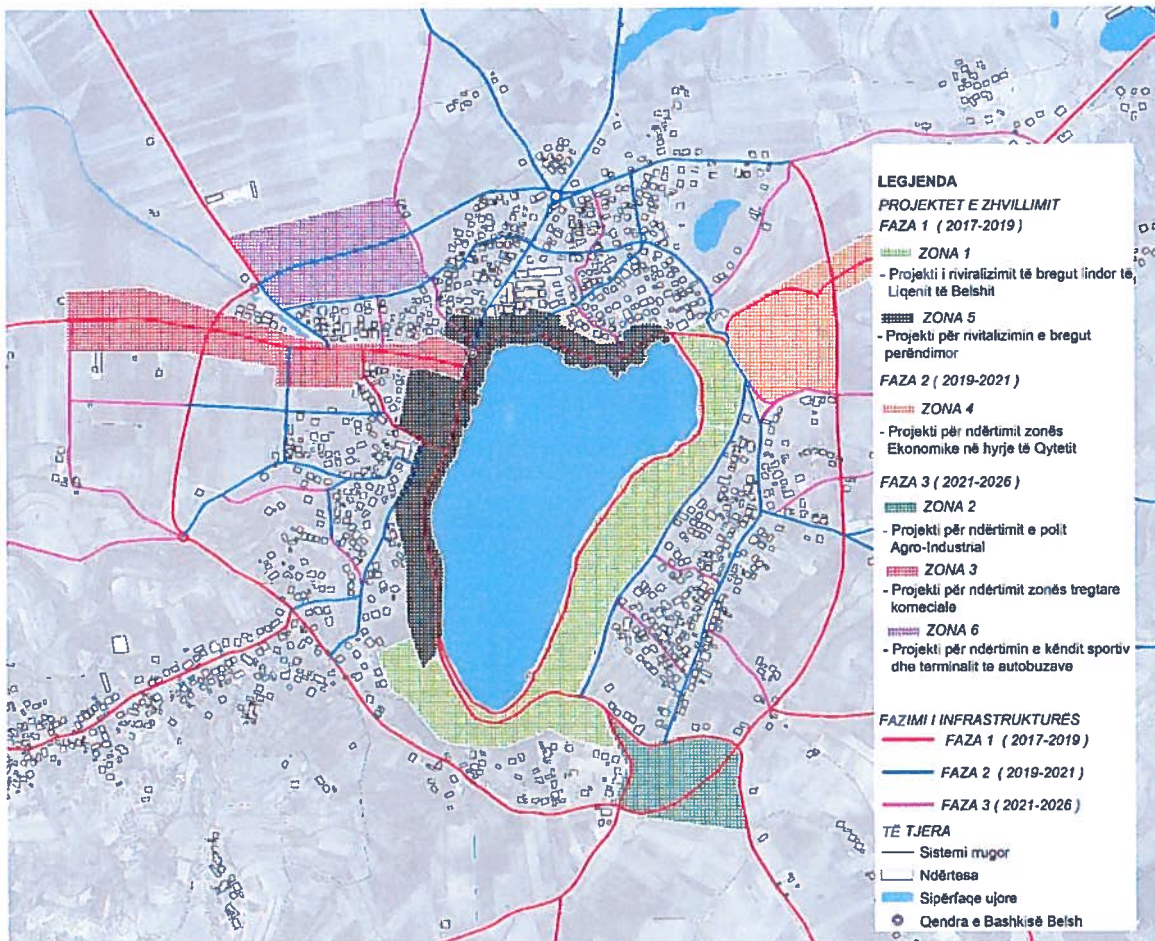
Figura 34: Projektet Strategjike Sipas Prioriteteve Zhvillimore në nivel Bashkie

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

Figura 35 Projektet Strategjike Sipas Prioriteteve Zhvillimore në nivel qyteti

Burimi: Bashkia Belsh dhe MetroPOLIS, 2017

○ Plani i investimeve kapitale

Plani i Investimeve Kapitale është përgatitur si dokument më vete i cili i bashkangjitet Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Belsh.

○ Monitorimi i zbatimit të planit dhe çështje institucionale-ligjore

Propozimet e planit, në përgjithësi nuk kërkojnë ndryshime në kuadrin ligjor e administrativ, së paku jo për periudhën afatshkurtër, përveç atyre që kanë të bëjnë specifiku me masat mjedisore. Propozimet institucionale e ligjore për zbatimin e masave mjedisore janë trajtuar në mënyrë të zgjeruar në tekstin e VSM-së. Tabela përmbledhëse e këtyre propozimeve jepet më poshtë.

Tabela 17 Çështje ligjore, institucionale, procedurale për monitorimin e mjedisit

Çështje ligjore, institucionale, procedurale për monitorimin e mjedisit	Masa	Instrumenti
Mospajisja me laboratorë e institucioneve të monitorimit të mjedisit	Pajisja me laborator	Numër laboratorit të çertifikuar në pronësi të institucioneve

Monitorimi i mjedisit bazuar në numër të kufizuar treguesish mjedisorë (parametrat)	Krijimi i bazës ligjore për shtimin e parametrave që nevojitet të maten për monitorimin e duhur të treguesve fizikë të mjedisit (ajrit, tokës, ujërave sipërfaqësore e nëntokësore, biodiversitetit, pyjeve)	Parametra /ndotës që shkarkohen nga industria e rëndë
Numri i kufizuar i pikave të monitorimit	Shtimi i pikave	Numri i pikave
Shpeshtësia e monitorimit të ujërave e pamjaftueshme	Shtimi i frekuencës	Numër i lartë matjesh/vit
Vetë-monitorimi i aktiviteteve të pajisura me leje A dhe B joreal	Kalimi i monitorimit të shkarkimeve të indsutrisë së pajisur me leje mjedisore (A dhe B) nën kompetencat e ARM-Elbasan	Monitorim mujor i parametrave
Mungesa e kompetencave të ARM-Elbasan për monitorimin e mjedisit	Shtimi i kompetencave	Monitorimi parametrave
Mungesa e bazës ligjore/procedurave e programeve për mbrojtjen e ujërave nëntokësore	Krijimi i programeve të posaçme për mbrojtjen e akuiferëve nga industria e rëndë dhe industria e naftës	Numri i programeve në mbrojtje të akuiferëve

Punoi: MetroPolis, 2017

Sugjerimi kryesor është që PPV-ja të zbatohet për të paktën dy vite. Gjatë kësaj periudhe Bashkia do të mund të monitorojë zbatimin dhe vështirësitë e hasura. Këto raportime do të bëhen në Raportin e Territorit. Gjatë periudhës së zbatimit bashkia do të mund të të përpilojë propozime në lidhje me ndryshimet e nevojshme në bazën ligjore dhe/ose administrative për planifikimin, sektorë të tjerë, dhe sipas rastit edhe për strukturën administrative në nivel vendor. Në rast të një procesi të mundshëm ndryshimi të bazës ligjore, këto propozime do të mbeten si propozime, por në tërësi mendojmë se nuk nevojiten ndryshime ligjore dhe/ose administrative në nivel kombëtar për periudhën afatshkurtër.

Në vijim parashtrohen disa sugjerime paraprake një pjesë e të cilave janë të tilla që duhet të shqyrtohen nga institucionet e nivelit kombëtar (në rast rishikimi të bazës ligjore) dhe një pjesë që vetë Bashkia do të punojë për t'i realizuar gjatë zbatimit të PPV-së.

Ndërsa, sa u përket propozimeve për nivelin vendor, ato janë brenda dhe në përputhje me kuadrin ligjor kombëtar, por vijnë si procedura të mundshme që Bashkia ka të drejtë të hartojë e realizojë në kuadër të autonomisë vendore dhe pa rënë ndesh me legjislacionin në fuqi.

Sugjerime në nivel kombëtar, në rast ndryshimi të bazës ligjore:

- Gjatë zbatimit të PPV-së, mund të lindë nevoja për të ndryshuar intensitetin e ndërtimit dhe/ose koeficientin e shfrytëzimit të tokës për ndërtim (Ksht). Duke qenë se këta koeficientë kanë natyrë shumë teknike dhe janë shumë të rëndësishëm për procesin e zhvillimit dhe veçanërisht pronarët e zhvilluesit, bashkia, mund t'i shfrytëzojë këta koeficientë në zbatimin e Intensitetit me kushte, pra për të përfutur infrastrukturë publike. Ky proces ndryshimi kërkon fleksibilitet për të qenë eficient dhe fitimprurës.

Sugjerohet që legjislacioni I planifikimit (në një ndryshim të mundshëm) të parashikojë ndryshim të **I** dhe **Ksht** vetëm me ndryshim të rregullores dhe miratim në Këshill Bashkiak, pa qenë i nevojshëm kalimi në KKT, për sa kohë që ndryshimi i nevojshëm nuk bie ndesh me propozimet e planit, legjislacionin e posaçëm (sektorial) dhe treguesit për Kshp dhe Kshr

(koeficientë të interesit publik dhe që nuk duhet në asnjë mënyrë të zvogëlohen). Ky procesi duhet të jetë transparent dhe nevojitet një procedurë për ta realizuar. Këtë propozim nuk e përmban aktualisht ligji, por vjen si sugjerim për një ndryshim të mundshëm ligjor në të ardhmen.

- Nevoja për të ndërtuar objekte të vogla (shiko tabelën e monitorimit në vijim) **në zona rurale** mbetet shpesh peng i projektit, licencave profesionale dhe kolaudimit e certifikimit. Sa më sipër sugjerohet që legjislacioni i planifikimit dhe zhvillimit të territorit të rishikojë **dokumentacionin që dorëzohet për leje për objektet e vogla në zona rurale**. Bashkia do të realizojë një procedurë të brendshme për ta lehtësuar procesin e lejes së ndërtimit për këto objekte duke zbatuar legjislacionin në fuqi, por do të ishte e udhës që ky rregullim të bëhej në VKM-në përkatëse.
- Një ndryshim ligjor që identifikohet si mjaft i nevojshëm ka të bëjë **me ndryshimin e resursit të tokës bujqësore në urbane** (konvertimi i tokës), sipas legjislacionit aktual për bujqësinë/tokën bujqësore. Aktualisht, ky legjislacion përcakton se ndërtimet për interes bujqësor që lejohen të ndodhin në tokë bujqësore (llojet e ndërtimeve listohen në VKM nr 283, datë 01.04.2015, “Për përcaktimin e tipave, rregullave, kritereve dhe procedurave për ndërtimin e objekteve për prodhimin, ruajtjen dhe përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale, në tokë bujqësore”, i ndryshuar), dhe si pjesë e procedurës së lejes së ndërtimit është ndryshimi paraprak i resursit të tokës bujqësore në urbane. Një veprim i tillë do të rezultojë në ndërtime për interes bujqësor që do të fragmentojnë tokën bujqësore duke krijuar ishuj urbanë.

Pavarësisht se legjislacioni nuk lejon ndryshimin e përdorimit të objektit të ndërtuar, është më me vlerë që konvertimi i tokës të mos kryhet. Subjekti ndërtues/pronari i tokës mund të kërkojë të ndryshojë destinacionin e sipërfaqes së ndërtuar pas për shembull 10 apo 15 viteve, dhe kjo mund të lejohet për sa kohë që ndryshimi i destinacionit ndodh brenda listës së objekteve për interes bujqësor. Për shembull, një pronar mund të kërkojë që parcelën e zhvilluar si serë ta kthejë në stallë, apo anasjelltas. Në këtë mënyrë sigurohet fleksibilitet për ndërtimet e lejuara në tokë bujqësore dhe në të njëjtën kohë parandalohet fragmentimi i saj dhe konvertimi gradual e me leje në tokë urbane.

- Është e nevojshme që koncepti **zonë ripariane** të bëhet i detyrueshëm me ligj, dhe pa ndryshuar pronësinë. Mbjellja e zonës ripariane duhet të kryhet nga autoritetet publike, edhe nëse pronësia e tokës është private. Në këtë zonë, pronarët kufizohen në të drejtat e tyre për ndërtim dhe bujqësi dhe bashkia e autoritetet qendrore duhet të parashikojnë instrumente dhe masa për të kompensuar këto të drejta, e veçanërisht të drejtën për bujqësi. Kjo do të garantonte edhe zbatimin e legjislacionit të ujrave në lidhje me brigjet dhe të drejtat për përdorimin e tyre. Parashikimet e PPV-së për këto zona përballen me tre vështirësi: kosto e lartë e mbjelljes; pronësia – për ato raste kur këto toka janë private; konvertimi i këtyre sipërfaqeve nga bujqësore në natyrore.

Për vështirësinë e parë, autoritetet vendore e qendrore duhet të parashikojnë fonde të përvitshme. Për vështirësinë e dytë, autoritetet duhet të garantojnë se pronësia është e paprekshme nëse kompensohet vetëm e drejta për bujqësi dhe/ose zhvillim dhe mund të tjetërsohet vetëm në rast të një kompensim të plotë të pronës. Për vështirësinë e tretë, theksojmë se në mjaft raste këto zona kanë qenë natyrore dhe janë kthyer në bujqësore për të rritur sipërfaqen e tokës bujqësore. Për rrjedhojë, burimi ujqor ka shkaktuar përmbajtje duke dëmtuar edhe më tej tokat e brigjeve. Pra, nevojitet që këto sipërfaqe të rikthehen në gjendje natyrore e me bimësi të përshtatshme për ruajtjen e brigjeve ujore.

- Kodi rrugor ka bërë përcaktime që influencojnë vijën e kuqe. Vija e kuqe përcaktohet nga distanca e ndërtimeve nga trupi i rrugës. Kodi rrugor përmban shumë pak përcaktime në lidhje me këto distanca, duke mos konsideruar rastet e shumta të tipologjive urbane. Thelbi i neneve për distancat në Kodin Rrugor është distanca si një parametër teknik, por jo cilësia tërësore e hapësirës. Kjo e fundit realizohet në mënyra të ndryshme për tipologji të ndryshme dhe jo vetëm përmes distancës nga trupi i rrugës, por edhe përmes Kshp e Kshr (koeficientët për hapësirë publike dhe rrugë). Në zona urbane ku shpejtësia e lëvizjes së automjeteve është e ulët dhe nuk prek sigurinë e qytetarëve, distancat nga trupi i rrugës mund të jenë më të vogla se sa ato të parashikuara nga Kodi Rrugor (deri në 0m), për sa kohë që trotuari ka një gjerësi të mjaftueshme. Madje në raste të tjera, situata urbane është e tillë ku ndërtimet e reja duhet të respektojnë vijën ekzistuese të ndërtimit (p.sh. zonë e konsoliduar, qendrore, historike, etj.). Këto raste përjashtimore lejohen nga VKM nr. 686 datë 22.11.2017 (për planifikimin e territorit) dhe është PPV-ja që duhet t'i detajojë, por duhet të lejohen edhe nga Kodi Rrugor.

Po ashtu, koncepti vijë e kuqe merr në konsideratë në mënyrë të njëjtë çdo objekt, ndërsa Kodi Rrugor përcakton distanca të ndryshme për ndërtimet, të ndryshme për pemet dhe të ndryshme për muret rrethuese. Nëse i referohemi Kodit, përfshirë këtu edhe rastet përjashtimore si në paragrafin më sipër, atëherë vija e kuqe për një rrugë mund të pozicionohet në mënyra të ndryshme, dhe kjo varet nga konteksti lokal. Për këtë qëllim, është mirë që vija e kuqe të përcaktohet vetëm përmes rregullores, prerjeve tip të rrugëve dhe jo përmes hartës plan.

Në nivel vendor:

- Në nivel vendor nevojitet të: i) krijohen struktura të reja për monitorim mjedisor dhe të PPV-së, ose të përmirësohen ato ekzistuese duke u shtuar në organikën lokale, në përputhje me ligjin për vetëqeverisjen vendore; ii) të rritet numri i inxhinierëve apo planifikuesve që mbulojnë njësitë administrative; iii) të shtohet stafi i drejtorisë së planifikimit për të zbatuar në kohë dhe më cilësi të gjitha projektet dhe proceset zhvillimore të parashikuara nga PPV-ja.
- Në vijim paraqiten të përmbledhura disa nga çështjet institucionale e ligjore që duhet të ndodhin në nivel vendor për zbatimin e planit të monitorimit të indikatorëve të PPV-së. Theksojmë se propozimet e tabelës së mëposhtme janë tërësisht në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe synojnë të detajojnë procedura të brendshme, në përputhje me përcaktimet ligjore, përmes të cilave lehtësohet zbatimi i PPV-së dhe i ligjit nr. 107/2014, "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", i ndryshuar, dhe akteve nënligjore në zbatim të tij.

Në tabelën e mëposhtme janë paraqitur indikatorët të cilët shërbejnë për procesin e monitorimit të këtij plani.

Tabela 18: Indikatorët për monitorimin e PPV-së

Indikatori	Vlera	Periudha e monitorimit	Çështje institucionale e ligjore
Lejet e ndërtimit të dhëna në përputhje me PPV-në	E pacaktuar	Çdo fund muaji dhe raportim final në dhjetor të çdo viti	Procedurat për lejet janë të përcaktuara ligjërisht dhe në rregulloren përkatëse të bashkisë. Me një rregullore të brendshme nevojitet të rregullohet procedura për rastet e objekteve me volum të vogël, kryesisht për bujqësi, si

			strehim për kafshët në bujqësi, depo për vegla bujqësore, etj. Bashkërendim me raportin e territorit sipas ligjit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit, nr. 107/2014.
Deklaratat paraprake për punime	E pacaktuar	Çdo fund muaji dhe raportim final në dhjetor të çdo viti	
Ndërtime informale në territor	0	Çdo fund muaji dhe raportim final në dhjetor të çdo viti	Bashkëpunim me ALUIZNI. Në rregulloren e brendshme nevojite të rregullohet procedura e monitorimit sipas strukturës përkatëse në bashki. Bashkërendim me raportin e territorit sipas ligjit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit, nr. 107/2014.
Projektet prioritare të zbatuara në përputhje me PPV dhe veçanërisht Planin e Investimeve Kapitale	Të paktën 50% e projekteve sipas fazimit të realizuar në PPV dhe në PIK	Çdo gjashtë muaj dhe raportim final në dhjetor të çdo viti	Bashkërendim me raportin e territorit sipas ligjit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit, nr. 107/2014.
Numri i rasteve/njësive strukturore në të cilat zbatohet INK	Të paktën një rast në vitin e parë pas miratimit të planit; 10% e rasteve të parashikuara, në 3 vitet e para pas miratimit të planit; mbi 20% e rasteve të parashikuara, në vitet në vijim.	Çdo fund viti.	Bashkërendim me raportin e territorit sipas ligjit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit, nr. 107/2014. Përgatitje e rregullores së programit specifik ose e procedurës për rastin përkatës.
Numri i rasteve dhe pronave që marrin pjesë në program TDZH	Të paktën një rast në 3 vitet e para pas miratimit të planit; Të paktën kërkesa nga 40% e rasteve në vitet në vijim.	Çdo fund viti.	Bashkërendim me raportin e territorit sipas ligjit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit, nr. 107/2014. Përgatitje e rregullores së programit specifik ose e procedurës për rastin përkatës. Indikatorit rishikohet pas 3 viteve të para pas miratimit të planit, pas vlerësimit të suksesit dhe mundshmërisë së zbatimit të programit. Kjo mund të kërkojë edhe ndryshim të PPV për t'iu përshtatur kushteve të reja dhe realitetit.
Mundësia për ndryshim të PPV-së	Jo më shumë se 5% e sipërfaqes brenda 2 viteve të para; Jo më shumë se 1% e njësive strukturore në lidhje me intensitetin dhe/ose Ksht, brenda 2 viteve të para; 0% zvogëlim të sipërfaqes së propozuar rrugore	Çdo fund viti.	Bashkërendim me raportin e territorit sipas ligjit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit, nr. 107/2014. Dokumentim dhe publikim sipas ligjit i procedurave për ndryshim. Për dy vlerat e para (ndryshimi i sipërfaqes dhe i njësive strukturore në lidhje me Intensitetet dhe Ksht), pas dy viteve të para pas miratimit të planit duhet të propozohet një

	dhe të hapësirës publike në çdo kohë.		vlerë e re e indikatorit, por pa ndryshuar indikatorin. Vlera për hapësirën publike dhe sistemin rrugor nuk ndryshon gjatë jetëgjatësisë së planit, përveçse nëse rritet.
--	---------------------------------------	--	--

- Faktorë që mund të shkaktojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së

PPV-ja është objekt ndryshimi, kur është e nevojshme, sipas pikës 2, të Nenit 26 të Ligjit 107/2014, dhe në çdo rast objekt rishqyrtimi të plotë çdo 15 vjet. Proçesi për shqyrtimin e plotë të tyre fillon 2 vjet para përfundimit të afatit të sipërpërmendur, sipas së njëjtës proçedurë të ndjekur për miratimin e tyre.

Po sipas këtij ligji, PPV-ja mund të ndryshojë edhe kur ka ndarje administrative dhe territoriale, ndryshime të paparashikuara demografike, sociale dhe ekonomike, ndryshime të shkaktuara nga kriza sektoriale apo nga forca madhore, si dhe në rastet kur lind nevoja e harmonizimit me dokumente të një niveli më të lartë planifikimi apo të përafrimit me legjislacionin e Bashkimit Europian.

Proçesi i rishikimit dhe i miratimit të planit realizohet sipas përcaktimeve të proçedurës së thjeshtuar në përputhje me nenin 11, të VKM 686, “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit”. Proçedura e thjeshtuar është proçedura e cila ka për qëllim të shkurtojë afatet e proçesit të rishikimit të dokumenteve të planifikimit sipas parashikimeve ligjore përkatëse.

Përfundim nga ky rregull përbëjnë planet e detajuara vendore.

Proçedura e thjeshtuar, zbatohet kur:

- PPV-ja e Bashkisë Belsh do të rishikohet për çështje që nuk prekin qëllimet e përmbajtjen e saj dhe nuk cenojnë vlerat natyrore, cilësinë e mjedisit, zonat e mbrojtura, tokat bujqësore, biodiversitetin dhe trashëgiminë natyrore e kulturore;
- Rishikimi i rregullores të planifikimit nuk shoqërohet me ndryshime të strategjisë territoriale dhe të parashikimeve të planit përkatës;
- Rishikimi i dokumenteve sipas pikës 1, më lart, shoqërohet me kritere apo kushte më të hollësishme sesa dokumenti në fuqi;
- Parashikohet sipas legjislacionit të posaçëm sektorial.

Përdorimi i proçedurës së thjeshtuar ka për efekt përfundimin e miratimit të nismës, si dhe përgjysmimin e afateve të përcaktuara për bashkërendimin e këshillimit dhe takimin publik sipas ligjit të planifikimit dhe akteve nënligjore përkatëse.

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Belsh mund të jetë subjekt i rishikimeve të pjesshme si rrjedhojë e disa faktorëve të cilët përmenden në nenin 11 të VKM 686, datë 22.11.2017 “Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit” dhe nenit 26 të Ligjit 107/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”

- Përcaktimet kryesore për termat e referencës për planet sektoriale dhe Planet e Detajuara Vendore

Në territorin e Bashkisë së Belshit nuk është parashikuar nga PPV zhvillimi i planeve sektoriale. Megjithatë për njësi të vecanta dhe specifike është përcaktuar në pasaportën e secilës në rastet kur duhet të kryhen studime të posaçme përpara marrjes së lejes së zhvillimit.

Sa i përket termave të referencës për Planet e Detajuara Vendore termat e referencës paraqiten si më poshtë:

Procesi i hartimit të PDV-së koordinohet nga kryetari i Bashkisë, i cili është edhe autoriteti përgjegjës për hartimin e planit. Plani i detajuar vendor (PDV) me nismë publike hartohet nga grupi i punës mbi bazën e planit të miratuar të veprimeve. Grupi i punës është i përbërë nga specialistë të Bashkisë Belsh, institucioneve publike në varësi dhe ekspertë të fushave të ndryshme, vendës apo edhe të huaj. Grupi i punës për hartimin e PDV-së, me nismë publike, ngrihet me vendim të kryetarit të njësisë vendore sipas përcaktimve të nenit 14 të Ligjit 107/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”

Edhe në rastet kur PDV-ja hartohet me nismë private, procesi i përzgjedhjes së ekspertëve, pjesë e grupit të punës, duhet të bëhet nëpërmjet konkurrimit të hapur dhe transparent, me qëllim përzgjedhjen e konsulencës më të mirë. Edhe në këtë rast përsëri grupi i punës do të ngrihet sipas përcaktimeve të nenit 14 të Ligjit 104/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”

Hartimi i planit konsultohet rregullisht me Forumin Këshillimor të PDV-së, të ngritur pranë njësisë vendore, vullnetarisht apo me kërkesë të posaçme të kryetarit të njësisë. Forumi Këshillimor i PDV-së përbëhet nga përfaqësues të grupit të interesit nga zona/njësia, përfaqësues të akademisë dhe të shoqërisë civile. Plani i Detajuar Vendor mund të hartohet për të gjithë njësinë/zonën e përcaktuar në Planin e Përgjithshëm Vendor, ose për një grup njësish ose zonash në rast se ato janë pranë njëra tjetrës në mënyrë që të ketë një veprim sa më të harmonizuar e koordinuar midis tyre. Ndërkohë, njësitet të përcaktuara me PDV, mund të hartohet edhe në mënyrë të fazuar, pra duke kryer një nënndarje të njësisë për qëllime të hartimit të PDV-ve. Në këtë rast, grupi i punës të përcaktuar nga Kryetari i Bashkisë Belsh, fillimisht në konsultim me Forumin Këshillimor dhe grupet e interesit bën shpërndarjen e Koeficientit të Shfrytëzimit Publik dhe Koeficientit të Shfrytëzimit të Rrugëve në nivel njësie. Shpërndarja e këtyre dy koeficientëve shërben për përcaktimin e njësive më të vogla për hartimin e PDV me faza. Kjo procedurë aplikohet edhe në rastet e hartimit të PDV me nismë private. Pra fillimisht duhet të kryhet shpërndarje e dy koeficientëve dhe më pas të vijohet me nënndarjet për qëllime të hartimit të PDV me faza. Nënndarjet e reja duhet të jenë midis 1.5-4 hektarë. Më pas vijohet me procedurat përkatëse të specifikuar në legjislacionin për planifikimin dhe zhvillimin e territorit në lidhje me përmbajtjen e PDV-së dhe hapave të miratimit e konsultimit. Në rastin e PDV-me faza secila fazë mund të miratohet më vete.

Përmbajtja e dokumentit të PDV dhe përcaktimet e shpjegimet për secilin dokument shoqëruet të projektit përcaktohen dhe është në përputhje me VKM 686 datë 22.11.2017 “Për miratimin e rregullores së Planifikimit të Territorit”.

2. Aneksë

2.1 Planifikimi me pjesmarrje dhe aktorët e përfshirë

Në bazë të ligjit nr 107/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit” dhe në bazë të VKM 686 “Për Rregulloren e Planifikimit të Territorit” është e detyrueshme ligjërisht që në kuadër të Planit të përgjithshëm vendor të organizohen takimet e hapura dhe dëgjesa publike në mënyrë që aktorë të ndryshëm të shfaqin problematikat dhe propozimet e tyre dhe të përfshihen në procesin e planifikimit në bashkinë e tyre. Ky process synon që të ketë një përfshirje sa më të madhe të aktoreve lokal.

Si pjesë e këtij procesi kanë qënë aktorë të ndryshëm të cilët kanë krijuar dhe forumin këshillimor me urdhër të kryetarit të bashkisë.

Si pjesë e procesit të planifikimit në kuadër të planit të përgjithshëm vendor kanë qënë këto aktorë:

1. Përfaqësues të institucionit të Bashkisë si aktori kryesor që luan rol kyç në mbarvajtjen e procesit të Planit të Përgjithshëm Vendor
2. Drejtoria e Planifikimit të Territorit pranë institucionit të Bashkisë
3. Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit
4. Përfaqësues të Drejtorisë Arsimore
5. Specialistë të Sektorit Bujqësor.
6. Specialistë të Sektorit Pyjor
7. Përfaqësues nga Biznesi Vendas.
8. Përfaqësues nga Grupi i Ndërtuesave të Qytetit.
9. Përfaqësues nga Drejtoria e Kulturës
10. Përfaqësues nga Drejtoria Mjedisore
11. Përfaqësues nga Komuniteti Lokal
12. Përfaqësues nga Këshilli Bashkiak
13. OJF të ndryshme

2.2 Raporte të konsultave dhe dëgjësave publike

Raporti i Dëgjësës së dytë publike

REPUBLIKA E SHQIPËRISE
BASHKIA BELSH

më:29.08.2017

Belsh,

Raport

Dëgjesa e parë publike Nisma për Hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor për Bashkinë Belsh.

Dëgjesa filloi në orën 10: 30 , datë 29.08.2017 , në prezencë të kryetarit të Bashkisë Belsh z. Arif Tafani , përfaqësuesve të AKPT znj. Malvina Ferra , z. Ermal Pashollari , z. Glejdi Floku , përfaqësues të studios Metro- Polis z. Endrit Marku, z.Imeld Sokoli, znj. Xhesika Hoxha, znj.Emel Petërçi, z. Gerti Delli, përfaqësuesve të ndryshëm nga bizneset , shoqatat, arkitektë të ndryshëm, përfaqësues nga Bashkia Belsh .

Fjala hyrëse e kryetarit të Bashkisë z.Arif Tafani :

“ Ju falenderoj që keni marrë pjesë në këtë dëgjese publike në kuadër të nismës për Hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Belsh. Sot në 2017, hartimi i këtij dokumenti , ose i këtij procesi shumë të rëndësishëm është domosdoshmëri për shumë arsye , ku më kryesoret janë ; reforma administrative- territoriale dhe rritja e presionit të vazhdueshëm për ndërtimet në përgjithësi dhe për zhvillimin e pronës .

Belshit i ka munguar dokumenti i planifikimit të territorit prej vitesh edhe pse ka pasur tentative për të hartuar plane , siç është ai i vitit 1998 për rikualifikimin e liqenit të Belshit dhe një plan në vitin 2007, po për qytetin e Belshit, duke mos i kaluar të gjitha shkallët e miratimit.

Hartimi i një plani , sidomos për një bashki si kjo e Belshit , ku fondet janë të kufizuara dhe mundësitë financiare të vetë Bashkisë janë të pakta, është mjaft i vështirë .

Bashkia jonë është përzgjedhur për Hartimin e Planit në 2017, në një marrëveshje 3 palëshe ndërmjet Ministrisë së Zhvillimit Urban, Bashkisë Belsh, e cila është angazhuar maksimalisht për të përmbushur gjithë detyrimet e veta dhe studios Metro- Polis .

Falenderoj të ftuarit nga biznesi, ju jeni pjesa më aktive dhe më e suksesshme e këtij vendi dhe ju ftoj që me sugjerimet dhe idetë tuaja të kontribuoni për rrugën e zhvillimit ” .

Aktualisht jemi në hapat e para të këtij hartimi , pas marrëveshjes së nënshkruar midis Bashkisë dhe Ministrisë së Zhvillimit Urban , kryetari i bashkisë doli me një vendim për Marrjen e Nismës për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor dhe me një urdhër për ngritjen e një komisioni për hartimin e dokumentacionit të nevojshëm teknik e ligjor .

Pas hartimit të Nismës ajo u miratua në Këshillin Bashkiak dhe u botua në Rregjistrin e Integruar të Territorit.

Dokumenti i Nismës për Hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor për Bashkinë Belsh përmban 12 pika kryesore :

1. Hyrje
2. Analiza e situatës ekzistuese
3. Qëllimi dhe nevoja e hartimit të planit të përgjithshëm vendor
4. Zonat e rëndësishme kombëtare
5. Kufinj të territorit të njesisë vendore
6. Plani i veprimeve
7. Strategjia e miratimit të planit
8. Lista e dokumentave përbërës të PPV-së
9. Grupi i punës dhe ekspertet
10. Forumi këshillimor i planit
11. Bashkërendimi , keshillimi dhe takimet publike
12. Buxheti

1. Hyrje

Bashkia e Belshit , në bazë të statistikave të vitit 2011 sipas Censusit regjistronte 19’503 banorë , ndërsa sipas Gjendjes Civile 32’388 banorë.

2. Analiza e situatës ekzistuese

Analiza që do i bëhet komplet territorit të Bashkisë Belsh konsiston në tërësinë e tipareve të territorit të Bashkisë , në mbledhjen e të dhënave të gjithëanshme për të gjitha njësitë , në analizën dhe propozimet për secilin vendbanim, tërësinë e lidhjeve rajonale dhe lokale, duke përcaktuar statusin e ardhshëm të çdo pjesë të territorit .

Peizazhi i Belshit ka katër elemente kryesorë : liqenet, hapësira fushore , kodrat dhe vendbanimet.

Krahina e Dumresë numëron 84 liqene, me një florë të pasur, duke tërhequr vemendjen e vizitorëve vendas dhe të huaj. Gjatë analizës territoriale do rivlerësohet potenciali i sistemit ujor (liqeneve) në funksion të zhvillimit të zonës, do bëhen propozime për ndërhyrje në infrastrukturë , do shtohet hapësira publike , do rivlerësohen mjediset e ndryshme përgjatë anës së liqenit, do konsolidohen vendbanimet dhe mundësitë e zhvillimit .

3. Qëllimi dhe nevoja e hartimit të planit të përgjithshëm vendor

Arsyet e hartimit të këtij plani janë si më poshtë :

- Fillimisht është detyrim ligjor , bazuar në Ligjin nr. 115/2014 datë 31.7.2014, “Për ndarjen administrative - territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë” kufijtë administrativë të Bashkisë Belsh ndryshuan, Ligjin nr. 107/2014, datë 31.07.2014, “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit”, i ndryshuar.
- Adreson nevojën për tejkalim të gjendjes ekzistuese dhe zgjidhjen e problematikave që territori i kësaj bashkie paraqet.
- Orienton zhvillimin e qytetit duke ç’liruar presionin për ndërtim vetëm në qëndrërtëitj dhe duke e shtrirë zhvillimin më tej.
- Vendos drejtpeshimin mes interesave publike dhe private.

4. Zonat e rëndësisë kombëtare

Bashkia Belsh ka një sërë potencialesh të rëndësisë kombëtare brenda territorit administrativ të saj . Qendra e banuar historike në Fshatin Gradishtë , 2-3 km në jug-lindje të Belshit është një vendbanim i lashtë ilir, ku janë gjetur artefakte të ndryshme gjatë gërmimeve arkeologjike.

Monumentet e natyrës janë 4 aktualisht : Hinka e Kosovës- gropë karstike , Liqeni i Seferanit, Liqeni i Degës, Mali i Gradishtës , ndërsa monumente të kulturës janë kalaja e Gradishtës dhe rrënojat e Kishës Romake në Dragot.

5. Kufinjtë e territorit të njësisë vendore

Bashkia e Belshit ka një sipërfaqe 196.44 km² dhe kufizohet në veri nga bashkia e Peqinit, në lindje nga bashkia e Cërrikut, në perëndim nga bashkia e Lushnjës dhe në jug nga bashkia e Kuçovës . Kjo bashki përbëhet nga 5 njësi administrative: Belsh, Grekan, Kajan, Fierzë, Rrasë.

6. Plani i Veprimeve

Plani i përgjithshëm vendor është dokument i rëndësishëm, i cili përcakton objektivat për krijimin e kushteve për një zhvillim të qëndrueshëm në territor , drejtimin e sistemit të

zhvillimit të ndërtimit, rregullimin e përdorimit të tokës, planifikimin e programeve për të garantuar rigjenerim urban, mbrojtjen e territorit dhe mjedisit, zonave dhe burimeve natyrore të mbrojtura , historike , bujqësore . Ky plan pritet të miratohet brenda këtij viti , në muajin dhjetor 2017.

7. Strategjia e miratimit të Planit

Procesi i Miratimit të Planit do përmbajë keto hapa :

- Kërkesën e autoritetit përgjegjës për shqyrtim dhe miratim të dokumentit të plotë të planit në Këshillin Bashkiak.
- Vendimarrjen e Këshillit Bashkiak.
- Kërkesën e Autoritetit përgjegjës për miratim të dokumentit të plotë të planit në Këshillin Kombëtar të Territorit (KKT) .
- Vendimarrjen e KKT-së.

8. Lista e dokumentave përbërës të PPV-së

Dokumentat përfundimtare që përbëjnë PPV-në janë si më poshtë :

- Dokumenti i Strategjisë territoriale të Bashkisë Belsh
- Dokumenti i Planit të Zhvillimit të Territorit (Plan i Investimeve Kapitale)
- Dokumenti i Rregullores së zbatimit të PPV-së.
- Studimin e Vlerësimit të ndikimit nga zhvillimi dhe të ndikimit në mjedis (VSM)

9. Grupi i Punës dhe ekspertët

Realizimi i Planit të Zhvillimit të Bashkisë Belsh përbëhet nga stafi i Bashkisë Belsh dhe nga Metro_ POLIS shpk, Studio Arkitekture dhe Planifikimi nga ekspertë dhe konsulentë të fushave:

- Planifikim urban
- Dizajn urban
- Arkitekturë
- GIS
- Ekspert në financa vendore
- Ekspert të rrjeteve inxhinjerike
- Ekspert agrar/ tokave dhe infrastrukturës bujqësore
- Ekspert pyjesh dhe pejisazhi
- Të çështjeve sociale dhe punës kërkimore statistikore

Grupi i ekspertëve të Bashkisë përbëhet nga specialistë të drejtorive të ndryshme:

- Drejtorisë së Planifikimit, Kontrollit e Zhvillimit të Territorit

- Drejtoria e Menaxhimeve Bujqësore, Veterinare, Sektori i Kadastrës, Topografisë dhe Rregjistrimit Taksave.

10. Forumi Këshillimor i planit

- Sipas Nenit 2, pika 11 të Rregullores së Planifikimit të Territorit, Forumi Këshillimor Vendor (FKV) është një bashkim vullnetar i përfaqësuesve të komunitetit të cilët shprehin angazhimin e tyre në konsultimin e vendimarrjes vendore dhe në procesin e përcaktimit të përparësive.
- Ky forum organizohet në mbështetje të bashkisë për të konsultuar lidhur me çështjet dhe zhvillimet kryesore, të tilla si planifikimi urban, planifikimi strategjik për zhvillimin ekonomik, buxheti, paketa fiskale dhe ofrimi i shërbimeve etj.

11. Bashkërendimi, këshillimi dhe takimet publike

Do të organizohen rreth 6 dëgjesa publike:

- 1 takim në muajin Gusht– Nisma
- 1 takim në muajin Shtator për dokumentin e Analizës
- 1 Takim në muajin Tetor për Dokumentin e Strategjisë
- 1 takim në muajin nëntor për Dokumentin e Planit
- 2 takime përgjatë procesit për dokumentin e VSM-së

12. Buxheti

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Belsh do të hartohet me mbështetje financiare dhe teknike të Ministrisë së Zhvillimit Urban

Kontributi financiar i Bashkisë lidhet me angazhimin e stafit të saj në procesin e grumbullimit të informacionit dhe organizimin e aktiviteteve publike dhe detyrimeve të veçanta të kërkuara me ligj (si për shembull ajo e VSM-së).

Në përfundim të prezantimit pati pyetje dhe sugjerime nga të pranishmit :

- Të fokusohet plani në dy drejtime kryesore në zhvillimin e bujqësisë dhe turizmit , meqënëse vetë banorët merren më tepër me bujqësi , dhe për shkak të liqeneve të shumta që përmban ky territor.
- Hapja e një Banke të nivelit të dytë në territorin e Bashkisë, pasi një bankë që ndodhej në këtë territor është mbyllur dhe detyron banorët të shkojnë në Bashkitë më të afërta për të kryer veprime financiare.

Konceptoi :

Adelina ABDI

Miratoi Kryetari

Arif TAFANI

(Ne Mungese dhe me Porosi)

Sekretari i Përgjithshëm

Erdison BAXHIJA

Mustafa ÇARÇIU

Foto nga dëgjesa e parë

Raporti i Dëgjësës së dytë publike

REPUBLIKA E SHQIPËRISE
BASHKIA BELSH

Belsh,

më:20.09.2017

Raport

Dëgjesa e dyte publike (Analiza Territoriale) për Hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor për Bashkinë Belsh.

Dëgjesa filloi në orën 11:00 , datë 20.09.2017 , në prezencë të sekretarittëPërgjithshem z. Mustafa Çarçiu , përfaqësuesve të AKPT , përfaqësues të studios Metro- Polis, përfaqësuesve të ndryshëm nga bizneset , shoqatat, arkitektë të ndryshëm, përfaqësues nga Bashkia Belsh .

Permbajtja e Prezantimit :

1. BASHKIA BELSH NË RAPORT ME RAJONIN
2. PLANE TË HARTUARA MË PARË
3. KËNDVËSHTRIM I PËRGJITHSHËM
4. ANALIZA E INFRASTRUKTURAVE
5. ANALIZA E PERDORIMITtëTOKË
6. ANALIZA EKONOMIKE, DEMOGRAFIKE DHE STRUKTURAVE SOCIALE
7. ANALIZA E METABOLIZMIT

1. BASHKIA BELSH NË RAPORT ME RAJONIN

Bashkia Belsh ka nje pozicion të favorshem gjeografik duke qene në qëndër të Shqipërise dhe duke pasur distanca shumë të vogla me qytetet kryesore të vendit .

Belsh- Tirane 63.3 km (1 ore e 23 min)

Belsh- Durres 72.9 km (1 ore e 17 min)

Belsh- Elbasan 27.3 km (46 min)

Belsh- Vlore 88 km (1 ore e 44 min)

Belsh- Fier 52.2 km (1 ore)

Me permiresimin e rrjetit infrastrukturor , pritet qe distanca nga keto qytetetë zvogelohet edhe me shumë .

Infrastruktura kryesore qe prek Bashkine e Belshit :

- Korridore Kryesore
- Korridore Dytësore
- Korridore Rajonale
- Boshti i Jugut (I cili është në ndërtim e siper)
- Hekurudha
- Gazsjellësi Tap

2. PLANE TË HARTUARA MË PARË

Belshit i ka munguar dokumenti i planifikimit të territorit prej vitesh edhe pse ka pasur tentative për të hartuar plane , siç është ai i vitit 1998 për rikualifikimin e liqenit të Belshit dhe një plan në vitin 2007, po për qytetin e Belshit, duke mos i kaluar të gjitha shkallët e miratimit.

Ekziston Plani Kombetar 2030, si dhe nje Plan Operacional për Zhvillimin Lokaltë Bashkisë Belsh punuar nga Universiteti Polisinëbashkepunim me vete Bashkinenëvitin 2015.

3. KËNDVËSHTRIM I PËRGJITHSHËM

Territori Bashkisë ka një karakter fushor , me burime të shumta ujore . Ka një mesatare ditore të rrezatimit diellor $4.11-4.25 \text{ kWh/ m}^2$ dhe $4.25-4.38 \text{ kWh/ m}^2$. Mesatarja e oreve me diell është 2500-2700 ore. Shpejtësia mesatare e erës është 1.5 m/s . Liqenet janë kryesisht evaporite, me porozitet të lartë . Sa i perket rreziqeve gjeomorfologjike , është një zonë me sizmicitet të lartë . Problematike kryesore mjedisore shfaq vend-grumbullimi i mbetjeve urbane, derdhja në liqen e ujrave të zeza të patrajuara , karriera e gurit gëlqeror dhe karriera e inerteve lumore si dhe presioni mjedisor në liqene që shkaktohet nga bujqësia . Duke qenë se shumë pranë liqeneve kemi toka të punuara dhe të mbjella , të gjitha kimikatet që përdoren për kulturat bujqësore depozitohen në liqene .

3.1 Tipologjitë e ndertimit

Në territorin e Bashkisë Belsh mbizotërojnë kryesisht vila me dendësi të lartë. Dendësia rritet pranë liqeneve, sidomos tek liqeni në qendër të qytetit.

3.2 Struktura rrugore

Në qytet mbizotëron zhvillimi organik, duke vazhduar me një zhvillim linear përgjate liqenit në pjesë periferike kemi tipologji rrethore. Përballë qendrës kemi një sistem rrjet edhe pse është i çrregullt.

3.3 Elementetëforte në territor

Territori i Bashkisë përbëhet nga zona kodrinore, zona fushore , liqene dhe lumenj kryesor (Lumi Devoll) . Elementet artificiale janë Monumentet e Kulturës (Kalaja e Gradishtës , Rrënojat Kishës) .

4. ANALIZA E INFRASTRUKTURAVE

Territori i Belshit lidhet me dy korridore kryesore siç është Korridori VIII (Papër), dhe korridori blu (Lushnjë).

4.1 Transporti rrethqytetas

Linjat kryesore të transportit rrethqytetas janë si më poshtë :

Belsh- Cepe

Belsh- Cerrage

Belsh – Deshيران

Belsh Dragot

Belsh- Fierze

Belsh- Gjolene

Belsh- Grekan

Belsh- Kajan

Belsh- Kosove

Belsh- Qafshkalle

Belsh- Rrase

Belsh – Shkendi

Belsh- Shtith

Belsh-Stanaj

Drizaj- Kajan – Belsh

Dushk- Marinez- Belsh

Fierze – Kosove

Kajan – Dragot

Vihet re dukshëm mungesa e një terminali për grumbullimin e gjithë autobusave dhe fugonave. Edhe pse është miratuar në Keshill Bashkiak ndërtimi i një Terminali, ka mungese fondesh për realizimin e tij.

Koeficienti i shfrytëzimit për rrugë (Kshr) në krahasim me bashkitë fqinjë është në nivel mesatar me 6.1% .

4.2 Rrjeti i mbulimit me shërbimin e ujsjellesit

Edhe pse në pamje të parë, duke qenë një vend me burime të shumta ujore , duket se nuk do të ekzistojnë problematikat në furnizimin me ujë, rrjeti i ujsjellesit për qytetin dhe njësitë administrative është mjaft problematik. Tubacionet janë mbjaft të vjetra , duke sjell humbje të shumta në rrjet dhe duke e kufizuar furnizimin me ujë të pijshëm me orare të caktuara .

4.3 Rrjeti i mbulimit me shërbimin e kanalizimeve të ujrave të ndotura

Një përqindje shumë e vogël mbulohet nga rrjeti i kanalizimeve të ujrave të ndotura. Pjesa më e madhe e banesave i depozitojnë mbetjet në gropa septike . Një pjesë e qytetit i depoziton në një prej liqeneve pranë qendrës të patrajtura , duke e ndotur mjaft liqenin .

5. ANALIZA E PËRDORIMIT TË TOKËS

SISTEMET TERRITORIALE	SIP M ²	SIP %
BUJQËSOR	133540233.3	65.11%
INFRASTRUKTUROR	3828216.86	1.87%
NATYROR	39613717.21	19.32%
UJOR	21836890.79	10.65%
URBAN	6271270.531	3.06%
TOTAL	205090328.7	100.00%

Përdorimi i tokës në pjesën më të madhe të territorit , rreth 65.01 % përdoret për bujqësi , 10.65 % e sipërfaqes e zënë ujrë , ndërsa banesat përbëjnë 2.82 % të sipërfaqes.

6. ANALIZA EKONOMIKE, DEMOGRAFIKE DHE STRUKTURAVE SOCIALE

6.1 Analiza ekonomike

Në zhvillimin ekonomik të qytetit dominon bujqësia. Kemi një shtrirje të madhe të serave kryesisht në NJA Rrasë .

9.15 % e bizneseve janë të mëdha (38/415), por që nuk janë të lidhur me vlerat e përvetshme të Belshit. Kryesisht janë pika karburantesh , hidrosanitare, telekomunikacion, shfrytëzim mineralesh, mobileri, kurse gjuhësh të huaja , materiale ndërtimi.

Sektorët e ekonomisë sipas rëndësisë janë : bujqësia (66.8 %) , shërbimet (20.7%) , industria (12.5%) .

Problematikat e sektorit ekonomik mbizotërues (bujqësisë) :

- Infrastrukturat mbështetëse bujqësore (kanalet e kullimit dhe ujitjes) janë të dëmtuara dhe nuk lejojnë shfrytëzimin e plote të tokave bujqësore .
- Madhësia e fermave është e vogël, çka kufizon aktivitetin bujqësor vetëm në atë familjar dhe jo në prodhimin e sasive të konsiderueshme për eksport.
- Aksesin në tregjet e mëdha është i limituar, si pasojë edhe e mungesës së infrastrukturës së magazinimit.
- Investimet në sektorin e Agro- Perpunimit mungojnë
- Të rinjtë përgjithësisht e shpërfillin këtë sektor si pasojë e mungesës së informimit .

6.2 Demografia

Popullsia e Bashkisë Belsh është rritur me 2.1 herë. Popullsia urbane është 45 % , ndërsa në nivel kombëtar është 58 % . Kemi të bëjmë me një popullsi me moshë të re, ku 90 % e saj është nën moshën 64 vjeç .

Papunesia në Belsh, në krahasim me rajonin dhe Shqipërinë , është 16.6%, në bashkinë Gramsh 31.5 % ,në qarkun Elbasan 27.1 % , ndërsa në Shqipëri është 31.5 % .

6.3 Shërbimet Sociale

Nëse i referohemi hartës , sa i përket institucioneve arsimore (kopshte , shkolla 9-vjeçare dhe shkolla të mesme), institucioneve shëndësore , duket se Bashkia ka një mbulim komplet me institucione, mirëpo cilësia dhe kushtet e këtyre institucioneve lenë mjaft për të dëshiruar dhe kanë nevojë për rikonstrukcion.

7. ANALIZA E METABOLIZMIT

Fluksi i Energjisë në Rajon.

Është një rajon që përshkohet nga dy lumenj kryesor, lumi Shkumbin dhe lumi Seman. Ka shumë degëzime të cilat kanë potencial për t'u shfrytëzuar për prodhimin e energjisë elektrike. Energjia e ujit është një nga burimet me të rëndësishme në vendin tonë.

Duke qenë se ka një mbulim diellor komplet si zone, mund të shfrytëzohet kjo energji në ndertimin e siperfaqeve me panele diellore.

8. DISKUTIM

Në përfundim të prezantimit pati pyetje dhe sugjerime nga të pranishmit :

8.1 Pyetje dhe sugjerime 1

1. Përfshirja e një tregu bujqësor blegtoral dhe spostimi i tregut aktual të ditës së shtunë nga qendra e qytetit pasi bllokun qarkullimin .
2. Mbrojtja e mjedisit: të mos lejohet derdhja e mbetjeve të fabrikave të ullirit në liqene e kanale.
3. A do përfshihen kanalizimet e ujrave të zeza në PPV? Po sistemi i ujit të pijshëm? Dikur ka ekzistuar sistemi vadites nga lumi i Devollit, ndërsa tani vec deëmtimit të tubacioneve, janë ndërtuar edhe shtëpië. A ka menduar PPV për një plan për vaditjen e zonës?

Komente:

Sugjerimet tuaja janë mjaft të vlefshme. Sigurisht që është menduar në bashkeveprim edhe me stafin e Bashkisë ndërtimi i një tregu, pak i spostuar nga qendra në mënyrë që mos pengohet as qarkullimi dhe të jetë më i pastër se sa mund të jetë sot. Elementet që permendet do evidentohen në plan dhe do përfshihen në të. Trajtimi i ujrave do parashikohet përmes Planeve të Investimeve Kapitale, që do jenë pjesë e planit.

8.2 Pyetje dhe sugjerime 2

1. Të shihet mundësia e ndërtimit të një stadium në Belsh për sporte të ndryshme, si dhe fusha sporti në të gjitha njësite administrative.
2. Të vendosen kushte në PPV për ndërtimin e banesave sa më larg liqeneve.
3. Të merren masa për trajtimin e kanalizimeve të ujrave të zeza, në menyre që mos hidhen në liqene.
4. A parashikon plani pyllëzimin e tokave shtet rreth liqeneve, duke rritur kështu sipërfaqet e gjelbërta dhe pyjeve?
5. A keni ndonjë projekt për lidhjen e liqeneve me njëri - tjetrin ?

Komente :

Deri me sot, ndërtimet pa leje, kanë ardhur si rezultat i paqartësise së ligjit . Plani i përgjithshëm Vendor është kushtetuta për Bashkinë dhe nuk do mund të dilet dot jashtë saj, apo të shkelet. Sa i përket stadiumit, kemi menduar të shtojmë sa më shumë shërbime për banorët duke përfshirë këtu teater, qendër kulturore, fusha sporti etj. Për sa i përket lidhjes së liqeneve me njëri - tjetrin, bashkia është duke punuar me këtë pjesë. Plani I Përgjithshëm Vendor do ketë vizionin për bashkinë, përmes Planeve të Investimeve Kapitale, por cdo gjë varet tek investimet.

8.3 Pyetje dhe sugjerime 3

1. A do ruaje PPV vijën e verdhë që ka qenë në NJA Fierze? Dikur jane bërë studime nga komuna Fierze për zonën urbane duke caktuar vijën e verdhë. Për tokat që janë jo produktive për kultura bujqësore, të shihet mundësia e pyllëzimit .

Komente :

Termi “ vijë e verdhe” nuk ekziston më. I gjithë territori ndahet në njësi të vogla, duke i ndarë zonat me ndërtim dhe zonat me pyllëzim. Do vendosim rregulla të tipologjisë ndërtimore, katet , norma të përgjithshme, ngjyra , guret , catite , gjelberimet në nivel koeficientesh.

8.4 Pyetje dhe sugjerime 4

1. Një problematike kryesore kemi vaditjen. E gjithë zona e Dumrese, vaditej nga lumi i Devollit, por sot kanalet jane bllokuar . Cfarë do bëhet për kete pjesë ?
2. Duhet bërë studim më vete për cdo fshat për ujrë e zeza, të ndertohen gropa septike.
3. Investimet mos përqendrohen vetem në Belsh- Qëndër, por edhe në fshatrat. Ndërtimi i terreneve sportive të parashikohet edhe në fshatra, që mos mblidhen të gjithë në Belshë.

Komente :

Pikat qe ju preket u trajtuan edhe gjatë prezantimit . Cdo vendbanim duhet të ketë stacione, sheshe, zona sportive, park lojrash, lidhje me liqenin, do shprehemi për cdo pikë të territorit të Bashkisë Belsh . Për cdo zonë do ketë propozime.

8.5 Pyetje dhe sugjerime 5 nga Prof. Sherif Lushaj pranë Universitetit POLIS

Bashkia Belsh përbëhet nga 5 Njësi Administrative, e secila duhet të ketë planet e veta të zhvillimit. Përparësi duhet t'i jepni zhvillimit të Agro- Turizmit . Bujqësia është rrënja, zhvillon gjithë prodhimet e konsumit. Pavaresisht se ju keni një nivel të lartë të burimeve ujore, shfrytëzimi i tyre është mjaft i ulët. Ju nevojitet një rigjenerim i sistemit të ujitjes.

Prioritetet e Planit duhet të jene 3 sisteme të zhvillimit të bujqësisë: ulliri , vreshtaria, duhani, për të cilat duhet rritur eksporti . Blegtoaria është e ulët, krahasuar me mundësitë që zona ka. Duhet një konsolidim i fermave, duhen gjetur forma bashkëpu

Konceptoi :

Adelina ABDI

Erdison BAXHIJA

Miratoi Kryetari

Arif TAFANI

(Ne Mungese dhe me Porosi)

Sekretari i Pergjithshem

Mustafa ÇARÇIU

Foto nga dëgjesa e dytë

Raporti i dëgjësës së parë të VSM-së

REPUBLIKA E SHQIPËRISE
BASHKIA BELSH

Belsh, më: 26.09.2017

Raport

Dëgjesa e parë publike për Vlerësimin Strategjik Mjedisor, në kuadër të hartimit të Planit të Përgjithshëm Vendor të territorit të Bashkisë Belsh.

Dëgjesa filloi në orën 11:00 , datë 26.09.2017 , në prezencë të sekretarit të Përgjithshëm z. Mustafa Çarçiu, përfaqësues të studios Metro- Polis, përfaqësuesve të ndryshëm nga bizneset, shoqatat, arkitektë të ndryshëm, përfaqësues nga Bashkia Belsh .

Përmbajtja e Prezantimit :

1. Baza ligjore dhe metodologjia
2. Analiza e gjëndjes së mjedisit
 - 2.1 Territori dhe toka bujqësore
 - 2.2 Burimet ujore Siperfaqesore
 - 2.3 Pellgjet Ujore nentokëore (Akuiferet)
 - 2.4 Ajri
 - 2.5 Pyjet, Kullotat dhe peizazhi.
 - 2.6 Biodiversiteti dhe zonat e mbrojtura

2.7 Ndryshimet klimaterike

3. Shërbimet publike

3.1 Menaxhimi i mbetjeve

3.2 Ujësjellës- Kanalizime

4. Presionet mjedisore

5. Përfundimet e analizave

6. Diskutim

1. BAZA LIGJORE DHE METODOLOGJIA

Për studimin e Vlerësimit Strategjik Mjedisor për Bashkinë e Belshit jemi bazuar në legjislacione dhe strategji si më poshtë :

- **Ligji nr.91, datë 28.02.2013** “Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor”.
- **VKM nr.507, datë 10.6.2015** “Për miratimin e listës së detajuar të planeve apo programeve me pasoja negative në mjedis, që do t'i nënshtrohen procesit të Vlerësimit Strategjik Mjedisor”.
- **VKM nr.219, datë 11.3.2015** “Për përcaktimin e rregullave e të procedurave për konsultimin me grupetëinterest dhe publikun, si dhe dëgjuesën publike gjatë procesit të vlerësimit strategjik mjedisor”.
- **VKM nr.686, datë 22.11.2017** “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit”
- **Draft-Strategjia Ndërsektoriale e Mjedisit (2015-2020)**
- **Ligjet sektoriale:** Mbrojtjen e Mjedisit, Ajrit, Ujit, Biodiversitetit, Menaxhimin e Mbetjeve, etj.

METODOLOGJIA E HARTIMIT TË VSM-së

Analiza e Gjendjes së Mjedisit

Bëhet hartimi i raportit paraprak , duke mbledhur informacione për çështjet mjedisore ,të cilat do tës hqyrtohen në VSM .

Bëhet vlerësimi i ndikimit në mjedis dhe shëndet të propozimeve të Planit dhe caktohen masat parandaluese e zbutese të ndikimeve negative në mjedis.

Format e monitorimit në përputhje me objektivat, standartet, rregullat dhe kushtet e PPVPT dhe VSM.

Parashikohet në2 faza:

FazaII: Pjesëmarrja e grupeve të interesit

FazaIII: Pjesëmarrja e grupeve të interest & publikut të gjerë .

2. ANALIZA E GJENDJES SË MJEDISIT

Territori i Bashkisë së Belshit është kryesisht fushor dhe kodrinor. Elemente të territorit janë : Liqenet (84 në kete zone) , Mali i Gradishtës , Rrënojat e Kishës .

Sistemet ekzistuese territorial janë : Sistemi Bujqësor, Sistemi Natyror, Sistemi Infrastrukturor, Sistemi Urban si dhe Sistemi Ujor, ku pjesën më të madhe të territorit e zë Sistemi Bujqësor.

Kulturat bujqësore , për të cilat është i njohur territori i Bashkisë Belsh janë :

- *Drithërat* (grurit, misë, tërshërë)
- *Pentaria* (gështenja, fik, kumbull, ftua, qershi, hurm, etj..)
- *Perimeve*
- *Vreshtarisë* (rrushit)
- *Duhanit*

Problematike kryesore e tokës është kërkesa e vazhdueshme e banoreve të kësaj zone për të bërë konvertimin e tokës Arë në tokë Trrall ,në mënyrë që të kenë mundësi të ndërtojnë shtëpitë ,pranë parcelave bujqësore .

Gjithashtu kemi një uljetërendimentit të tokave për shkak të përdorimit intensiv të saj .

- kultivimin e tokës bujqësore përgjatë gjithë vitit
- përdorimin e makinerive moderne e inpueteve bujqësore të panjohura më parë
- shtimin e kulturave bujqësore të reja
- përdorimi i plehrave të ndryshëm kimik (kalimi nga plehu organik në diamond superfosfat)

Ujrat siperfaqesore qe prekin kete territor jane Lumi i Devollit, Liqenet dhe rezervuaret , si dhe kanalet ujites dhe kullues. Problematikat qe prekin keto ujra jane :

- Mungesa e monitorimit të cilësisë të ujërave liqenore dhe lumore
- Dëmtime të zonës ripariane në lumin Devoll
- Dëmtime të zones bregliqenore
- Dëmtime të sistemit vaditës dhe kullues
- Ndotja

Burimet , nga të cilat ndoten keto ujra janë shkarkimet e ujrave të ndotura urbane dhe industriale, gropat septike, ndotja nga bujqësia, vend-depozitimet e mbetjeve .

Problematikat e ujrave nëntokëore

- Mungesa e njohjes së kapacitetit ujqor të shfrytëzuar
- Mungesa e zonave higjieno-sanitare
- Mungesa e monitorimit të akuiferëve
- Ndotja e akuiferëve nëpërmjet ujit të lumit Devoll
- Ndotja e akuifereve nga shfrytëzimi i inerteve lumore të Devollit

Cilesia e Ajrit

Territori i Bashkisë është kryesisht rural, me një cilësi ajri relativisht të mirë, edhe pse nuk janë bërë monitorime të cilësisë së ajrit .

Burimet ndotese të ajrit janë:

- Mjetet e **transportit** dhe **vjetërsia** e tyre;
- Rritja e **numrit të makinave**;
- **Cilësia** jo e mirë e **lëndës djegëse**;
- Vend depozitimi i mbetjeve urbane;
- Sektori bujqësor

Sa i përket mbetjetjeve urbane, vend depozitimi i tyre është jashtë standarteve. Gazet e çliruara gjatë dekompozimit lihen të lirë. Mbetjet urbane në zonat rurale digjen.

Bashkia Belsh nuk ka plan menaxhimi për sa i përket pyjeve dhe kullotave. Nevojitet një inventarizim i ri i fondit pyjor .ka dëmtime të pyjeve si rrjedhojë e dëmtimeve natyrore (insektet dhe semundjet) , prerjet ilegale në zonat rurale. Zona ripariane e lumit Devoll është pakësuar ekstremisht .

Zonat e mbrojtura në territorin e Bashkisë janë mali i Gradishtës dhe Rrënojat e Kishës.

Problematikat e biodiversitetit

Mungon një inventar i specieve shtazore/bimore në Bashki. Shumë specie janë zhdukje Mbikullotja po rrezikon zhdukjen e specieve të florës. Shpyllëzimet janë të zakonshme. Moratoriumi 5 Vjeçar i ka dhënë një hov rivitalizimit të faunës në të gjithë vendin.

3. SHËRBI MET PUBLIKE

Bashkia prodhon një sasi relativisht të moderuar mbetjesh:

- 0.5-0.7 kg/ditë/person

- 17.7 ton/mbetje/ditë

Njësitet Administrative kanë edhe vend depozitime të ndryshme mbetjesh.

Mbetjet spitalore mbledhen 1 herë në 6-muaj duke prodhuar 350 kg/muaj. Mbetjet spitalore trajtohen në autoklavën.

Furnizimi me ujë ka mjaft problematike për shkak të orareve , humbjeve në rrjet , i cili është mjaft i amortizuar. Kanalizimet e ujrave të zeza e çojnë një pjesë të mbetjeve në liqen , duke ndotur mjaft ujrat nëntokëore (akuiferet) .

4. PRESIONET MJEDISORE

Zonat e ndotura

Problematike mjedisore janë : vend depozitimi i mbetjeve urbane (jashtë standarteve), shkarkimi i ujrave të zeza (të patrajtuara), karriere guri gëlqeror , karrierë inerte lumore, liqenet nën presion mjedisor (ujra të zeza, mbetje nga bujqësia) , mungesa e zonës ripariane .

5. PERFUNDIMET E ANALIZAVE

Potencialet kryesorenëterritor

Bashkia Belsh ka pasuri të mëdha natyrore (burime ujore, florë, faunë, rezervate të mbrojtura, pyje) e kulturore. Këto pasuri janë të shpërndarë në të gjithë territorin.

Pasuri/monumente natyre&kulturore janë potencial i shkëlqyer për zhvillimin e turizmit.

Pasuritë mbi/nëntokësore janë një potencial i rëndësishëm për zhvillimin ekonomik.

Problematikat kryesorenëterritor

Bashkia përballlet me sfida të mëdha mjedisore (ndotja e liqeneve, mbetjet urbane, menaxhimi i burimeve ujore) që kërcënojnë rrezikun e banorëve. Menaxhimi i mbetjeve urbane në gjithë territorin, mbetet ende pa zgjidhje

Ujërat sipërfaqësore e nëntokësore paraqesin shenja ndotjeje, duke shfaqur nevojën për studime të thella të cilësisë së ujërave.

Prerja dhe dëmtimi i pyjeve vazhdon të mbetet problem. Gjithashtu mungesa e inventarizimit periodik mbetet problematike e pa zgjidhur ende.

Sistemi dhe trajtimi i ujrave të ndotura mbetet problem në të gjitha Njësitet Administrative.

6. DISKUTIM

Në përfundim të prezantimit pati pyetje dhe sugjerime nga të pranishmit :

Sugjerime rreth të dhënave që janë sjellë në prezantim (plotësime, saktësime, mospërputhje, etj.)

Problematika të reja (çështje mjedisore shqetësuese për banorët) që nuk janë përfshirë në raport.

Propozime për përmirësimin e gjendjes ekzistuese dhe vlerësim të projekteve të strategjisë.

6.1 Pyetje dhe sugjerime 1

4. Problematike kryesore ne kemi Ujësjellës- Kanalizimet. Na rrethon uji , por skemi ujë as 1 ore në shtëpi. Është propaganduar ujë 24 orë , por tubacioni ekzistues le për të dëshiruar. Cili është synimi i këtij plani , për këtë pjesë. Sipas studimeve Plani i Përgjithshëm, rregullorja ka koncepte për mjedisin, gjelbërimin për banorë. A ka norm atë përcaktuara në lidhje me këtë?

Komente :

Plani i Përgjithshëm vendor do ketë pikë të fortë edhe kanalizimin e ujrave. Jemi ende në fazën e analizës së gjendjes ekzistuese. Furnizimi me ujë është çështje e rëndësishme në plan. Sugjerimet tuaja janë mjaft të vlefshme dhe sigurisht që do merren parasysh në plan. Rregullorja e planit për zonat e gjelbërta , për zonat urbane do përcaktohet konform planit.

6.2 Pyetje dhe sugjerime 2

6. Ne cilin lloj zhvillimi jeni bazuar për planin , jeni fokusuar vetem tek qendra e Belshit apo do kete zhvillim edhe për njësitet administrative ?

Komente :

Ne fakt sot jemi mbledhur me teper përdiskutuarnë lidhje me vlerësimin strategjik mjedisor , jo për planin e përgjithshëm . Gjithsesi për territorin e bashkisë Belsh duhet një zhvillim në agroturizem për të gjithë bashkinë. Ekspertët e planit së bashku me bashkinë , po punojnë për komplet bashkinë. Do kemi një zhvillim të një trajtshëm për të gjithë , jo monocentrik.

Do vlerësohen njësitë veçmas sipas karakteristikave të secilës zonë. Proçesi do të ndiqet paralelisht me zhvillimet strategjike dhe të mjedisit në kuader të zhvillimit do merret për bazë Plani Kombëtar , karakteri i njësive , vetë bashkia, zonat me prioritet,në kuadër të vlerave mjedisore. S'mund të shkatërrojmë tokat bujqësore dhe t'i kthejme në toka urbane. Dëgjesa tjetër do jetë Vizioni, ku do reflektohen të gjitha sugjerimet tuaja dhe propozimet për planet.

6.3 Pyetje dhe sugjerime 3 (Ahmet Mehmeti , Klubi Ekologjik Elbasan)

1. Duhet të fokusoheni tek krijimi i projekteve peizazhistike eko-agro-turizëm. Bashkia Belsh është larg qendrave industriale dhe ndotjen e liqeneve e ka vetëm nga ujrat e zeza dhe mbetjet urbane . Duhet të bëjë analiza për ujë të pastër, projekte për rregullimin e brigjeve të liqeneve pasi uji është shumë i turbullt . Dikur nëpër liqene banorët bënin plazh, laheshin të krijohej modele të projekteve peizazhistike, ripërtëritje e pyjeve, zonave të mbrojtura me kafshë për turizëm. Ka shumë resurse natyrore, vende atraktive për turistë shqiptarë dhe të huaj. Mbetjet urbane duhet të dalin nga Belshi,të menaxhohen nga Qarku i Elbasanit . mbi të gjitha ne duhet të kujdesemi për mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit .

Komente :

Ju falenderojmë shumë për sugjerimet . Sigurisht që ne do i marrim parasysh dhe do diskutojmë akoma më shumë me ekspertët dhe stafin e bashkisë për planet e investimeve kapitale për të zhvilluar sa më shumë territorin e Bashkisë Belsh .

Konceptoi :

Adelina ABDI

Erdison BAXHIJA

Miratoi Kryetari

Arif TAFANI

(Në Mungesë dhe me Porosi)

Sekretari i Pergjithshem

Mustafa ÇARÇIU

Foto nga dëgjesa e parë e VSM

REPUBLIKA E SHQIPERISE
BASHKIA BELSH

Belsh,

me:25.10.2017

Raport

Degjesa e tretë publike (Strategjia e Zhvillimit) për Hartimin e Planit te Pergjithshem Vendor për Bashkine Belsh.

Dëgjesa filloi në orën 11:00 , datë 25.10.2017 , ne prezencë të përfaqesuesve të AKPT , përfaqësues të studios Metro- Polis, perfaqesuesve të ndryshëm nga bizneset , shoqatat, arkitekthe të ndryshem, përfaqesues nga Bashkia Belsh .

Përmbajtja e Prezantimit :

1. VIZIONI

- 1.1 PËRDITËSIMI INFRASTRUKTURËS LIDHËSE RAJONALE DHE LOKALE.
- 1.2 PËRDITËSIMI I CILËSISË SË VENDBANIMEVE ME VEMENDJE TEK ZHVILLIMI I INFRASTRUKTURËS, SHËRBIMEVE DHE HAPESIRËS PUBLIKE.
- 1.3 VLERËSIMI I TOKËS BUJQËSORE DHE ELEMENTEVE TË FORTA NATYRORE.
- 1.4 ZHVILLIMI I TURIZMIT LIQENOR, TË KULINARISË DHE KULTUROR. ZHVILLIM I INTEGRUAR I MJEDISEVE TË NDËRTUARA ME ATO BUJQËSORE DHE ME POTENCIALET RAJONALE TURISTIKE.

2. OBJEKTIVAT STRATEGJIK TË ZHVILLIMIT TË BASHKISË

- 2.1 OBJEKTIVI STRATEGJIK 1
- 2.2 OBJEKTIVI STRATEGJIK 2
- 2.3 OBJEKTIVI STRATEGJIK 3
- 2.4 OBJEKTIVI STRATEGJIK 4

3. DISKUTIM

1. VIZIONI

Takimi i sotëm do përmbajë disa fasha, ose pika në lidhje me vizionin për territorin e Bashkisë Belsh. Bashkia Belsh edhe pse afër me kryeqytetin, një territor mjaft i populluar dhe i mbushur me ndertime, ka një mjedis të ndërtuar thjeshtë në harmoni me territorin.

Në bazë të karakterit të territorit dhe problematikave që hasen çdo ditë nga banorët, në bashkëpunim me stafin e bashkisë, janë ndërtuar disa projekte specifike të cilat do të shërbejnë mjaft komunitetit si dhe do sjellin një rritje të cilësisë së jetesës dhe rritjes së ardhurave për qytetin tuaj.

Jemi bazuar në një zhvillim të qëndrueshëm të të gjithë territorit.

- Përditësim i infrastrukturës lidhëse rajonale dhe lokale duke bërë lidhjen e fshatrave me segmente të ndryshëm me qendrat e njësive administrative dhe me rrugët kryesore. Nuk duhet të fokusohemi vetëm tek qendrat e njësive administrative, por duhen prekur me nga afër me projekte edhe fshatrat. Segmentet rrugore që kemi përfshirë janë ato që lidhin Belshin me Kuçovën, Cerrikun, Lushnjën, Elbasanin, Peqinin, një pjesë e këtyre rrugëve janë duke u ndërtuar aktualisht. Por Belshit i mungon një orbital (unazë) që do të lidhte pothuajse të gjithë fshatrat me një gjatësi 132 km, por do të sillte një zhvillim edhe me të madh për këtë zonë.
- Përditësim i cilësisë së vendbanimeve me vëmendje tek zhvillimi i infrastrukturës, shërbimeve dhe hapësirës publike. Zhvillimi i qendrave të njësive duke i pasuruar me shërbime të ndryshme dhe me parqe të ndryshëm.
- Vlerësim i tokës bujqësore dhe elementeve të forta natyrore. Belshi ka shumë pasuri natyrore, të cilat nëse shfrytëzohen ashtu siç duhet, përfitojmë më shumë prej tyre.
- Zhvillimi i Turizmit liqenor, të kulinarisë dhe kulturor. Zhvillimi i integruar i mjediseve të ndërtuara me ato bujqësore dhe me potencialet rajonale turistike. Burimet që përmban territori janë ato natyrore, bujqësore si dhe burimet njerëzore. Plani i Përgjithshëm Vendor do përcaktojë zonat në zhvillim, projektet në infrastrukturë si dhe projektet në shërbime. Synimi apo pritshmeritë janë që ky plan të sjellë rritje të ardhurave, rritje të turizmit, si dhe rritje të cilësisë së jetesës.

2. OBJEKTIVAT STRATEGJIK TË ZHVILLIMIT TË BASHKISË

Janë 4 objektiva strategjik, të cilat kanë programet e tyre dhe projektet kyçe.

2.1 OBJEKTIVI STRATEGJIK 1.

Është bazuar në një zhvillim të qëndrueshëm ekonomik-social, në uljen e papunësisë, në rritjen e konkurrueshmërisë rajonale të bashkisë Belsh me bashkitë e tjeranë në sektorin energjistik dhe turistik, si dhenespecializimin e ekonomisë rurale. Ky objektivi përbëhet nga 3 programet e cilat përmbajnë projektet e tyre.

Programi 1. Rritja e performancës së sektorëve ekonomikë, zhvillimi i sektorit të shërbimeve, si dhe zhvillimit të sektorëve bujqësorë-blegtoralë e turistik në zonat me karakter natyror.

Projektet që përfshihen ne këtë program janë:

1. Ndërtimi i nje pike grumbullimi te produkteve bujqësore ne pjesën jugore te qytetit.
2. Krijimi i nje qendre agro- industrial për perpunimin, përgatitjen e prodhimeve ne shkalle rrethi, si produkte bujqësore dhe blegtorale ne pjesën jugore te qytetit.
3. Ndërtimi i thertores për prerjen e gjëse së gjallë ne pjesën jugore te qytetit.

Dihet që tregu zhvillohet vetëm ditën e shtunë ne këtë zonë, ku mblidhen tregëtarë nga te gjitha fshatrat për te shitur produktet e tyre. Kemi menduar dhe kemi hedhur si ide ndërtimin e nje pike grumbullimi, ne menyre qe i gjithë prodhimi i Dumresë, qofshin këto produkte bujqësore, blegtorale apo edhe thertorja te kenë hapësirat e tyre te nevojshme , sigurisht brënda standarteve.

4. Projekti për rehabilitimin dhe pastrimin e kanaleve vaditëse dhe kulluese te pare dhe te dytë ne të gjithë bashkinë.
5. Projekti për rehabilitimin e rezervuarëve ujites te Bashkisë Belsh.

Është vënë re,ne takimet e mëparshme që kemi pasur, që nje nga problematikat kryesore ka qene dhe mbetet pastrimi dhe rehabilitimi i kanaleve vaditëse dhe kulluese ne komplet territorin. Ne kemi perfshire si projekt ide ne fund te planit planit ne do percaktojmë edhe projektet prioritare për bashkinë.

6. Projekti për ndertimin e bujtinave në zonën e liqeneve, kryesisht në fshatrat Fierze, Kajan, Seferan, Merhoje.

Rritja e turizmit në këtë zonë , me liqene pafund , mund të bëhet përmes ndërtimit të bujtinave , të cilat mund të pershtaten me territorin përreth, mund të jenë bujtina me dru të cilat ofrojnë shërbime të ndryshme , si dhe gatime tradicionale të zonës.

Programi 2.Nxitja dhe zhvillimi i ndërtimeve nëpërmjet zgjerimit, densifikimit dhe diversifikimit të tyre për zhvillimin e sektorit të shërbimeve në qytet.

1. Projekti për rikonstrukcionin e bllokut të banimit përgjatë bregut verior të Liqenit të Belshit, zhvillimi i bizneseve të vogla me qëllim diversifikimin e veprimtarisë ekonomike të zonës
2. Rehabilitimi mjedisor dhe rigjenerimi i kapanoneve industriale në pjesën veriore të qytetit me qëllim zhvillimin e një zone shërbimesh dhe rezidenciale.
3. Zhvillimi i shërbimeve tregëtare rezidenciale dhe të industrisë së lehtë në fillim të aksit rrugor Belsh- Rrasë.

4. Rehabilitimi dhe zhvillimi i zonës në pjesën përgjatë bregut perëndimor të Liqenit të Belshit si zonë e institucioneve të ndryshme administrative, të shërbimeve publike dhe aktiviteteve social- kulturore.
5. Projekti për zhvillimin e hapësirës hyrëse të qytetit si zonë shërbimesh tregëtare dhe zonë me karakter të industrisë së lehtë.
6. Projekti për ndërtimin e banesave sociale në pjesën jugore të qytetit dhe integrimin e tyre shoqëror.

Qendra e Belshit ka nevojë të zhvillohet edhe me tej, por kjo jo vetëm duke rritur numrin e kateve , por edhe duke rritur shtrirjen e qytetit . Përgjatë bregut verior të liqenit të Belshit vëmë re një hapësirë të cilën mund ta shfrytëzojmë përmes gjëlberimit, ndërtimit të bizneseve të vogla , krijimin e një parku për fëmijët. Ka një projekt ide për zhvillimin e komplet bregut të liqenit me pedonale dhe korsi bicikletash, duke e bërë këtë liqen më të aksesueshëm si nga banorët ashtu edhe nga vizitorë të ndryshëm.

Hyrja e qytetit ka nevojë për ndërhyrje. Nuk kuptohet që po arrin në një qendër derisa të shfaqet liqeni i Belshit. Kjo hapësirë hyrëse duhet të shoqërohet edhe me zonë shërbimesh tregëtare dhe zone me karakter të industrisë së lehtë.

Institucionet administrative, të shërbimeve publike dhe aktiviteteve social-kulturore janë menduar të ndërtohen në pjesën përgjatë bregut perëndimor të Liqenit të Belshit.

Nga aplikimet qe ka pasur pranë bashkisë, është vënë re një numër i madh familjesh që kanë nevojë për strehim social . Me kërkesë të stafit të bashkisë si dhe të vetë kryetarit është kërkuar që të përfshihet në plan edhe projekti për ndërtimin e banesave sociale në pjesën jugore të qytetit.

Programi 3. Përmirësimi i klimës së biznesit të vogël nëpërmjet politikave nxitëse dhe sigurimit të infrastrukturës së përshtatshme mbështetese të tyre.

1. Mbeshtetja e zhvillimit të bizneseve të vogla artizanale në zonat ekonomike me karakter tregëtar.

Këto projekt-ide janë diskutuar me grupin e punës të Bashkisë si dhe me kryetarin e Bashkisë Belsh , për të caktuar edhe zonat e zhvillimit , gjithsesi jemi të hapur ndaj sugjerimeve apo ideve që ju mund të keni.

2.2 OBJEKTIVI STRATEGJIK 2.

Eshtë bazuar në zhvillimin e infrastrukturës rajonale duke përmirësuar aksesin në boshtet kryesore të rajonit dhe itineraret turistike, si dhe në përmirësimin vendor të gjëndjes së levizshmërisë, transportit dhe shërbimeve të lidhura me infrastrukturën.

Programi 1. Konsolidimi i lidhjeve të bashkisë së Belshit në nivel rajonal , duke siguruar integrimin me rrjetet shtetërore rrugore.

1. Projekti për rehabilitimin dhe sistemimin e rrugës Elbasan- Belsh- Vlashuk- Kucove- Berat si pjesë e aksit të boshtit të jugut.
2. Projekti për rehabilitimin dhe sistemimin e rrugës Belsh- Hysgjokaj – Lushnjë.
3. Projekti për rehabilitimin dhe sistemimin e rrugës Belsh- Cerragë- Bicakaj- Karbunarë.
4. Projekti për rehabilitimin dhe sistemimin e rrugës Cerrik- Gostimë- Belsh-Shezë- Pajove- Peqin.

Një pjesë këtyre projekteve, është duke u zbatuar në territorin e Belshit dhe pritet të përfundojnë shumë shpejt .

Programi 2. Përmirësimi i lidhjeve ndërqytetase mes qendrave të njësive rurale me njera-tjetrën dhe me Belshin.

1. Projekti për rehabilitimin dhe sistemimin e rrugës orbitale bashkiake që lidh fshatrat Rrasë-Shegas-Qafshkallë-Shkendi-Trojas-Shtith-Dushk-Rrenas-Grekan-Deshiran-Dragot-Kosovq-Çerragë-Rrase.
2. Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Çerragë-Fierzë-Çestije-Kajan-Gjolene-Deshiran-Selitë.
3. Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Shegas-Hysaj-Seferan-Idrizaj-Grekan-Mollas.
4. Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh-Stanaj.
5. Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh-Shtith.
6. Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh-Shkëndi.
7. Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Belsh-Qafshkallë.
8. Projekti për rehabilitimin dhe sistemim i rrugës Gjinuk-Lisaj-Deshiran.
9. Projekti për ndërtimin e urës mbi lumin Devoll që mundëson kalimin nga fshati Rrenas në fshatin Mollas.

Të gjitha segmentet që përmendëm më lart janë segmente rrugore që lidhin qendrat e njësive rurale me njera- tjetrën dhe me Belshin.

Programi 3. Sistemimi i rrjeteve rrugore në nivel qyteti për të rritur nivelin e jetueshmërisë në qytet dhe zona rurale.

1. Projekti për ndërtimin e unazës së qytetit Belshit.
2. Projekti për ndërtimin e rrugës përgjatë pjesës lindore të liqenit të Belshit në lagjen Tafa.
3. Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugor ekzistues në pjesën perëndimore të qytetit.

4. Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugor ekzistues në pjesën jugore të qytetit.
5. Projekti për rehabilitimin, sistemimin dhe zgjerimin e akseve që lidhin unazën e re me rrjetin rrugor ekzistues në pjesën veriore të qytetit.

Programi 4.Integrimi i Bashkisë Belsh në terësinë e itinerareve të gjelbërta në nivel qyteti dhe rajoni nëpërmjet infrastrukturës së lehtë e turistike

1. Krijimi i një rrjeti shtigjesh që lidhin liqenet e Belshit të pajisur me sinjalistikën respektive dhe shërbimet ndihmëse.
2. Ndërtimi i një sistemi rrugësh për biçikleta të cilat aksesojnë dhe lidhin liqenet e Belshit.
3. Ndërtim i korsive të biçikletave dhe kalimeve këmbësore nga kodra në pjesën jugore të qytetit në malin e Gradishtës.
4. Ndërtimi dhe rehabilitimi i shkallëve në pjesën jugore të qytetit për t'u ngjitur në parkun e Belvederes së qytetit.

Kjo do sjellë një rritje mjaft të madhe të vizitoreve në qytetin e Belshit. Levizja nga një liqen në tjetrin përmes shtigjeve dhe korsive të biçikletave do ishte tërheqëse për shumë turiste, të cilët do vinin t'i kalonin në Belsh fundjavat.

Programi 5. Përmirësimi i infrastrukturës së furnizimit me ujë të pijshëm dhe kanalizimeve urbane dhe bujqësore, duke siguruar shërbim cilësor për të gjithë territorin e bashkisë.

1. Projekti për rehabilitimin dhe ndërtimi i tubacioneve të reja të ujërave të ndotura urbane në lagjen Tafa dhe në fshatin Qafshkallë.
2. Projekti për rehabilitimin dhe ndërtimin e gropave septike sipas standarteve në fshatrat që nuk kanë akses në KUZ.
3. Projekti për rehabilitimin dhe zgjerimin e rrjetit të ujësjellësit të qytetit të Belshit dhe të zonës së Dumresë.
4. Projekti për ndërtimin e impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura urbane.
5. Ndërtimi i tubacionit kryesor të kanalizimeve të ujërave të zeza që bën lidhjen e qytetit me impiantin e trajtimit të ujërave.
6. Përmirësimi terësor i sistemit të kanalizimeve duke ndarë ujërat e shiut nga ato të ndotura në qytet, si dhe duke siguruar mbulim me rrjet për të gjithë bashkinë.

Programi 6. Programi për përmirësimin e situatës së levizshmërisë dhe transportit publik në nivel bashkie.

1. Projekti për zhvillimin i një sistemi transporti publik brënda bashkisë për të siguruar aksesin sa me të mirë të NJA-ve me qytetin e Belshit.
2. Projekti për ndërtimin e terminalit të autobuzëve në pjesën veri-perëndimore të qytetit të Belshit.
3. Projekti për ndërtimin dhe rehabilitimin e vend-qendrimeve të automjeteve që kryejnë transportin rrethëqytetas në NJA-të e Bashkisë Belsh.

2.3 OBJEKTIVI STRATEGJIK 3.

Ky objektiv përfshin menaxhimin e qëndrueshëm mjedisor në mbrojtje të sistemit të ujërave sipërfaqësore e nëntokësore, vlerësimin e tokës bujqësore dhe elementëve të forta natyrore, zhvillimin e turizmit liqenor, të kulinarisë dhe kulturor. zhvillimin e integruar të mjediseve të ndërtuara , bujqësore me potencialet rajonale turistike.

Programi 1. Menaxhimi i integruar i mbetjeve urbane duke përfshirë strategjitë për mbledhjen e diferencuar dhe reduktimin e mbetjeve, zhvendosjen dhe rregullimin e vendit të depozitimit ekzistues për t'u përshtatur me kushte me sanitare, si dhe mundësitë e kryerjes së kompostimit të mbetjeve organike.

1. Hartimi i një plani të menaxhimit të mbetjeve urbane në nivel bashkie me synim riciklimin dhe reduktimin e mbetjeve urbane, si dhe blerja e automjeteve për transportimin e mbetjeve urbane.
2. Rehabilitimi mjedisor i venddepozitimit ekzistues të mbetjeve të ngurta.
3. Projekti për ndërtimin sipas standarteve të pikës së transferimit të mbetjeve të ngurta.
4. Hartimi i një strategjie dhe sigurimi i kushteve fizike për kompostimin e mbetjeve.

Problemi i mbetjeve urbane duhet trajtuar në nivel Qarku. Në Bashkinë Belsh duhet të trajtohet në veçanti rehabilitimi i vend-depozitimit ekzistues i cili do shërbejë edhe si pikë transferimi për mbetjet e ngurta.

Programi 2. Programi për krijimin e parqeve rajonale në zonat mjedisore që cilësohen si zona me biodiversitet të lartë duke mbrojtur dhe konservuar faunën dhe florën si dhe elementet e fortë natyror, peizazhistik, e historiko-kulturor.

1. Krijimi i parkut rajonal përgjatë rezervuarit të Thanës në pjesën jugore të Bashkisë.
2. Krijimi i parkut rajonal i zonës së pyllit të Deshiranit.

Programi 3. Rehabilitimi mjedisor i zonave ripariane të lumenjve përrenjëve, brigjeve të liqeneve dhe zonave me rrezik natyror.

1. Rehabilitimi mjedisor dhe kthimi ne zone rekreative të zonave ripariane të lumit Devoll.
2. Rehabilitimi mjedisor i liqeneve dhe pastrimi i tyre nga inertet dhe mbetjet organike që depozitohen në to.
3. Rehabilitimi mjedisor i liqenit në pjesën veriore të qytetit të Belshit që shërben si vend-depozitimi i ujërave të ndotura urbane.
4. Projekti për pyllëzimin e brigjëve të liqeneve të Belshit si masë mbrojtëse për ruatjen e cilësisë së ujërave nga ndotja.

Duke qene se ky territor ka një numër të konsiderueshëm liqenësh , pyllëzimi i brigjëve të tyre , pastrimi nga inertet dhe mbetjet organike, ndalimi i depozitimit të ujërave të zeza në to, do i bënte këto liqene me të vizitueshëm, dhe më të shfrytëzueshëm jo vetëm nga banorët , por edhe nga vizitorë të ndryshëm .

2.4 OBJEKTIVI STRATEGJIK 4.

Ky objektiv përfshin mbështetjen e komuniteteve të qëndrueshme dhe të shëndetshme, mundësi më të mira zhvillimi në arsim dhe punësim, përditësim i cilësisë së vendbanimeve me vemendje tek rritja e infrastrukturës, shërbimeve dhe hapësirës publike, duke sjelle një cilësi jetese të përmirësuar për të gjithë komunitetin.

Programi 1. Rikonstruksioni i objekteve arsimore shëndetësore dhe me funksione publike me probleme fizike, si dhe përshtatja e mjediseve për të plotësuar kërkesat, kapacitetet dhe standardet.

1. Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NJA Belsh.
2. Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NJA Grekan.
3. Rikonstruksioni i shkollave 9-vjeçare në NJA Kajan.
4. Rikonstruksioni i shkollave 9-veçare në NJA Fierze dhe NJA Rrasë.
5. Projekti për rikonstruksionin e shkollave të mesme në qytetin e Belshit dhe në fshatrat Kosovë dhe Deshiran.
6. Projekti për rikonstruksionin e qëndrave shëndetësore në NJA Belsh në fshatrat Shkëndi, Qafëshkalle, Shkozë, Marinëz, Seferan, Dushk dhe qytetit të Belshit.
7. Projekti për rikonstruksionin e qëndrave shëndetësore në NJA Grekan në fshatrat Deshiran, Grekan, Guras dhe Rrenas.

8. Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetsore në NJA Kajan.
9. Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetësore në NJA Fierze.
10. Projekti për rikonstruksionin e qendrave shëndetësore në NJA Rrasë.

Programi 2. Rikonstruksioni, ndërtimi dhe rehabilitimi i shesheve kryesore në qytet dhe në qendrat e njësive administrative dhe fshatrave.

1. Rikonstruksioni i shesheve të qendrave të njësive administrative.
- Është menduar që në të gjitha njësitet administrative të sistemohet sheshi kryesor para njësive.

Programi 3. Zhvillimi social-kulturor dhe sportiv i popullsisë duke rehabilituar infrastrukturën ekzistuese dhe duke shtuar objekte sociale e kulturore në shërbim të nevojave të komunitetit.

1. Projekti për ndërtimin e godinës së bashkisë së re Belsh dhe qendrës multifunksionale.
2. Projekti për ndërtimin e pallatit të sportit në Bashkinë Belsh.
3. Projekti për rikonstruksionin e këndit sportiv në Bashkinë Belsh.

Programi 4. Zhvillimi i qëndrueshëm i hapësirave të lira në Belsh, gjelbërimit dhe hapësirave me karakter të veçantë për t'i shërbyer funksionit mjedisor dhe estetik për qytetin.

1. Projekti për rivitalizimin e Belvederes në kodrën e qytetit në pjesën jugore të tij.
2. Projekti për ndërtimin e zonës rekreacionale të qytetit në pjesën lindore të qytetit.
3. Projekti për ndërtimin e sheshit të tregut të levizshëm të qytetit të Belshit.
4. Projekti për ndërtimin e varrezave të reja të qytetit.

3. DISKUTIM

Ne perfundim te prezantimit pati pyetje dhe sugjerime nga te pranishmit:

3.1 Pyetje dhe sugjerime 1

Kemi diskutuar deri tani për prekjen e natyrës në nivel panoramik, skemi një vendpushim për qytetaret përreth liqeneve, një zonë për plazh. Të kthejmë në atraksion turistik liqenet, jo vetëm për t'i parë, por edhe për t'i prekur, siç është rasti i liqenit të Pogradecit, i cili shfrytëzohet për plazh.

Komente:

Sugjerimet tuaja janë mjaft të vlefshme. Sigurisht që është menduar në bashkëveprim edhe me stafin e Bashkisë. Marrëdhënie me ujin ka, mole, levizje mbi ujë, rrugica të vogla, mund të krijojmë zona pishinash provizore me ujë liqeni. Mund të ndërtojmë pishina të hapura në liqenin e Merhojës, ku uji është më i pastër, por fillimisht liqenet duhet t'i nënshtrohen rehabilitimit mjedisor.

3.2 Pyetje dhe sugjerime 2

Në liqenet e Belshit ka pompa zhytëse që përdoren për vaditjen. Duhet të mendohet që mos të ulet niveli i tyre gjatë verës, duke bërë furnizim mekanik të ujit të liqeneve. Dikur vaditja bëhej nga lumi i Devollit.

Komente :

Problemi për kanalet kulluese dhe vaditëse është përmendur edhe në dëgjuesat e tjera. Mund të bëjmë një lidhje me Lumin e Devollit sic ka qenë. Liqenet duhet t'i shfrytëzojmë për turizëm dhe jo për vaditje. Pavarësisht se bujqësia është kryesorja për këtë zonë, ajo duhet të konsolidohet më tej, por pa demtuar liqenet.

3.3 Pyetje dhe sugjerime 3

Problematika kryesore është depozitimi i ujërave të zeza në liqen , sidomos në liqenin e Belshit.

Komente :

Ekziston një projekt për zhvillimin e linjave të ujësjellësit dhe ujrave të zeza. Qyteti ka nevojë për rehabilitim komplet të kanalizimit të ujërave të zeza, ndërtimin e një kolektori , impiantit e përpunimit të ujërave të zeza dhe shkarkimin e tyre në ujë të rrjedhshëm, por jo në liqen. Shkarkimi i ujërave të zeza në liqene është problemi më i madh mjedisor që prek këtë territor.

Projektet që në kemi parashikuar dhe që përmendëm më lart e përmirësojnë mjaft nivelin dhe cilesinë e jetesës së banorëve , ajo që mbetet është realizimi konkret i tyre , por për këtë duhen menduar financuesit e projekteve dhe ndarja e projekteve prioritare.

Konceptoi :**Miratoi Kryetari****Adelina ABDI****Arif TAFANI****(Ne Mungese dhe me Porosi)****Sekretari i Pergjithshem****Erdison BAXHIJA****Mustafa ÇARÇIU****Foto nga degjesa e trete**

Raporte nga takime konsultimesh

Belsh me 12 Tetor 2017

Takim Konsultues me Stafin e Bashkisë Belsh dhe Administratoret e NjA-ve te Bashkisë për evidentimin e problematikave kryesore dhe identifikimin e projekteve ne territorin e bashkisë
Pjesmarres: Stafi i Bashkisë Belsh; Administratoret e NjA-ve te Bashkisë; Perfaqses te MetroPOLIS sh.p.k.

Si fillim u fol kryesisht për problematikat e te cilat lidhen me qytetin si dhe me rrjetin rrugor ne shkalle qyteti dhe bashkie. Si dhe u ra dakort për akset kryesore rrugore ne te cilat synohet te investohet si ne shkalle qyteti dhe ne shkalle bashkie.

Ne kete seksion nje rendesi e veçante i u kushtua Unazes se re te qytetit dhe aksit orbital te bashkisë te cilat jane nder projektet me kryesore qe ndermerr plani.

Gjithashtu u diskutua mbi projektet e tjera madhore dhe nevojat imediate qe paraqet qyteti i Belshit siç ishin:

- Hapesira e varrezave te reja;
- Ndertimi i qendres agro-perpunuese,
- Ndertimi i Godines se Bashkisë dhe i Qendres Multifunksionare
- Ndertimi i parkut te madh te qytetit.

- Ndertimi i zones ekonomike ne hyrje te qytetit
- Ndertimi i rrjetit te kanalizimeve dhe ujësjesit,
- Rikonstruksioni i fushes se sportit.
- Ndertimi i terminalit te autobuzave.

Gjithashtu si pjesë e diskutimit ishin dhe projektet për NjA-te e bashkisë ku u diskutuan keto çeshtje:

- Ndertimi i shesheve kryesore te fshatrave.
- Ndertimi dhe rikonstruksioni objekteve arsimore.
- Ndertimi dhe rikonstruksioni i objekteve shendetsore.
- Ndertimi dhe rikonstrksioni i rrjetit te kanalizimeve dhe ujësjesit si dhe i gropave septike dhe pus-shpimeve sipas standarteve higjenosanitare dhe te planifikimit.

Si rezultat i ketij konsultimi u shqyrtuan problematikat kryesore te zones sidhe u vendosen projektet prioritare te bashkisë.

REPUBLIKA E SHQIPERISE
BASHKIA BELSH

Belsh, më: 11.12.2017

Raport

Dëgjesa e katërt publike (Plani i Zhvillimit) për Hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor për Bashkinë Belsh.

Dëgjesa filloi në orën 11:30 , datë 11.12.2017 , në presence te përfaqësuesve të AKPT , përfaqësues të studios Metro- Polis, përfaqësuesve të ndryshëm nga bizneset , shoqatat, arkitektë të ndryshëm, përfaqësues nga Bashkia Belsh .

Përmbajtja e Prezantimit :

1. VIZIONI I THELLUAR I TERRITORIT
2. PLANI I PERGJITHSHEM VENDOR
 - 2.1 SI JANE PERCAKTUAR NEN-NJESITE SRUKTURORE
 - 2.2 SI JANE PERCAKTUAR KOEFICIENTET E NEN-NJESIVE STRUKTURORE
3. INFRASTRUKTURA RRUGORE E PROPOZUAR
4. PERDORIMI I TOKË I PROPOZUAR
5. KOEFICIENTET E PROPOZUAR TË NDERTIMIT
6. DISKUTIM

3. VIZIONI I THELLUAR I TERRITORIT

Në takimin e fundit , në degjesën për Strategjinë e Zhvillimit u bazuam në një zhvillim të qëndrueshëm të gjithë territorit , duke nisur nga përditësimi i infrastrukturës lidhëse rajonale dhe lokale, përditësim i cilësisë së vendbanimeve duke u fokusuar tek zhvillimi i infrastrukturës, shërbimeve dhe hapësirës publike, tek vlerësimi i tokës bujqësore, zhvillimi i turizmit liqenor, të kulinarisë dhe kulturor, duke sjellë kështu një rritje të cilësisë së jetesës.

Zonat zhvillimore në qytet janë të ndara si me poshtë :

- Zona rekreative që përbën parkun e qytetit , buzë liqenit.
- Zona ekonomike e agropërpunimit të produkteve bujqësore (ne pjesën e sipërme të lagjes Tafa , sipas hartës).
- Zona e shërbimeve tregëtare/ rezidenciale.
- Zona ekonomike në hyrje të qytetit.
- Zona e shërbimeve , institucioneve social – kulturore dhe hapësirave publike.
- Zona e institucioneve administrative dhe kulturore.
- Zona e terminalit dhe sporteve.

4. PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR

4.1 SI JANË PËRCAKTUAR NËN-NJËSITË STRUKTURE.

Nën-njësitë strukturore janë përcaktuar duke u bazuar në 10 kritere bazë të cilat janë : rrjeti rrugor, rrjeti hekurudhor, përdorimi i tokës, tipologjia hapësinore, mënyrat e ndërhyrjeve , treguesit e zhvillimit, trupa ujore, topografia, kufinjë pronë, kufinjë administrative.

4.2 SI JANË PËRCAKTUAR KOEFICIENTËT E NJËSIVE STRUKTURE

Duke u bazuar në sipërfaqet e parcelave, sipërfaqet e gjurmës, sipërfaqet e rrugëve, sipërfaqet publike, sipërfaqet e njësive strukturore janë përcaktuar koeficientet bazë për zhvillimin e territorit : Intensiteti i ndërtimit I

Koeficienti i shfrytëzimit të territorit **Ksht**

Koeficienti i shfrytëzimit të tokës për rrugë **Kshr**

Koeficienti i shfrytëzimit të tokës për përdorime publike **Kshp**

Jane shumë të rëndësishëm në këtë fazë përcaktimi i këtyre koeficientëve pasi më miratimin e Planit të Përgjithshëm Vendor ato do shërbëjnë si një rregullore për ndërtimet në territorin tuaj.

Eshtë e dukshme edhe nga pamjet, që në qendër të qytetit apo në qendër të fshatrave kemi një intensitet ndërtimi shumë të lartë, i cili vjen duke u zbehur kur dalim nga qendra. Propozimet tona sjellin një rritje të koeficientit të shfrytëzimit të territorit që vetëm me ndërtesa , por edhe me gjelbërim , rrugë , shërbime publike , terrene sportive etj .

5. INFRASTRUKTURA RRUGORE E PROPOZUAR

Infrastruktura rrugore që është propozuar është ndarë sipas funksionit dhe sipas hierarkisë së kodit rrugor.

Sipas funksionit :

Është propozuar ndërtimi i një unaze të jashtme për qytetin e Belshit , një unaze liqenore , akse rrugore radiale, rrugë rrurale etj .

Sipas hierarkisë së kodit rrugor:

Në territorin e bashkisë kemi disa lloje rrugësh referuar kodit rrugor si :

- Rrugë interurbane dytësore
- Rrugë urbane kryesore
- Rrugë urbane dytësore
- Rrugë lokale

Janë propozuar ndërhyrje në rrugët ekzistuese duke bërë zgjerimin e rrugëve dhe ndërtimi i disa rrugëve të reja.

6. PERDORIMI I TOKËS I PROPOZUAR, KATEGORIA BAZE

Referuar gjëndjes ekzistuese të përdorimit të tokës , territori i bashkisë Belsh është i shfrytëzuar kryesisht për : banim, shërbime, industri ekonomi, institucione, arsim, shëndetësi, aktivitete shoqërore dhe argëtimi, monumente, varreza, infrastrukturë transporti, infrastrukturë energjitike, infrastrukturë ujësjellës- kanalizime, bujqësi, infrastrukturë bujqësore, tokë natyrore dhe ujera.

Propozimi që është bërë i referohet ndarjes së përdorimit të tokës në 8 fusha kryesore të cilat janë:

1. A- Banim
2. B- Bujqësi
3. N – Toke Natyrore
4. S – Shërbime
5. U – Ujera
6. IE – Industri Ekonomi
7. IS – Institucione
8. SHA – Aktivitete Shoqerore

7. KOEFICIENTET E PROPOZUAR TË NDERTIMIT

Kemi marrë rastin e disa fshatrave të territorit të bashkisë Belsh dhe i kemi referuar gjëndjes ekzistuese si dhe asaj që në propozojmë. Është propozuar një rritje e intensitetit dhe koeficientit të shfrytëzimit të territorit. Në qendër të qytetit janë përcaktuar koeficientet e shfrytëzimit të territorit sipas hartës të cilat shkojnë deri në 60 % .

Fshati Deshيران.

Intensiteti ekzistues është $I = 0.428864$, ndërsa koeficienti i shfrytëzimit të territorit është $Ksht = 0.37868$. Propozohet që intensiteti i ndërtimit të rritet në $I = 0.65$ dhe koeficienti i shfrytëzimit të territorit të shkojë $Ksht = 0.4$, ndërsa lartësia maksimale e objekteve të jetë 3 kate.

Fshati Dragot

Intensiteti ekzistues është $I = 0.290697$, ndërsa koeficienti i shfrytëzimit të territorit është $Ksht = 0.252789$. Propozohet që intensiteti i ndërtimit të rritet në $I = 0.5$ dhe koeficienti i shfrytëzimit të territorit të shkojë $Ksht = 0.3$, ndërsa lartësia maksimale e objekteve të jetë 3 kate.

Fshati Dushk

Intensiteti ekzistues është $I = 0.375637$, ndërsa koeficienti i shfrytëzimit të territorit është $Ksht = 0.258466$. Propozohet që intensiteti i ndërtimit të rritet në $I = 0.5$ dhe koeficienti i shfrytëzimit të territorit të shkojë $Ksht = 0.3$, ndërsa lartësia maksimale e objekteve të jetë 3 kate.

Fshati Grekan

Intensiteti ekzistues është $I = 0.364414$, ndërsa koeficienti i shfrytëzimit të territorit është $Ksht = 0.279868$. Propozohet që intensiteti i ndërtimit të rritet në $I = 0.5$ dhe koeficienti i shfrytëzimit të territorit të shkojë $Ksht = 0.32$, ndërsa lartësia maksimale e objekteve të jetë 3 kate.

Fshati Hardhi

Intensiteti ekzistues është $I = 0.301802$, ndërsa koeficienti i shfrytëzimit të territorit është $Ksht = 0.213355$. Propozohet që intensiteti i ndërtimit të rritet në $I = 0.55$ dhe koeficienti i shfrytëzimit të territorit të shkojë $Ksht = 0.35$, ndërsa lartësia maksimale e objekteve të jetë 3 kate.

Fshati Qafeshkalle

Intensiteti ekzistues është $I = 0.27136$, ndërsa koeficienti i shfrytëzimit të territorit është $Ksht = 0.22327$. Propozohet që intensiteti i ndërtimit të rritet në $I = 0.45$ dhe koeficienti i shfrytëzimit të territorit të shkojë $Ksht = 0.3$, ndërsa lartësia maksimale e objekteve të jetë 3 kate.

8. DISKUTIM

Në përfundim të prezantimit pati pyetje dhe sugjerime nga të pranishmit:

8.1 Pyetje dhe sugjerime 1

A është planifikuar një unazë e vogël për të bërë lidhjen me unazën e madhe? A është parashikuar një zonë zhvillimi ndërtimor për Belshin Qendër dhe për fshatrat e tij? A janë parashikuar parkime për automjetet (autoveturat e vizitorëve, turistëve) të qytetit, sepse nga punimet e fundit që po bëhen në qendër, dhe pas ndalimit të kalimit të automjeteve në sheshin Ansambli Rilindja është bërë mjaft e

veshtirë gjetja e parkimeve në qytet jo vetëm për vizitorët por edhe për turistët që vijnë ta vizitojnë këtë qytet ?

Komente:

Sugjerimet tuaja janë mjaft të vlefshme. Sigurisht që është menduar në bashkëveprim edhe me stafin e Bashkisë. Në lidhje me unazën e madhe, në rrugët dytësore do të bëhet zgjerimi i tyre dhe lidhja e tyre me unazën e madhe. Nga sa u përmend edhe më sipër gjatë prezantimit , ne folëm për pjesën e koeficientëve të shfrytëzimit të territorit dhe për pjesën e intensitetit të ndërtimit në qendër të qytetit , i cili ka një zhvillim edhe më të madh , por edhe për fshatrat. Të gjithë këto koeficiente do paraqiten edhe në rregulloren e Planit të Përgjithshëm vendor , e cila do shërbejë si për Drejtorinë e Planifikimit , Kontrollit të Zhvillimit të Territorit për lejet e ndërtimit , por edhe për ata që duan të investojnë në këtë qytet , për t'u njohur edhe më mirë me zhvillimin dhe shfrytëzimin e territorit . Për pjesën e parkimit kemi menduar si zonë parkimi , pjesën në hyrje dhe në dalje të qytetit.

8.2 Pyetje dhe sugjerime 2

Fillimisht do sugjeroja që grupi i kryetarëve të fshatrave të ishte prezent se janë më të vlefshme mendimet e tyre, duke qënë se ata hasen përditë me probleme.

A ka një studim të mirfilltë gjeologjik për ndërtimet dhe a është marrë parasysh kjo analize? A është planifikuar të bëhen kanalizime të ujërave të zeza?

Komente :

Ekziston një projekt për zhvillimin e linjave të ujësjellësit dhe ujërave të zeza. Qyteti ka nevojë për rehabilitim komplet të kanalizimit të ujërave të zeza, ndërtimin e një kolektori , impiantit e perpunimit të ujërave të zeza dhe shkarkimin e tyre në uje të rrjedhshëm, por jo në liqen. Shkarkimi i ujërave të zeza në liqene është problemi më i madh mjedisor që prek këtë territor.

Problemi për kanalet kulluese dhe vaditëse është përmendur edhe në degjესat e tjera. Mund të bëjmë një lidhje me Lumin e Devollit siç ka qenë. Për objektet të cilat janë të vendosura larg njeri tjetrit është e pamundur ndërtimi i një kolektori , prandaj është menduar përdorimi i gropave septike.

6.3 Pyetje dhe sugjerime 3

A është marrë parasysh nga Plani i Përgjithshëm Vendor mundësia e ekzistencës së naftës në zonën e Dumresë?

Komente :

Në qoftë se këto zona me burime natyrore që përmbajnë naftë përfshihen në zona me rëndësi kombëare të cilat janë në varësi të Qeverisë Qëndrore atëherë është Qeveria ajo që vepron në këto zona duke u bazuar me VKM. Janë institucione të tjera ato që mund të veprojnë në këto zona.

6.4 Pyetje dhe sugjerime 4

A ka plane për ndërtimin e infrastrukturave lidhëse për pikat turistike?

Komente :

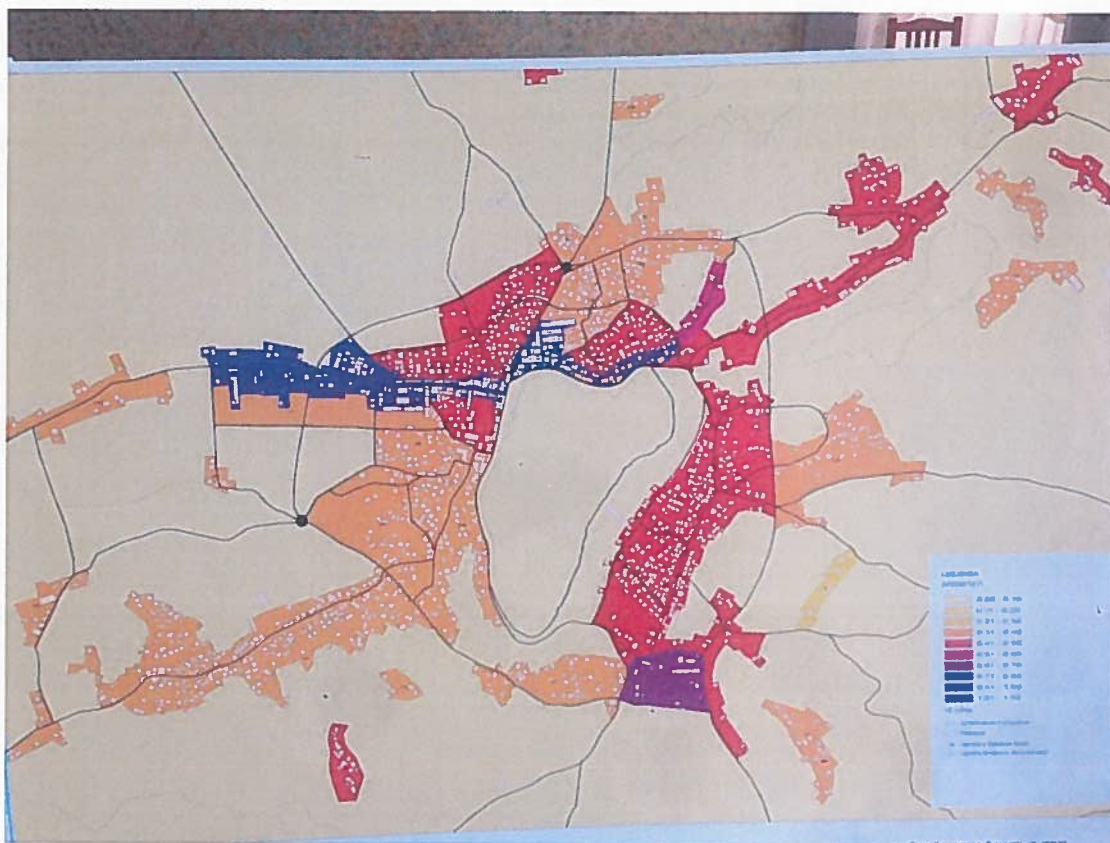
Po ka projekte strategjike për agroturizmin dhe lidhjen ndërmjet njësive strukturore dhe buqesisë. Ne kemi paraqitur në dëgjesen e kaluar disa projekt propozime të cilat bëjnë lidhjen e pikave turistike siç janë liqenet , të cilat do lidhen jo vetëm me korsi biçikletash , por është menduar edhe mbjellja e sa më shumë pemëve rreth liqeneve dhe përgjatë korsisë .

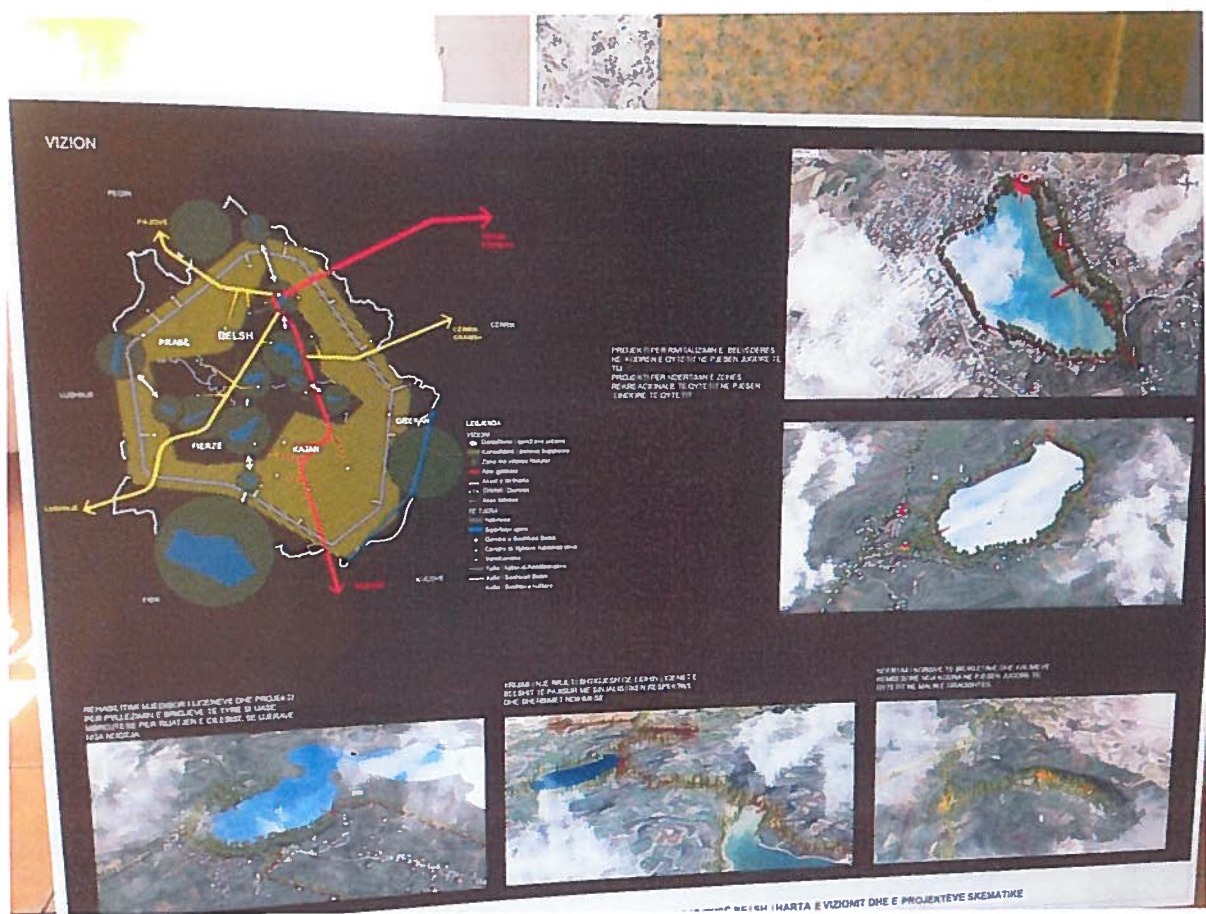
Konceptoi :
Erdison BAXHIJA

Miratoi Kryetari

Arif TAFANI
(Në Mungesë dhe me Porosi)
Sekretari i Përgjithshëm
Mustafa ÇARÇIU

Korrespondenca Institucionale në kuadër të hartimit të PPV- Bashkia Belsh			
Institucioni	Qëllimi i shkresës	Data e dërgimit/	Kthimi i Përgjigjes
ALUIZNI	Informacion mbi ndërtimet informale dhe zonat informale të miratuara. Bashkia Belsh	21/07/2017.	-
ARRSH	Informacion mbi akset rajonale të propozuara të Bashkia Belsh	21/07/2017	-
Bordi i Kullimit Elbasan	Informacion mbi ingrastrukturën bujqësore Bashkia Belsh	21/07/2017	-
Drejtoria Rajonale Bujqësore Elbasan	Informacion mbi bonitetin e tokave Bashkia Belsh	21/07/2017	-
MBZHRAU	Të dhëna mbi infrastrukturën e ujitjes dhe kullimit	21/07/2017	-
MBZHRAU	Të dhënat lidhur prodhimet bujqësore dhe blegtorale, bonitetin e tokave etj	21/07/2017	-
Ministria e Mjedisit	Fillimi i procedurave për hartimin e VSM në kuadër të PPV Bashkia Belsh	21/07/2017	-

2.3 Tabelat përmbledhëse të planit

1. Të dhëna të përgjithshme për bashkinë		
Emërtimi	Vlera dhe Njësia	Specifikime
Sipërfaqja e njësisë vendore	196.5	Territori i ri i Bashkisë së Belshit përfshin 5 Njësi Administrative
Numri i popullsisë ekzistuese	Instat: 18,712 banorë Gjendja Civile: 32,878	Per arsye te differences se madhe mes dy burimeve te te dhenave PPV-Belsh ka analizuar trendet ne ndryshimin e popullsisë per te dy burimet e informacionit
Zona të rëndësishme kombëtare dhe zona të mbrojtura natyrore dhe kulturore	2769.5 ha	Parku Rajonal i Rrezervuarit të Thanës Parku Rajonal i Pyllit të Dëshirantit
Sipërfaqe e miratuar zonash informale	Ska	Bashkia e Belshit nuk raporton zona informale. Sipas informacioneve të Aluzinit, në bashkinë e Belshit gjenden vetëm ndërtesa informale të cilat kanë hyrë tashmë në proces legalizimi
Problematika mjedisore		Fusha e depozitimit të mbetjeve në Rrugën “Shkëmbi i Zekthojeve”. Mungesa e menaxhimit të mbetjeve të ngurta në nivel bashkie. Shkarkimi i ujrave të ndotura në ujrat e lumit Devoll. Ndotja e liqeneve të Dumresë nga mbetjet organike dhe inertet, Vend-depozitimi i ujrave të ndotur urbane në pjesën veriore të qytetit. Mungesa e pikave të kompostimit të mbetjeve organike. Zhdukja e zonës ripariante të lumit Devoll nga ndotjet nga ndotjet industriale, bujqësore, erozionit ujqor, urbanizimit etj.

2. Propozime të PPV-së		
Emërtimi	Vlera dhe njësia	Specifikime
Lloji i zhvillimit të pritshëm në 15 vitet e ardhshme		Intensifikim dhe mbushje urbane në zonën urbane të Belshit ku ka nisur procesi i urbanizimit. Konsolidimi i zonave rurale dhe rivitalizimi i qendrave të NJ.A-ve. Mbrojtja dhe konsolidimi i tokës bujqësore dhe burimeve të tjera natyrore dhe ujore. Rikonceptimi i zonave që kanë premise, por nuk kanë cilësi të strukturave dhe hapësirës.

Përdorimet kryesore të propozuara të tokës		Banim, Bujqësi, Natyrore, Infrastrukturë, Shërbime, Industri dhe Ekonomi, Aktivitete Sociale dhe Rekreative, Ujëra.
Numri i popullsisë së pritshme shtesë në 15 vitet e ardhshme	+ / 7 000 banorë	PPV Belsh mbështet propozimet për rritjet e shërbimeve publike, zonave të banimit etj, mbështetur në konceptin e kapacitetit mbajtës të tokës.
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar për banim	-	
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar jo për banim		Kryesisht në qytetin e Belshit dhe ndërtime pikësore në Njësitë administrative, dhe përgjatë akseve rrugore kryesore.
Sipërfaqe e përgjithshme e zonave në mbrojtje	2796.5 ha	
Sipërfaqe e përgjithshme e banesave për strehim sociale	1500 m ²	Sipërfaqja minimale e banesave sociale për tu ndërtuar për periudhën afatshkurtër
Sipërfaqe të gjelbra shtesë	79 ha	Perfshihet shtimi i gjelberimit përgjatë akseve kryesore infrastrukturore, propozimi për parkun e ri dhe gjelbërimi shtesë në çdo njësi strukturore
Numri i njësive strukturore	391	

3. Të dhëna financiare

Emërtimi	Vlera dhe Njësia	Specifikime
Vlera e përgjithshme e planit të investimeve kapitale	418,085,907 Lekë	
Fazat e zbatimit të zhvillimit	3 periudha përkatëse	0-3 vite – Afatshkurtër 3-5 vite Afatmesëm 5 deri në jetëgjatësinë e planit - Afatgjatë

4. Dokumenti i PPV-së për dorëzim

Nr.	Kapitulli/Dokumenti	Hartohet/Miratohet	Referenca ligjore	Check list
1.	Strategjia territoriale	Hartohet dhe miratohet	Neni 51 pika 2 VKM. 686	+
2.	Analiza dhe vlerësimi i territorit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni 53 VKM. 686	+
3.	Parashikimet e planit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni 54 VKM. 686	+
4.	Vlerësimi strategjik mjedisor	Hartohet dhe miratohet	Neni 51 pika 5 VKM. 686	+

5.	Materiali hartografik	Hartohen dhe miratohen	Neni 57 VKM. 686	+
6.	Rregullorja e PPV-së	Hartohet dhe miratohet	Neni 56 VKM. 686	+
7	Plani i Investimeve Kapitale	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni 51 pika 3/dh VKM. 686	+

5. Hartat bashkëlidhur dokumentit të shkruar të PPV-së sipas rregullores së planifikimit					
Nr.	Tematika e hartës	Lloji i hartës	Shkalla	Kodi i hartës	Check list
1.	Harta bazë	Harta bazë vektoriale e njësisë vendore dhe topografia	1: 25,000 1: 80,000	V:0	+
2.	Vizioni strategjik i zhvillimit të territorit	Drejtimet kryesore të planifikimit dhe zhvillimit të territorit; objektivat; fazat kohore të zbatimit të programeve.	1: 25,000 1: 80,000	V:1 V:2 V:3 V:4 N:01/12	+
2.	Elementet ekzistuese të territorit	Topografik; gjeologo-inxhinierik; hidro-gjeologjik dhe hidrografik; e makrozonimit dhe, sipas rastit, mikrozonimit sizmik; boniteti i tokave; burimet natyrore, si mjedise pyjore, kullota, sipërfaqe ujore, rezervate, miniera dhe të tjera të kësaj natyre; zonat e mbrojtura natyrore dhe të trashëgimisë kulturore dhe historike.	1: 80,000	A:04 A:05 A:15 Brenda në tekst	+
3.	Pozicionimi strategjik në raport me rajonin	Kufijtë territorialë në rajon; Identiteti historik, urban, ekonomik	1: 80,000	A: 02	+
4.	Vlerësimi ekonomik	Pozicionimi dhe përqendrimi i burimeve dhe poleve ekonomike lokale; elementet e konkurrueshmërisë; shpërndarja e sektorëve dhe e fuqisë punëtorë;	1: 80,000	A: 11	+
5.	Vlerësimi social	Shërbimet sociale; shkollat; shëndetësia	1: 25,000 1: 80,000	P:03, P:03/2, P:03/4, P:03/6	+
	Vlerësimi demografik	Përqendrimi i popullsisë në territor; lëvizjet e popullsisë në vite; shpërndarja e popullsisë në nivel banesash dhe për tipologji banesash; sipërfaqen e banimit për person sipas tipologjive të banesave; numri i banesave në një strukturë banimi sipas tipologjive në territor.	1: 25,000 1: 80,000	N:01/16	+

6.	Analiza e planeve mëparshme	Analiza e Planeve të mëparshme	Brenda në tekst	Brenda në tekst	+
7.	Pronat	Përdorimi i pronave publike; problemet në marrëdhëniet e pronësisë në territor; zonat informale sipas llojeve dhe ecurisë së integritetit	Brenda në tekst	Brenda në tekst	+
8.	Rëndësia kombëtare	Zonat dhe strukturat	1: 25,000 1: 58,000	P:04	+
9.	Problemet mjedisore	Vendndodhja e elementeve ndotëse dhe me ndikim negativ; Shkalla e ndikimit negativ të burimeve ndotëse në territor	1: 25,000 1: 80,000	M:02	+
10.	Përdorimi ekzistues i tokës	Kategori bazë; nënkategoritë; funksionet dhe aktivitetet;	1: 25,000 1: 80,000	A:08 A:08/1 A:08/2 A08/3 A08/4 A08/5	+
11.	Infrastrukturat	Furnizimi me ujë; ujërat e zeza; mbetjet urbane; rrugët; ndricimi; transporti; lidhja me infrastrukturat kombëtare	1: 80,000	P:02/11, P:02/12, P:02/13, P:02/14, P:02/15	+
12.	Cilësia fizike e strukturave	Nivelet e cilësisë; rekomandime për riparim, rigjenerim, rihvillim.	Brenda në tekst	Brenda në tekst	+
13.	Tipologjitë hapësinore	Zona sipas njëtrajtshmërisë së llojit dhe volumit të strukturave, mënyrës së vendosjes në parcelë dhe në territor, skemës rrugore dhe të hapësirave publike si dhe lartësisë së strukturave	Brenda në tekst	Brenda në tekst	+
14.	Periferaliteti	Zona sipas: largësisë nga qendra e zonës së banuar; largësisë nga qendrat e punësimit; lidhjes me sistemin rrugor; furnizimin me rrjete infrastrukture dhe shërbime sociale; nivelit të përafërt të të ardhurave të shtresave shoqërore; plotësimin me funksione sipas kategorive bazë të përdorimeve të tokës; nivelit të kriminalitetit dhe sigurisë së jetës; problemeve të ndryshme sociale përfshirë përjashtimin social.	Brenda në tekst	Brenda në tekst	+
15.	Elemente të veçanta territoriale	Objekte dhe struktura, natyrore apo artificiale, me ndikim në qytet dhe hapësirë formim	Brenda në tekst	Brenda në tekst	+
16.	VSM	Hartat përshkruese, analizuese dhe vlerësuese	1: 25,000 1: 80,000	M:01, M:02, M:03, M:04,	+

				M:05, M:06	
17.	Parashikimi i përdorimit të tokës	5 sistemet; kategoritë bazë dhe nënkategoritë; funksione dhe aktivitete; qendrat, polet, korridoret kryesore të zhvillimit ekonomik; tipologjitë e parashikuara hapësinore; zonat e rëndësisë kombëtare; njësitë strukturore; zonat me prioritet zhvillimi; zonat për PDV; shpërndarja e popullsisë; plani e strehimit; të tjera;	1: 25,000 1: 80,000	P: 01/8, N:01, N:01/2, P:01/4 P:01/6 N:01/16	+
18.	Shërbimet dhe infrastrukturat e propozuara	Rrjetet e infrastrukturave; Objektet e shërbimeve sociale dhe rrezet e mbulimit		P:02, P:02/1, P:02/2, P:02/4 P:02/5, P:02/6	+
19.	Instrumentet e drejtimit të zhvillimit	Zonat për transferim të së drejtës për zhvillim Zona për intensitet me kushte Zona për zhvillim të detyrueshëm të tokës Zonat e preferimit; Zonat e pezullimit të zhvillimit; Zonat për servitut publik;	1: 25,000 1: 80,000	N:01/3, N:01/4, N:01/5	+
20	Plani veprimeve i	Harta e fazimit të zhvillimit sipas njësive strukturore dhe sipas infrastrukturave; Tjetër sipas rastit	1: 25,000 1: 80,000	N:01/18, P:02/9	+

2.4 Tabela e zonave të bashkisë Belsh

Kodifikimi i Zonës	Sistemi Territorial	Kategoria e Përdorimit të Tokës	Sipërfaqe në Ha	Kapaciteti Mbajtës	Dendësia
BL_B_B_201	Bujqësor	16_B Tokë Bujqësore	13607.37	0	0
BL_B_BA_200	Bujqësor	19_BA Bujqësi-Banim	1.72	241	140
BL_INT_IBM_258	Infrastrukturor	15_IBM_Infrastrukturë Menaxhimi Mbetjesh	0.29	0	0
BL_INT_IBM_259	Infrastrukturor	15_IBM_Infrastrukturë Menaxhimi Mbetjesh	0.17	0	0
BL_INT_IBM_260	Infrastrukturor	15_IBM_Infrastrukturë Menaxhimi Mbetjesh	2.09	0	0
BL_INT_IEN_254	Infrastrukturor	12_IEN_Infrastrukturë Energjitike	104.26	0	0
BL_INT_IEN_255	Infrastrukturor	12_IEN_Infrastrukturë Energjitike	9.96	0	0

BL_INT_IEN_256	Infrastrukturor	12_IEN_Infrastrukturë Energjitike	9.84	0	0
BL_INT_IEN_257	Infrastrukturor	12_IEN_Infrastrukturë Energjitike	48.57	0	0
BL_INT_INT_199	Infrastrukturor	11_INT_Infrastrukturë Transporti	0.77	0	0
BL_INT_IUK_261	Infrastrukturor	14_IUK_Infrastrukturë Ujësjiellës-Kanalizime	3.49	0	0
BL_N_N_202	Natyor	20_N Tokë Natyore	1381.21	0	0
BL_N_N_203	Natyor	20_N Tokë Natyore	313.62	0	0
BL_N_N_204	Natyor	20_N Tokë Natyore	694.78	0	0
BL_N_N_205	Natyor	20_N Tokë Natyore	884.61	0	0
BL_N_N_206	Natyor	20_N Tokë Natyore	59.91	0	0
BL_N_N_207	Natyor	20_N Tokë Natyore	22.75	0	0
BL_U_U_177	Ujor	22_U Ujëra	30.13	0	0
BL_U_U_208	Ujor	22_U Ujëra	579.51	0	0
BL_U_U_209	Ujor	22_U Ujëra	192.41	0	0
BL_U_U_210	Ujor	22_U Ujëra	7.01	0	0
BL_U_U_211	Ujor	22_U Ujëra	3.76	0	0
BL_U_U_212	Ujor	22_U Ujëra	6.34	0	0
BL_U_U_213	Ujor	22_U Ujëra	3.47	0	0
BL_U_U_214	Ujor	22_U Ujëra	4.91	0	0
BL_U_U_215	Ujor	22_U Ujëra	8.22	0	0
BL_U_U_216	Ujor	22_U Ujëra	13.05	0	0
BL_U_U_217	Ujor	22_U Ujëra	40.45	0	0
BL_U_U_218	Ujor	22_U Ujëra	100.04	0	0
BL_U_U_219	Ujor	22_U Ujëra	27.24	0	0
BL_U_U_220	Ujor	22_U Ujëra	7.19	0	0
BL_U_U_221	Ujor	22_U Ujëra	3.95	0	0
BL_U_U_222	Ujor	22_U Ujëra	2.70	0	0
BL_U_U_223	Ujor	22_U Ujëra	5.17	0	0
BL_U_U_224	Ujor	22_U Ujëra	21.76	0	0
BL_U_U_225	Ujor	22_U Ujëra	1.37	0	0
BL_U_U_226	Ujor	22_U Ujëra	2.22	0	0
BL_U_U_227	Ujor	22_U Ujëra	1.34	0	0
BL_U_U_228	Ujor	22_U Ujëra	6.73	0	0
BL_U_U_229	Ujor	22_U Ujëra	2.88	0	0
BL_U_U_230	Ujor	22_U Ujëra	92.95	0	0
BL_U_U_231	Ujor	22_U Ujëra	26.96	0	0
BL_U_U_232	Ujor	22_U Ujëra	5.52	0	0
BL_U_U_233	Ujor	22_U Ujëra	1.14	0	0
BL_U_U_234	Ujor	22_U Ujëra	2.71	0	0
BL_U_U_235	Ujor	22_U Ujëra	4.28	0	0
BL_U_U_236	Ujor	22_U Ujëra	20.22	0	0
BL_U_U_237	Ujor	22_U Ujëra	4.71	0	0
BL_U_U_238	Ujor	22_U Ujëra	8.84	0	0

BL_U_U_239	Ujor	22_U_Ujëra	2.33	0	0
BL_U_U_240	Ujor	22_U_Ujëra	7.09	0	0
BL_U_U_241	Ujor	22_U_Ujëra	10.72	0	0
BL_U_U_242	Ujor	22_U_Ujëra	57.70	0	0
BL_U_U_243	Ujor	22_U_Ujëra	14.82	0	0
BL_U_U_244	Ujor	22_U_Ujëra	15.80	0	0
BL_U_U_245	Ujor	22_U_Ujëra	13.34	0	0
BL_U_U_246	Ujor	22_U_Ujëra	6.10	0	0
BL_U_U_247	Ujor	22_U_Ujëra	6.37	0	0
BL_U_U_248	Ujor	22_U_Ujëra	45.90	0	0
BL_U_U_249	Ujor	22_U_Ujëra	11.66	0	0
BL_U_U_250	Ujor	22_U_Ujëra	31.26	0	0
BL_U_U_251	Ujor	22_U_Ujëra	25.92	0	0
BL_U_U_252	Ujor	22_U_Ujëra	15.73	0	0
BL_U_U_253	Ujor	22_U_Ujëra	5.54	0	0
BL_UB_A_1	Urban	1_A_Banim	103.11	19385	188
BL_UB_A_10	Urban	1_A_Banim	1.18	165	140
BL_UB_A_100	Urban	1_A_Banim	0.40	47	120
BL_UB_A_101	Urban	1_A_Banim	0.82	131	160
BL_UB_A_102	Urban	1_A_Banim	2.08	332	160
BL_UB_A_103	Urban	1_A_Banim	2.29	476	208
BL_UB_A_104	Urban	1_A_Banim	1.19	214	180
BL_UB_A_105	Urban	1_A_Banim	0.52	63	120
BL_UB_A_106	Urban	1_A_Banim	1.44	125	86
BL_UB_A_107	Urban	1_A_Banim	11.70	2480	212
BL_UB_A_108	Urban	1_A_Banim	2.01	403	200
BL_UB_A_109	Urban	1_A_Banim	2.13	427	200
BL_UB_A_11	Urban	1_A_Banim	2.93	585	200
BL_UB_A_110	Urban	1_A_Banim	1.10	273	248
BL_UB_A_111	Urban	1_A_Banim	2.48	397	160
BL_UB_A_112	Urban	1_A_Banim	17.30	3235	187
BL_UB_A_113	Urban	1_A_Banim	2.44	293	120
BL_UB_A_114	Urban	1_A_Banim	3.18	699	220
BL_UB_A_115	Urban	1_A_Banim	1.90	342	180
BL_UB_A_116	Urban	1_A_Banim	1.76	317	180
BL_UB_A_117	Urban	1_A_Banim	2.08	350	168
BL_UB_A_118	Urban	1_A_Banim	19.36	4259	220
BL_UB_A_119	Urban	1_A_Banim	2.24	539	240
BL_UB_A_12	Urban	1_A_Banim	1.05	168	160
BL_UB_A_120	Urban	1_A_Banim	22.80	3967	174
BL_UB_A_121	Urban	1_A_Banim	3.85	385	100
BL_UB_A_122	Urban	1_A_Banim	2.79	446	160
BL_UB_A_123	Urban	1_A_Banim	0.84	134	160
BL_UB_A_124	Urban	1_A_Banim	2.50	499	200
BL_UB_A_125	Urban	1_A_Banim	1.60	321	200

BL_UB_A_126	Urban	1_A_Banim	3.37	522	155
BL_UB_A_127	Urban	1_A_Banim	6.72	1345	200
BL_UB_A_128	Urban	1_A_Banim	1.27	162	128
BL_UB_A_129	Urban	1_A_Banim	8.90	1957	220
BL_UB_A_13	Urban	1_A_Banim	2.70	411	152
BL_UB_A_130	Urban	1_A_Banim	1.74	251	144
BL_UB_A_131	Urban	1_A_Banim	7.80	1482	190
BL_UB_A_132	Urban	1_A_Banim	13.32	1332	100
BL_UB_A_133	Urban	1_A_Banim	0.65	78	120
BL_UB_A_134	Urban	1_A_Banim	29.81	7155	240
BL_UB_A_135	Urban	1_A_Banim	7.26	1162	160
BL_UB_A_136	Urban	1_A_Banim	0.49	59	120
BL_UB_A_137	Urban	1_A_Banim	1.60	160	100
BL_UB_A_138	Urban	1_A_Banim	0.73	117	160
BL_UB_A_139	Urban	1_A_Banim	0.56	90	160
BL_UB_A_14	Urban	1_A_Banim	1.87	210	112
BL_UB_A_140	Urban	1_A_Banim	6.93	1053	152
BL_UB_A_141	Urban	1_A_Banim	13.87	2801	202
BL_UB_A_142	Urban	1_A_Banim	10.38	1526	147
BL_UB_A_143	Urban	1_A_Banim	1.29	258	200
BL_UB_A_144	Urban	1_A_Banim	1.20	105	88
BL_UB_A_145	Urban	1_A_Banim	7.08	1020	144
BL_UB_A_146	Urban	1_A_Banim	0.84	117	140
BL_UB_A_147	Urban	1_A_Banim	1.66	265	160
BL_UB_A_148	Urban	1_A_Banim	8.84	1256	142
BL_UB_A_149	Urban	1_A_Banim	0.87	122	140
BL_UB_A_15	Urban	1_A_Banim	4.56	729	160
BL_UB_A_150	Urban	1_A_Banim	2.49	449	180
BL_UB_A_151	Urban	1_A_Banim	1.05	160	152
BL_UB_A_152	Urban	1_A_Banim	1.02	163	160
BL_UB_A_153	Urban	1_A_Banim	1.13	160	141
BL_UB_A_154	Urban	1_A_Banim	2.51	301	120
BL_UB_A_155	Urban	1_A_Banim	2.01	241	120
BL_UB_A_156	Urban	1_A_Banim	3.73	556	149
BL_UB_A_157	Urban	1_A_Banim	5.82	844	145
BL_UB_A_158	Urban	1_A_Banim	2.59	383	148
BL_UB_A_159	Urban	1_A_Banim	9.94	1411	142
BL_UB_A_16	Urban	1_A_Banim	0.55	66	120
BL_UB_A_160	Urban	1_A_Banim	13.56	2440	180
BL_UB_A_161	Urban	1_A_Banim	1.76	281	160
BL_UB_A_162	Urban	1_A_Banim	1.02	196	192
BL_UB_A_163	Urban	1_A_Banim	7.93	968	122
BL_UB_A_164	Urban	1_A_Banim	3.75	605	161
BL_UB_A_165	Urban	1_A_Banim	6.12	881	144
BL_UB_A_166	Urban	1_A_Banim	8.77	1411	161

BL_UB_A_167	Urban	1_A_Banim	2.72	543	200
BL_UB_A_168	Urban	1_A_Banim	1.02	123	120
BL_UB_A_169	Urban	1_A_Banim	1.24	174	140
BL_UB_A_17	Urban	1_A_Banim	1.73	347	200
BL_UB_A_170	Urban	1_A_Banim	14.42	2018	140
BL_UB_A_171	Urban	1_A_Banim	1.47	147	100
BL_UB_A_172	Urban	1_A_Banim	0.60	120	200
BL_UB_A_173	Urban	1_A_Banim	1.58	367	232
BL_UB_A_174	Urban	1_A_Banim	0.64	141	220
BL_UB_A_175	Urban	1_A_Banim	5.99	1389	232
BL_UB_A_176	Urban	1_A_Banim	0.84	151	180
BL_UB_A_178	Urban	1_A_Banim	1.07	149	140
BL_UB_A_179	Urban	1_A_Banim	1.93	556	288
BL_UB_A_18	Urban	1_A_Banim	1.61	226	140
BL_UB_A_180	Urban	1_A_Banim	0.74	189	256
BL_UB_A_181	Urban	1_A_Banim	1.22	293	240
BL_UB_A_182	Urban	1_A_Banim	0.99	257	260
BL_UB_A_183	Urban	1_A_Banim	34.93	8382	240
BL_UB_A_184	Urban	1_A_Banim	0.52	63	120
BL_UB_A_185	Urban	1_A_Banim	1.39	194	140
BL_UB_A_186	Urban	1_A_Banim	2.30	276	120
BL_UB_A_187	Urban	1_A_Banim	3.32	598	180
BL_UB_A_188	Urban	1_A_Banim	3.24	453	140
BL_UB_A_189	Urban	1_A_Banim	0.88	88	100
BL_UB_A_19	Urban	1_A_Banim	1.18	188	160
BL_UB_A_190	Urban	1_A_Banim	19.27	4317	224
BL_UB_A_191	Urban	1_A_Banim	5.63	856	152
BL_UB_A_192	Urban	1_A_Banim	1.46	216	148
BL_UB_A_193	Urban	1_A_Banim	13.83	1751	127
BL_UB_A_2	Urban	1_A_Banim	42.09	8417	200
BL_UB_A_20	Urban	1_A_Banim	1.16	162	140
BL_UB_A_21	Urban	1_A_Banim	8.61	1551	180
BL_UB_A_22	Urban	1_A_Banim	3.09	556	180
BL_UB_A_23	Urban	1_A_Banim	0.75	105	140
BL_UB_A_24	Urban	1_A_Banim	3.20	625	195
BL_UB_A_25	Urban	1_A_Banim	1.18	213	180
BL_UB_A_26	Urban	1_A_Banim	1.52	244	160
BL_UB_A_27	Urban	1_A_Banim	2.42	388	160
BL_UB_A_28	Urban	1_A_Banim	3.39	434	128
BL_UB_A_29	Urban	1_A_Banim	2.77	444	160
BL_UB_A_3	Urban	1_A_Banim	29.95	4853	162
BL_UB_A_30	Urban	1_A_Banim	1.33	160	120
BL_UB_A_31	Urban	1_A_Banim	2.37	427	180
BL_UB_A_32	Urban	1_A_Banim	6.46	1292	200
BL_UB_A_33	Urban	1_A_Banim	2.20	351	160

BL UB A 34	Urban	1 A Banim	0.91	127	140
BL UB A 35	Urban	1 A Banim	0.80	112	140
BL UB A 36	Urban	1 A Banim	1.76	295	168
BL UB A 37	Urban	1 A Banim	0.64	89	140
BL UB A 38	Urban	1 A Banim	1.82	255	140
BL UB A 39	Urban	1 A Banim	1.40	196	140
BL UB A 4	Urban	1 A Banim	4.80	768	160
BL UB A 40	Urban	1 A Banim	2.90	383	132
BL UB A 41	Urban	1 A Banim	1.14	182	160
BL UB A 42	Urban	1 A Banim	1.52	152	100
BL UB A 43	Urban	1 A Banim	0.70	84	120
BL UB A 44	Urban	1 A Banim	4.03	565	140
BL UB A 45	Urban	1 A Banim	2.54	356	140
BL UB A 46	Urban	1 A Banim	2.87	345	120
BL UB A 47	Urban	1 A Banim	3.10	434	140
BL UB A 48	Urban	1 A Banim	1.16	208	180
BL UB A 49	Urban	1 A Banim	3.57	542	152
BL UB A 5	Urban	1 A Banim	0.72	115	160
BL UB A 50	Urban	1 A Banim	4.00	560	140
BL UB A 51	Urban	1 A Banim	6.24	998	160
BL UB A 52	Urban	1 A Banim	6.10	1158	190
BL UB A 53	Urban	1 A Banim	0.30	42	140
BL UB A 54	Urban	1 A Banim	0.41	58	140
BL UB A 55	Urban	1 A Banim	7.26	871	120
BL UB A 56	Urban	1 A Banim	1.14	206	180
BL UB A 57	Urban	1 A Banim	0.71	100	140
BL UB A 58	Urban	1 A Banim	5.46	874	160
BL UB A 59	Urban	1 A Banim	2.49	498	200
BL UB A 6	Urban	1 A Banim	4.39	791	180
BL UB A 60	Urban	1 A Banim	2.26	451	200
BL UB A 61	Urban	1 A Banim	0.95	152	160
BL UB A 62	Urban	1 A Banim	0.76	174	228
BL UB A 63	Urban	1 A Banim	1.57	345	220
BL UB A 64	Urban	1 A Banim	1.32	211	160
BL UB A 65	Urban	1 A Banim	3.41	819	240
BL UB A 66	Urban	1 A Banim	8.65	1453	168
BL UB A 67	Urban	1 A Banim	7.08	1387	196
BL UB A 68	Urban	1 A Banim	8.82	1781	202
BL UB A 69	Urban	1 A Banim	9.56	2600	272
BL UB A 7	Urban	1 A Banim	2.24	341	152
BL UB A 70	Urban	1 A Banim	1.20	288	240
BL UB A 71	Urban	1 A Banim	2.52	453	180
BL UB A 72	Urban	1 A Banim	5.01	801	160
BL UB A 73	Urban	1 A Banim	26.62	3992	150
BL UB A 74	Urban	1 A Banim	1.36	218	160

BL_UB_A_75	Urban	1_A_Banim	0.59	71	120
BL_UB_A_76	Urban	1_A_Banim	1.35	190	140
BL_UB_A_77	Urban	1_A_Banim	1.51	151	100
BL_UB_A_78	Urban	1_A_Banim	7.80	1403	180
BL_UB_A_79	Urban	1_A_Banim	1.68	215	128
BL_UB_A_8	Urban	1_A_Banim	0.82	99	120
BL_UB_A_80	Urban	1_A_Banim	4.92	709	144
BL_UB_A_81	Urban	1_A_Banim	7.24	1304	180
BL_UB_A_82	Urban	1_A_Banim	6.92	1246	180
BL_UB_A_83	Urban	1_A_Banim	3.35	402	120
BL_UB_A_84	Urban	1_A_Banim	2.23	312	140
BL_UB_A_85	Urban	1_A_Banim	2.51	271	108
BL_UB_A_86	Urban	1_A_Banim	5.57	557	100
BL_UB_A_87	Urban	1_A_Banim	5.16	784	152
BL_UB_A_88	Urban	1_A_Banim	5.32	745	140
BL_UB_A_89	Urban	1_A_Banim	2.70	474	176
BL_UB_A_9	Urban	1_A_Banim	4.95	793	160
BL_UB_A_90	Urban	1_A_Banim	2.92	327	112
BL_UB_A_91	Urban	1_A_Banim	20.88	3340	160
BL_UB_A_92	Urban	1_A_Banim	1.51	242	160
BL_UB_A_93	Urban	1_A_Banim	1.49	179	120
BL_UB_A_94	Urban	1_A_Banim	0.62	87	140
BL_UB_A_95	Urban	1_A_Banim	10.38	1889	182
BL_UB_A_96	Urban	1_A_Banim	1.59	191	120
BL_UB_A_97	Urban	1_A_Banim	2.76	386	140
BL_UB_A_98	Urban	1_A_Banim	11.19	2014	180
BL_UB_A_99	Urban	1_A_Banim	0.89	143	160
BL_UB_IE_198	Urban	3_IE_Industri Ekonomi	4.42	0	0
BL_UB_IS_195	Urban	4_IS_Institucione	1.65	0	0
BL_UB_IS_197	Urban	4_IS_Institucione	2.30	0	0
BL_UB_S_196	Urban	2_S_Shërbime	4.42	0	0
BL_UB_SHA_194	Urban	7_SHA_Aktivitet Shoqërore & Argëtim	16.06	0	0

¹ Largësia nga Rruga

² Largësia nga Qendra e Qytetit

³ Koeficienti i shfrytëzimit të tokës për hapësirë publike)

⁴ Anglisht: BID – Bussiness Improvement District

⁵ South-East Europe Transport Observatory (SEETO), *Multi-Annual Development Plan, Five year Multi-Annual Plan 2015* (page 54)

⁶ Burimi: Raporti teknik “Ndertim Asfaltim i rruges Cerrik – Belsh – Dragot – Kucove – Ure Vajguore ”

(Segmenti Cerrik - Belsh - Grekan)”, nga Geo Consult & Co

⁷ <http://eëë.transporti.gov.al/neësroom/njoftime/njoftim-per-linjat-e-reja-te-transportit-nderqytetas&page=1>

⁸ Vlera është nxjerr nga matjet e realizuara në GIS

⁹ Ligji nr. 8308, date 18.3.1998 “Për transportet Rugore”, i ndryshuar

¹⁰ SHGJSH, 2016

¹¹ ARM 2014

¹² SHGJSH

¹³ SHGJSH

¹⁴ Rezultatet e monitorimit publikohen në Raportin e Monitorimit të Mjedisit të vitit përkatës.

¹⁵ SHGJSH

¹⁶ SHGJSH

